

Извјештај о вањском вредновању студијских програма Паневропског универзитета Апеирон

АВОРС број и датум: 01/1.3.180-19/20 од 10.11.2022. године

Датуми посјете: 14.3.-16.3.2022. године

Локација: Бања Лука

Комисија за вањско вредновање:

- Проф. др Мирослав Бобрек, стручњак из реда академске заједнице БиХ, председник,
- Проф. др Јасмина Селимовић, стручњак из реда академске заједнице БиХ, члан
- Проф. др Саша Милић, међународни стручњак, члан,
- Проф. др Младен Мимица, стручњак из реда привреде и праксе, члан и
- Мр Дајана Врањеш, студент, члан.

Координатор: Татјана Радаковић, ма

Критеријуми вредновања: Стандарди и смјернице за осигурање квалитета у европском простору високог образовања – ESG (*Standards and Guidelines for Quality Assurance in European Higher Education Area, 2015*), Критеријуми за акредитацију високошколских установа у Републици Српској и БиХ, Критеријуми за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студија у Републици Српској и БиХ, Правилник о акредитацији високошколских установа и студијских програма Републике Српске.

Садржај:

1.0 Апликација	3
1.1 Информација о процесу акредитације	3
1.2 Подаци о високошколској установи	5
1.3 Подаци о захтјеву	7
2.0 Вањско вредновање	9
2.1 Претходне активности	9
2.2 Посјета високошколској установи	12
3.0 Мишљење о исходу вањског вредновања	13
3.1 Извјештај о акредитацији студијских програма	14
3.2 Препорука за акредитацију	154

1.0 Апликација

1.1. Информација о процесу акредитације

Паневропски универзитет „Апеирон“ Бања Лука (у даљем тексту: Универзитет) предао је пријаву за акредитацију високошколске установе и студијских програма 25.06.2020. године Агенцији за акредитацију високошколских установа Републике Српске (у даљем тексту: Агенција; касније преименована у Агенција за високо образовање Републике Српске) која је заведена под бројем протокола Агенције 01/1.3.180/20 од 25.06.2020. године.

Агенција је 30.06.2020. године актом број 01/1.3.180-1/20 затражила од Министарства за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске, као надлежног органа управе, провјеру легитимности рада установе, а истог дана актом бр. 01/1.3.180-2/20 и од Републичке управе за инспекцијске послове податке у вези са вршењем инспекцијског надзора над Универзитетом. Министарство је дописом број 19.040/612-101/20 информисало Агенцију да је за Универзитет издато рјешење и дозвола за обављање дјелатности високог образовања и извођење студијских програма, те да се у Министарству не води ниједан другостепени поступак у којем је жалитељ Универзитет. Републичка управа за инспекцијске послове је одговорила дописом број 24.120/9993-401-2/20 од 06.07.2020. године којим је информисала Агенцију о обављеној инспекцијској контроли и утврђеним нерегуларностима на Универзитету о чијем отклањању је Универзитет обавијестио Републичку управу за инспекцијске послове. Садржај инспекцијског прегледа је наведен у горе поменутом допису.

Агенција је рјешењем број 01/1.3.180-1-3/20 од 30.06.2020. године, за координатора поступка акредитације Универзитета и студијских програма именовала помоћника директора Агенције за почетну акредитацију, др Југослава Вука Тепића.

Агенција је 1.9.2020. године са Универзитетом закључила Уговор за услуге рецензије студијских програма у сврху акредитације који је заведен под бројем протокола Агенције 01/1.3.180-3/20, које ће Агенција извршити на основу:

- анализе усаглашености документације са законским захтјевима (легитимност захтјева), комплетности документације у односу на важеће законске прописе Републике Српске и Босне и Херцеговине, као и правилима европских асоцијација у овој области и
- рецензије студијских програма у сврху акредитације са циљем утврђивања усаглашеност са захтјевима Стандарда и смјерница за обезбјеђење квалитета у европском простору високог образовања, БиХ – РС критеријума и процјена усаглашености структуре и садржаја студијског програма са утврђеним излазним профилима.

Уговором за услуге рецензије студијских програма у сврху акредитације као предмет рецензије дефинисани су студијски програми:

- Предузетнички менаџмент (180 ECTS, 240 ECTS)
- Менаџмент банкарства, финансија и трговине (180 ECTS, 240 ECTS)
- Менаџмент банкарства, финансија и трговине (300 ECTS)

- Опште право (180 ECTS, 240 ECTS)
- Опшре право (300 ECTS)
- Пословна информатика (180 ECTS, 240 ECTS)
- Пословна информатика (60 ECTS, 120 ECTS)
- Рачунарска мултимедија и графика (180 ECTS)
- Сестринство (180 ECTS, 240 ECTS)
- Физиотерапија и радна терапија (180 ECTS, 240 ECTS)
- Менаџмент у здравству (300 ECTS)
- Руски језик (240 ECTS)
- Руски језик (300 ECTS)
- Педагошко наставни у спорту (240 ECTS)
- Спорт у циљаним групама (300 ECTS)
- Друмски саобраћај (180 ECTS, 240 ECTS)

Уговором су дефинисане обавезе Универзитета и Агенције као и повјерљивост свих информација пружених у току поступка рецензије. Агенција је спровела поступак рецензије у сврху акредитације. Агенција је затим спровела поступак одабира чланова комисије стручњака у складу са Правилником о акредитацији високошколских установа и студијских програма, те у складу са Законом о високом образовању Републике Српске и Законом о обезбјеђењу квалитета у високом образовању Републике Српске, актом број 01/1.3.180-12-1/20 од 15.9.2021. године упутила Агенцији за развој високог образовања и осигурање квалитета БиХ приједлог за именовање Комисије домаћих и међународних стручњака за оцјењивање и ревизију квалитета и давање препорука о акредитацији (даље: Комисија стручњака) у сљедећем саставу:

- Проф. др Мирослав Бобрек, стручњак из реда академске заједнице БиХ, предсједник
- Проф. др Сабина Ђонлагић, стручњак из реда академске заједнице БиХ, члан
- Проф. др Саша Милић, међународни стручњак, члан
- Младен Мимица, стручњак из реда привреде и праксе, члан и
- Теа Миоковић Полић, студент, члан.

Након извршеног именовања Комисије домаћих и међународних стручњака, у погледу избора са листе стручњака, од стране Агенције за развој високог образовања и осигурање квалитета БиХ рјешењем број 05-33-1-368-2/21 од 25.10.2021. године заведеним под бројем 0/1.3.180-12-2/21, 27.10.2021. године, именовани представник студената Теа Миоковић Полић је обавијестила Агенцију за развој високог образовања и осигурање квалитета БиХ да није у могућности да учествује у раду Комисије стручњака. О томе је Агенција за развој високог образовања и осигурање квалитета БиХ обавијестила Агенцију дописом број 05-33-1-368-4/21 од 4.11.2021. године који је заведен под бројем: 01/1.3.180-17/20, 10.11.2021. године. Дописом Агенције број 01/1.3.180-17-1/20 од 18.11.2021. године тражена је Измјена приједлога Комисије стручњака на начин да се умјесто Тее Миоковић Полић именује Дајана Врањеш. Рјешењем о измјени Рјешења о именовању Комисије стручњака број: 05-33-1-368-6/21 од 30.11.2021. године заведеним у Агенцији под бројем 01/1.3.180-12-3/21 од 6.12.2021. године за представника студената у Комисији стручњака именована је Дајана Врањеш. Даље, 28.1.2022. године, проф. др. Сабина Ђонлагић је обавијестила Агенцију о немогућности учествовања у раду Комисије стручњака, те се опет приступило измјени Рјешења о именовању Комисије стручњака на начин да је приједлогом за измјену Рјешења о именовању Комисије стручњака број 01/1.3.180-12-5/20 од 9.2.2022. године, тражено именовање проф. др Јасмине Селимовић у Комисију стручњака

умјесто проф. др Сабине Ђонлагић. Тражена измјена је извршена Рјешењем о измјени Рјешења о именовању Комисије стручњака број 05-33-1-368-8/21 од 11.2.2022. године, заведеним код Агенције под бројем 01/1.3.180-12-6/20, 14.02.2022. године.

Узимајући у обзир измјене састава Комисије стручњака, иста је именована и радила у сљедећем саставу:

- Проф. др Мирослав Бобрек, стручњак из реда академске заједнице БиХ, предсједник
- Проф. др Јасмина Селимовић, стручњак из реда академске заједнице БиХ, члан
- Проф. др Саша Милић, међународни стручњак, члан
- Младен Мимица, стручњак из реда привреде и праксе, члан и
- Дајана Врањеш, студент, члан.

Уговор за услуге рецензије 16 студијских програма између Агенције и Универзитета, број 01/1.3.180-3/20, потписан је 1.9.2020. године, а Уговор за услуге акредитације високошколске установе и студијских програма број 01/1.3.180-16/20 закључен је 25.10.2021. године између Агенције и Универзитета и истим је дефинисано да су предмет вањског вредновања систем обезбјеђења квалитета високошколске установе и студијски програми који су били обухваћени поступком рецензије у сврху акредитације. Уговорима су дефинисане обавезе Универзитета и Агенције као и повјерљивост свих информација пружених у току поступка акредитације.

1.2 Подаци о високошколској установи

Подаци о високошколској установи	
Назив, адреса и е-маил адреса институције	<p>Паневропски универзитет "АПЕИРОН" Бања Лука (Пан-Еуропеан Университи "АПЕИРОН" Бања Лука)</p> <p>Пере Креце 13, 78000 Бања Лука</p> <p>Е-маил: Web мејл: info@apeiron-edu.eu Менаџмент: management@apeiron-edu.eu Ректорат: rektorat@apeiron-edu.eu Студентска служба: studentska@apeiron-edu.eu Библиотека: biblioteka@apeiron-edu.eu Рачуноводство: finansije@apeiron-edu.eu</p>
Интернет адреса	www.apeiron-uni.eu
Назив, број и датум акта о оснивању	Споразум о оснивању Универзитета, број: 001/2005, датум: 18. октобар 2005.
Пореско-идентификациони број (ПИБ)	402381660007
Матични број додијељен од Републичког завода за статистику	11003117

<p>Име, презиме и адреса (назив и сједиште) оснивача</p>	<p>Висока школа пословне економије – College of Modern management Banja Luka Дарко Уремовић, Степе Степановића 181 б, Бања Лука Синиша Алексић, Ул. Васа Пелагића 31, Бања Лука Gilch Geb. Schnabel Cornelia Regina, Deutchland, Nürnberg br. 90491</p>
<p>Број и датум одлуке о именовану лица овлашћеног за заступање</p>	<p>071-0-Per-06-001811 од дана 03.11.2006. године</p>
<p>Број и датум дозволе за рад високошколске установе:</p>	<p>Дозвола за рад, број: 07.2-9624/07 од дана 28.12.2007. године Дозвола за извођење студија на даљину, број: 07.2-9624-1/07 од дана 28.12.2007. године Дозвола за извођење студијског програма, број: 07.023/602-6968/09 од дана 27.11.2009. године Дозвола за извођење студијских програма, број 07.023/612-193-5/11 од дана 13.12.2011. године Дозвола за извођење студијских програма, број: 07.023/612-193-6/11 од дана 20.12.2011. године Дозвола за извођење студијских програма, број: 07.023/612-193-7/11 од дана 30.12.2011. године Дозвола за извођење студијских програма, број: 07.023/612-4-2/13 од дана 27.06.2013. године Дозвола за извођење студијских програма, број: 07.023/612-3/2013-3 од дана 16.09.2013. године Дозвола за извођење студијских програма, број: 07.023/612-3-2/13 од дана 08.10.2013. године Дозвола за извођење студијских програма, број: 07.023/612-1-3-4/13 од дана 17.03.2014. године Дозвола за извођење студијских програма, број: 07.050/612-195-3/13 од дана 16.10.2014. године Дозвола за извођење студијских програма, број: 07.050/612-195-5/13 од дана 26.01.2015. године</p>
<p>Број и датум дозволе за рад ван сједишта:</p>	<p>Дозвола за рад ван сједишта, број: 07.023/612-86-3/10 од дана 17.09.2010. године Дозвола за рад ван сједишта, број: 07.023/612-35-3/10 од дана 18.05.2011. године</p>
<p>Организационе јединице које се посјећују и одговорна лица:</p>	<p>Факултет пословне економије, проф. др Санел Јакуповић, декан Факултет правних наука, проф. др Владимир Чоловић, декан Факултет информacionих технологија, проф. др Бранко Латиновић, декан Факултет здравствених наука, проф. др Љиљана Стојановић Бијелић, декан Факултет спортских наука, проф. др Велибор Срдић, декан, декан Факултет филолошких наука, проф. др Лариса Човић, декан Саобраћајни факултет, проф. др Томислав Вујновић, декан</p>

Контакт особа (за посјету):	Елвелдина Татаревић, дипл.иур, Руководилац тима за израду Извјештаја о самовредновању
Број телефона	Секретаријат: +387 (0) 51 247 920; Предсједник Управног одбора Универзитета: +387 (0) 51 247 942; Директор универзитета +387 (0) 51 247 943; Помоћник директора за економију и финансије: +387 (0) 51 247 928; Помоћник директора за правна питања: +387 (0) 51 247 944; Ректор: +387 (0) 51 247 922; Проректор за научни ради и међународну сарадњу: +387 (0) 51 247 925; Проректор за финансије и сарадњу са привредом: +387 (0) 51 247 977; Проректор за наставу: +387 (0) 51 247 978; Вијеће за постдипломске и докторске студије: +387 (0) 51 247 977; Студентска служба: Телефони: +387 (0) 51 430 890; 430 893; 247 983 247 894; 247 940 ; 430 892 ; Шеф Студентске службе: +387 (0) 51 430 895;

1.3 Подаци о захтјеву

Универзитет је уз захтјев за акредитацију доставио попуњен апликациони образац који прати структуру стандарда и критеријума у односу на које се врши акредитација, самоевалуациони извјештај Универзитета, те осталу пратећу документацију која је хиперлинковима повезана с апликационим образцем (Статут, Рјешења и дозволе за рад, Стратегију, Правилник о осигурању квалитета Универзитета и др.). Истовремено, на образцу прописаном од стране Агенције су достављене посебне апликација и за пријављене студијске програме, пратећи одговарајуће стандарде и критеријуме, као и самоевалуациони извјештаји за пријављене студијске програме и пратећа документација.

Студијски програми који је Универзитет пријавио за акредитацију, а који су претходно прошли поступак рецензије:

Студијски програми пријављени за акредитацију

Назив студијског програма:	Ниво студија	Назив(и) излазних квалификација
Опште право	Први циклус	Дипломирани правник 180 ECTS Дипломирани правник 240 ECTS специјалиста ужег усмјерења/специјализације
Опште право	Други циклус	Мастер права – 300 ECTS Мастер права – уже усмјерење/специјализација – 300 ECTS
Предузетнички менаџмент	Први циклус	Дипломирани економиста 180 ECTS Дипломирани економиста 240 ECTS са или без ужег усмјерења/специјализације
Менаџмент банкарства, финансија и трговине	Први циклус	Дипломирани економиста 180 ECTS Дипломирани економиста 240 ECTS у области ужег усмјерења из банкарства, финансија и трговине
Менаџмент банкарства, финансија и трговине	Други циклус	Мастер економије – 300 ECTS
Пословна информатика	Први циклус	Дипломирани информатичар –180 ECTS, Дипломирани информатичар –240 ECTS инжињер информационих технологија
Пословна информатика	Други циклус	Мастер рачунарства и информатике
Рачунарска мултимедија и графика	Први циклус	Дипломирани информатичар – рачунарска мултимедија и графика 180 ECTS
Сестринство	Први циклус	Дипломирани лекар (сестра) здравствене његе 180 ECTS Дипломирани лекар (сестра) здравствене његе 240 ECTS
Физиотерапија и радна терапија	Први циклус	Дипломирани лекар -физиотерапеут 180 ECTS Дипломирани лекар -физиотерапеут 240 ECTS
Менаџмент у здравству	Други циклус	Мастер менаџмента у здравству и менаџмента здравствене заштите - 300 ECTS
Руски језик и књижевност	Први циклус	Дипломирани професор руског језика и књижевности 240 ECTS, са или без ужег усмерења/специјалистичког степена Дипломирани професор руског језика и књижевности (дипломирани филолог - преводац) - 240 ECTS, са или без ужег усмјерења/специјалистичког степена
Руски језик и књижевност	Други циклус	Мастер Руског језика и књижевности-300 ECTS
Педагошко наставни у спорту	Први циклус	Дипломирани професор физичког васпитања- 240 CTS

Спорт у циљаним групама	Други циклус	Мастер спорта – 300 ECTS
Друмски саобраћај и транспорт	Први циклус	Дипломирани инжењер саобраћаја - 180 ECTS Дипломирани инжењер саобраћаја - 240 ECTS

2.0 Вањско вредновање

Предмет вањског вредновања јесте функционисање цјелокупног система квалитета Универзитета и студијских програма (оцена и ревизија квалитета и давање препоруке о акредитацији Универзитета и студијских програма), те квалитет студијских програма и његових исхода (могућност запослења свршених студената).

2.1 Претходне активности

Након прегледа достављене документације за рецензију студијских програма од стране Агенције, увидом у Листу рецензената (<https://www.heears.com/index.php/sr/lis-r-c-nz-n>) која је листа отвореног типа с циљем континуираног допуњавања, констатовано је да пријављени студијски програми могу бити рецензирани на независан и објективан начин.

Приликом одабира рецензената вођено је рачуна да се бирају међународно признати домаћи и инострани универзитетски наставници, научници или умјетници који су бирани у звања у ужој научној области предметног студијског програма, како би се дошло до што квалитетнијих рецензентских извјештаја. Од укупно 3 рецензената ангажована за рецензију сваког од студијских програма који се изводе на Универзитету, два рецензента су били стручњаци из академске заједнице из региона и БиХ, док је један рецензент био из реда студената. Изузетак су студијски програми Педагошко наставни у спорту-први циклус и Спорт у циљаним групама-други циклус гдје није постојала могућност ангажовања студента рецензента. Те су за та два студијска програма обезбијеђене по двије рецензије. Сви рецензенти су потписали изјаве о непостојању сукоба интереса, уговоре који их обавезују на професионално поступање и трајно чување свих информација стечених у поступку рецензије. Рецензенти су на разматрање добили попуњени апликациони образац студијског програма, самоевалуациони извјештај, бројну пратећу документацију, Стандарде и смјернице за осигурање квалитета у европском простору високог образовања, Критеријуме за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студија у Републици Српској и БиХ, Правилник о акредитацији високошколских установа и студијских програма Републике Српске, образац упутства за рад рецензента који је представљао и листу провјере рецензента, као и образац извјештаја о рецензији. Након достављања прелиминарних извјештаја, исте је разматрао стручни колегијум Агенције и прихватио извјештаје у првој верзији или евентуално тражио допуну извјештаја уколико нису били обухваћени сви захтјеви критеријума и стандарда.

Извјештаји рецензената студијских програма:

Р. бр.	Студијски програм	Број Извјештаја рецензије
1.	Опште право (180 ECTS, 240 ECTS)	01/1.3.180-3-8-2/20
		01/1.3.180-3-9-2/20

		01/1.3.180-3-10-2/20
2.	Опште право (60 ECTS, 120 ECTS)	01/1.3.180-3-8-3/20
		01/1.3.180-3-9-3/20
		01/1.3.180-3-10-3/20
		01/1.3.180-3-11-2/20
3.	Пословна информатика (180 ECTS, 240 ECTS)	01/1.3.180-3-12-2/20
		01/1.3.180-3-12-2/20
		01/1.3.180-3-12-2/20
4.	Пословна информатика (60 ECTS, 120 ECTS)	01/1.3.180-3-11-3/20
		01/1.3.180-3-12-3/20
		01/1.3.180-3-12-3/20
5.	Рачунарска мултимедија и графика (180 ECTS)	01/1.3.180-3-14-2/20
		01/1.3.180-3-15-2/20
		01/1.3.180-3-16-2/20
6.	Сестринство (180 ECTS, 240 ECTS)	01/1.3.180-3-17-2/20
		01/1.3.180-3-18-2/20
		01/1.3.180-3-19-2/20
7.	Руски језик (240 ECTS)	01/1.3.180-3-26-2/20
		01/1.3.180-3-27-2/20
		01/1.3.180-3-28-2/20
8.	Руски језик (60 ECTS)	01/1.3.180-3-26-3/20
		01/1.3.180-3-27-3/20
		01/1.3.180-3-28-3/20
9.	Педагошко наставни у спорту (240 ECTS)	01/1.3.180-3-30-2/20
		01/1.3.180-3-32-2/20
10.	Спорт у циљаним групама (60 ECTS)	01/1.3.180-3-34-3/20
		01/1.3.180-3-35-3/20
11.	Друмски саобраћај (180 ECTS, 240 ECTS)	01/1.3.180-3-36-2/20
		01/1.3.180-3-37-2/20
		01/1.3.180-3-38-2/20
12.	Предузетнички менаџмент (180 ECTS, 240 ECTS)	01/1.3.180-3-2-2/20
		01/1.3.180-3-3-2/20
		01/1.3.180-3-4-2/20
13.	Менаџмент банкарства, финансија и трговине (180 ECTS, 240 ECTS)	01/1.3.180-3-5-2/20
		01/1.3.180-3-6-2/20
		01/1.3.180-3-7-2/20
14.	Менаџмент банкарства, финансија и трговине (60 ECTS)	01/1.3.180-3-5-3/20
		01/1.3.180-3-6-3/20
		01/1.3.180-3-7-3/20
15.	Менаџмент у здравству (60 ECTS)	01/1.3.180-3-23-2/20
		01/1.3.180-3-24-2/20
		01/1.3.180-3-25-2/20
16.	Физиотерапија и радна терапија (180 ECTS, 240 ECTS)	01/1.3.180-3-21-6/20
		01/1.3.180-3-22-2/20
		01/1.3.180-3-20-2/20

Извјештаји о рецензији студијских програма су достављени установи која је одлучила да из даљег поступка акредитације повуче 5 студијских програма с циљем унапређења и задовољавања захтјева стандарда и критеријума за акредитацију, и то: Предузетнички менаџмент (180 ECTS, 240 ECTS), Менаџмент банкарства, финансија и трговине (180 ECTS, 240 ECTS), Менаџмент банкарства, финансија и трговине (60 ECTS), Менаџмент у здравству (60 ECTS) и Физиотерапија и радна терапија (180 ECTS, 240 ECTS).

За све остале студијске програме установа је доставила коментаре и планове за унапређење који су прослијеђени Комисији стручњака на разматрање заједно са осталом документацијом.

Након завршетка активности на рецензијама студијског програма у сврху акредитације, отпочеле су припреме Комисије стручњака у сљедећем саставу:

- Проф. др Мирослав Бобрек, представник академске заједнице у БиХ, председник,
- Проф. др Јасмина Селимовић, представник академске заједнице у БиХ, члан
- Проф. др Саша Милић, међународни стручњак, члан,
- Проф. Др Младен Мимица, представник привреде и праксе, члан и
- Мр Дајана Врањеш, представник студената, члан.

Комисија је на разматрање добила документацију Универзитета, попуњен апликациони образац, самоевалуациони извјештај, те бројну пратећу документацију, рецензије студијског програма (извјештаје рецензирани), те планове за унапређење студијских програма направљене на бази рецензентских извјештаја.

Комисија је такође добила Стандарде и смјернице за осигурање квалитета у европском простору високог образовања, Критеријуме за акредитацију високошколских установа у Републици Српској и БиХ, Критеријуме за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студија у Републици Српској и БиХ, Правилник о акредитацији високошколских установа и студијских програма Републике Српске, обрасце листе провјере за члана комисије стручњака и обрасце извјештаја.

Агенција је организовала састанак са Комисијом стручњака 17.02.2022. године којем су присуствовали координатор и чланови Комисије стручњака. Током састанака Комисија је утврдила методологију рада и између осталог усагласила, поштујући акте Агенције и све релевантне прописе у Републици Српској и БиХ, да сваки члан Комисије има обавезу да на основу анализираних документација високошколске установе попуни образац индивидуалне листе провјере која служи као подсјетник члану Комисије са питањима, запажањима и захтјевима за додатне документе за посјету установи. На истом састанку су договорене све појединости рада, усаглашено заједничко разумијевање захтјева стандарда и критеријума. Такође, Комисија је усагласила План и програм посјете високошколској установи који је дио документације и чува се у архиви Агенције, а предвиђа посјету у трајању од три радна дана.

Прије посјете Комисије за вањско вредновање, руководство и представници служби Универзитета су упознати са детаљима и током предстојеће посјете, те им је благовремено достављен План и програм посјете који су допунили именима учесника на сваком поједином састанку. Предмет вањског вредновања је високошколска установа и студијски програми кроз процјену обављања основне дјелатности у односу на степен испуњености Критеријума за акредитацију високошколских установа у Републици Српској и БиХ, Критеријума за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студија у Републици Српској и БиХ и релевантних Европских стандарда и смјерница за обезбјеђење квалитета у високом образовању, као што је наведено у Апликацији за акредитацију Универзитета и студијских програма.

Током састанка је усаглашен фокус на поједина питања, размијењена су мишљења стечена након прегледа апликације Универзитета и студијских програма, усаглашен начин вођења разговора као и друга питања од важности за професионалан рад Комисије стручњака. Посебна пажња је посвећена извјештајима о рецензији пријављених студијских програма.

2.2 Посјета високошколској установи

Посјета високошколској установи реализована је у периоду од 14.-16.3.2022. године, а План и програм посјете Универзитету (даље: План посјете) доступан је у архиви Агенције, уз досије Универзитета, и усаглашен је са свим члановима Комисије стручњака, те благовремено достављен високошколској установи како би се припремила документација коју чланови Комисије стручњака траже на увид и да би рад на вредновању био што боље организован.

Планом посјете било је предвиђено да током првог и другог дана Комисија стручњака разговара са следећим саговорницима:

- Руководство Универзитета (међу којима су били ректор, проректори и руководиоци студијских програма),
- тим за квалитет (пет представника),
- представници студентске службе, библиотеке, правне службе и рачуноводства Универзитета (седам представника),
- представници тима за међународну сарадњу Универзитета (четири представника),
- представници академског особља (пет представника за сваки студијски програм),
- представници студената (пет представника за сваки студијски програм)
- представници дипломираних студената/алумни (пет представника)
- представници привреде и праксе (пет представника).
- представници дипломираних студената/алумни (пет представника)
- представници привреде и праксе (пет представника).

Сви састанци су реализовани у складу са планом посјете.

Током првог дана посјете, 14. марта 2022. године, Комисија стручњака је одржала састанке са руководством Универзитета, тимом за квалитет и тимом за припрему самоевалуационог извјештаја, представницима студентске службе, библиотеке, правне службе и рачуноводства високошколске установе, представницима одјељења за међународну сарадњу, деканима факултета, представницима академског особља и студената студијских програма: Опште право (први и други циклус), Пословна информатика (први и други циклус), Научно наставни у спорту (први циклус) и Спорт у циљаним групама (други циклус).

Комисија стручњака је током другог радног дана, 15. марта 2022. године, одржала састанке са представницима академског особља и студената на студијским програмима: Рачунарска мултимедија и графика (први циклус), Сестринство (први циклус), Руски језик и књижевност (први и други циклус), и Друмски саобраћај (први циклус) као и са представницима алумни асоцијације и представницима тржишта рада. Комисија је током другог дана посјете такође извршила увид у физичке ресурсе Универзитета и свих факултета. Посјета је обухватала обилазак следећих просторија, и то: ICT службу са 7 запослених гдје се скупља и обрађује материјал снимљен током предавања, рачунарску салу (једну од 4) са 29 рачунара, лабораторију за анализе Факултета здравствених наука, амфитеатар и учионице (16 на спрату и 12 у приземљу), кабинете професора, појединачне и заједничке, интернет TV, сервер салу-техничку собу, просторије Средње школе Гемит, кабинет физике, кабинет зубне протетике, кабинет за физиотерапију (укупно два), Кабинет за саобраћај, фискултурну салу, стоматолошку лабораторију, кабинет здравствене његе, просторије студентског парламента, Тв студио и музички студио, режијску салу, библиотеку и читаоницу, студентску службу.

Током трећег радног дана посјете, 16. марта 2022. године, чланови Комисије стручњака су одржали интерни састанак на којем су усагласили садржај и смјернице прелиминарног извјештаја са проценом стања и препорукама за унапређење, којим је наглашено саопштавање добрих и слабих страна, те основних препорука за унапређење по сваком критеријуму и подкритеријуму понаособ. Након усаглашавања ставова, одржан је заједнички завршни састанак на којем је Комисија стручњака

представницима руководства Универзитета и тиму за квалитет и самоевалуацију представила прелиминарни извјештај о вањском вредновању. Током тродневне посјете вођен је записник који је доступан у Архиви Агенције и досијеу Универзитета.

Листа учесника на свим разговорима је доступна у Архиви Агенције као саставни дио Плана посјете Универзитету.

Након одржаних састанака и обављених разговора, чланови Комисије стручњака су на крају сва три радна дана одржавали интерне састанке на којима су износили индивидуална запажања и утиске са појединих састанака, коментарисали добијене информације и анализирали рад Комисије стручњака. Током дискусије сви чланови Комисије стручњака су усагласили ставове који представљају добру основу за израду прелиминарног извјештаја са свим детаљним анализама по сваком појединачном критеријуму за студијске програме. О овим запажањима дате су и посебне препоруке у наставку извјештаја.

2.0 Мишљење о исходу вањског вредновања

Вањско вредновање је урађено провјером нивоа испуњености захтјева ESG стандарда и Критеријума за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студија.

Критеријуми за оцјену нивоа испуњености захтјева:

Ниво I - нема доказа или постоје дјелимични, непоуздани докази испуњења захтјева (потпуно ново или старо у организацији),

Ниво II - захтјев је планиран, постоји само на папиру и/или дјелимично спроведен,

Ниво III - захтјев је планиран, спроведен и прате се ефекти,

Ниво IV- захтјев је планиран, спроведен, прате се ефекти, са/без увођења сталних прилагођавања и побољшања на основу поређења са најбољима.

I	ВШУ не испуњава захтјев
II	ВШУ дјелимично испуњава захтјев
III	ВШУ претежно испуњава захтјев
IV	ВШУ у потпуности испуњава захтјев

3.0 Извјештај о акредитацији студијских програма

Вањско вредновање студијских програма урађено је на бази:

- Извјештаја о рецензији студијских програма од стране независних, анонимних рецензента, угледних стручњака из ужих научних области студијских програма који су били предмет посматрања (за сваки студијски програм урађене су по три независне рецензије, по двије од стране академских стручњака и једна рецензија од стране студента-рецензента),
- Плана за унапређење које је сваки студијски програм припремао на основу извјештаја рецензента,

- Посјете високошколској установи и увида у реално стање обављеном од стране комисије стручњака.

Студијски програми вредновани су у односу на Критеријуме за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студија и то:

1. Политика осигурања квалитета студијских програма (1.1, 1.2, 1.3),
2. Креирање и усвајање студијских програма (2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6),
3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента (3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7),
4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификавање (4.1, 4.2, 4.3),
5. Људски потенцијала (5.1, 5.2, 5.3, 5.4),
6. Ресурси и финансирање (6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5),
7. Управљање информацијама о студијским програмима (7.1, 7.2),
8. Информисање јавности о студијским програмима (8.1),
9. Континуирано праћење, периодична евалуација и ревизија студијских програма (9.1, 9.2, 9.3, 9.4) и
10. Мобилност академског особља и студената (10.1, 10.2, 10.3).

Своје ставове Комисија је градила и на великом броју доказа и докумената који се налазе похрањени у архиви Агенције за високо образовање Републике Српске.

1.	Назив студијског програма:	Ниво студија:	Назив(и) излазних квалификација:
	Опште право	I циклус	Дипломирани правник 180 ECTS Дипломирани правник 240 ECTS специјалиста ужег усмјерења/специјализације
1. Политика осигурања квалитета студијских програма (1.1, 1.2, 1.3)			
1.1	Високошколска установа има усвојену и јавно доступну политику унутрашњег обезбјеђења квалитета студијских програма као дио њеног стратешког управљања.		
1.2.	Политика обезбјеђења квалитета студијских програма је усмјерена на промоцију: истраживачког рада, учења и поучавања, мобилности и интернационализације на студијским програмима, као и спречавању плагијата радова наставника и завршних радова студената на свим циклусима студија.		

1.3. Политика подржава развој културе квалитете у којој сви унутрашњи учесници доприносе квалитету студијских програма, те дефинише начин укључивања спољних учесника у томе.

Добре стране:

Универзитет Апеирон има усвојену и јавно доступну политику осигурања квалитета и развоја студијских програма. Процедуре планирања и контроле квалитета Паневропски универзитет Апеирон је разрадио и ускладио према препорукама Европске асоцијације за обезбјеђење квалитета у високом образовању ENQA у документу ESG стандарда, а на Универзитету је уведен међународни стандард управљања квалитетом ISO 9001:2008 за високо образовање, образовање одраслих, научна истраживања и експериментални развој.

На универзитету постоји служба за осигурање квалитета која брине о систему обезбјеђења квалитета. Постоје документи који доказују учешће интерних и екстерних заинтересованих страна у изради студијских програма, што је имало утицаја на структуру студијских програма. Политиком квалитета, Циљевима квалитета, изјавом Ректора те Изјавом о мисији и визији Универзитета омогућено је учешће свим заинтересованим странама, а нарочито студентима Апеирона у креирању и осмишљавању студијских програма. У периоду од 2015-2019. године на студијском програму Опште право су учињене потребне измјене у циљу модернизације студијског програма у областима у којима се указала потреба за измјенама на основу инпута од стране тржишта рада, студената и међународних партнера. Улога студената у обезбјеђењу квалитета и управљања је регулисана актима Универзитета и објављена на веб страници Универзитета. Дакле, студенти имају могућност учешћа у креирању и осмишљавању студијских програма кроз студентске анкете, учешћем у радним тијелима на Универзитету – кроз ННВ, Сенат и УО као и у директном контакту са сарадницима Центра за вођење каријере, референтима факултета и стручним сарадником за осигурање квалитета.

Слабе стране:

С обзиром на генерално записане мисију и визију тешко је успоставити директну везу између стратешког плана и навода у мисији и визији, што је неопходно. Стратегија треба имати краткорочне и средњорочне циљеве јасно формулисане које ће пратити мјерљиви индикатори. Процеси постојећег Система управљања и обезбјеђења квалитета регулисани су различитим типовима докумената проистеклих из различитих вањских захтјева (Статут и правилници – законски захтјеви, процедуре према захтјеву ISO 9000, самовалуација према ESG и критеријима). Упитна је ефективност овако организованог система у погледу реализације усвојених стратегија и политика, те постављених циљева.

Препоруке за унапређење:

У процес стратешког планирања потребно је укључити све интересно-утјецајне стране (наставнике, чланове управе, студенте, представнике ресорног Министарства као институције која доноси оквир дјеловања високошколских установа.

Стратешки циљеви, као и опис извршне стратегије, требају бити једноставни конкретни записи стратешких циљева и подциљева (уз наведене активности) које требају водити ка испуњењу мисије). Препоручује се креирање Стратегије, али и пратећег акционог плана који ће имати развијене јасне индикаторе за мјерења (уз идентифициране бенчмарк вриједности). Потребно је на основу дефинираних индикатора и упоредних вриједности вршити годишње праћење реализације Стратегије.

Неопходно је креирати SWOT матрицу у којој ће се сагледати сви ризици којима Универзитет може бити изложен у наредном периоду те развити мјере за управљање истим.

Стратегија осигурања квалитета треба бити прецизније написан документ из које ће се јасно видјети успостављени систем квалитета, алати који се користе за осигурање квалитета, али и индикатори који ће на јасан начин показати како се квалитетом управља (то подразумијева идентификацију распореда и носилаца активности у том сегменту, очекиване циљеве, бенчмарк вриједности те попис свих превентивних и корективних мјера. Универзитету се препоручује да пажњу у наредном периоду посвети креирању мјерљивих индикатора о провођењу система квалитета за све сегменте система (мисли се на интерни систем квалитета), те да исте користи у извјештавању како би се јасно могло утврдити одступање и на основу утврђеног донијети мјере за побољшање система квалитета (корективне мјере за случајеве одступања, али и превентивне мјере с циљем спрјечавања одступања).

Редизајнирати постојеће процесе Система обезбјеђења квалитета у јединствен Интегрисани систем који ће обухватати механизме за ефективну реализацију стратегија, политика и циљева проистеклих из свих вањских и унутрашњих захтијева. При томе имплементирати погодне аналитичке и системске методе управљања квалитетом као што су: SWOT, BSC, Project management, Анализа шанси и ризика, методе креирања и управљања организационим знањем и др.

КРИТЕРИЈУМ 1. Политика осигурања квалитета студијских програма

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

2. Креирање и усвајање студијских програма (2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6)

- 2.1** Високошколска установа има успостављене процедуре за креирање и усвајање студијских програма који укључују студенте и све заинтересоване стране.
- 2.2** Студијски програми су усклађени са научним и образовним стандардима и достигнућима одређене научне/умјетничке области, захтјевима сродних научних области у циљу стицања мултидисциплинарних знања, захтјевима тржишта рада и међународних реформских процеса.
- 2.3** Циљеви студијског програма и исходи учења су јасно дефинисани и подударни са садржајем студијских програма и нивоом циклуса студија и у складу су са стратегијом установе. Циљеви студијског програма и исходи учења су упоредиви са истим и/или сличним програмима на високошколским установама у БиХ и иностранству.
- 2.4** Исходи учења су утврђени и наведени на сваком нивоу студијског програма, те су повезани са стандардима квалификација, Квалификационим оквиром у БиХ и Оквиром квалификација Европског простора високог образовања (QF-EHEA).
- 2.5** Наставни план и програм садржи минимално: преглед обавезних и изборних предмета, оквирни садржај наставне материје за сваки од предмета (подијељену према броју седмица/наставних јединица у склопу једног семестра), оптерећење студента по предмету, бодовну вриједност сваког предмета исказану у складу са ECTS-ом, начине провјере и вредновања континуираног стицања знања студента, бодовну ECTS вриједност завршног рада на I и II циклуса студија, у зависности од статуса установе, методе обезбјеђења квалитета, листе обавезне и допунске литературе за сваки поједини предмет, обавезне и специфичне опрему за извођење програма/предмета према захтјевима научне/умјетничке области.
- 2.6** Високошколска установа обезбјеђује: интердисциплинарност/ мултидисциплинарност плана и програма, интернационализацију наставног плана и програма, интеракцију са професионалном праксом, реализацију практичне наставе и активно учешће студената у научно/умјетничком истраживању у оквиру студијског програма.

Добре стране:

Образовни циљеви студијског програма су дефинирани Наставним планом и програмом те Елаборатом студијског програма.

Дипломирани студенти I циклуса неометано настављају студиј на II циклусу на Факултетима у окружењу и и иностранству запошљавају се у реномираним подuzeћима у иностранству. Студенти I циклуса могу без додатних оптерећења наставити студиј на факултетима у БиХ и иностранству. У елаборату студијског програма наведено је са којим студијским програмима је успоредив. Студијски програми се ревидирају периодично и врше се измјене. Анализе студијских програма се врше бар једном годишње у оквиру редовног рада Сената универзитета приликом усвајања наставних планова и програма за наредну школску годину.

Наставни план и програм студијског програма Опште право садржи елементе утврђене Оквирним законом о високом образовању, Законом о високом образовању РС, Стандардима и смјерницама за осигурање квалитета у европском простору високог образовања, Критеријима за акредитацију високошколских установа, Критеријима за акредитацију студијских програма и општим актима Паневропског универзитета Апеирон.

Наставни план студијског програма Опште право садржи преглед обавезних и изборних предмета, оквирни садржај наставне материје за сваки од предмета, оптерећење студента по предмету, бодовну вриједност сваког предмета исказану у складу са ECTS-ом, начине провјере и вредновања континуираног стицања знања студента, бодовну ECTS вриједност завршног рада.

Процедура развоја, ревизије и увођења иновација регулисана је Пословником квалитета-пројектовање и развој, развој наставних планова и програма. Активности везане за утврђивање, развој и унапређење наставних планова и програма обављају се према документираним поступку, а у складу са Законом о високом образовању и Статутом Универзитета, са циљем остварења потребног квалитета дипломираних студената одређеног профила. Руководство Универзитета, на основу мисије, циљева и политике, именује тим за развој, који обликује задатак за израду наставних планова и програма.

Организирају се округли столови са студентима, представницима привреде и послодавцима. Периодично се проводе анкете путем којих се послодавци и тржиште рада изјашњавају о компетенцијама студената, потреби увођења измјена у студијске програме. Резултати анкете се анализирају на управним тијелима и уколико је то потребно доносе се приједлози и одлуке за унапређење.

Додјељивање ECTS бодова се врши у складу са европском методологијом рачунања преточеном у документ који је установа званично усвојила и користи. Број стечених бодова на предметима одговара стварном оптерећењу студената. Број бодова који се стиче у оквиру предмета равномјерно је распоређен на предиспитне и испитне активности.

Слабе стране:

Није јасно дефинисано у оквиру којих активности и предмета се остварује стицање генеричких компетенција. Не постоји или није доступан податак о исходима учења за сваки поједини предмет. Исходи учења нису тиме у потпуности утврђени, и не зна се јесу ли у великој мјери повезани са стандардима квалификација, Квалификацијским оквиром у БиХ и Оквиром квалификација Европског простора високог образовања (QF-EHEA). Исходи учења и компетенције које студенти стичу, како опћенито тако и на сваком поједином предмету, нису уређене у складу са квалификацијским оквирима које у БиХ треба примјењивати.

У структури студијског програма постоје нелогичности што указује на неодговарајући начин креирања студијског програма.

Иако се често анализира, студијски програм се довољно често не ревидира.

У структури студијског програма недостају предмети који се тичу међународног права.

Исходе учења 1. и 2. циклуса треба јасно разлучити и препознати. Препоручује се кориштење матрице исхода учења како би се јасно видјело који предмет на који начин доприноси исходу учења студијског програма.

Препоруке дате од стране стручних рецензија за овај студијски програм у значајној мјери нису прихваћене од развојног тима, који је у образложењу оспоравао примједбе и препоруке. Исти приступ је показан и за вријеме посјете комисије за акредитацију, при којој су саговорници по сваку цијену жељели одбрани свој став. Овај приступ указује на некритичан и недовољно аналитичан приступ у креирању структуре и садржаја студијског програма.

Комисија за вањско вредновање је у својим оцјенама обавезна узети у обзир примједбе стручне рецензије, као и степен реализације ових примједби од стране Установе. За студијски програм Опште право I циклус Установа не прихвата примједбе рецензената, оспоравајући њихову валидност, што у својим коментарима извјештаја потврђује. Комисија за вањско вредновање нема могућност нити мандат да преузима арбитражни поступак између Установе и рецензената, што представља основни мотив за давање оцјене критеријума 2: Креирање и усвајање студијских програма.

Препоруке за унапређење:

Препоручује се кориштење стандарда струке, утврђених листе компетенција, стандарда квалификација као и матрице исхода учења појединих предмета и студијског програма, приликом креирања и ревизије студијског програма.

Детаљнију ревизију студијског програма морало би се радити најмање једном у четири године, односно сваке године за неке мање измјене (литература, предметни наставници, изборни предмети и сл.). Нужно је и корисно континуирано радити ревизије студијског програма и програма појединих предмета када то захтијевају резултати студентских анкета, самовредновања, вањских вредновања, измјене релевантних прописа, усклађивање програма с упоредним установама (ради мобилности и признавања раздобља студирања), ради нове литературе и нових наставника и сурадника и сл.

Препоруке стручних рецензија су добар основ за планирање и провођење измјена студијског програма.

КРИТЕРИЈУМ 2. Креирање и усвајање студијских програма**ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:****II****3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента (3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7)**

3.1. Академско особље које изводи наставу је претходно припремљено и мотивисано за ту активност, те у припреми за ту активност узима у обзир резултате анкета евалуације квалитета учења и поучавања од стране студената.

- 3.2. Академско особље мотивише и укључује студенте на преузимање активне улоге у истраживачко, научно-истраживачком и наставно-образовном процесу уз одговарајуће усмјеравање, консултације и подршку.
- 3.3. Студенти се оцјењују кроз јавно доступне процедуре за праведно, транспарентно и досљедно оцјењивање, као и кроз различите облике провјере знања и вјештина у складу са специфичностима и постављеним циљевима студијског програма.
- 3.4. Процедуре оцјењивања регулишу: организацију тестова и испита, критерије и методе оцјењивања од стране испитивача и комисије, транспарентност оцјењивања и могућност жалби студената на оцјењивање.
- 3.5. Високошколска установа има процедуру која дефинише поступак израде, структуру и вредновање завршног рада студената одређеног циклуса студија, као и права обавезе студента и ментора и услове за менторство.
- 3.6. Представници студената су укључени у рад тијела високошколске установе чија је надлежност управљање и доношење одређених одлука о студијским програмима.
- 3.7. Високошколска установа има успостављен механизам и процедуре за подршку студентима за савјетовање о будућем развоју каријере.

Добре стране:

Начин извођења наставе и начин провјере знања студената су регулисани Статутом Универзитета (5.Метрика и методика студија). Зависно од потреба студената организују се усмене консултације које се објављују на огласној табли факултета, а путем електронске поште обављају се и писане консултације са студентима. Такође, захваљујући савременим презентационим средствима и телекомуникационој технологији омогућено је спровођење не само традиционалне наставе за редовне студенте, већ и засебне наставе за ванредне студенте. Метрика укупног седмичног ангажовања студената и седмичног броја часова контактне наставе разликује се код ванредних студената у односу на редовне студенте по своме садржају обзиром да ванредни студенти преузимају 40 % од укупног обима контактне наставе, а фокус наставног процеса је на индивидуалном раду, консултацијама и инструктивној настави, те методама учења на даљину. Осим тога, студентима Факултета правних наука је у многоме олакшано студирање из разлога што путем система на даљину сваки студент има могућност да индивидуално прати сва предавања, испите и све остале наставне активности, укључујући и наставне активности које се изводе у кабинетима, клиникама или на терену, и то у било које вријеме преко интернета, путем заштићеног веб модула учења на даљину, што омогућава да се наведене активности прегледају неограничен број пута. За студенте са инвалидитетом организују се додатне наставне активности и активности подршке у складу са Правилником о студирању студената са инвалидитетом. Кроз своје представнике у управним тијелима Универзитета, различите анкете као и кроз учешће у Студентском парламенту, студенти активно учествују у планирању и реализацији наставног програма.

Студенти се на почетку наставе упознају са процедуром оцјењивања за сваки појединачни предмет као и обимом и начином реализације предиспитних обавеза.

Постоје потписани уговори за извођење практичне наставе која се бодује одређеним бројем ECTS бодовима.

Слабе стране:

Није у потпуности јасно на који начин се студенти могу укључити у процес креирања студијских програма, процес учења и подучавања или се могу укључити искључиво преко студентских представника.

Резултати анкетања студената у погледу процедура и начина оцјењивања по предметима нису доступни па се не може претпоставити како су њихови резултати кориштени у развоју истих.

Није у потпуности јасно доказано присуство студената предавањима и вјежбама.

Препоруке за унапређење:

Треба учинити јасно и једноставно доступним податке и доказе о томе како се студенти могу укључити у процес креирања студијских програма, да ли студенти заиста присуствују настави и вјежбама, обавља ли се периодична провјера задовољства студената процесима учења и провјере знања као и консултацијама са наставним особљем, те користе ли се добивени резултати при унапређивању ових процеса.

Чешће проводи анкете у циљу прикупљања мишљења студената о разним актуелним питањима и проблемима.

3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента**ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:**

III

4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификавање (4.1, 4.2, 4.3)

- 4.1.** Упис студената на студијски програм било којег циклуса врши се на основу законских одредница, јасних и транспарентних критеријума који укључују провјере знања, склоности и способности кандидата и успјех у претходном школовању, а у складу са анализираним друштвеним потребама и обезбијеђеним ресурсима за извођење програма. Конкурс за упис се јавно објављује на Веб страници установе и у медијима.
- 4.2.** Процедуре за признавање високообразовних квалификација, периода студија и претходног учења, а што подразумијева и признавање неформалног и информалног учења су успостављене. Процедуре за признавање су у складу са Лисабонском конвенцијом о признавању.
- 4.3.** Дипломираним студентима се додјељује документ који појашњава стечену квалификацију, укључујући остварене исходе учења, те контекст, ниво, садржај и статус студија који су похађали и успјешно завршили.

Добре стране:

Постоји детаљно и квалитетно разрађена процедура признавања квалификација стечених у другим установама и образовним системима. Факултет правних наука на разне начине помаже студентима приликом преласка на његове студијске програме. Широк број особа/тијела Универзитета која се ангажују и која су укључена у поступак признавања страних квалификација што обезбјеђује брзу, сигурну и ефикасну процедуру. Поштују се препоруке Европског Парламента о мобилности студената.

Јавно се објављује висину накнаде за студирање и цијену услуга које се наплаћују на Универзитету, а који се односе на трошкове студија за једну школску годину. Уплата школарине се може извршити и у ратама.

Студенти имају право на одговарајуће попусте/повластице односно право на утврђивање специфичног износа школарине у складу са критеријумима разрађеним у Правилима о висини накнаде за студирање и цијени услуга. У циљу повећања броја уписаних студената, Факултет правних наука сваке академске године проводи анкете са жељом да сазна мотивацијске факторе уписа на Факултет. Добијена сазнања се анализирају и користе за промовисање Факултета и вођење маркетинга.

Слабе стране:

Накнаде за израду и обраду завршних диплома, накнаде за израду и обраду дупликата диплома, као и накнаде за израду и обраду дупликата додатка дипломи су прескупе.
Мобилност студената и професора Факултета правних наука није на задовољавајућем нивоу.
Висока школарина на I циклусу студија.

Препоруке за унапређење:

Смањити износ накнаде за израду завршне дипломе, накнаде за израду и обраду дупликата дипломе, као и накнаде за израду и обраду дупликата додатка дипломи.
Подстицати мобилност студената и професора пратећи примјену стечених искустава у активностима.
Смањити износ школарине на I циклусу студија на Факултету правних наука или проширити број лица који испуњавају услове за добијање права на утврђивање специфичног, мањег износа школарине.

КРИТЕРИЈУМ 4. Упис и напредовање студената, признавање и сертифицивање

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

5. Људски потенцијали (5.1, 5.2, 5.3, 5.4)

- 5.1.** Број компетентног академског (наставници и сарадници) и неакадемског особља за квалитетну реализацију студијског програма је у складу са одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање.
- 5.2.** Високошколска установа има дефинисану политику управљања људским потенцијалима са јасним и транспарентним критеријумима за запошљавање академског особља, задужењима, оптерећењем и одговорностима, критеријумима за професионални развој, напредовање и стручно усавршавање академског особља и механизме за праћење рада академског особља са мјерама за унапређење.
- 5.3.** Академско особље је посвећено истраживачком, односно научно-истраживачком и умјетничком раду, посебно кроз међународне научно-истраживачке пројекте, те заједничке активности ментора и студента на изналагању грантова или стипендија.
- 5.4.** Административном и помоћном особљу је омогућено усавршавање кроз учешће на обукама, посебно у вези информатичких система и система управљања.

Добре стране:

Установа има успостављене јасне и транспарентне процедуре и критерије усуглашене са законским захтјевима за запошљавање наставника. Увјети за ангажирање академског особља на Паневропском универзитету Апеирон дефинирани су Правилником о раду, Правилником о поступку и увјетима избора наставника и сурадника, Правилником о осигурању квалитета и Законом о високом образовању.

Поступак стицања научно-наставних и сурадничких звања, избора у звање, ангажирања академског особља са других високошколских установа и заснивања радног односа, избор наставника страних језика и вјештина, те ангажирање истакнутих научника или стручњака, критерији за професионални развој, напредовање и стручно усавршавање академског особља ближе се регулира Статутом Универзитета (поглавље XI – Академско особље Универзитета), Правилником о раду, Правилником о стицању академских звања и Правилником о систематизацији послова и организација Универзитета.

Установа планира и спроводи обуке административног особља. Факултет је препознао потребу за сталном едукацијом помоћног и административног особља у циљу професионалног развоја и мотивирању запослених. Универзитет пружа административном и помоћном особљу подршку кроз плаћене котизације за било који вид усавршавања. Поред тога, по организационим јединицама пружа се могућност административном и помоћном особљу да путем личних захтјева или на приједлог руководиоца траже или предлажу потребне едукације сходно захтјевима радног мјеста. На овај начин Универзитет пружа прилику свим запосленим за професионални развој те их подстиче да то и искористе.

Слабе стране:

Не постоји анализа квалитета наставног кадра и остатка људских ресурса. Није презентирана ни анализа оптерећења наставног особља. Евиденција радова које објављује наставно особље, као ни пратећа база података, односно научни картони нису ажурни. С тим у вези није ажуран преглед објављених радова, књига и судјеловања на научним и стручним скуповима те на научним и стручним пројектима. Не постоје планови и процедуре оцјењивања и усавршавања ненаставног особља.

Нема података о томе да Факултет има дефинисану политику управљања људским ресурсима и политику развоја знања и компетенција наставника (Политика управљања људским ресурсима), као и да има и реализује дугорочни и оперативни план развоја људских ресурса и запошљавања новог кадра (План и извјештаји о реализацији плана), односно да повремено врши анализе и вредновање компетентности и напредовања наставног особља.

Нема податка о томе да Факултет израђује годишњи извјештај о научним и стручним активностима (годишњи извјештаји), као и о томе да се праћење и анализе научног и стручног рада наставника врши на нивоу организационих јединица (факултети, катедре) на начин да се дани примјери анализа.

Због тога се не може провјерити и оцијенити тврдња да је на сваком студијском програму на Универзитету запослен довољан број наставног кадра у сталном радном односу са пуним радним временом, како би се осигурали квалитет и континуитет учења и потакнули вањски сарадници да се укључе у академске процесе, те да Установа запошљава довољан број сарадника и/или научних асистената, како би осигурала континуитет академског напредовања и развој властитог кадра.

Препоруке за унапређење:

Ажурирати податке о наставницима студијског програма у релевантним документима и на веб страници Универзитета и Факултета.

Пратити податке о избору и напредовању наставника те на који начин се врши вредновање, односно праћење рада кадрова и анализа оптерећености наставног академског кадра; политику управљања људским ресурсима и политику развоја знања и компетенција наставника; дугорочни и оперативни план развоја људских ресурса и запошљавања новог кадра; анализе и вредновање компетентности и напредовања наставног особља; којима се стимулирају научне активности и јачање везе између истраживања и образовања; годишњи извјештај о научним и стручним активностима и сл.

Требало би тежити к томе и постићи да наставници у радном односу с пуним радним временом изводе најмање 70% сати наставе.

Треба направити план и осигурати финансијска средства за усавршавање наставног кадра и побољшање научно-истраживачког рада. Листе одговорних наставника за школску годину дати по студијском програму, а не интегрирано на нивоу универзитета.

Радити на повећању броја наставника с пуним радним временом с циљем развоја властитог наставног кадра. Повећати број стално запослених наставника и сарадника Факултета у односу на вањске сараднике и подстицати их да што прије дођу у виша научно-наставна звања.

Установа би требала за своје наставнике организовати радионице и семинаре из подручја педагогије, дидактике и методике извођења наставе, планирања, програмирања и вредновања исхода учења и сл. Треба унаприједити провођење анкета о студијском програму и наставницима те службама установе, анкете учинити јавно доступним и дефинирати мјере за побољшања процеса на основу резултата анкета.

Препоручује се да наставници проводе самоевалуацију о квалитету и успјешности на предметима које предају.

КРИТЕРИЈУМ 5. Људски потенцијали

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

II

6. Ресурси и финансирање (6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5)

- 6.1.** Ресурси за извођење студијског програма који у складу са Препорукама Агенције о критеријумима за лиценцирање високошколских установа и студијских програма у БиХ и одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање су довољни и доступни студентима.
- 6.2.** Обавезна и специфична потребна опрему за извођење студијског програма/предмета према захтјевима научне области/уже научне области је доступна. Високошколска установа, обезбјеђује обавезну и допунску литературу за сваки поједини предмет која по садржају подржава реализацију предмета.
- 6.3.** Високошколска установа чини доступним студентима и академском особљу довољан број компјутерских просторија са приступом интернету и библиотеку с адекватном просторијом за читање, претраживачима и научним и другим базама података.
- 6.4.** Високошколска установа прати реализацију плана улагања у физичке ресурсе и опрему за научно-истраживачки рад и наставно-образовну дјелатност.
- 6.5.** Високошколска установа обезбјеђује кроз уговорне односе са другим високошколским установама и истраживачким центрима могућност кориштења њихових ресурса.

Добре стране:

Универзитет подржава учешће наставног и ненаставног особља у вањским едукацијама при чему сноси дио трошкова обуке или трошкове у цијелости.

Установа редовно и плански врши улагање у физичке ресурсе као подршку студентима и извођењу наставе. На основу врсте и обима процеса, врсте и значаја услуга руководство је дефинирало и осигурало неопходне материјалне ресурсе. Евиденција физичких ресурса се води у информационом систему „еФинансије – модул: Основна средства“. Евиденција се води по организационим јединицама, локацији основног средства, категорији, статусу.

Учионице и амфитеатри Паневропског универзитета „АПЕИРОН“ су опремљени комплетном мултимедијалном опремом, системом за телеконференсинг (РС, видео бим, видео камера, два студијска микрофона, систем за аквизицију звука, озвучење учионице, приступ широкопојасном Интернету) што омогућава студије на даљину и комплетан видео надзор на извођењу наставе. Може се констатирати да све учионице задовољавају постављене захтјеве везане за извођење студијског програма и услјед добре опремљености може да се претвори у виртуалну лабораторију. Лабораторија за информацијско-комуникационе технологије и учење на даљину је посебно опремљена за развој и одржавање Интернет сервиса који су уведени на Универзитету, за развој мултимедијалних апликација и за развој информационог сигурносног система.

Захваљујући Орјентацији на студију која се организује на почетку сваке академске године студенти се упознају са могућностима кориштења свих ресурса и услуга Универзитета. Током двије седмице студентима I циклуса се представљају руководиоци свих служби, врше се презентације система учења на даљину, кориштења библиотечких и информатичких ресурса, база података, стручне праксе и осигурања квалитета. У циљу подизања квалитета наставника и сарадника Факултет правних наука подстиче њихове наставне, научноистраживачке, стручне

активности, те континуирано подиже ниво педагошких и дидактичко-методичких компетентности а и унапређује ниво управљачких и комуникацијских компетенција. На Универзитету је у посљедњих пет година остварена обука за академско и неакадемско особље и то из слиједећих области: информатичка писменост (рад у Microsoft office програмима), страни језици (енглески и њемачки језик), рад у SPSS програму и употреба алата за статистичке анализе, управљање пројектима и рад у програму Microsoft project. Осим тога Универзитет олакшава учешће наставног и ненаставног особља у вањским едукацијама на тај начин што сноси дио трошкова обуке или сноси све трошкове у цијелости.

Факултет правних наука (Опште право) посједује 6084 библиотечких јединица, са 3921 наслова. Универзитет је путем властитог библиотечног софтвера еЛибрару обезбиједио студентима приступ додатним онлајн специјализованим сервисима са електронским публикацијама и приступ најреспектабилнијим слободним онлајн изворима библиотечке грађе. Универзитет одобрава и у складу са расположивим средствима, издаје уџбенике, помоћне уџбенике, скрипте и монографије, у складу са Статутом Универзитета (НВ Издавачка дјелатност, члан 282.-289.) водећи рачуна о свим законским прописима који нормирају ову дјелатност: Закон о издавачкој дјелатности, Закон о библиотечној дјелатности, Закон о измјенама и допунама библиотечке дјелатности и Правилник о публиковању научних публикација. У Области публицистичког издаваштва Центар остварује сарадњу са Народном и универзитетском библиотеком Републике Српске, а у области новинског издаваштва сарадњу са Националном и универзитетском библиотеком Босне и Херцеговине на ISSN каталогизацији и стандардизацији универзитетског часописа и других серијских издања. Универзитет је у циљу повећања квалитета услуга које пружа студентима у оквиру редовног студија као и система учења на даљину имплементирао платформу за IP телевизију као и IP радио преко које се емитује видео, односно аудио садржај унапријед одабраних емисија са могућности преноса и у реалном времену. Универзитет је такође отпочео са емитовањем академског и образовно-документарног телевизијског програма путем интернет TV канала „APEIRON TV Channel" који се емитује у дигиталном формату као интерактивна IP TV на WEB адреси www.apeiron-uni.tv. У Стратегији осигурања квалитета дефинисани су стратешки и оперативни циљеви управљања материјалним, људским и финансијским ресурсима. Приликом анкетирања студената обраћа се посебна пажња на сугестије и приједлоге студената које износе у слободој форми на крају анкете. Такође, пажљиво се вреднују оцјене опремљености појединих служби и на основу тога доносе одговарајуће превентивне, али и корективне акције.

Слабе стране:

Не постоји план улагања у физичке ресурсе као подршка студентима и извођењу наставе.

Постоје физичке баријера за особе/студенте с инвалидитетом.

Није уведена потпуна електронизација процеса прикупљања библиотечке грађе. Библиотечни фонд штампаних књига није повећан у довољној мјери. Релативно мали број мјеста у читаоници у односу на број студената. Није дефинисан обим уџбеника и друге литературе која је потребна за испит.

Према евиденцији стручног усавршавања и обуке запослених радника на Универзитету највећи број обука је обављен 2017. године (74) док је 2018. године обука реализована 46 пута, а 2019. године свега 17, што потврђује чињеницу да Универзитет у задњих пар година занемарује значај стручног усавршавања свог наставног кадра. Иако је неспорно да се помоћно и административно особље труди да пружи подршку студентима у информисању о ресурсима и услугама које су им на располагању, њихово ангажовање на овом плану није до сада испунило потребне критеријуме.

Препоруке за унапређење:

Израдити план улагања у физичке ресурсе као подршку студентима и извођењу наставе.

Увести потпуну електронизацију процеса прикупљања библиотечке грађе. Повећати библиотечни фонд штампаних књига. Повећати број претплата на водеће међународне часописе из свих научних области. Повећати број мјеста у читаоници и осигурати нове читаонице. Прилагодити уџбенике и друге литературе који се користе у наставном процесу модерним приступима и схватањима који су усвојени у другим квалитетним високошколским институцијама

<p>у држави и иностранству. Дефинисати обим уџбеника и друге литературе која је потребна за испит.</p> <p>Повећавати број запослених радника који у години прођу обуку стручног усавршавања и постављати то као један од најважнијих циљева Факултета правних наука када је наставни кадар у питању. Радити из године у годину у оспособљавању помоћног и административног кадра тако да посједују потребно знање али и креативност у рјешавању различитих студентских проблема.</p>	
<p>КРИТЕРИЈУМ 6. Ресурси и финансирање</p>	
<p>ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:</p>	<p>IV</p>
<p>7. Управљање информацијама о студијским програмима (7.1, 7.2)</p>	
<p>7.1. Систем редовног прикупљања и обраде информација о свим аспектима студијских програма (о стопи успјешности студената, напуштању студија, задовољству студената, запошљивости свршених студената и слично) је успостављен и користи се за унапређења квалитета студијских програма.</p> <p>7.2. Високошколска установа редовно прикупља и анализира податке о броју и старосној структури академског особља, spolu, односу броја наставника и студената, односу властитог и гостујућег кадра, као и податке анкетирања особља од стране студената.</p>	
<p>Добре стране:</p> <p>На основу разговора евидентно је да постоји велики број анкета из којих се црпе подаци. Посвећује се доста пажње комуникацији са вањсим интересно-утјецајним странама. Универзитет АРЕИРОН има имплементиран интегрисани информациони систем „Economica eFaculty“ са модулима за праћење и анализу информација о студентима, наставном особљу, кадровима, просторним ресурсима, планирање наставе и праћење наставног и радног процеса. На основу ових информација генеришу се релевантне анализе које се разматрају на надлежним тијелима и доносе одлуке о покретању пројеката унапређења.</p>	
<p>Слабе стране:</p> <p>Не постоји benchmark (референтна величина) у односу на коју/које ће подаци могу анализирати и сврсисходније користити него што је то тренутно случај.</p>	
<p>Препоруке за унапређење:</p> <p>Систем управљања подацима треба директно довести у везу са Стратешким планом, акционим планом и циљевима. Сваки циљ треба бити квантитативно одређен и једноставно мјерљив (Уколико је Стратешки циљ Интензивирати међународну сарадњу са окружењем, тада акциони план може садржавати подциљ Повећати број incoming и outgoing наставника и административног особља, benchmark може бити нпр. за 10 особа у једној години. Преко јединственог сврсисходног и планираног система то се лако оже мјерити и пратити остварење стратешког плана по годинама.</p> <p>Креирати систем у којем ће се информације прикупљати систематизирани и по плану, а прикупљене информације користити сврсисходно (веза са стратешким планом).</p> <p>Систем и подаци се требају редовно ажурирати, у правилним интервалима.</p>	
<p>КРИТЕРИЈУМ 7. Управљање информацијама о студијским програмима</p>	
<p>ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:</p>	<p>IV</p>

8. Информисање јавности о студијским програмима (8.1)	
<p>8.1. Високошколска установа објективно и правовремено информише јавност ажурираним информацијама о свим аспектима одобрених (лиценцираних) и/или акредитираних студијских програма које нуди са посебним освртом на дефиниране циљеве студијских програма и исходе учења. Подаци о академским каријерама запосленог и ангажованог особља су јавно објављени. Минимум 50% од укупних информација је на енглеском језику.</p>	
Добре стране:	
<p>Облици јавног информирања и комуникацијска стратегија описана је у документу Пословник квалитета 7.2.3. Јавно информирање, комуникационе стратегије и политике комуникације с јавношћу и Стратегији квалитета –Јавно информирање и политике комуникације. Сенат Универзитета разматра и усваја наставне планове и програме свих циклуса и свих видова студија по одсјецима, групама или смјеровима. Они се, по усвајању од стране Сената за одређену школску годину, објављују јавности путем Центра за односе са јавношћу, уз координацију Правне службе Универзитета. Универзитет и објављује информације о студијским програмима на сједећи начини то на сљедећи начин: објављивањем на званичној интернет страници Универзитета студијских програма, наставних планова, академских звања, номенклатуре стручних, академских и научних назива који се стичу на студијском програм Универзитета Апеирон, објављивањем конкурса за упис у штампаним медијима, штампањем бруцошког водича и осталих промотивних материјала (лифлети, флајери, плакати и сл.), организовањем отворених врата Универзитета за матуранте средњих школа и за њихове родитеље, путем осталих средстава јавног информисања (радио, телевизија, штампани медији и сл.) те осталим начинима комуникације са јавношћу. Јавност информација о раду и резултатима рада система осигурања квалитета су доступне свим заинтересованим странама. Информације о студијском програму са посебним освртом на дефинисане циљеве студијских програма и исходе учења, академска и научна звања која се стичу на студијском програму, наставни план и програм, јавно су објављене и налазе се на веб страници Факултета правних наука. Информације на веб страници се налазе и на енглеском језику. Релевантне информације за студенте које се односе на наставни процес – распореди наставе, распореди испита, измјене термина, резултати испита, остале информације релевантне за успјешно студирање налазе се на огласној плочи факултета.</p>	
Слабе стране:	
<p>Оскудан број начина на који студенти могу добити информације које се односе на наставни процес. Недовољна је сарадња с привредом. На веб сајту Факултета нису садржане детаљне биографије свих наставника и сарадника уз навођење најзначајнијих референци, а посебно о броју објављених радова (у индексираним часописима), судјеловању на међународним пројектима, савјетовањима, мобилности, књигама, научним и стручним удружењима, радним тијелима, наградама и сл. Омјер наставника, а посебно асистената, у сталном радном односу према вањским сарадницима није задовољавајући.</p>	
Препоруке за унапређење:	
<p>Проширити начине на који студенти Факултета правних наука могу доћи до релевантних информација које се односе на наставни процес. На веб сајту Факултета правних наука поставити детаљне биографије наставника и сарадника уз навођење њихових најзначајнијих референци, а посебно оних о броју објављених радова (у индексираним часописима), судјеловању на међународним пројектима, савјетовањима, мобилности, књигама, научним и стручним удружењима, радним тијелима, наградама и сл. Требало би настојати да се повећа број стално запослених наставника и сарадника Факултета у односу на вањске сараднике и подстицати их да што прије дођу у виша научнонаставна звања. Квалитет рада треба одржати сталним унапређењем и ажурирањем портала у сврху информисања и остваривања комуникације са свим заинтересованима.</p>	
8. Информисање јавности о студијским програмима	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

9. Континуирано праћење, периодичновредновање и ревизија студијских програма (9.1, 9.2, 9.3, 9.4)	
<p>9.1. Процедуре за периодичну евалуацију, унапређење и реструктурирање постојећих студијских програма су успостављене. Процедуре укључују мишљења студената и других унутрашњих и спољних заинтересираних страна.</p> <p>9.2. Високошколска установа периодично евалуира наставни план и програм, наставни процес, степен реализације исхода учења и њихову релевантност за тржиште рада путем анкетања студената, академског и административног особља, те повратне информације користи за иновирање и унапређења истог.</p> <p>9.3. Високошколска установа прати и евалуира реализацију: акционог плана интернационализације, бенефите од потписаних Уговора о међународној сарадњи, проценат страних студената и професора; број и напредак својих студената на стручном усавршавању у иностранству; упошљавање дипломираних студената и сл.</p> <p>9.4. Квалитет, савременост и доступност ресурса се евалуирају путем анкетања академског особља и студената.</p>	
Добре стране:	
<p>Универзитет проводи вредновање студијских програма прије усвајања истих на Сенату за наступајућу школску годину. Евалуација студијског програма подразумијева и ревизију ECTS бодовног система. Значајни улазни подаци за анализу добивају се из Анкета које су уведене на универзитету и које су прецизно дефиниране у виду процедура кроз Правилник о студентском вредновању и анкетања. Унапређење студијског програма реализира се у складу са Статутом, Пословником квалитета и Правилником о поступку унапређења студијских програма на Паневропском универзитету „АПЕИРОН“ (Pravilnici\20160929_2302-9_Pravilnik o unapređenju studijskih programa PUA.pdf).</p>	
Слабе стране:	
<p>Нису доступни подаци о записницима о извршеним ревизијама.</p>	
Препоруке за унапређење:	
<p>Учинити доступним податке о записницима о извршеним ревизијама.</p>	
КРИТЕРИЈУМ 9. Континуирано праћење, периодично вредновање и ревизија студијских програма	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	II

10. Мобилност академског особља и студената (10.1, 10.2, 10.3)	
<p>10.1. Мобилност академског особља и студената на студијском програму се промовише и унапређује путем заједничких пријава и учешћа на пројектима са другим високошколским установама из земље и иностранства.</p> <p>10.2. Механизми за остваривање билатералне и мултилатералне размјене студената са иностраним високошколским установама кроз различите програме и мреже студентске размјене уз признавање времена, оцјена и ECTS бодова остварених током размјене су успостављени.</p> <p>10.3. Високошколска установа кадровски и финансијски оснажује капацитете служби а међународну сарадњу и двосмјерну мобилност академског особља и студената. Ова служба прати и евалуира мобилност, те Сенату доставља годишњи Извјештај о мобилности академског особља и студената са приједлогом мјера за унапређење.</p>	
Добре стране:	
<p>Дипломирани студенти I циклуса неометано настављају студиј на II циклусу на Факултетима у окружењу и и иностранству запошљавају се у реномираним подuzeћима у иностранству. Студенти I циклуса могу без додатних оптерећења наставити студиј на факултетима у БиХ и иностранству. Постоје спорадични примјери размјене студената. Универзитет предузима радње у циљу промовисања мобилности и размјене наставника и студената.</p>	
Слабе стране:	
<p>Иако на нивоу Универзитета постоје процедуре за континуирано праћење, периодично вредновање и ревизију студијских програма, за студијски програм Опште право I циклус нису доступни подаци о записницима о извршеним ревизијама.</p>	
Препоруке за унапређење:	
<p>Треба побољшати одлазну и долазну мобилност студената и професора, финансијски подстицати мобилност наставника и студената, те научно-истраживачки рад.</p> <p>Факултет правних наука у много већој мјери треба подстицати мобилност студената кроз потписивање уговора о двосмјерној мобилности. Треба организовати едукацију студената за писање апликација на међународне и друге пројекте.</p> <p>Организовати и осигурати извођење наставе на енглеском језику, барем на круцијалним предметима појединог студијског програма. Извођење наставе на енглеском језику је посебно значајно за међународну размјену, односно мобилност студената из (неких) других земаља (нпр., у оквиру Ерасмуса) и те податке треба ставити на веб страницу.</p> <p>Потребно је развити канале двосмјерне размјене наставника и студената као и уходан начин признавања стечених знања током размјене и те активности треба подробно регулирати интерним актима установе. Мобилност академског особља и студената на студијском програму треба промовирати и унапређивати путем заједничких пријава и учешћа на пројектима са другим високошколским установама из земље и иностранства. Примјерице, кроз остваривање билатералне и мултилатералне размјене студената са иностраним високошколским установама кроз различите програме и мреже студентске размјене уз признавање времена, оцјена и ECTS бодова остварених током размјене. Високошколска установа треба кадровски и финансијски оснажити капацитете служби за међународну сарадњу и двосмјерну мобилност академског особља и студената.</p>	
КРИТЕРИЈУМ 10. Мобилност академског особља и студената	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

2.	Назив студијског програма:	Ниво студија:	Назив(и) излазних квалификација:
	Опште право	II циклус	Мастер права – 300 ECTS Мастер права – уже усмјерење/специјализација – 300 ECTS“
1. Политика осигурања квалитета студијских програма (1.1, 1.2, 1.3)			
1.1	Високошколска установа има усвојену и јавно доступну политику унутрашњег обезбјеђења квалитета студијских програма као дио њеног стратешког управљања.		
1.2.	Политика обезбјеђења квалитета студијских програма је усмјерена на промоцију: истраживачког рада, учења и поучавања, мобилности и интернационализације на студијским програмима, као и спречавању плагијата радова наставника и завршних радова студената на свим циклусима студија.		
1.3.	Политика подржава развој културе квалитете у којој сви унутрашњи учесници доприносе квалитету студијских програма, те дефинише начин укључивања спољних учесника у томе.		
Добре стране:			
<p>Универзитет Апеирон има усвојену и јавно доступну политику осигурања квалитета и развоја студијских програма. Процедуре планирања и контроле квалитета Паневропски универзитет Апеирон је разрадио и ускладио према препорукама Европске асоцијације за обезбјеђење квалитета у високом образовању ENQAу документу ESG стандарда, а на Универзитету је уведен међународни стандард управљања квалитетом ISO 9001:2008 за високо образовање, образовање одраслих, научна истраживања и експериментални развој.</p> <p>На универзитету постоји служба за осигурање квалитета која брине о систему обезбјеђења квалитета. Постоје документи који доказују учешће интерних и екстерних заинтересованих страна у изради студијских програма, што је имало утицаја на структуру студијских програма. Политиком квалитета, Циљевима квалитета, изјавом Ректора те Изјавом о мисији и визији Универзитета омогућено је учешће свим заинтересованим странама, а нарочито студентима Апеирона у креирању и осмишљавању студијских програма. У периоду од 2015-2019. године на студијском програму Опште право су учињене потребне измјене у циљу модернизације студијског програма у областима у којима се указала потреба за измјенама на основу инпута од стране тржишта рада, студената и међународних партнера. Улога студената у обезбјеђењу квалитета и управљања је регулисана актима Универзитета и објављена на веб страници Универзитета. Дакле, студенти имају могућност учешћа у креирању и осмишљавању студијских програма кроз студентске анкете, учешћем у радним тијелима на Универзитету – кроз ННВ, Сенат и УО као и у директном контакту са сарадницима Центра за вођење каријере, референтима факултета и стручним сарадником за осигурање квалитета.</p>			

Слабе стране:

С обзиром на генерално записане мисију и визију тешко је успоставити директну везу између стратешког плана и навода у мисији и визији, што је неопходно. Стратегија треба имати краткорочне и средњорочне циљеве јасно формулисание које ће пратити мјерљиви индикатори. Процеси постојећег Система управљања и обезбјеђења квалитета регулисани су различитим типовима докумената проистеклих из различитих вањских захтјева (Статут и правилници – законски захтјеви, процедуре према захтјеву ISO 9000, самоевалуација према ESG и критеријима). Упитна је ефективност овако организованог система у погледу реализације усвојених стратегија и политика, те постављених циљева.

Препоруке за унапређење:

У процес стратешког планирања потребно је укључити све интересно-утјецајне стране (наставнике, чланове управе, студенте, представнике ресорног Министарства као институције која доноси оквир дјеловања високошколских установа.

Стратешки циљеви, као и опис извршне стратегије, требају бити једноставни конкретни записи стратешких циљева и подциљева (уз наведене активности) које требају водити ка испуњењу мисије). Препоручује се креирање Стратегије, али и пратећег акционог плана који ће имати развијене јасне индикаторе за мјерења (уз идентифициране бенчмарк вриједности). Потребно је на основу дефинираних индикатора и упоредних вриједности вршити годишње праћење реализације Стратегије.

Неопходно је креирати SWOT матрицу у којој ће се сагледати сви ризици којима Универзитет може бити изложен у наредном периоду те развити мјере за управљање истим.

Стратегија осигурања квалитета треба бити прецизније написан документ из које ће се јасно видјети успостављени систем квалитета, алати који се користе за осигурање квалитета, али и индикатори који ће на јасан начин показати како се квалитетом управља (то подразумијева идентификацију распореда и носилаца активности у том сегменту, очекиване циљеве, бенчмарк вриједности те попис свих превентивних и корективних мјера. Универзитету се препоручује да пажњу у наредном периоду посвети креирању мјерљивих индикатора о провођењу система квалитета за све сегменте система (мисли се на интерни систем квалитета), те да исте користи у извјештавању како би се јасно могло утврдити одступање и на основу утврђеног донијети мјере за побољшање система квалитета (корективне мјере за случајеве одступања, али и превентивне мјере с циљем спрјечавања одступања).

Редизајнирати постојеће процесе Система обезбјеђења квалитета у јединствен Интегрисани систем који ће обухватати механизме за ефективну реализацију стратегија, политика и циљева проистеклих из свих вањских и унутрашњих захтјева. При томе имплементирати погодне аналитичке и системске методе управљања квалитетом као што су: SWOT, BSC, Project management, Анализа шанси и ризика, методе креирања и управљања организационим знањем и др.

КРИТЕРИЈУМ 1. Политика осигурања квалитета студијских програма**ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:****III****2. Креирање и усвајање студијских програма (2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6)**

- 2.1.** Високошколска установа има успостављене процедуре за креирање и усвајање студијских програма који укључују студенте и све заинтересоване стране.
- 2.2.** Студијски програми су усклађени са научним и образовним стандардима и достигнућима одређене научне/умјетничке области, захтјевима сродних научних области у циљу стицања мултидисциплинарних знања, захтјевима тржишта рада и међународних реформских процеса.
- 2.3.** Циљеви студијског програма и исходи учења су јасно дефинисани и подударни са садржајем студијских програма и нивоом циклуса студија и у складу су са стратегијом установе. Циљеви студијског програма и исходи учења су упоредиви са истим и/или сличним програмима на високошколским установама у БиХ и иностранству.

- 2.4. Исходи учења су утврђени и наведени на сваком нивоу студијског програма, те су повезани са стандардима квалификација, Квалификационим оквиром у БиХ и Оквиром квалификација Европског простора високог образовања (QF-EHEA).
- 2.5. Наставни план и програм садржи минимално: преглед обавезних и изборних предмета, оквирни садржај наставне материје за сваки од предмета (подијељену према броју седмица/наставних јединица у склопу једног семестра), оптерећење студента по предмету, бодовну вриједност сваког предмета исказану у складу са ECTS-ом, начине провјере и вредновања континуираног стицања знања студента, бодовну ECTS вриједност завршног рада на I и II циклуса студија, у зависности од статуса установе, методе обезбјеђења квалитета, листе обавезне и допунске литературе за сваки поједини предмет, обавезне и специфичне опрему за извођење програма/предмета према захтјевима научне/умјетничке области.
- 2.6. Високошколска установа обезбјеђује: интердисциплинарност/мултидисциплинарност плана и програма, интернационализацију наставног плана и програма, интеракцију са професионалном праксом, реализацију практичне наставе и активно учешће студената у научно/умјетничком истраживању у оквиру студијског програма.

Добре стране:

Студијски програм Опште право на II циклуса студија Факултета правних наука је усклађен са законом, другим прописима и Болоњском декларацијом. Јасно је дефинисан. Стратегија развоја, као општи акт, предвиђен је у Статуту установе (члан 294.). Стратегију усваја Управни одбор, на основу приједлога Одбора за квалитет, а на основу претходно прибављеног мишљења Сената. Активности везане за утврђивање, развој и унапређење наставних планова и програма обављају се према документованом поступку, а у складу са Законом о високом образовању и Статутом Универзитета, са циљем добијања жељеног и траженог квалитета дипломираних студената одређеног профила. Универзитет има усвојену и јавно доступну политику осигурања квалитета и развоја студијских програма. Процедуре планирања и контроле квалитета Универзитет је разрадио и ускладио према препорукама Европске асоцијације за обезбјеђење квалитета у високом образовању ENQA, датим у документу ESG 2015, а на Универзитету је уведена међународни стандард управљања квалитетом ISO 9001:2008 за високо образовање, образовање одраслих, научна истраживања и експериментални развој. С тим у вези, Апеирон у великој мјери успјева да задовољи захтјеве Стандарда и смјерница за осигурање квалитета у европском простору високог образовања ENQA-ESG. Политика осигурања квалитета развоја студијских програма је јавно доступна. Постоје дефинисани исходи учења. Студијски програм има јасно дефиниране образовне циљеве који су усклађени са стратешким документима.

Слабе стране:

Нема доказа да је израђена матрица исхода учења на нивоу студијског програма која јасно дефинира у оквиру којег предмета, у којем обиму и кроз које активности се остварују дефинирани исходи учења.

Препоруке дате од стране стручних рецензија за овај студијски програм у значајној мјери нису прихваћене од развојног тима, који је у образложењу оспоравао примједбе и препоруке. Исти приступ је показан и за вријеме посјете комисије за акредитацију, при којој су саговорници по сваку цијену жељели одбранити свој став. Овај приступ указује на некритичан и недовољно аналитичан приступ у креирању структуре и садржаја студијског програма.

Комисија за вањско вредновање је у својим оцјенама обавезна узети у обзир примједбе стручне рецензије, као и степен реализације ових примједби од стране Установе. За студијски програм Опште право II циклус Установа не прихвата примједбе рецензената, оспоравајући њихову валидност, што у својим коментарима извјештаја потврђује. Комисија за вањско вредновање нема могућност нити мандат да преузима арбитражни поступак између Установе и рецензената, што представља основни мотив за давање оцјене критеријума 2: Креирање и усвајање студијских програма.

Препоруке за унапређење:

Препоручује се кориштење стандарда струке, утврђених листе компетенција, стандарда квалификација као и матрице исхода учења појединих предмета и студијског програма, приликом креирања и ревизије студијског програма.

Детаљнију ревизију студијског програма морало би се радити најмање једном у четири године, односно сваке године за неке мање измјене (литература, предметни наставници, изборни предмети и сл.). Нужно је и корисно континуирано радити ревизије студијског програма и програма појединих предмета када то захтијевају резултати студентских анкета, самовредновања, вањских вредновања, измјене релевантних прописа, усклађивање програма с упоредним установама (ради мобилности и признавања раздобља студирања), ради нове литературе и нових наставника и сарадника и сл.

Препоруке стручних рецензија су добар основ за планирање и провођење измјена студијског програма.

КРИТЕРИЈУМ 2. Креирање и усвајање студијских програма**ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:****II****3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента (3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7)**

- 3.1.** Академско особље које изводи наставу је претходно припремљено и мотивисано за ту активност, те у припреми за ту активност узима у обзир резултате анкета евалуације квалитета учења и поучавања од стране студената.
- 3.2.** Академско особље мотивише и укључује студенте на преузимање активне улоге у истраживачко, научно-истраживачком и наставно-образовном процесу уз одговарајуће усмјеравање, консултације и подршку.
- 3.3.** Студенти се оцјењују кроз јавно доступне процедуре за праведно, транспарентно и досљедно оцјењивање, као и кроз различите облике провјере знања и вјештина у складу са специфичностима и постављеним циљевима студијског програма.
- 3.4.** Процедуре оцјењивања регулишу: организацију тестова и испита, критерије и методе оцјењивања од стране испитивача и комисије, транспарентност оцјењивања и могућност жалби студената на оцјењивање.
- 3.5.** Високошколска установа има процедуру која дефинише поступак израде, структуру и вредновање завршног рада студената одређеног циклуса студија, као и права обавезе студента и ментора и услове за менторство.
- 3.6.** Представници студената су укључени у рад тијела високошколске установе чија је надлежност управљање и доношење одређених одлука о студијским програмима.

3.7. Високошколска установа има успостављен механизам и процедуре за подршку студентима за савјетовање о будућем развоју каријере.

Добре стране:

Начин извођења наставе и начин провјере знања студената су регулисани Статутом Универзитета (5.Метрика и методика студија). Зависно од потреба студената организују се усмене консултације које се објављују на огласној табли факултета, а путем електронске поште обављају се и писане консултације са студентима. Такође, захваљујући савременим презентационим средствима и телекомуникационој технологији омогућено је спровођење не само традиционалне наставе за редовне студенте, већ и засебне наставе за ванредне студенте. Метрика укупног седмичног ангажовања студената и седмичног броја часова контактне наставе разликује се код ванредних студената у односу на редовне студенте по своме садржају обзиром да ванредни студенти преузимају 40 % од укупног обима контактне наставе, а фокус наставног процеса је на индивидуалном раду, консултацијама и инструктивној настави, те методама учења на даљину. Осим тога, студентима Факултета правних наука је у многоме олакшано студирање из разлога што путем система на даљину сваки студент има могућност да индивидуално прати сва предавања, испите и све остале наставне активности, укључујући и наставне активности које се изводе у кабинетима, клиникама или на терену, и то у било које вријеме преко интернета, путем заштићеног веб модула учења на даљину, што омогућава да се наведене активности прегледају неограничен број пута. За студенте са инвалидитетом организују се додатне наставне активности и активности подршке у складу са Правилником о студирању студената са инвалидитетом. Кроз своје представнике у управним тијелима Универзитета, различите анкете као и кроз учешће у Студентском парламенту, студенти активно учествују у планирању и реализацији наставног програма. Студенти се на почетку наставе упознају са процедуром оцјењивања за сваки појединачни предмет као и обимом и начином реализације предиспитних обавеза. Постоје потписани уговори за извођење практичне наставе која се бодује одређеним бројем ECTS бодовима.

Слабе стране:

Није у потпуности јасно на који начин се студенти могу укључити у процес креирања студијских програма, процес учења и подучавања или се могу укључити искључиво преко студентских представника. Резултати анкетања студената у погледу процедура и начина оцјењивања по предметима нису доступни па се не може претпоставити како су њихови резултати кориштени у развоју истих. Није у потпуности јасно доказано присуство студената предавањима и вјежбама.

Препоруке за унапређење:

Треба учинити јасно и једноставно доступним податке и доказе о томе како се студенти могу укључити у процес креирања студијских програма, да ли студенти заиста присуствују настави и вјежбама, обавља ли се периодична провјера задовољства студената процесима учења и провјере знања као и консултацијама са наставним особљем, те користе ли се добивени резултати при унапређивању ових процеса. Чешће проводити анкете у циљу прикупљања мишљења студената о разним актуелним питањима и проблемима.

3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификавање (4.1, 4.2, 4.3)

- 4.1. Упис студената на студијски програм било којег циклуса врши се на основу законских одредница, јасних и транспарентних критеријума који укључују провјере знања, склоности и способности кандидата и успјех у претходном школовању, а у складу са анализираним друштвеним потребама и обезбијеђеним ресурсима за извођење програма. Конкурс за упис се јавно објављује на Веб страници установе и у медијима.
- 4.2. Процедуре за признавање високообразовних квалификација, периода студија и претходног учења, а што подразумијева и признавање неформалног и информалног учења су успостављене. Процедуре за признавање су у складу са Лисабонском конвенцијом о признавању.
- 4.3. Дипломираним студентима се додјељује документ који појашњава стечену квалификацију, укључујући остварене исходе учења, те контекст, ниво, садржај и статус студија који су похађали и успјешно завршили.

Добре стране:

Студент који је уписао трогодишњи студиј I циклуса има право да продужи односно допуни студиј I циклуса са четвртом годином студија у матичним или дјеломично матичним студијским програмима. Увјет за упис четврте године студија је претходно стечена диплома у трогодишњем студију. Комисија за матичност и признавање испита утврђује матичност трогодишњих студија у којима је студент стекао диплому у односу на четворогодишњи студијски програм и утврђује постојање диференцијалног програма којег је студент дужан да заврши током студија четврте године. Након комплетирања студија I циклуса од 8 семестара односно 240 ECTS студент има право да упише студиј II циклуса у матичним или дјеломично матичним студијским областима у трајању од два студијска семестра. Кандидат приликом уписа закључује Уговор о студирању којим обје уговорне стране, Паневропски универзитет "АПЕИРОН" и студент који се уписује, преузимају обавезе и стјечу одређена права у процесу студирања.

Мобилност студената административног и академског особља је један од циљева Стратегије развоја Универзитета и Стратегије осигурања квалитета Универзитета. Професори и студенти Факултета правних наука учествују на конференцијама, семинарима, предавањима, радионицама и стручним праксама које организирају партнерске установе у иностранству, а били су и домаћини студентима и професорима са тих установа. Активности међународне сарадње Паневропског универзитета "АПЕИРОН"/Факултета правних наука односе се на развој међународних односа с партнерским установама у свијету, потицање студената, наставника и ненаставног особља на учешће у међународним програмима и пројектима из подручја високог образовања. Међународна сарадња се организира кроз уговоре о сарадњи са партнерским институцијама у иностранству.

Слабе стране:

Нису предочени подаци да постоје интерни прописи који регулирају поступке и одговорна тијела/особе за анализу уписа студената те праћење напредовања студената.

Размјена студената и наставника уређена је прописима Универзитета и проводе је универзитетски органи. Нема податка о томе да Установа има већ развијене канале двосмјерне размјене наставника и студената као и угодан начин признавања стечених знања током размјене. Активности нису подробно регулиране интерним актима установе (интерни акти из ове области). Може се претпоставити да је размјена спорадична, заснована на приликама које се укажу путем личних контаката наставног особља.

Препоруке за унапређење:

Донијети интерни пропис који регулира поступке и устројити одговорна тијела/особе за анализу уписа студената те праћење напредовања студената.

Размјена студената и наставника уређена је прописима Универзитета и проводе је универзитетски органи. Стога Установа треба створити развијене канале двосмјерне размјене наставника и студената као и угодан начин признавања стечених знања током размјене.

Активности треба подробно регулирати интерним актима установе (интерни акти из ове области). Треба развити канале двосмјерне размјене наставника и студената као и угодан начин признавања стечених знања током размјене и те активности треба подробно регулирати интерним актима установе.

КРИТЕРИЈУМ 4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификавање

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

5. Људски потенцијали (5.1, 5.2, 5.3, 5.4)

- 5.1.** Број компетентног академског (наставници и сарадници) и неакадемског особља за квалитетну реализацију студијског програма је у складу са одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање.
- 5.2.** Високошколска установа има дефинисану политику управљања људским потенцијалима са јасним и транспарентним критеријумима за запошљавање академског особља, задужењима, оптерећењем и одговорностима, критеријумима за професионални развој, напредовање и стручно усавршавање академског особља и механизме за праћење рада академског особља са мјерама за унапређење.
- 5.3.** Академско особље је посвећено истраживачком, односно научно-истраживачком и умјетничком раду, посебно кроз међународне научно-истраживачке пројекте, те заједничке активности ментора и студента на изналагању грантова или стипендија.
- 5.4.** Административном и помоћном особљу је омогућено усавршавање кроз учешће на обукама, посебно у вези информатичких система и система управљања.

Добре стране:

Установа има успостављене јасне и транспарентне процедуре и критерије усуглашене са законским захтјевима за запошљавање наставника. Увјети за ангажирање академског особља на Паневропском универзитету Апеирон дефинирани су Правилником о раду, Правилником о поступку и увјетима избора наставника и сарадника, Правилником о осигурању квалитета и Законом о високом образовању.

Поступак стицања научно-наставних и сарадничких звања, избора у звање, ангажирања академског особља са других високошколских установа и заснивања радног односа, избор наставника страних језика и вјештина, те ангажирање истакнутих научника или стручњака, критерији за професионални развој, напредовање и стручно усавршавање академског особља ближе се регулира Статутом Универзитета (поглавље XI – Академско особље Универзитета), Правилником о раду, Правилником о стицању академских звања и Правилником о систематизацији послова и организација Универзитета.

Установа планира и спроводи обуке административног особља. Факултет је препознао потребу за сталном едукацијом помоћног и административног особља у циљу професионалног развоја и мотивирању запослених. Универзитет пружа административном и помоћном особљу подршку кроз плаћене котизације за било који вид усавршавања. Поред тога, по организационим јединицама пружа се могућност административном и помоћном особљу да путем личних захтјева или на приједлог руководиоца траже или предлажу потребне едукације сходно захтјевима радног мјеста. На овај начин Универзитет пружа прилику свим запосленим за професионални развој те их подстиче да то и искористе.

Слабе стране:

Не постоји анализа квалитета наставног кадра и остатка људских ресурса. Није презентирана ни анализа оптерећења наставног особља. Евиденција радова које објављује наставно особље, као ни пратећа база података, односно научни картони нису ажурни. С тим у вези није ажуран преглед објављених радова, књига и суђеловања на научним и стручним скуповима те на научним и стручним пројектима. Не постоје планови и процедуре оцјењивања и усавршавања ненаставног особља.

Нема података о томе да Факултет има дефинисану политику управљања људским ресурсима и политику развоја знања и компетенција наставника (Политика управљања људским ресурсима), као и да има и реализује дугорочни и оперативни план развоја људских ресурса и запошљавања новог кадра (План и извјештаји о реализацији плана), односно да повремено врши анализе и вредновање компетентности и напредовања наставног особља.

Нема податка о томе да Факултет израђује годишњи извјештај о научним и стручним активностима (годишњи извјештаји), као и о томе да се праћење и анализе научног и стручног рада наставника врши на нивоу организационих јединица (факултети, катедре) на начин да се дани примјери анализа.

Због тога се не може провјерити и оцијенити тврдња да је на сваком студијском програму на Универзитету запослен довољан број наставног кадра у сталном радном односу са пуним радним временом, како би се осигурали квалитет и континуитет учења и потакнули вањски сарадници да се укључе у академске процесе, те да Установа запошљава довољан број сарадника и/или научних асистената, како би осигурала континуитет академског напредовања и развој властитог кадра.

Препоруке за унапређење:

Ажурирати податке о наставницима студијског програма у релевантним документима и на веб страници Универзитета и Факултета.

Пратити податке о избору и напредовању наставника те на који начин се врши вредновање, односно праћење рада кадрова и анализа оптерећености наставног академског кадра; политику управљања људским ресурсима и политику развоја знања и компетенција наставника; дугорочни и оперативни план развоја људских ресурса и запошљавања новог кадра; анализе и вредновање компетентности и напредовања наставног особља; којима се стимулирају научне активности и јачање везе између истраживања и образовања; годишњи извјештај о научним и стручним активностима и сл.

Требало би тежити к томе и постићи да наставници у радном односу с пуним радним временом изводе најмање 70% сати наставе.

Треба направити план и осигурати финансијска средства за усавршавање наставног кадра и побољшање научно-истраживачког рада. Листе одговорних наставника за школску годину дати по студијском програму, а не интегрирано на нивоу универзитета.

Радити на повећању броја наставника с пуним радним временом с циљем развоја властитог наставног кадра. Повећа број стално запослених наставника и сарадника Факултета у односу на вањске сараднике и подстицати их да што прије дођу у виша научно-наставна звања.

Установа би требала за своје наставнике организовати радионице и семинаре из подручја педагогије, дидактике и методике извођења наставе, планирања, програмирања и вредновања исхода учења и сл.

Треба унаприједити провођење анкета о студијском програму и наставницима те службама установе, анкете учинити јавно доступним и дефинирати мјере за побољшања процеса на основу резултата анкета.

Препоручује се да наставници проводе самоевалуацију о квалитету и успјешности на предметима које предају.

КРИТЕРИЈУМ 5. Људски потенцијали**ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:****II**

6. Ресурси и финансирање (6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5)

- 6.1.** Ресурси за извођење студијског програма који у складу са Препорукама Агенције о критеријумима за лиценцирање високошколских установа и студијских програма у БиХ и одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање су довољни и доступни студентима.
- 6.2.** Обавезна и специфична потребна опрему за извођење студијског програма/предмета према захтјевима научне области/уже научне области је доступна. Високошколска установа, обезбјеђује обавезну и допунску литературу за сваки поједини предмет која по садржају подржава реализацију предмета.
- 6.3.** Високошколска установа чини доступним студентима и академском особљу довољан број компјутерских просторија са приступом интернету и библиотеку с адекватном просторијом за читање, претраживачима и научним и другим базама података.
- 6.4.** Високошколска установа прати реализацију плана улагања у физичке ресурсе и опрему за научно-истраживачки рад и наставно-образовну дјелатност.
- 6.5.** Високошколска установа обезбјеђује кроз уговорне односе са другим високошколским установама и истраживачким центрима могућност кориштења њихових ресурса.

Добре стране:

Универзитет подржава учешће наставног и ненаставног особља у вањским едукацијама при чему сноси дио трошкова обуке или трошкове у цијелости.

Установа редовно и плански врши улагање у физичке ресурсе као подршку студентима и извођењу наставе. На основу врсте и обима процеса, врсте и значаја услуга руководство је дефинирало и осигурало неопходне материјалне ресурсе. Евиденција физичких ресурса се води у информационом систему „еФинансије – модул: Основна средства“. Евиденција се води по организационим јединицама, локацији основног средства, категорији, статусу.

Учионице и амфитеатри Паневропског универзитета „АПЕИРОН“ су опремљени комплетном мултимедијалном опремом, системом за телеконференсинг (РС, видео бим, видео камера, два студијска микрофона, систем за аквизицију звука, озвучење учионице, приступ широкопојасном Интернету) што омогућава студије на даљину и комплетан видео надзор на извођењу наставе. Може се констатирати да све учионице задовољавају постављене захтјеве везане за извођење студијског програма и услјед добре опремљености може да се претвори у виртуалну лабораторију. Лабораторија за информацијско-комуникационе технологије и учење на даљину је посебно опремљена за развој и одржавање Интернет сервиса који су уведени на Универзитету, за развој мултимедијалних апликација и за развој информационог сигурносног система.

Захваљујући Орјентацији на студију која се организује на почетку сваке академске године студенти се упознају са могућностима кориштења свих ресурса и услуга Универзитета. Током двије седмице студентима I циклуса се представљају руководиоци свих служби, врше се презентације система учења на даљину, кориштења библиотечких и информатичких ресурса, база података, стручне праксе и осигурања квалитета. У циљу подизања квалитета наставника и сарадника Факултет правних наука подстиче њихове наставне, научноистраживачке, стручне активности, те континуирано подиже ниво педагошких и дидактичко-методичких компетентности а и унапређује ниво управљачких и комуникацијских компетенција. На Универзитету је у посљедњих пет година остварена обука за академско и неакадемско особље и то из слиједећих области: информатичка писменост (рад у Microsoft office програмима), страни језици (енглески и њемачки језик), рад у SPSS програму и употреба алата за статистичке анализе, управљање пројектима и рад у програму Microsoft Project. Осим тога Универзитет олакшава

учешће наставног и ненаставног особља у вањским едукацијама на тај начин што сноси дио трошкова обуке или сноси све трошкове у цијелости.

Факултет правних наука (Опште право) посједује 6084 библиотечких јединица, са 3921 наслова. Универзитет је путем властитог библиотечког софтвера eLibrary обезбиједио студентима приступ додатним онлајн специјализованим сервисима са електронским публикацијама и приступ најреспектабилнијим слободним онлајн изворима библиотечке грађе. Универзитет одобрава и у складу са расположивим средствима, издаје уџбенике, помоћне уџбенике, скрипте и монографије, у складу са Статутом Универзитета (НВ Издавачка дјелатност, члан 282.-289.) водећи рачуна о свим законским прописима који нормирају ову дјелатност: Закон о издавачкој дјелатности, Закон о библиотечкој дјелатности, Закон о измјенама и допунама библиотечке дјелатности и Правилник о публикавању научних публикација. У Области публицистичког издаваштва Центар остварује сарадњу са Народном и универзитетском библиотеком Републике Српске, а у области новинског издаваштва сарадњу са Националном и универзитетском библиотеком Босне и Херцеговине на ISSN каталогизацији и стандардизацији универзитетског часописа и других серијских издања. Универзитет је у циљу повећања квалитета услуга које пружа студентима у оквиру редовног студија као и система учења на даљину имплементирао платформу за IP телевизију као и IP радио преко које се емитује видео, односно аудио садржај унапријед одабраних емисија са могућности преноса и у реалном времену. Универзитет је такође отпочео са емитовањем академског и образовно-документарног телевизијског програма путем интернет TV канала „APEIRON TV Channel“ који се емитује у дигиталном формату као интерактивна IP TV на WEB адреси www.apeiron-uni.tv. У Стратегији осигурања квалитета дефинисани су стратешки и оперативни циљеви управљања материјалним, људским и финансијким ресурсима. Приликом анкетирања студената обраћа се посебна пажња на сугестије и приједлоге студената које износе у слободној форми на крају анкете. Такође, пажљиво се вреднују оцјене опремљености појединих служби и на основу тога доносе одговарајуће превентивне, али и корективне акције.

Слабе стране:

Не постоји план улагања у физичке ресурсе као подршка студентима и извођењу наставе.

Постоје физичке баријера за особе/студенте с инвалидитетом.

Није уведена потпуна електронизација процеса прикупљања библиотечке грађе. Библиотечни фонд штампаних књига није повећан у довољној мјери. Релативно мали број мјеста у читаоници у односу на број студената. Није дефинисан обим уџбеника и друге литературе која је потребна за испит. Према евиденцији стручног усавршавања и обуке запослених радника на Универзитету највећи број обука је обављен 2017. године (74) док је 2018. године обука реализована 46 пута, а 2019. године свега 17, што потврђује чињеницу да Универзитет у задњих пар година занемарује значај стручног усавршавања свог наставног кадра. Иако је неспорно да се помоћно и административно особље труди да пружи подршку студентима у информисању о ресурсима и услугама које су им на располагању, њихово ангажовање на овом плану није до сада испунило потребне критеријуме.

Препоруке за унапређење:

Израдити план улагања у физичке ресурсе као подршку студентима и извођењу наставе.

Увести потпуну електронизацију процеса прикупљања библиотечке грађе. Повећати библиотечни фонд штампаних књига. Повећати број претплата на водеће међународне часописе из свих научних области. Повећати број мјеста у читаоници и осигурати нове читаонице. Прилагодити уџбенике и друге литературе који се користе у наставном процесу модерним приступима и схватањима који су усвојени у другим квалитетним високошколским институцијама у држави и иностранству. Дефинисати обим уџбеника и друге литературе која је потребна за испит. Повећавати број запослених радника који у години прођу обуку стручног усавршавања и постављати то као један од најважнијих циљева Факултета правних наука када је наставни кадар у питању. Радити из године у годину у оспособљавању помоћног и административног кадра тако да посједују потребно знање али и креативност у рјешавању различитих студентских проблема.

КРИТЕРИЈУМ 6. Ресурси и финансирање

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

IV

7. Управљање информацијама о студијским програмима (7.1, 7.2)	
<p>7.1. Систем редовног прикупљања и обраде информација о свим аспектима студијских програма (о стопи успјешности студената, напуштању студија, задовољству студената, запошљивости свршених студената и слично) је успостављен и користи се за унапређења квалитета студијских програма.</p> <p>7.2. Високошколска установа редовно прикупља и анализира податке о броју и старосној структури академског особља, spolu, односу броја наставника и студената, односу властитог и гостујућег кадра, као и податке анкетирања особља од стране студената.</p>	
Добре стране:	
<p>На основу разговора евидентно је да постоји велики број анкета из којих се црпе подаци. Посвећује се доста пажње комуникацији са вањсим интересно-утјецајним странама. Универзитет АРЕIRON има имплементиран интегрисани информациони систем „Economica eFaculty“ са модулима за праћење и анализу информација о студентима, наставном особљу, кадровима, просторним ресурсима, планирање наставе и праћење наставног и радног процеса. На основу ових информација генеришу се релевантне анализе које се разматрају на надлежним тијелима и доносе одлуке о покретању пројеката унапређења.</p>	
Слабе стране:	
<p>Не постоји benchmark (референтна величина) у односу на коју/које ће подаци могу анализирати и сврсисходније користити него што је то тренутно случај.</p>	
Препоруке за унапређење:	
<p>Систем управљања подацима треба директно довести у везу са Стратешким планом, акционим планом и циљевима. Сваки циљ треба бити квантитативно одређен и једноставно мјерљив (Уколико је Стратешки циљ Интензивирати међународну сарадњу са окружењем, тада акциони план може садржавати подциљ Повећати број incoming и outgoing наставника и административног особља, benchmark може бити нпр. за 10 особа у једној години. Преко јединственог сврсисходног и планираног система то се лако оже мјерити и пратити остварење стратешког плана по годинама.</p> <p>Креирати систем у којем ће се информације прикупљати систематизирано и по плану, а прикупљене информације користити сврсисходно (веза са стратешким планом).</p> <p>Систем и подаци се требају редовно ажурирати, у правилним интервалима.</p>	
КРИТЕРИЈУМ 7. Управљање информацијама о студијским програмима	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	IV

8. Информисање јавности о студијским програмима (8.1)

8.1. Високошколска установа објективно и правовремено информише јавност ажурираним информацијама о свим аспектима одобрених (лиценцираних) и/или акредитираних студијских програма које нуди са посебним освртом на дефиниране циљеве студијских програма и исходе учења. Подаци о академским каријерама запосленог и ангажованог особља су јавно објављени. Минимум 50% од укупних информација је на енглеском језику.

Добре стране:

Облици јавног информирања и комуникацијска стратегија описана је у документу Пословник квалитета 7.2.3. Јавно информирање, комуникационе стратегије и политике комуникације с јавношћу и Стратегији квалитета –Јавно информирање и политике комуникације.

Сенат Универзитета разматра и усваја наставне планове и програме свих циклуса и свих видова студија по одсјецима, групама или смјеровима. Они се, по усвајању од стране Сената за одређену школску годину, објављују јавности путем Центра за односе са јавношћу, уз координацију Правне службе Универзитета. Универзитет и објављује информације о студијским програмима на сједећи начини то на сљедећи начин: објављивањем на званичној интернет страници Универзитета студијских програма, наставних планова, академских звања, номенклатуре стручних, академских и научних назива који се стичу на студијском програм Универзитета Апеирон, објављивањем конкурса за упис у штампаним медијима, штампањем бруцошког водича и осталих промотивних материјала (лифлети, флајери, плакати и сл.), организовањем отворених врата Универзитета за матуранте средњих школа и за њихове родитеље, путем осталих средстава јавног информисања (радио, телевизија, штампани медији и сл.) те осталим начинима комуникације са јавношћу. Јавност информација о раду и резултатима рада система осигурања квалитета су доступне свим заинтересованим странама.

Информације о студијском програму са посебним освртом на дефинисане циљеве студијских програма и исходе учења, академска и научна звања која се стичу на студијском програму, наставни план и програм, јавно су објављене и налазе се на веб страници Факултета правних наука. Информације на веб страници се налазе и на енглеском језику.

Релевантне информације за студенте које се односе на наставни процес – распореди наставе, распореди испита, измјене термина, резултати испита, остале информације релевантне за успјешно студирање налазе се на огласној плочи факултета.

Слабе стране:

Оскудан број начина на који студенти могу добити информације које се односе на наставни процес. Недовољна је сарадња с привредом. На веб сајту Факултета нису садржане детаљне биографије свих наставника и сарадника уз навођење најзначајнијих референци, а посебно о броју објављених радова (у индексираним часописима), судјеловању на међународним пројектима, савјетовањима, мобилности, књигама, научним и стручним удружењима, радним тијелима, наградама и сл. Омјер наставника, а посебно асистената, у сталном радном односу према вањским сарадницима није задовољавајући.

Препоруке за унапређење:

Проширити начине на који студенти Факултета правних наука могу доћи до релевантних информација које се односе на наставни процес. На веб сајту Факултета правних наука поставити детаљне биографије наставника и сарадника уз навођење њихових најзначајнијих референци, а посебно оних о броју објављених радова (у индексираним часописима), судјеловању на међународним пројектима, савјетовањима, мобилности, књигама, научним и стручним удружењима, радним тијелима, наградама и сл. Требало би настојати да се повећа број стално запослених наставника и сарадника Факултета у односу на вањске сараднике и подстицати их да што прије дођу у виша научнонаставна звања. Квалитет рада треба одржати сталним унапређењем и ажурирањем портала у сврху информисања и остваривања комуникације са свим заинтересованима.

8. Информисање јавности о студијским програмима

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

9. Континуирано праћење, периодично вредновање и ревизија студијских програма (9.1, 9.2, 9.3, 9.4)	
<p>9.1. Процедуре за периодичну евалуацију, унапређење и реструктурирање постојећих студијских програма су успостављене. Процедуре укључују мишљења студената и других унутрашњих и спољних заинтересираних страна.</p> <p>9.2. Високошколска установа периодично евалуира наставни план и програм, наставни процес, степен реализације исхода учења и њихову релевантност за тржиште рада путем анкетања студената, академског и административног особља, те повратне информације користи за иновирање и унапређења истог.</p> <p>9.3. Високошколска установа прати и евалуира реализацију: акционог плана интернационализације, бенефите од потписаних Уговора о међународној сарадњи, проценат страних студената и професора; број и напредак својих студената на стручном усавршавању у иностранству; упошљавање дипломираних студената и сл.</p> <p>9.4. Квалитет, савременост и доступност ресурса се евалуирају путем анкетања академског особља и студената.</p>	
Добре стране:	
<p>Универзитет проводи вредновање студијских програма прије усвајања истих на Сенату за наступајућу школску годину. Евалуација студијског програма подразумијева и ревизију ECTS бодовног система. Значајни улазни подаци за анализу добивају се из Анкета које су уведене на универзитету и које су прецизно дефиниране у виду процедура кроз Правилник о студентском вредновању и анкетања. Унапређење студијског програма реализира се у складу са Статутом, Пословником квалитета и Правилником о поступку унапређења студијских програма на Паневропском универзитету „АПЕИРОН“ (Pravilnici\20160929_2302-9_Pravilnik o unapređenju studijskih programa PUA.pdf).</p>	
Слабе стране:	
<p>Иако на нивоу Универзитета постоје процедуре за континуирано праћење, периодично вредновање и ревизију студијских програма, за студијски програм Опште право II циклус нису доступни подаци о записницима о извршеним ревизијама.</p>	
Препоруке за унапређење:	
<p>Учинити доступним податке о записницима о извршеним ревизијама.</p>	
КРИТЕРИЈУМ 9. Континуирано праћење, периодично вредновање и ревизија студијских програма	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	II

10. Мобилност академског особља и студената (10.1, 10.2, 10.3)	
<p>10.1. Мобилност академског особља и студената на студијском програму се промовише и унапређује путем заједничких пријава и учешћа на пројектима са другим високошколским установама из земље и иностранства.</p> <p>10.2. Механизми за остваривање билатералне и мултилатералне размјене студената са иностраним високошколским установама кроз различите програме и мреже студентске размјене уз признавање времена, оцјена и ECTS бодова остварених током размјене су успостављени.</p> <p>10.3. Високошколска установа кадровски и финансијски оснажује капацитете служби а међународну сарадњу и двосмјерну мобилност академског особља и студената. Ова служба прати и евалуира мобилност, те Сенату доставља годишњи Извјештај о мобилности академског особља и студената са приједлогом мјера за унапређење.</p>	
Добре стране:	
<p>Дипломирани студенти I циклуса неометано настављају студиј на II циклусу на Факултетима у окружењу и и иностранству запошљавају се у реномираним предузећима у иностранству. Студенти I циклуса могу без додатних оптерећења наставити студиј на факултетима у БиХ и иностранству. Постоје спорадични примјери размјене студената. Универзитет предузима радње у циљу промовисања мобилности и размјене наставника и студената.</p>	
Слабе стране:	
<p>Иако постоји поступак размјене студената, Факултет правних наука не мотивише у задовољавајућој мјери студенте првог циклуса студија да приступе програму размјене студената. Нема системске подршке и трајног сервиса како би се осигурала већа партиципација особља и студената у пројектима међународне сарадње и програма мобилности.</p>	
Препоруке за унапређење:	
<p>Треба побољшати одлазну и долазну мобилност студената и професора, финансијски подстицати мобилност наставника и студената, те научно-истраживачки рад.</p> <p>Факултет правних наука у много већој мјери треба подстицати мобилност студената кроз потписивање уговора о двосмјерној мобилности. Треба организовати едукацију студената за писање апликација на међународне и друге пројекте.</p> <p>Организовати и осигурати извођење наставе на енглеском језику, барем на круцијалним предметима појединог студијског програма. Извођење наставе на енглеском језику је посебно значајно за међународну размјену, односно мобилност студената из (неких) других земаља (нпр., у оквиру Ерасмуса) и те податке треба ставити на веб страницу.</p> <p>Потребно је развити канале двосмјерне размјене наставника и студената као и угодан начин признавања стечених знања током размјене и те активности треба подробно регулирати интерним актима установе. Мобилност академског особља и студената на студијском програму треба промовирати и унапређивати путем заједничких пријава и учешћа на пројектима са другим високошколским установама из земље и иностранства. Примјерице, кроз остваривање билатералне и мултилатералне размјене студената са иностраним високошколским установама кроз различите програме и мреже студентске размјене уз признавање времена, оцјена и ECTS бодова остварених током размјене. Високошколска установа треба кадровски и финансијски оснажити капацитете служби за међународну сарадњу и двосмјерну мобилност академског особља и студената.</p>	
КРИТЕРИЈУМ 10. Мобилност академског особља и студената	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

3.	Назив студијског програма:	Ниво студија:	Назив(и) излазних квалификација:
	Пословна информатика	I циклус	Дипломирани информатичар –180 ECTS“, Дипломирани информатичар –240 ECTS инжењер информационих технологија
1. Политика осигурања квалитета студијских програма (1.1, 1.2, 1.3)			
<p>1.1 Високошколска установа има усвојену и јавно доступну политику унутрашњег обезбјеђења квалитета студијских програма као дио њеног стратешког управљања.</p> <p>1.2. Политика обезбјеђења квалитета студијских програма је усмјерена на промоцију: истраживачког рада, учења и поучавања, мобилности и интернационализације на студијским програмима, као и спречавању плагијата радова наставника и завршних радова студената на свим циклусима студија.</p> <p>1.3. Политика подржава развој културе квалитете у којој сви унутрашњи учесници доприносе квалитету студијских програма, те дефинише начин укључивања спољних учесника у томе.</p>			
<p>Добре стране:</p> <p>Универзитет Апеирон има усвојену и јавно доступну политику осигурања квалитета и развоја студијских програма. Процедуре планирања и контроле квалитета Паневропски универзитет Апеирон је разрадио и ускладио према препорукама Европске асоцијације за обезбјеђење квалитета у високом образовању ENQA у документу ESG стандарда, а на Универзитету је уведен међународни стандард управљања квалитетом ISO 9001:2008 за високо образовање, образовање одраслих, научна истраживања и експериментални развој.</p> <p>На универзитету постоји служба за осигурање квалитета која брине о систему обезбјеђења квалитета. Постоје документи који доказују учешће интерних и екстерних заинтересованих страна у изради студијских програма, што је имало утицаја на структуру студијских програма. Политиком квалитета, Циљевима квалитета, изјавом Ректора те Изјавом о мисији и визији Универзитета омогућено је учешће свим заинтересованим странама, а нарочито студентима Апеирона у креирању и осмишљавању студијских програма. У периоду од 2015-2019. године на студијском програму Опште право су учињене потребне измјене у циљу модернизације студијског програма у областима у којима се указала потреба за измјенама на основу инпута од стране тржишта рада, студената и међународних партнера. Улога студената у обезбјеђењу квалитета и управљања је регулисана актима Универзитета и објављена на веб страници Универзитета. Дакле, студенти имају могућност учешћа у креирању и осмишљавању студијских програма кроз студентске анкете, учешћем у радним тијелима на Универзитету – кроз ННВ, Сенат и УО као и у директном контакту са сарадницима Центра за вођење каријере, референтима факултета и стручним сарадником за осигурање квалитета.</p>			

Слабе стране:

Иако је Универзитет препознао потребу да дефинира мисију и визију (што је похвално и већ раније истакнуто) мисија и визија морају бити преформулисани у наредном периоду. Наиме, та два записа требају бити лигхт мотив сваке активности и дјеловања на Универзитету. Ти искази требају бити такви да истински живе на Универзитету, то су изјаве које живе сви запосленици и студенти. У конкретном случају ова два записа нису артикулисани правилно, записи су написани као превише опширне и генерализиране изјаве у којима се врло тешко могу препознати специфичности Универзитета Апеирон. Истовремено, с обзром на генерално записане мисију и визију тешко је успоставити директну везу између стратешког плана и навода у мисији и визији, што не неопходно. Стратегија треба имати краткорочне и средњорочне циљеве јасно формулисани које ће пратити мјерљиви индикатори

Процеси постојећег Система управљања и обезбјеђења квалитета регулисани су различитим типовима докумената проистеклих из различитих вањских захтијева (Статут и правилници – законски захтјеви, процедуре према захтјеву ISO 9000, самоевалуација према ESG и критеријима). Упитна је ефективност овако организованог система у погледу реализације усвојених стратегија и политика, те постављених циљева.

Студенти су укључени у политику осигурања квалитета високошколске установе, међутим више пажње треба да се посвети њиховом активном учешћу у процесу обезбјеђивања квалитета. Кроз разговор са студентима, Комисија је утврдила да студенти иако су формално дио тима за квалитет, немају најјаснију слику о томе која је њихова улога и одговорности у обезбјеђењу квалитета и унапређењу рада високошколске установе.

Препоруке за унапређење:

С обзиром да је процес политике осигурања квалитета студијских програма, у потпуности предмет процеса утврђивања политике осигурања квалитета на нивоу институције, у овом извјештају се преузима оцјена и препоруке утврђене у институционалном извјештају.

КРИТЕРИЈУМ 1. Политика осигурања квалитета студијских програма**ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:****III****2. Креирање и усвајање студијских програма (2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6)**

- 2.1** Високошколска установа има успостављене процедуре за креирање и усвајање студијских програма који укључују студенте и све заинтересоване стране.
- 2.2.** Студијски програми су усклађени са научним и образовним стандардима и достигнућима одређене научне/умјетничке области, захтјевима сродних научних области у циљу стицања мултидисциплинарних знања, захтјевима тржишта рада и међународних реформских процеса.
- 2.3.** Циљеви студијског програма и исходи учења су јасно дефинисани и подударни са садржајем студијских програма и нивоом циклуса студија и у складу су са стратегијом установе. Циљеви студијског програма и исходи учења су упоредиви са истим и/или сличним програмима на високошколским установама у БиХ и иностранству.
- 2.4.** Исходи учења су утврђени и наведени на сваком нивоу студијског програма, те су повезани са стандардима квалификација, Квалификационим оквиром у БиХ и Оквиром квалификација Европског простора високог образовања (QF-EHEA).
- 2.5.** Наставни план и програм садржи минимално: преглед обавезних и изборних предмета, оквирни садржај наставне материје за сваки од предмета (подијељену према броју седмица/наставних јединица у склопу једног семестра), оптерећење студента по предмету, бодовну вриједност сваког предмета исказану у складу са ECTS-ом, начине провјере и вредновања континуираног стицања знања студента,

бодовну ECTS вриједност завршног рада на I и II циклуса студија, у зависности од статуса установе, методе обезбјеђења квалитета, листе обавезне и допунске литературе за сваки поједини предмет, обавезне и специфичне опрему за извођење програма/предмета према захтјевима научне/умјетничке области-

2.6. Високошколска установа обезбјеђује: интердисциплинарност/мултидисциплинарност плана и програма, интернационализацију наставног плана и програма, интеракцију са професионалном праксом, реализацију практичне наставе и активно учешће студената у научно/умјетничком истраживању у оквиру студијског програма.

Добре стране:

- На нивоу Универзитета су успостављене основе концепта за креирање, развој и унапређење студијских програма који је на довољном нивоу документован у оквиру нормативних аката (статут и правилници) и Система обезбјеђења квалитета (пословник и процедуре). Концепт полази од релевантних европских и националних стандарда и законских захтјева. Постоји документ о генеричким компетенцијама, који може да послужи као основа за развој студијског програма по „TUNING“ методологији.
- Постоје истраживања и анкете послодаваца и свршених студената у оквиру Центра за развој каријере, које могу дати референтан улаз у процес развоја студијског програма на основу исхода учења и компетенција.
- Успостављен је и примјењује се систем кредита изражених кроз ECTS бодове.
- Детаљнији опис дат је у извјештајима рецензената - тачка Б2.

Слабе стране:

- Поред постојања информација и знања на Универзитету о методологији креирања студијских програма на основу квалификација и исхода учења, не постоје тзв. матрице исхода учења / компетенција, помоћу којих се компетенције идентификоване као потребне за одређени ниво студија стављају у релацију са исходима учења / компетенцијама на нивоу појединих наставних предмета, односно других облика учења. Недостатак овог механизма има за посљедицу да се компетенције и исходи учења идентификовани стандардима квалификација, те проведеним анкетама не преводe на систематичан начин у структуру студијског програма. Током интервјуа, Комисије је предочена матрица исхода учења, али без образложења на који начин је она кориштена за развој студијског програма.
- Упоредивост студијских програма са 3 референтна студијска програма се наводи у елаборату, али недостају конкретне анализе подударности и разлика.
- Као посљедица несистематског приступа, није видљива јасна дистинкција између квалификација и исхода учења на нивоима студија са 180 и 240 ECTS. Иако је одговорно особље током интервјуа саопштило суштину ових разлика, оне нису видљиве у програмима и силабусима појединих предмета.
- У разговорима са студентима и послодавцима, исказана је потреба за већу заступљеност студентске праксе.

Препоруке за унапређење:

- Ревидирати укупан процес развоја, континуираног праћења, анализе и имјена програма који треба да полази од стандарда занимања, струковних стандарда, докумената за регулисана занимања и других вањских извора који исказују потребне компетенције свршених студената.

- Примиијенити конзистентну методологију преноса потребних компетенција у исходе учења како на нивоу програма, тако и на нивоу појединачних модула и предмета (TUNING, упоредна анализа подударности са референтним програмима и др.),
- Унаприједити постојећи систем анкетирања у погледу експлицитнијег увида у мишљења студената и ставове послодаваца о постигнутим компетенцијама свршених студената, на основу којих у планираним интервалима покретати измјене програма.
- Унаприједити процес организације студентске праксе.

Конкретне примједбе и приједлози рецензентата за стручне аспекте студијског програма су реализоване до термина посјете Комисије.

КРИТЕРИЈУМ 2. Креирање и усвајање студијских програма

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента (3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7)

- 3.1.** Академско особље које изводи наставу је претходно припремљено и мотивисано за ту активност, те у припреми за ту активност узима у обзир резултате анкета евалуације квалитета учења и поучавања од стране студената.
- 3.2.** Академско особље мотивише и укључује студенте на преузимање активне улоге у истраживачко, научно-истраживачком и наставно-образовном процесу уз одговарајуће усмјеравање, консултације и подршку. Академско особље које изводи наставу је претходно припремљено и мотивисано за ту активност, те у припреми за ту активност узима у обзир резултате анкета евалуације квалитета учења и поучавања од стране студената.
- 3.3.** Студенти се оцјењују кроз јавно доступне процедуре за праведно, транспарентно и досљедно оцјењивање, као и кроз различите облике провјере знања и вјештина у складу са специфичностима и постављеним циљевима студијског програма.
- 3.4.** Процедуре оцјењивања регулишу: организацију тестова и испита, критерије и методе оцјењивања од стране испитивача и комисије, транспарентност оцјењивања и могућност жалби студената на оцјењивање.
- 3.5.** Високошколска установа има процедуру која дефинише поступак израде, структуру и вредновање завршног рада студената одређеног циклуса студија, као и права обавезе студента и ментора и услове за менторство.
- 3.6.** Представници студената су укључени у рад тијела високошколске установе чија је надлежност управљање и доношење одређених одлука о студијским програмима.
- 3.7.** Високошколска установа има успостављен механизам и процедуре за подршку студентима за савјетовање о будућем развоју каријере.

Добре стране:

- Процес оцјењивања, вредновање рада студената, као и одбрана завршног рада је регулисан статутом и припадајућим процедурама и спроводи се на транспарентан начин.
- Представници студената су укључени у рад органа Универзитета и одлучивање о питањима од њиховог интереса.
- Центар за развој каријере својим активностима даје подршку студентима у будућем развоју.
- Неформалне обуке и ваннаставне активности се организују у облицима погодним за студијски програм као подршка генеричким компетенцијама студената.

Детаљнији опис дат је у извјештајима рецензентата - тачка Б3.

Слабе стране:

- Из проведених анкета и анализа није експлицитно видљиво колико студенти конкретно учествују у свим процесима креирања извођења студијских програма. Студенти се у правилу позивају на студентски парламент и представнике у тијелима Универзитета, али нису информисани о конкретним примјерима утицаја студената на наставни процес.
- Постоје примједбе рецензента на начин извођења наставе (на даљину или класично), те о евиденцијама о присуству студената и учешћу у настави. У вријеме посјете комисије веома мали број студената је био присутан на настави.

Детаљнији опис дат је у извјештајима рецензента - тачка Б3.

Препоруке за унапређење:

- Потребно би било проводити процесе вреновања рада студентских организација и представника у погледу њиховог ангажовања и утицаја на процесе креирања и извођења студијских програма. Један студент је представник у Сенату и Одбору за квалитет.
- Анализирати начин извођења наставе за сваки предмет студијског програма и предузети мјере унапређења у погледу наставних метода, те евиденције присуства и активног учешћа студената у настави.

3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

4. Упис и напредовање студената, признавање и сертифицивање (4.1, 4.2, 4.3)

- 4.1.** Упис студената на студијски програм било којег циклуса врши се на основу законских одредница, јасних и транспарентних критеријума који укључују провјере знања, склоности и способности кандидата и успјех у претходном школовању, а у складу са анализираним друштвеним потребама и обезбијеђеним ресурсима за извођење програма. Конкурс за упис се јавно објављује на Веб страници установе и у медијима.
- 4.2.** Процедуре за признавање високообразовних квалификација, периода студија и претходног учења, а што подразумијева и признавање неформалног и информалног учења су успостављене. Процедуре за признавање су у складу са Лисабонском конвенцијом о признавању.
- 4.3.** Дипломираним студентима се додјељује документ који појашњава стечену квалификацију, укључујући остварене исходе учења, те контекст, ниво, садржај и статус студија који су похађали и успјешно завршили.

Добре стране:

- Постоји Правилник о признавању испита и вредновању студијских прогрјама који регулише питања признавања положених испита и исправа са других ВШУ, вредновање студијских програма, еквиваленција и признавање страних високошколских исправа/квалификација.
- Поступак издавања увјерења о дипломирању, дипломе и додатка дипломи регулисан је процедурама Система квалитета.

Детаљнији опис дат је у извјештајима рецензента - тачка Б4.

<p>Слабе стране:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Недовољно су дефинисани поступак и критерији пријемних испита и услова за улазак на студиј, који се у правилу заснива само на претходно завршеном степену образовања. - Анализе уписа и напредовања студената нису довољно дефинисане, као и одговорности за њихово провођење. - Постоје неусаглашености у називима излазних профила свршених студената на локалном језику у односу на превод на Енглески језик. <p><i>Детаљнији опис дат је у извјештајима рецензента - тачка Б4.</i></p>	
<p>Препоруке за унапређење:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Преиспитати и прецизно дефинисати поступак и критерије пријемних испита и услова за улазак на студиј. - Анализе уписа и напредовања студената треба да проводе одговорни наставници и тијела на студијском програму. <p>Провести мјере и преиспитати њихову ефективност, планиране у Плану мјера за реализацију препорука рецензента.</p>	
<p>КРИТЕРИЈУМ 4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификавање</p>	
<p>ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:</p>	<p>III</p>
<p>5. Људски потенцијали (5.1, 5.2, 5.3, 5.4)</p>	
<p>5.1. Број компетентног академског (наставници и сарадници) и неакадемског особља за квалитетну реализацију студијског програма је у складу са одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лицензирање.</p> <p>5.2. Високошколска установа има дефинисану политику управљања људским потенцијалима са јасним и транспарентним критеријумима за запошљавање академског особља, задужењима, оптерећењем и одговорностима, критеријумима за професионални развој, напредовање и стручно усавршавање академског особља и механизме за праћење рада академског особља са мјерама за унапређење.</p> <p>5.3. Академско особље је посвећено истраживачком, односно научно-истраживачком и умјетничком раду, посебно кроз међународне научно-истраживачке пројекте, те заједничке активности ментора и студента на изналагању грантова или стипендија.</p> <p>5.4. Административном и помоћном особљу је омогућено усавршавање кроз учешће на обукама, посебно у вези информатичких система и система управљања.</p>	
<p>Добре стране:</p> <p>Оцјена критерија 5. Људски потенцијали дата у институционалном извјештају у потпуности је релевантна и за студијски програм Пословна информатика I циклус.</p>	
<p>Слабе стране:</p> <p>Оцјена критерија 5. Људски потенцијали дата у институционалном извјештају у потпуности је релевантна и за студијски програм Пословна информатика I циклус.</p>	
<p>Препоруке за унапређење:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Анализирати испуњеност минималних законских захтјева за број и структуру наставног особља за студијски програм и кориговати недостатке. <p>Сачинити план мјера за реализацију препорука из институционалног извјештаја са аспекта студијског програма и покренути пројекте њихове реализације.</p>	
<p>КРИТЕРИЈУМ 5. Људски потенцијали</p>	
<p>ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:</p>	<p>III</p>

6. Ресурси и финансирање (6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5)

- 6.1.** Ресурси за извођење студијског програма који у складу са Препорукама Агенције о критеријумима за лиценцирање високошколских установа и студијских програма у БиХ и одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање су довољни и доступни студентима.
- 6.2.** Обавезна и специфична потребна опрему за извођење студијског програма/предмета према захтјевима научне области/уже научне области је доступна. Високошколска установа, обезбјеђује обавезну и допунску литературу за сваки поједини предмет која по садржају подржава реализацију предмета.
- 6.3.** Високошколска установа чини доступним студентима и академском особљу довољан број компјутерских просторија са приступом интернету и библиотеку с адекватном просторијом за читање, претраживачима и научним и другим базама података.
- 6.4.** Високошколска установа прати реализацију плана улагања у физичке ресурсе и опрему за научно-истраживачки рад и наставно-образовну дјелатност.
- 6.5.** Високошколска установа обезбјеђује кроз уговорне односе са другим високошколским установама и истраживачким центрима могућност кориштења њихових ресурса.

Добре стране:

- Универзитет располаже са довољно просторних, рачунарских, лабораторијских и других ресурса чиме су обезбјеђени услови за нормалан рад студената, наставника и административног особља.
- За студијски програм Пословна информатика I циклус су посебно значајни слиједећи ресурси: ИТ службу са 7 запослених гдје се обрађује материјал прикупљен снимањем предавања, 4 Рачунарске сале са по 29 рачунара, Амфитеатар и учионице (16 на спрату, 12 у приземљу), Кабинети професора и као зборница, Интернет ТВ и Интернет студентски радио, Сервер сала-техничка соба, ТВ студио и музички студио, Режијска сала, Библиотека и читаоница.
- Универзитет располаже регистроване Микрософт софтверске алате са правима за кориштење у наставним процесима.

Слабе стране:

- Капацитети и компетенције центра за развој каријере и канцеларије за обезбјеђење квалитета су на нивоу два извршиоца, што је вјероватно довољно, али неке активности које се очекују од ових одјељења изван њихове надлежности. То се превасходно односи на процесе креирања студијских програма, израде самоевалуационих извјештаја за студијске програме, те реализацију покренутих корективних мјера и пројеката унапређења. Све ове активности треба да буду „власништво“ академске структуре студијског програма, а ова одјељења треба да пружају подршку у прикупљању и анализи релевантних података. На овакво стање указује и значајан број „текстуалних“ грешака у елаборату студијског програма Студијског програма Пословна информатика I циклус.
- Улога средњег менаџмента (проректори, декани, продекани, секретари факултета,...) није експлицитно видљива у функционисању Универзитета и појединих факултета.
- Универзитет нема претплату на приступ референтним научним базама (Web of Science, Scopus или друге), што ограничава стицање научних референци наставног особља.

Препоруке за унапређење:	
<ul style="list-style-type: none"> - Истражити могућности и извршити претплату на референтне научне базе. - Преиспитати потребе у наставним плановима и силабусима појединих предмета потребе за куповину регистрованих софтверских алата специјалне намјене (математичко – статистичке анализе, лабораторијска испитивања и сл.). 	
КРИТЕРИЈУМ 6. Ресурси и финансирање	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	IV
7. Управљање информацијама о студијским програмима (7.1, 7.2, 7.3)	
<p>7.1. Систем редовног прикупљања и обраде информација о свим аспектима студијских програма (о стопи успјешности студената, напуштању студија, задовољству студената, запошљивости свршених студената и слично) је успостављен и користи се за унапређења квалитета студијских програма.</p> <p>7.2. Високошколска установа редовно прикупља и анализира податке о броју и старосној структури академског особља, spolu, односу броја наставника и студената, односу властитог и гостујућег кадра, као и податке анкетирања особља од стране студената.</p>	
Добре стране:	
Оцјена критерија 7. Управљање информацијама о студијским програмима дата у институционалном извјештају у потпуности је релевантна и за студијски програм Пословна информатика I циклус.	
Слабе стране:	
Оцјена критерија 7. Управљање информацијама о студијским програмима дата у институционалном извјештају у потпуности је релевантна и за студијски програм Пословна информатика I циклус.	
Препоруке за унапређење:	
Оцјена критерија 7. Управљање информацијама о студијским програмима дата у институционалном извјештају у потпуности је релевантна и за студијски програм Пословна информатика I циклус.	
КРИТЕРИЈУМ 7. Управљање информацијама о студијским програмима	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	IV
8. Информисање јавности о студијским програмима (8.1, 8.2, 8.3)	
<p>8.1. Високошколска установа објективно и правовремено информише јавност ажурираним информацијама о свим аспектима одобрених (лиценцираних) и/или акредитираних студијских програма које нуди са посебним освртом на дефиниране циљеве студијских програма и исходе учења. Подаци о академским каријерама запосленог и ангажованог особља су јавно објављени. Минимум 50% од укупних информација је на енглеском језику.</p>	
Добре стране:	
Оцјена критерија 8. Информисање јавности о студијским програмима дата у институционалном извјештају у потпуности је релевантна и за студијски програм Пословна информатика I циклус.	

Слабе стране: Оцјена критерија 8. Информисање јавности о студијским програмима дата у институционалном извјештају у потпуности је релевантна и за студијски програм Пословна информатика I циклус.	
Препоруке за унапређење: Оцјена критерија 8. Информисање јавности о студијским програмима дата у институционалном извјештају у потпуности је релевантна и за студијски програм Пословна информатика I циклус.	
8. Информисање јавности о студијским програмима	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III
9. Континуирано праћење, периодично вредновање и ревизија студијских програма (9.1, 9.2, 9.3, 9.4)	
<p>9.1. Процедуре за периодичну евалуацију, унапређење и реструктурирање постојећих студијских програма су успостављене. Процедуре укључују мишљења студената и других унутрашњих и спољних заинтересираних страна.</p> <p>9.2. Високошколска установа периодично евалуира наставни план и програм, наставни процес, степен реализације исхода учења и њихову релевантност за тржиште рада путем анкетања студената, академског и административног особља, те повратне информације користи за иновирање и унапређења истог.</p> <p>9.3. Високошколска установа прати и евалуира реализацију: акционог плана интернационализације, бенефите од потписаних Уговора о међународној сарадњи, проценат страних студената и професора; број и напредак својих студената на стручном усавршавању у иностранству; упошљавање дипломираних студената и сл.</p> <p>9.4. Квалитет, савременост и доступност ресурса се евалуирају путем анкетања академског особља и студената.</p>	
Добре стране: Оцјена критерија 9. Континуирано праћење, периодична евалуација и ревизија студијских програма дата у институционалном извјештају у потпуности је релевантна и за студијски програм Пословна информатика I циклус.	
Слабе стране: Оцјена критерија 9. Континуирано праћење, периодична евалуација и ревизија студијских програма дата у институционалном извјештају у потпуности је релевантна и за студијски програм Пословна информатика I циклус.	
Препоруке за унапређење: Оцјена критерија 9. Континуирано праћење, периодична евалуација и ревизија студијских програма дата у институционалном извјештају у потпуности је релевантна и за студијски програм Пословна информатика I циклус.	
КРИТЕРИЈУМ 9. Континуирано праћење, периодично вредновање и ревизија студијских програма	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

10. Мобилност академског особља и студената (10.1, 10.2, 10.3)	
<p>10.1. Мобилност академског особља и студената на студијском програму се промовише и унапређује путем заједничких пријава и учешћа на пројектима са другим високошколским установама из земље и иностранства.</p> <p>10.2. Механизми за остваривање билатералне и мултилатералне размјене студената са иностраним високошколским установама кроз различите програме и мреже студентске размјене уз признавање времена, оцјена и ECTS бодова остварених током размјене су успостављени.</p> <p>10.3. Високошколска установа кадровски и финансијски оснажује капацитете служби а међународну сарадњу и двосмјерну мобилност академског особља и студената. Ова служба прати и евалуира мобилност, те Сенату доставља годишњи Извјештај о мобилности академског особља и студената са приједлогом мјера за унапређење.</p>	
Добре стране:	
Постоји евиденција о склопљеним уговорима са другим установама.	
Слабе стране:	
Установа мора интензивније потицати међународну сарадњу наставника и студената. План интернационализације треба постојати за сваку академску годину (а у складу са Стратегијом).	
Препоруке за унапређење:	
Интернационализација се треба системски уградити у живот установе (не само у виду incoming или outgoing посјета већ и кроз цијели низ осталих могућности посебно отворених у посљедње двије године).	
КРИТЕРИЈУМ 10. Мобилност академског особља и студената	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

4.	Назив студијског програма:	Ниво студија:	Назив(и) излазних квалификација:
	Пословна информатика	II циклус	Мастер рачунарства и информатике
1. Политика осигурања квалитета студијских програма (1.1, 1.2, 1.3)			
<p>1.1. Високошколска установа има усвојену и јавно доступну политику унутрашњег обезбјеђења квалитета студијских програма као дио њеног стратешког управљања.</p> <p>1.2. Политика обезбјеђења квалитета студијских програма је усмјерена на промоцију: истраживачког рада, учења и поучавања, мобилности и интернационализације на студијским програмима, као и спречавању плагијата радова наставника и завршних радова студената на свим циклусима студија.</p> <p>1.3. Политика подржава развој културе квалитете у којој сви унутрашњи учесници доприносе квалитету студијских програма, те дефинише начин укључивања спољних учесника у томе.</p>			
<p>Добре стране: Универзитет Апеирон има усвојену и јавно доступну политику осигурања квалитета студијских програма исказану фрагментирано кроз цијели низ докумената који су доступни на веб страници Установе. На Универзитету постоји особа која је задужена за подручје квалитета, што је свакако похвално. Евидентно је да је Установа определијелена спречавању плагијаризма у радовима студената. Учешће вањских заинтересираних страна је препознато као потреба (активности у сарадњи са Бит Алијансом).</p>			
<p>Слабе стране: С обзиром на неадекватно креиран стратешки план, тешко је утврдити да ли је реализација оваквог програма у складу са утврђеном стратегијом Установе. Комисија није имала увид у документе који могу потврдити учешће вањских заинтересираних страна у креирању програма.</p>			
<p>Препоруке за унапређење: Неопходно је креирати стратешки план који ће јасно осликавати стратегију Установе и то у погледу наставно рада, истраживања, међународне сарадње, итд. Позиција менаџера квалитета се мора формализирати те особа треба проћи адекватне едукације из те области.</p>			
КРИТЕРИЈУМ 1. Политика осигурања квалитета студијских програма			
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:		III	

2. Креирање и усвајање студијских програма (2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6)	
<p>2.1. Високошколска установа има успостављене процедуре за креирање и усвајање студијских програма који укључују студенте и све заинтересоване стране.</p> <p>2.2. Студијски програми су усклађени са научним и образовним стандардима и достигнућима одређене научне/умјетничке области, захтјевима сродних научних области у циљу стицања мултидисциплинарних знања, захтјевима тржишта рада и међународних реформских процеса.</p> <p>2.3. Циљеви студијског програма и исходи учења су јасно дефинисани и подударни са садржајем студијских програма и нивоом циклуса студија и у складу су са стратегијом установе. Циљеви студијског програма и исходи учења су упоредиви са истим и/или сличним програмима на високошколским установама у БиХ и иностранству.</p> <p>2.4. Исходи учења су утврђени и наведени на сваком нивоу студијског програма, те су повезани са стандардима квалификација, Квалификационим оквиром у БиХ и Оквиром квалификација Европског простора високог образовања (QF-EHEA).</p> <p>2.5. Наставни план и програм садржи минимално: преглед обавезних и изборних предмета, оквирни садржај наставне материје за сваки од предмета (подијељену према броју седмица/наставних јединица у склопу једног семестра), оптерећење студента по предмету, бодовну вриједност сваког предмета исказану у складу са ECTS-ом, начине провјере и вредновања континуираног стицања знања студента, бодовну ECTS вриједност завршног рада на I и II циклуса студија, у зависности од статуса установе, методе обезбјеђења квалитета, листе обавезне и допунске литературе за сваки поједини предмет, обавезне и специфичне опрему за извођење програма/предмета према захтјевима научне/умјетничке области:</p> <p>2.6. Високошколска установа обезбјеђује: интердисциплинарност / мултидисциплинарност плана и програма, интернационализацију наставног плана и програма, интеракцију са професионалном праксом, реализацију практичне наставе и активно учешће студената у научно / умјетничком истраживању у оквиру студијског програма.</p>	
<p>Добре стране: Процедуре за креирање и усвајање студијских програма су дефиниране на нивоу Установе (као и за све остале програме). Исходи учења су дефинирани за мастер ниво образовања за конкретан студијски програм. Наставни план и програм садржи све неопходне елементе, јасно презентирани у документу Наставни план. Предвиђена је реализација практичне наставе.</p>	
<p>Слабе стране: Исходи учења нису једнозначно повезани са квалификацијским оквирима; нејасно је на основу чега су дефинирани. Не постоје докази о укључености пословне заједнице у реализацију програма (што је за програм овог садржаја од великог значаја). Интернационализација мора бити унапријеђена.</p>	
<p>Препоруке за унапређење: Неопходно је суштински укључити све заинтересоване стране у креирање студијских програма посебно оних који су програми од стратешког значаја за Установу. Исходи учења морају бити написани као једноставни записи који ће јасно описивати знања и вјештине које ће студенти имати по окончању програма (то не могу бити преопширни генерализирани записи, без дистинкције за конкретан програм). Документ Образовни исходи може послужити као основа али исти мора бити значајно унапријеђен с обзиром на методолошке поставке које се користе при креирању исхода учења на нивоу програма.</p>	
КРИТЕРИЈУМ 2. Креирање и усвајање студијских програма	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента (3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7)	
<p>3.1. Академско особље које изводи наставу је претходно припремљено и мотивисано за ту активност, те у припреми за ту активност узима у обзир резултате анкета евалуације квалитета учења и поучавања од стране студената.</p> <p>3.2. Академско особље мотивише и укључује студенте на преузимање активне улоге у истраживачко, научно-истраживачком и наставно-образовном процесу уз одговарајуће усмјеравање, консултације и подршку. Академско особље које изводи наставу је претходно припремљено и мотивисано за ту активност, те у припреми за ту активност узима у обзир резултате анкета евалуације квалитета учења и поучавања од стране студената.</p> <p>3.3. Студенти се оцјењују кроз јавно доступне процедуре за праведно, транспарентно и досљедно оцјењивање, као и кроз различите облике провјере знања и вјештина у складу са специфичностима и постављеним циљевима студијског програма.</p> <p>3.4. Процедуре оцјењивања регулишу: организацију тестова и испита, критерије и методе оцјењивања од стране испитивача и комисије, транспарентност оцјењивања и могућност жалби студената на оцјењивање.</p> <p>3.5. Високошколска установа има процедуру која дефинише поступак израде, структуру и вредновање завршног рада студената одређеног циклуса студија, као и права обавезе студента и ментора и услове за менторство.</p> <p>3.6. Представници студената су укључени у рад тијела високошколске установе чија је надлежност управљање и доношење одређених одлука о студијским програмима.</p> <p>3.7. Високошколска установа има успостављен механизам и процедуре за подршку студентима за савјетовање о будућем развоју каријере.</p>	
Добре стране:	
<p>Академско особље јесте мотивирано за реализацију наставе на студијском програму; свјесни су атрактивности програма.</p> <p>У Наставном плану овог студијског програма предвиђени су различити облици и методе реализације наставе и процјене знања студената.</p> <p>Процедура избора и писања завршног рада су јасне и транспарентне.</p> <p>Студенти су укључени у све битне активности када је ријеч о управљању и доношењу одлука о студијском програму.</p>	
Слабе стране:	
<p>Неопходно је студенте суштински укључити у истраживачки рад.</p> <p>Процјена знања студената треба бити специфична, уважавајући специфиности програма, што није јасно наведено (спецификација оцјењивања је наведена у Наставном плану али је неопходно да буде специфична за програм).</p>	
Препоруке за унапређење:	
<p>Исходи учења и методе оцјењивања требају бити дефинирани специфично за овај студисјки програм.</p>	
3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификавање (4.1, 4.2, 4.3)	
<p>4.1. Упис студената на студијски програм било којег циклуса врши се на основу законских одредница, јасних и транспарентних критеријума који укључују провјере знања, склоности и способности кандидата и успјех у претходном школовању, а у складу са анализираним друштвеним потребама и обезбијеђеним ресурсима за извођење програма. Конкурс за упис се јавно објављује на Веб страници установе и у медијима.</p> <p>4.2. Процедуре за признавање високообразовних квалификација, периода студија и претходног учења, а што подразумијева и признавање неформалног и информалног учења су успостављене. Процедуре за признавање су у складу са Лисабонском конвенцијом о признавању.</p> <p>4.3. Дипломираним студентима се додјељује документ који појашњава стечену квалификацију, укључујући остварене исходе учења, те контекст, ниво, садржај и статус студија који су похађали и успјешно завршили.</p>	
Добре стране:	
<p>Упис и напредовање студената је јасно презентирано и омогућено у складу сарелевантним законским и подзаконским нормама и регулативом.</p> <p>Постоји јасно дефинирана процедура признавања квалификација стечених на другим установама.</p> <p>Уписи су транспарентно оглашени на веб страници Установе.</p>	
Слабе стране:	
<p>Не постоје докази о признавању неформалног и информалног учења.</p> <p>Исходи учења програма нису јасно дефинирани и специфични за програм а неопходно је да буду саставни дио исправе која се додијељује студентима који успјешно окончају студиј (уз диплому).</p>	
Препоруке за унапређење:	
<p>Потребно је осигурати анализу тржишта, односно евидентирати потребу за уписом студената на студијски програм (кроз такву анализу ће бити јасно и каква унапређења су потреба у садржају програма).</p>	
КРИТЕРИЈУМ 4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификавање	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

5. Људски потенцијали (5.1, 5.2, 5.3, 5.4)	
<p>5.1. Број компетентног академског (наставници и сарадници) и неакадемског особља за квалитетну реализацију студијског програма је у складу са одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање.</p> <p>5.2. Високошколска установа има дефинисану политику управљања људским потенцијалима са јасним и транспарентним критеријумима за запошљавање академског особља, задужењима, оптерећењем и одговорностима, критеријумима за професионални развој, напредовање и стручно усавршавање академског особља и механизме за праћење рада академског особља са мјерама за унапређење.</p> <p>5.3. Академско особље је посвећено истраживачком, односно научно-истраживачком и умјетничком раду, посебно кроз међународне научно-истраживачке пројекте, те заједничке активности ментора и студента на изналагању грантова или стипендија.</p> <p>5.4. Административном и помоћном особљу је омогућено усавршавање кроз учешће на обукама, посебно у вези информатичких система и система управљања.</p>	
Добре стране:	
<p>Установа има транспарентне и на законима утемељене процедуре запошљавања новог кадра. Наставници су компетентни за поослове и области/предмете на које су изабрани с обзиром да је процедура и захтјеви (и критерији избора) усклађени за законским захтјевима. Административно особље се може усавршавати на захтјев.</p>	
Слабе стране:	
<p>Не постоји развијена политика ни систем управљања људским ресурсима (ни академским ни административним). Није ажурна доступна документација о академским постигнућима наставника.</p>	
Препоруке за унапређење:	
<p>Неопходно је развити политику управљања људским ресурсима која ће бити утемељена на потребана Установе и стратегији развоја. Установа се треба мање ослањати и овисити о вањским људским ресурсима. Неопходно је планирати финансијска средства која ће осигурати реализацију усавршавања наставника и администрације.</p>	
КРИТЕРИЈУМ 5. Људски потенцијали	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

6. Ресурси и финансирање (6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5)	
<p>6.1. Ресурси за извођење студијског програма који у складу са Препорукама Агенције о критеријумима за лиценцирање високошколских установа и студијских програма у БиХ и одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање су довољни и доступни студентима.</p> <p>6.2. Обавезна и специфична потребна опрему за извођење студијског програма/предмета према захтјевима научне области/уже научне области је доступна. Високошколска установа, обезбјеђује обавезну и допунску литературу за сваки поједини предмет која по садржају подржава реализацију предмета.</p> <p>6.3. Високошколска установа чини доступним студентима и академском особљу довољан број компјутерских просторија са приступом интернету и библиотеку с адекватном просторијом за читање, претраживачима и научним и другим базама података.</p> <p>6.4. Високошколска установа прати реализацију плана улагања у физичке ресурсе и опрему за научно-истраживачки рад и наставно-образовну дјелатност.</p> <p>6.5. Високошколска установа обезбјеђује кроз уговорне односе са другим високошколским установама и истраживачким центрима могућност кориштења њихових ресурса.</p>	
Добре стране:	
<p>Установа располаже са капацитетима који су довољни за реализацију наставе на специфичном програму.</p> <p>С обзиром на специфичности датог студијског програма, посебно су важне рачунарске лабораторије, као и софтверски програми за које Установа има лиценце (Microsoft).</p>	
Слабе стране:	
<p>Установа нема дефиниран план улагања која је усклађен са стратегијом развоја Установе.</p> <p>Установа нема приступ базама података као што су WoS или неком електронском репозиторију књига.</p>	
Препоруке за унапређење:	
<p>Искористити сарадње са другим универзитетима те на тај начин осигурати приступ ресурсима који су ценовно неприхваљљиви Установи.</p> <p>Осигурати лиценце за софтверске алате који се користе у квантитативним и квалитативним истраживањима.</p>	
КРИТЕРИЈУМ 6. Ресурси и финансирање	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	IV

7. Управљање информацијама о студијским програмима (7.1, 7.2, 7.3)	
<p>7.1. Систем редовног прикупљања и обраде информација о свим аспектима студијских програма (о стопи успјешности студената, напуштању студија, задовољству студената, запошљивости свршених студената и слично) је успостављен и користи се за унапређења квалитета студијских програма.</p> <p>7.2. Високошколска установа редовно прикупља и анализира податке о броју и старосној структури академског особља, spolu, односу броја наставника и студената, односу властитог и гостујућег кадра, као и податке анкетирања особља од стране студената.</p>	
Добре стране:	
Установа редовно прикупља податке о свим виталним елементима студијског програма,	
Слабе стране:	
У систему управљања квалитетом не постоје механизми који описују начин и сврху употребе прикупљених података.	
Препоруке за унапређење:	
Неопходно је развити додатне модуле система управљања квалитетом, прије свега сет КРИ са превентивним и репресивним мјерама које ће прикупљеним подацима дати сврху.	
КРИТЕРИЈУМ 7. Управљање информацијама о студијским програмима	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	IV
8. Информисање јавности о студијским програмима (8.1, 8.2, 8.3)	
<p>8.1. Високошколска установа објективно и правовремено информисање јавност ажурираним информацијама о свим аспектима одобрених (лиценцираних) и/или акредитираних студијских програма које нуди са посебним освртом на дефиниране циљеве студијских програма и исходе учења. Подаци о академским каријерама запосленог и ангажованог особља су јавно објављени. Минимум 50% од укупних информација је на енглеском језику.</p>	
Добре стране:	
Установа има веб страницу на којој се може наћи доста информација о програму.	
Слабе стране:	
Неопходно је боље систематизирати и користити различите канале комуницирања са заинтересираним странама.	

Препоруке за унапређење:	
Сав садржај странице треба бити увијек ажуран и преведен на енглески језик.	
8. Информисање јавности о студијским програмима	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III
9. Континуирано праћање, периодично вредновање и ревизија студијских програма (9.1, 9.2, 9.3, 9.4)	
<p>9.1. Процедуре за периодичну евалуацију, унапређење и реструктурирање постојећих студијских програма су успостављене. Процедуре укључују мишљења студената и других унутрашњих и спољних заинтересираних страна.</p> <p>9.2. Високошколска установа периодично евалуира наставни план и програм, наставни процес, степен реализације исхода учења и њихову релевантност за тржиште рада путем анкетања студената, академског и административног особља, те повратне информације користи за иновирање и унапређења истог.</p> <p>9.3. Високошколска установа прати и евалуира реализацију: акционог плана интернационализације, бенефите од потписаних Уговора о међународној сарадњи, проценат страних студената и професора; број и напредак својих студената на стручном усавршавању у иностранству; упошљавање дипломираних студената и сл.</p> <p>9.4. Квалитет, савременост и доступност ресурса се евалуирају путем анкетања академског особља и студената.</p>	
Добре стране:	
На нивоу Установе постоје процедуре ревидирања програма.	
Процедуре анкетања су успостављене.	
Слабе стране:	
Студијски програми оваквог садржаја морају се често евалуирати и мијењати у складу са потребана тржишта и сугестијама релевантних интересних страна (као и праила струке и benchmark институција).	
Препоруке за унапређење:	
Неопходно је креирати акционе планове за сваки појединачни циљ из стратешког плана те пратити степен остварења.	
КРИТЕРИЈУМ 9. Континуирано праћање, периодично вредновање и ревизија студијских програма	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

10. Мобилност академског особља и студената (10.1, 10.2, 10.3)	
<p>10.1. Мобилност академског особља и студената на студијском програму се промовише и унапређује путем заједничких пријава и учешћа на пројектима са другим високошколским установама из земље и иностранства.</p> <p>10.2. Механизми за остваривање билатералне и мултилатералне размјене студената са иностраним високошколским установама кроз различите програме и мреже студентске размјене уз признавање времена, оцјена и ECTS бодова остварених током размјене су успостављени.</p> <p>10.3. Високошколска установа кадровски и финансијски оснажује капацитете служби а међународну сарадњу и двосмјерну мобилност академског особља и студената. Ова служба прати и евалуира мобилност, те Сенату доставља годишњи Извјештај о мобилности академског особља и студената са приједлогом мјера за унапређење.</p>	
Добре стране:	
Постоји евиденција о склопљеним уговорима са другим установама.	
Слабе стране:	
Установа мора интензивније потицати међународну сарадњу наставника и студената. План интернационализације треба постојати за сваку академску годину (а у складу са Стратегијом).	
Препоруке за унапређење:	
Интернационализација се треба системски уградити у живот Установе (не само у виду incoming или outgoing посјета већ и кроз цијели низ осталих могућности посебно отворених у посљедње двије године).	
КРИТЕРИЈУМ 10. Мобилност академског особља и студената	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

5.	Назив студијског програма:	Ниво студија:	Назив(и) излазних квалификација:
	Сестринство	I циклус	Дипломирани медицинар (сестра) здравствене његе 180 ECTS Дипломирани медицинар (сестра) здравствене његе 240 ECTS
1. Политика осигурања квалитета студијских програма (1.1, 1.2, 1.3)			
<p>1.1 Високошколска установа има усвојену и јавно доступну политику унутрашњег обезбјеђења квалитета студијских програма као дио њеног стратешког управљања.</p> <p>1.2. Политика обезбјеђења квалитета студијских програма је усмјерена на промоцију: истраживачког рада, учења и поучавања, мобилности и интернационализације на студијским програмима, као и спречавању плагијата радова наставника и завршних радова студената на свим циклусима студија.</p> <p>1.3. Политика подржава развој културе квалитете у којој сви унутрашњи учесници доприносе квалитету студијских програма, те дефинише начин укључивања спољних учесника у томе.</p>			
<p>Добре стране:</p> <p>Универзитет Апеирон усвојио је транспарентну политику осигурања квалитета и развоја студијских програма. Контрола квалитета настоји бити усклађена с препорукама Европске асоцијације са осигурање квалитета у високом образовању, уз увођење Међународног стандарда управљања квалитетом.</p>			
<p>Слабе стране:</p> <p>Студијски програми се ријетко или никако квалитетно анализирају и ревидирају. Потребна је редовита периодична како самоанализа (интерна анализа), тако и екстерна анализа.</p>			
<p>Препоруке за унапређење:</p> <p>Препоручује се оснивање Уреда (Office) за осигурање квалитета у коме би судјеловали чланови менаџмента, студенти, наставници и чланови техничког тима. Задаци Уреда би се требали јасно дефинирати, као и процедуре интерног осигурања квалитета. Потребно је јасно временски (полугодишње и једногодишње) дефинирано праћење ефикасности проведених мјера. Индикатори би требали бити:</p> <p>а) Полугодишњи: постотак пролазности, оцјене на испиту, анализа квалитета подучавања, анализа квалитета наставника,</p> <p>Годишњи: број пријављених/уписаних студената, број дипломираних студената, дужина студирања, просјечна оцјена, анализа студентских искустава, само-евалуације студија, Извјештај о побољшању система студирања,</p> <p>Двогодишњи: Евалуација подучавања и наставних метода,</p> <p>Трогодишњи: Анкетирање уопсленика, Анкетирање завршених студената,</p> <p>Четворогодишњи: Екстерна евалуација, Ревизија система.</p> <p>Резултати периодичних евалуацијских резултата би се морали уредно архивирати.</p> <p>Резултати студентског оцјењивања би утјецали на избор наставног особља.</p> <p>За Институцију би било изузетно значајно да се горе наведени индикатори стварно примјене у пракси.</p>			
КРИТЕРИЈУМ 1. Политика осигурања квалитета студијских програма			
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:			III

2. Креирање и усвајање студијских програма (2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6)	
<p>2.1 Високошколска установа има успостављене процедуре за креирање и усвајање студијских програма који укључују студенте и све заинтересоване стране.</p> <p>2.2. Студијски програми су усклађени са научним и образовним стандардима и достигнућима одређене научне/умјетничке области, захтјевима сродних научних области у циљу стицања мултидисциплинарних знања, захтјевима тржишта рада и међународних реформских процеса.</p> <p>2.3. Циљеви студијског програма и исходи учења су јасно дефинисани и подударни са садржајем студијских програма и нивоом циклуса студија и у складу су са стратегијом установе. Циљеви студијског програма и исходи учења су упоредиви са истим и/или сличним програмима на високошколским установама у БиХ и иностранству.</p> <p>2.4. Исходи учења су утврђени и наведени на сваком нивоу студијског програма, те су повезани са стандардима квалификација, Квалификационим оквиром у БиХ и Оквиром квалификација Европског простора високог образовања (QF-EHEA).</p> <p>2.5. Наставни план и програм садржи минимално: преглед обавезних и изборних предмета, оквирни садржај наставне материје за сваки од предмета (подијељену према броју седмица/наставних јединица у склопу једног семестра), оптерећење студента по предмету, бодовну вриједност сваког предмета исказану у складу са ECTS-ом, начине провјере и вредновања континуираног стицања знања студента, бодовну ECTS вриједност завршног рада на I и I циклуса студија, у зависности од статуса установе, методе обезбјеђења квалитета, листе обавезне и допунске литературе за сваки поједини предмет, обавезне и специфичне опрему за извођење програма/предмета према захтјевима научне/умјетничке области-</p> <p>2.6. Високошколска установа обезбјеђује: интердисциплинарност/мултидисциплинарност плана и програма, интернационализацију наставног плана и програма, интеракцију са професионалном праксом, реализацију практичне наставе и активно учешће студената у научно/умјетничком истраживању у оквиру студијског програма.</p>	
Добре стране:	
Урађен Статут и Правилник на темељу европских стандарда. Урађена бодовна вриједност сваког сваког предмета, као и ECTS завршног рада.	
Слабе стране:	
Недовољно јасно дефиниране компетенције и циљеви учења.	
Препоруке за унапређење:	
Потребне су врло јасно дефиниране компетенције и циљеви учења, с тежиштем на практичном раду. Такође је неопходно редовно осувременивање исхода и компетенције у складу с потребама струке.	
Повећати број интернационалних, регионалних и националних уговора/споразума о сурадњи, размјени и мобилности наставног особља и студената.	
Континуирано имплементирати прокламирани курикулум отвореном комуникацијом наставног особља и студената.	
КРИТЕРИЈУМ 2. Креирање и усвајање студијских програма	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

3. Учење, poučavaње и вредновање усмјерени на студента (3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7)	
<p>3.1. Академско особље које изводи наставу је претходно припремљено и мотивисано за ту активност, те у припреми за ту активност узима у обзир резултате анкете евалуације квалитета учења и poučavaња од стране студената.</p> <p>3.2. Академско особље мотивише и укључује студенте на преузимање активне улоге у истраживачко, научно-истраживачком и наставно-образовном процесу уз одговарајуће усмјеравање, консултације и подршку. Академско особље које изводи наставу је претходно припремљено и мотивисано за ту активност, те у припреми за ту активност узима у обзир резултате анкете евалуације квалитета учења и poučavaња од стране студената.</p> <p>3.3. Студенти се оцјењују кроз јавно доступне процедуре за праведно, транспарентно и досљедно оцјењивање, као и кроз различите облике провјере знања и вјештина у складу са специфичностима и постављеним циљевима студијског програма.</p> <p>3.4. Процедуре оцјењивања регулишу: организацију тестова и испита, критерије и методе оцјењивања од стране испитивача и комисије, транспарентност оцјењивања и могућност жалби студената на оцјењивање.</p> <p>3.5. Високошколска установа има процедуру која дефинише поступак израде, структуру и вредновање завршног рада студената одређеног циклуса студија, као и права обавезе студента и ментора и услове за менторство.</p> <p>3.6. Представници студената су укључени у рад тијела високошколске установе чија је надлежност управљање и доношење одређених одлука о студијским програмима.</p> <p>3.7. Високошколска установа има успостављен механизам и процедуре за подршку студентима за савјетовање о будућем развоју каријере.</p>	
Добре стране:	
<p>Раде се студентске анкете евалуације квалитета учења и подучавања. Оцјењивање студената се врши транспарентно различитим облицима провјере знања и вјештина. Студенти се могу жалити на резултате оцјењивања. Представници студената су укључени у рад тијела високошколске установе.</p>	
Слабе стране:	
<p>Студентске анкете немају утјецај на квалитету подучавања. Рад представника студената у дијелима високошколске установе је углавном формалан, без активног утјецаја на битне одлуке. Нејасно и недовољно дефинирани увјети испита.</p>	
Препоруке за унапређење:	
<p>Увјети испита се морају врло јасно дефинирати. Потребне су јасне инструкције за случај конфликтних ситуација. Испитна процедура би требала бити потпуно транспарентна.</p>	
3. Учење, poučavaње и вредновање усмјерени на студента	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификавање (4.1, 4.2, 4.3)	
<p>4.1. Упис студената на студијски програм било којег циклуса врши се на основу законских одредница, јасних и транспарентних критеријума који укључују провјере знања, склоности и способности кандидата и успјех у претходном школовању, а у складу са анализираним друштвеним потребама и обезбијеђеним ресурсима за извођење програма. Конкурс за упис се јавно објављује на Веб страници установе и у медијима.</p> <p>4.2. Процедуре за признавање високообразовних квалификација, периода студија и претходног учења, а што подразумијева и признавање неформалног и информалног учења су успостављене. Процедуре за признавање су у складу са Лисабонском конвенцијом о признавању.</p> <p>4.3. Дипломираним студентима се додјељује документ који појашњава стечену квалификацију, укључујући остварене исходе учења, те контекст, ниво, садржај и статус студија који су похађали и успјешно завршили.</p>	
Добре стране:	
<p>Натјечај за упис се објављује на Веб страници Институције и у медијима. Процедуре за признавање квалификација су јасно дефиниране и у складу с европским стандардима.</p>	
Слабе стране:	
<p>Пријем/упис студената није у потпуности транспарентан. Недовољно јасно је објашњено праћење мобилности студената. Нејасна улога Кабинета вјештина у едукацији.</p>	
Препоруке за унапређење:	
<p>Пријем студената би требао у потпуности бити транспарентан. Увјети пријемних испита требају бити врло јасно истакнути на веб страници Универзитета. Додатак дипломи је потребно у потпуности ускладити с европским стандардима. Неопходно је уврстити развој знанствено-истраживачких активности у стратешки план Универзитета. Потребно осигурати едукацију у Кабинету вјештина за све разине образовања. Осигурати стално запосленог едукатора у Кабинету вјештина.</p>	
КРИТЕРИЈУМ 4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификавање	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

5. Људски потенцијали (5.1, 5.2, 5.3, 5.4)

- 5.1.** Број компетентног академског (наставници и сарадници) и неакадемског особља за квалитетну реализацију студијског програма је у складу са одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање.
- 5.2.** Високошколска установа има дефинисану политику управљања људским потенцијалима са јасним и транспарентним критеријумима за запошљавање академског особља, задужењима, оптерећењем и одговорностима, критеријумима за професионални развој, напредовање и стручно усавршавање академског особља и механизме за праћење рада академског особља са мјерама за унапређење.
- 5.3.** Академско особље је посвећено истраживачком, односно научно-истраживачком и умјетничком раду, посебно кроз међународне научно-истраживачке пројекте, те заједничке активности ментора и студента на изналагању грантова или стипендија.
- 5.4.** Административном и помоћном особљу је омогућено усавршавање кроз учешће на обукама, посебно у вези информатичких система и система управљања.

Добре стране:

Настоји се ангажирати квалитетно наставно особље у складу с критеријима за лиценцирање. Постоје критерији за запошљавање, напредовање и усавршавање академског особља. Стимулирају се истраживачки пројекти.

Слабе стране:

Анализа квалитета и оптерећења наставника је мањкава. Приказ знанствених радова наставника је неажуриран. Не постоје подаци о годишњој знанственој активности и продукцији наставника.

Препоруке за унапређење:

Урадити анализу квалитета и оптерећења наставника, као и приказ објављених знанствених радова на годишњој бази. Заступљеност локалног наставног особља треба бити већа ради одрживости Универзитета.

КРИТЕРИЈУМ 5. Људски потенцијали

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

6. Ресурси и финансирање (6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5)	
<p>6.1. Ресурси за извођење студијског програма који у складу са Препорукама Агенције о критеријумима за лиценцирање високошколских установа и студијских програма у БиХ и одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање су довољни и доступни студентима.</p> <p>6.2. Обавезна и специфична потребна опрему за извођење студијског програма/предмета према захтјевима научне области/уже научне области је доступна. Високошколска установа, обезбјеђује обавезну и допунску литературу за сваки поједини предмет која по садржају подржава реализацију предмета.</p> <p>6.3. Високошколска установа чини доступним студентима и академском особљу довољан број компјутерских просторија са приступом интернету и библиотеку с адекватном просторијом за читање, претраживачима и научним и другим базама података.</p> <p>6.4. Високошколска установа прати реализацију плана улагања у физичке ресурсе и опрему за научно-истраживачки рад и наставно-образовну дјелатност.</p> <p>6.5. Високошколска установа обезбјеђује кроз уговорне односе са другим високошколским установама и истраживачким центрима могућност кориштења њихових ресурса.</p>	
Добре стране:	
<p>Настоји се осигурати опрема за извођење студијских програма. Евалуира се реализација плана улагања у опрему за истраживање.</p> <p>Постоје сураднички уговори с другим установама и истраживачким центрима.</p>	
Слабе стране:	
<p>Планирање улагања у опрему не постоји. Читаоница има мали број мјеста, уџбенички фонд је неадекватан.</p>	
Препоруке за унапређење:	
<p>Укључити развој истраживачких ресурса у стратешки план Универзитета. Урадити план улагања у опрему на годишњој бази. Неопходно је дефинирати обим литературе за испит. Повећати број мјеста у читаоници и књижнички фонд. Осигурати обавезну и допунску литературу за све предмете. Поттицати издавачку дјелатност осигурањем потребне, недостајуће литературе властитом продукцијом. Осигурати чврсте везе са другим Универзитетима уз заједничке истраживачке пројекте и издавачку дјелатност.</p>	
КРИТЕРИЈУМ 6. Ресурси и финансирање	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

7. Управљање информацијама о студијским програмима (7.1, 7.2)	
<p>7.1. Систем редовног прикупљања и обраде информација о свим аспектима студијских програма (о стопи успјешности студената, напуштању студија, задовољству студената, запошљивости свршених студената и слично) је успостављен и користи се за унапређења квалитета студијских програма.</p> <p>7.2. Високошколска установа редовно прикупља и анализира податке о броју и старосној структури академског особља, spolu, односу броја наставника и студената, односу властитог и гостујућег кадра, као и податке анкетања особља од стране студената.</p>	
Добре стране:	
Редовно се прикупљају и анализирају подаци о успјешности студената. Редовно се прикупљају подаци о структури наставног особља.	
Слабе стране:	
Не постоје чврсти докази о позитивном утјецају управљања информацијама на параметре побољшање квалитета студија.	
Препоруке за унапређење:	
Провести закључке добивене прикупљеним анализама како би се побољшала квалитета студија.	
КРИТЕРИЈУМ 7. Управљање информацијама о студијским програмима	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	IV
8. Информисање јавности о студијским програмима (8.1)	
<p>8.1. Високошколска установа објективно и правовремено информисање јавност ажурираним информацијама о свим аспектима одобрених (лиценцираних) и/или акредитираних студијских програма које нуди са посебним освртом на дефиниране циљеве студијских програма и исходе учења. Подаци о академским каријерама запосленог и ангажованог особља су јавно објављени. Минимум 50% од укупних информација је на енглеском језику.</p>	
Добре стране:	
Дистрибуирају се информације о студијским програмима с циљевима и исходима учења. Информације о академском особљу су јавно доступне.	
Слабе стране:	
Подаци о академском особљу су у бројним случајевима непотпуни и недовољно ажурирани	
Препоруке за унапређење:	
Сви подаци о академском особљу требају бити комплетни и ажурирани. Све информације (100%) требају бити преведене на енглески језик. Потребно је интензивирати дисеминацијску стратегију информирања (новине, веб-странице, форуми, Facebook, Twitter итд).	
8. Информисање јавности о студијским програмима	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

9. Континуирано праћање, периодичновредновање и ревизија студијских програма (9.1, 9.2, 9.3, 9.4)	
<p>9.1. Процедуре за периодичну евалуацију, унапређење и реструктурирање постојећих студијских програма су успостављене. Процедуре укључују мишљења студената и других унутрашњих и спољних заинтересираних страна.</p> <p>9.2. Високошколска установа периодично евалуира наставни план и програм, наставни процес, степен реализације исхода учења и њихову релевантност за тржиште рада путем анкетања студената, академског и административног особља, те повратне информације користи за иновирање и унапређења истог.</p> <p>9.3. Високошколска установа прати и евалуира реализацију: акционог плана интернационализације, бенефите од потписаних Уговора о међународној сарадњи, проценат страних студената и професора; број и напредак својих студената на стручном усавршавању у иностранству; упошљавање дипломираних студената и сл.</p> <p>9.4. Квалитет, савременост и доступност ресурса се евалуирају путем анкетања академског особља и студената.</p>	
Добре стране:	
Успостављене су процедуре за редовну евалуацију и побољшање студијских програма. Анализира се стање и потребе тржишта рада. Планира се упошљавање дипломираних студената. Осигуравају се повратне информације анкетањем студената и академског особља.	
Слабе стране:	
Проведене евалуације програма не доводе до конкретних корака који би довели до побољшања. Анкетање студената и академског особља углавном не доводи до промене стања.	
Препоруке за унапређење:	
Свака проведена евалуација програма треба бити детаљно анализирана, након чега би се предложила побољшања која би се проводила корак по корак у одређеним временским интервалима. Најбољи дипломирани студенти би се требали запошљавати у што је могуће већем броју с циљем стварања одрживе Институције.	
КРИТЕРИЈУМ 9. Континуирано праћање, периодично вредновање и ревизија студијских програма	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

10. Мобилност академског особља и студената (10.1, 10.2, 10.3)	
<p>10.1. Мобилност академског особља и студената на студијском програму се промовише и унапређује путем заједничких пријава и учешћа на пројектима са другим високошколским установама из земље и иностранства.</p> <p>10.2. Механизми за остваривање билатералне и мултилатералне размјене студената са иностраним високошколским установама кроз различите програме и мреже студентске размјене уз признавање времена, оцјена и ECTS бодова остварених током размјене су успостављени.</p> <p>10.3. Високошколска установа кадровски и финансијски оснажује капацитете служби а међународну сарадњу и двосмјерну мобилност академског особља и студената. Ова служба прати и евалуира мобилност, те Сенату доставља годишњи Извјештај о мобилности академског особља и студената са приједлогом мјера за унапређење.</p>	
Добре стране:	
Настоји се осигурати мобилност академског особља и студената с другим високо-школским институцијама.	
Слабе стране:	
Још увијек низак ступањ мобилности наставног особља и студената.	
Препоруке за унапређење:	
Оснажити мултилатералну размјену студената и особља учешћем у пројектима с високошколским институцијама из земље и иноземства.	
КРИТЕРИЈУМ 10. Мобилност академског особља и студената	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

6.	Назив студијског програма:	Ниво студија:	Назив(и) излазних квалификација:
	Руски језик и књижевност	I циклус	„Дипломирани професор руског језика и књижевности” 240 ECTS, са или без ужег усмјерења/специјалистичког степена „Дипломирани професор руског језика и књижевности (дипломирани филолог - преводац) - 240 ECTS, са или без ужег усмјерења/специјалистичког степена
<p>1. Политика осигурања квалитета студијских програма (1.1, 1.2, 1.3)</p>			
<p>1.1 Високошколска установа има усвојену и јавно доступну политику унутрашњег обезбјеђења квалитета студијских програма као дио њеног стратешког управљања.</p> <p>1.2. Политика обезбјеђења квалитета студијских програма је усмјерена на промоцију: истраживачког рада, учења и поучавања, мобилности и интернационализације на студијским програмима, као и спречавању плагијата радова наставника и завршних радова студената на свим циклусима студија.</p> <p>1.3. Политика подржава развој културе квалитете у којој сви унутрашњи учесници доприносе квалитету студијских програма, те дефинише начин укључивања спољних учесника у томе.</p>			
<p>Добре стране:</p> <p>Универзитет Апеирон има усвојену и јавно доступну политику осигурања квалитета и развоја студијских програма. Процедуре планирања и контроле квалитета Паневропски универзитет Апеирон је разрадио и ускладио према препорукама Европске асоцијације за обезбјеђење квалитета у високом образовању ENQA у документу ESG стандарда, а на Универзитету је уведен међународни стандард управљања квалитетом ISO 9001:2008 за високо образовање, образовање одраслих, научна истраживања и експериментални развој.</p> <p>На универзитету постоји служба за осигурање квалитета која брине о систему обезбјеђења квалитета. Постоје документи који доказују учешће интерних и екстерних заинтересованих страна у изради студијских програма, што је имало утицаја на структуру студијских програма. Политиком квалитета, Циљевима квалитета, изјавом Ректора те Изјавом о мисији и визији Универзитета омогућено је учешће свим заинтересованим странама, а нарочито студентима Апеирона у креирању и осмишљавању студијских програма. У периоду од 2015-2019. године на студијском програму Опште право су учињене потребне измјене у циљу модернизације студијског програма у областима у којима се указала потреба за измјенама на основу инпута од стране тржишта рада, студената и међународних партнера. Улога студената у обезбјеђењу квалитета и управљања је регулисана актима Универзитета и објављена на веб страници Универзитета. Дакле, студенти имају могућност учешћа у креирању и осмишљавању студијских програма кроз студентске анкете, учешћем у радним тијелима на Универзитету – кроз ННВ, Сенат и УО као и у директном контакту са сарадницима Центра за вођење каријере, референтима факултета и стручним сарадником за осигурање квалитета.</p>			

Слабе стране:

Иако је Универзитет препознао потребу да дефинира мисију и визију (што је похвално и већ раније истакнуто) мисија и визија морају бити преформулисани у наредном периоду. Наиме, та два записа требају бити лигхт мотив сваке активности и дјеловања на Универзитету. Ти искази требају бити такви да истински живе на Универзитету, то су изјаве које живе сви запосленици и студенти. У конкретном случају ова два записа нису артикулисани правилно, записи су написани као превише опширне и генерализиране изјаве у којима се врло тешко могу препознати специфичности Универзитета Апеирон. Истовремено, с обзром на генерално записане мисију и визију тешко је успоставити директну везу између стратешког плана и навода у мисији и визији, што не неопходно. Стратегија треба имати краткорочне и средњорочне циљеве јасно формулисани које ће пратити мјерљиви индикатори

Процеси постојећег Система управљања и обезбјеђења квалитета регулисани су различитим типовима докумената проистеклих из различитих вањских захтјева (Статут и правилници – законски захтјеви, процедуре према захтјеву ISO 9000, самовалуација према ESG и критеријима). Упитна је ефективност овако организованог система у погледу реализације усвојених стратегија и политика, те постављених циљева.

Студенти су укључени у политику осигурања квалитета високошколске установе, међутим више пажње треба да се посвети њиховом активном учешћу у процесу обезбјеђивања квалитета. Кроз разговор са студентима, Комисија је утврдила да студенти иако су формално дио тима за квалитет, немају најјаснију слику о томе која је њихова улога и одговорности у обезбјеђењу квалитета и унапређењу рада високошколске установе.

Препоруке за унапређење:

Препорука Комисије је да Универзитет Апеирон што прије приступи креирању мисије и визије у складу са основним поступлатима модерног менаџмента и стратешког планирања. Мисија треба описивати јасно све активности Универзитета на путу остварења визије (уз јасне географске, временске одреднице као и активности које су основа дјеловања).

Стратешки план треба бити документ који је потпуно одвојен од Стратегије осигурања квалитета (јер квалитет може бити један од стратешких циљева). Током интервјуа са представницима Универзитета установљено је да је процес стратешког планирања није дио пословне културе и активности, те да не постоје записници који могу потврдити проведени поступак стратешког планирања. Комисија није могла констатовати на који начин је план креиран, те да је исти реално постављен а на основу стварног стања. У процес стратешког планирања потребно је укључити све интересно-утјецајне стране (наставнике, чланове управе, студенте, представнике ресорног Министарства као институције која доноси оквир дјеловања високошколских установа,...Стратешки циљеви као и опис извршне стратегије требају бити једноставни конкретни записи стратешких циљева и подциљева (уз наведене активности) које требају водити ка испуњењу мисије). Препоручује креирање Стратегије али и пратећег акционог плана који ће имати развијене јасне индикаторе за мјерења (уз идентифициране benchmark вриједности). Потребно је на основу дефинираних индикатора и упоредних вриједности вршити годишње праћење реализације Стратегије.

Неопходно је креирати SWOT матрицу у којој ће се сагледати сви ризици којима Универзитет може бити изложен у наредном периоду те развити мјере за управљање истим.

Стратегија осигурања квалитета треба бити прецизније написан документ из које ће се јасно видјети успостављени систем квалитета, алати који се користе за осигурање квалитета, али и индикатори који ће на јасан начин показати како се квалитетом управља (то подразумијева идентификацију распореда и носилаца активности у том сегменту, очекиване циљеве, benchmark вриједности те попис свих превентивних и корективних мјера. Универзитету се препоручује да пажњу у наредном периоду посвети креирању мјерљивих индикатора о провођењу система квалитета за све сегменте система (мисли се на интерни систем квалитета), те да исте користи у извјештавању како би се јасно могло утврдити одступање и на основу

утврђеног донијети мјере за побољшање система квалитета (корективне мјере за случајеве одступања, али и превентивне мјере с циљем спрјечавања одступања).

Редизајнирати постојеће процесе Система обезбјеђења квалитета у јединствен Интегрисани систем који ће обухватати механизме за ефективну реализацију стратегија, политика и циљева проистеклих из свих вањских и унутрашњих захтијева. При томе имплементирати погодне аналитичке и системске методе управљања квалитетом као што су: SWOT, BSC, Project management, Анализа шанси и ризика, методе креирања и управљања организационим знањем и др.

Едукације и обуке са студентима који су дио тима за квалитет и дио управљачких органа универзитета требају се вршити чешће и интезивније, јер они као крајњи корисници производа коју нуди Универзитет могу указати на реалне потребе и недостатке високошколске установе. Потребно их је додатно мотивисати на континуирано проактивно дјеловање у систему квалитета и да као појединци износе мишљења, молбе и жалбе групе студената коју представљају.

КРИТЕРИЈУМ 1. Политика осигурања квалитета студијских програма

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

2. Креирање и усвајање студијских програма (2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6)

- 2.1** Високошколска установа има успостављене процедуре за креирање и усвајање студијских програма који укључују студенте и све заинтересоване стране.
- 2.2.** Студијски програми су усклађени са научним и образовним стандардима и достигнућима одређене научне/умјетничке области, захтјевима сродних научних области у циљу стицања мултидисциплинарних знања, захтјевима тржишта рада и међународних реформских процеса.
- 2.3.** Циљеви студијског програма и исходи учења су јасно дефинисани и подударни са садржајем студијских програма и нивоом циклуса студија и у складу су са стратегијом установе. Циљеви студијског програма и исходи учења су упоредиви са истим и/или сличним програмима на високошколским установама у БиХ и иностранству.
- 2.4.** Исходи учења су утврђени и наведени на сваком нивоу студијског програма, те су повезани са стандардима квалификација, Квалификационим оквиром у БиХ и Оквиром квалификација Европског простора високог образовања (QF-EHEA).
- 2.5.** Наставни план и програм садржи минимално: преглед обавезних и изборних предмета, оквирни садржај наставне материје за сваки од предмета (подијељену према броју седмица/наставних јединица у склопу једног семестра), оптерећење студента по предмету, бодовну вриједност сваког предмета исказану у складу са ECTS-ом, начине провјере и вредновања континуираног стицања знања студента, бодовну ECTS вриједност завршног рада на I и II циклуса студија, у зависности од статуса установе, методе обезбјеђења квалитета, листе обавезне и допунске литературе за сваки поједини предмет, обавезне и специфичне опрему за извођење програма/предмета према захтјевима научне/умјетничке области.
- 2.6.** Високошколска установа обезбјеђује: интердисциплинарност/мултидисциплинарност плана и програма, интернационализацију наставног плана и програма, интеракцију са професионалном праксом, реализацију практичне наставе и активно учешће студената у научно/умјетничком истраживању у оквиру студијског програма.

Добре стране:

Постоје установљене процедуре за измене студијског плана и програма у које су укључене све заинтересоване стране. У записнику са седнице Наставно-научног већа од 22.11.2018. године види се да је, након анализе пролазности на испитима, предвиђено повећање броја часова вежбања и повећање броја ECTS за поједине предмете. Спроводе се и редовне анкете у којима студенти износе своје мишљење о квалитету студијског програма у целини и појединих предмета. Студенти учествују у такмичењима из руског језика, а охрабрује се и њихово упућивање у научноистраживачки рад преко објављивања најуспешнијих семинарских радова.

Постоје документи којима се дефинишу циљеви студијског програма, знања, вештине, способности и специфичне компетенције студената. То је Наставни план и програм Руски језик 2019-2020. Обезбеђене су информационо-комуникационе технологије које помажу студентима у савлађивању програма.

Образовни циљеви су слични циљевима који постоје на другим универзитетима у окружењу на којима постоји студијски програм Руски језик и књижевност, а јавно доступан документ преко којег се студенти и све заинтересоване стране могу обавестити са образовним циљевима је Наставни план и програм Руски језик 2019-2020. Наведени су струковни стандарди за студијски програм, исходи учења и компетенције свршених студената.

Исходи учења су јасно дефинисани и јасни су критеријуми за оцењивање постигнућа.

Постоји документ Правилник о поступку унапређења студијских програма у којем су описани поступци евалуације и периодичне ревизије и унапређења студијских програма. Предлог за измене или допуне студијских програма могу дати сви учесници у образовном процесу (студенти, наставници или запослени), као и тела Универзитета. Одбор за квалитет два пута годишње (након завршетка зимског и летњег семестра) иницира седнице Сената на којима се бави овим питањима. У документацији су достављени записници са седница Одбора за осигурање квалитета на основу којих се види да се ове седнице одржавају и да се прате релевантни параметри за вредновање студијских програма.

У оквиру различитих предмета предвиђена је израда семинарских радова, који представљају увод у научни рад. Предвиђено је и објављивање на вебсајту Универзитета најуспешнијих радова који садржајем и обимом задовољавају услове за то. Постоји и предмет Стручна пракса / студијско путовање који би, судећи према Наставном плану и програму, требало да се реализује боравком на неком од партнерских универзитета у Руској Федерацији.

Постоји методологија израчунавања ECTS кредита која је наведена у Наставном плану и програму и у складу је са просечним оптерећењем студената по предмету.

Постоји Правилник о дипломском / специјалистичком раду у којем је разрађен поступак израде и одбране дипломског / специјалистичког рада. У документацији постоји Правилник о плагијаризму у којем се наводи да се сви облици научног и стручног рада студената и наставног особља обавезно проверавају. Установљена је прецизна процедура и одређене су казне за плагирање.

Постоји документација у којој се види да је установа у контакту са представницима са тржишта рада, те се претпоставља да они имају утицај на креирање садржаја студијских програма. У документима који се тичу обезбеђења квалитета рада види се да представници тржишта рада учествују у раду Одбора за осигурање квалитета. Спроведена је анкета са представницима тржишта рада.

Студијски програм обезбеђује квалификације и ниво знања који су упоредиви са студијским програмима истог назива. Студенти учествују у анкетама које се тичу и појединих предмета и наставника, и студијског програма у целини, о чему су достављени докази. На основу ових анкета студенти су задовољни квалитетом студијског програма, стеченим знањима и способностима које су развили током студија. У документацији су наведене научне и образовне институције у Руској Федерацији са којима постоји партнерска сарадња, а пружени су и докази о учешћу наставника на међународним конференцијама, као и о боравку појединих студената на универзитетима у РФ. Ангажовани су и наставници и сарадници којима је руски матерњи језик, што је веома добро за студенте.

Компетенције које се стичу наведене су у оквиру Наставног плана и програма, у описима појединих предмета, а у документу Студијски програми - генерички дескриптори знања наведени су уопштени циљеви знања, вештина и способности које се стичу на студијском програму. Списак обавезних и изборних предмета у складу је са циљем да свршени студенти могу да раде у различитим областима у којима је потребно познавање језика, књижевности и културе. Студенти такође, похађањем одређених обавезних предмета, стичу вештину превођења стручних и књижевних текстова. У наставном плану и програму су и предмети из психолошке, педагошке и методичке групе, што их оспособљава за рад у образовним институцијама. У документу Анкета о захтјевима тржишта рада - послодавци види се да постоји контакт са послодавцима и претпоставља се да се подаци користе за унапређење студијских програма.

Слабе стране:

Нису наведени референтни студијски програми и објашњене стручне сличности и разлике између анализираних студијских програма и других истоимених у иностранству, иако је у документацији представљен документ Подударност студијских програма. У њему нема студијских програма који се тичу руског језика и књижевности.

У Наставном плану и програму у списку обавезних предмета налазе се предмети који се касније не спомињу (Стилистика умјетничке књижевности, Лексикологија и фразеологија руског језика, Стара руска култура и култура XVIII в., Историја руског књижевног језика, Основи фонетике и фонологије руског језика). Енглески превод назива предмета у документу није увек одговарајући. Није израђена матрица исхода учења према предметима уз чије успешно савладавање се постижу захтевани исходи.

У Наставном плану представљен је предмет Методика наставе руског језика, са предвиђена 24 сата стручне праксе, али у документацији није пронађена потврда о начину спровођења ове праксе (уговори са школама и сл.), тако да није јасно на који начин се она изводи.

У Наставном плану и програму наведено је да постоји израда дипломског - специјалистичког рада који носи 10 ECTS, али нигде у документацији није спецификовано да се рад мора писати из предмета који спадају у ужу струку (формулација у Правилнику о дипломском / специјалистичком раду је врло широка: "Студент самостално бира наставни предмет из којег намјерава израдити дипломски / специјалистички рад. Услов је да се ради о предмету који је студент током студија положио"). За одбрану дипломског рада предвиђено је до 15 минута, што је мало.

Не зна се да ли се анкета са представницима тржишта рада спроводи периодично или је спроведена само једном.

Иако постоји документ Студијски програми - генерички дескриптори знања, подаци који се тичу наставног плана и за студијски програм Руски језик и књижевност су уопштени и нису наведени предмети у оквиру којих се стичу појединачне компетенције. Нема података о студентској стручној нити методичкој пракси на анализираним студијским програму, иако се спомиње хоспитовање (хоспициј).

Препоруке за унапређење:

Из списка обавезних предмета избацити оне који се не држе и адекватно превести називе предмета на енглески језик у Наставном плану и програму. Средити садржину Наставног плана и програма тако да рефлектује стварно стање.

Требало би израдити матрицу исхода учења, на основу које би се, осим непосредне везе са исходима, видела и међусобна повезаност појединих предмета на студијском програму.

Требало би јасно навести који су предмети из којих се може писати дипломски рад (требало би да буду из уже научне области), спецификовати на ком језику (руском или неком од језика народа у БиХ), и предвидети да се за одбрану рада дозволи до 30 минута.

Спецификовати предмете за које је обавезан директан контакт са студентима ("уживо" или синхроно на даљину). То би обавезно требало да буду вежбања из језичких предмета (Руски 1, 2, 3, 4).

Требало би предвидети периодично анкетање представника тржишта рада о њиховом потребама.

Требало би директно, таксативним набрајањем, повезати предмете са студијског програма са компетенцијама, као и обезбедити доказе о начину спровођења студентске праксе, посебно оне која се тиче Методике наставе руског језика.

КРИТЕРИЈУМ 2. Креирање и усвајање студијских програма

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

II

3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента (3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7)

- 3.1.** Академско особље које изводи наставу је претходно припремљено и мотивисано за ту активност, те у припреми за ту активност узима у обзир резултате анкета евалуације квалитета учења и поучавања од стране студената.
- 3.2.** Академско особље мотивише и укључује студенте на преузимање активне улоге у истраживачко, научно-истраживачком и наставно-образовном процесу уз одговарајуће усмјеравање, консултације и подршку. Академско особље које изводи наставу је претходно припремљено и мотивисано за ту активност, те у припреми за ту активност узима у обзир резултате анкета евалуације квалитета учења и поучавања од стране студената.
- 3.3.** Студенти се оцјењују кроз јавно доступне процедуре за праведно, транспарентно и досљедно оцјењивање, као и кроз различите облике провјере знања и вјештина у складу са специфичностима и постављеним циљевима студијског програма.
- 3.4.** Процедуре оцјењивања регулишу: организацију тестова и испита, критерије и методе оцјењивања од стране испитивача и комисије, транспарентност оцјењивања и могућност жалби студената на оцјењивање.
- 3.5.** Високошколска установа има процедуру која дефинише поступак израде, структуру и вредновање завршног рада студената одређеног циклуса студија, као и права обавезе студента и ментора и услове за менторство.
- 3.6.** Представници студената су укључени у рад тијела високошколске установе чија је надлежност управљање и доношење одређених одлука о студијским програмима.
- 3.7.** Високошколска установа има успостављен механизам и процедуре за подршку студентима за савјетовање о будућем развоју каријере.

Добре стране:

Студенти периодично непосредно учествују у оцјењивању студијског програма и наставног процеса, о чему постоји документација (анкете студената). Представници студената учествују у раду тела Универзитета која се баве квалитетом наставног процеса, што је документовано записницима са седница Студентског парламента и Одбора за осигурање квалитета, на којима присуствује и представник студената.

Документација показује да се анализама пролазности на одређеним предметима дошло до закључка да је студентима потребно више часова вежбања, као и да би требало повећати број ECTS због реално већег оптерећења. Даље, студенти су тражили већи број часова директног контакта са предавачима (не преко снимљених предавања и вежбања), те је на тај начин показано да учествују у креирању процеса учења. Судаћи према Наставном плану и програму, студенти су обавезни да се редовно консултују са наставницима и сарадницима. Студенти такође преко својих представника у Студентском парламенту учествују у раду тела Универзитета која се баве питањима квалитета, креирања и измене студијских програма и осталих питања у вези са наставом, о чему постоји документација и тела Универзитета и Студентског парламента.

У Наставном плану и програму истиче се да студенти имају обавезу да се редовно консултују са наставницима, као и да се прати и оцењује (бодује) њихово активно учешће у настави. Спроводи се периодично анкетање студената у вези са квалитетом целокупног студијског програма и његових релевантних елемената и на основу резултата види се да су студенти у највећем броју задовољни радом наставника и односом према њима.

Постоји документ Процедура поступања по приговору студената у којем се види да се жалбе и приговори студената у вези са квалитетом рада наставног и ненаставног особља предају сараднику за осигурање квалитета који води Евиденцију жалби, приговора и предлога, прати статистику позитивно решених приговора и саставља извештај на основу којег се спроводе одговарајуће мере. Постоје обрасци за анонимни приговор/сугестију и за подношење предлога за побољшање квалитета на основу којих се даље поступа.

Слабе стране:

Није јасно наведен начин на који се реализује настава. Судаћи према примедбама студената да је потребно више часова директног контакта са предавачима, чини се да се велики део наставе одвија на даљину, асинхроно (слањем фајлова са снимљеним предавањима и вежбањима), што није оптимално решење за наставу страног језика. Није дефинисана обавеза присуства студената наставним активностима.

С обзиром на то да се у наведеном документу свугде понавља иста формулација о начину извођења наставе, а знајући да се део наставе одвија на даљину асинхроно, није сасвим јасно за које предмете се какав начин извођења наставе примењује и да ли је то оптимално за наставу страног језика.

Препоруке за унапређење:

Требало би за сваки предмет таксативно навести начин одржавања наставе, како би било јасно да ли је изабрано оптимално решење. Формулација која се користи за све предмете ("Предавања према утврђеном распореду уз кориштење савремених презентационих и демонстрационих средстава и техника са примјеном интерактивне методе рада са студентима чиме се стиче увид у њихова предзнања и специфична искуства заснована на обрађиваној проблематици, али и увид у континуитет савладавања градива. Кориштење дидактичких и едукативних садржаја у електронској и дигиталној форми (који укључују и снимљена предавања и менторске вјежбе) на различитим видео-презентационим медијима (видео-касете, интерактивни мултимедијални оптички медији) не даје јасну слику о начину извођења наставе, посебно јер се не издваја начин на који се спроводе вежбе (говорне, писане, вежбања из језичких дисциплина). Асинхрона настава на даљину може бити адекватна за одређене предмете, али свакако не за све, а посебно не за вежбања. Требало би уредити начин контролисања и вредновања обавезног присуства наставним активностима барем за кључне (језгрене) предмете.

3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

II

4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификавање (4.1, 4.2, 4.3)

- 4.1.** Упис студената на студијски програм било којег циклуса врши се на основу законских одредница, јасних и транспарентних критеријума који укључују провјере знања, склоности и способности кандидата и успјех у претходном школовању, а у складу са анализираним друштвеним потребама и обезбијеђеним ресурсима за извођење програма. Конкурс за упис се јавно објављује на Веб страници установе и у медијима.
- 4.2.** Процедуре за признавање високообразовних квалификација, периода студија и претходног учења, а што подразумијева и признавање неформалног и информалног учења су успостављене. Процедуре за признавање су у складу са Лисабонском конвенцијом о признавању.
- 4.3.** Дипломираним студентима се додјељује документ који појашњава стечену квалификацију, укључујући остварене исходе учења, те контекст, ниво, садржај и статус студија који су похађали и успјешно завршили.

Добре стране:

Правилник о квалификационом испиту и упису веома детаљно описује процедуру вредновања успеха у претходном школовању и релевантности раније стечених знања за студијски програм који се уписује. У Додатку дипломи наведени су постигнути исходи учења, садржај и статус студија који је студент завршио. Исти подаци налазе се и у оквиру Наставног плана и програма.

Постоји Правилник о признавању испита и вредновању студијских програма, у којем је описана процедура признавања испита положених на другим високошколским установама и на другим студијским програмима у БиХ и у иностранству. Овим правилником, као и Правилником о мобилности студената, академског и административног особља, признају се и праксе, студентски радови, завршни радови, научно-истраживачки рад и др. који су документовани и чине саставни део студијског програма на другој установи, а припадају основним или споредним областима матичности студијског програма који се уписује. Критеријуми који се примењују у складу су са праксом на другим високошколским установама у погледу вредновања према ECTS и стеченим компетенцијама.

Слабе стране:

Текст конкурса не даје студентима све потребне информације о процедури пријема иако је то Статутом предвидјено. Није утврђена усклађеност процедура за признавање са Лисабонском конвенцијом. Додатак дипломи не указује на постигнуте исходе учења нити на квалификације према неком стандардном оквиру квалификација. У Правилнику се говори да се квалификациони испит може организовати као пријемни испит или као испит за проверу склоности и способности студената, о чему за сваку школску годину одлуку доноси Наставно-научно веће факултета. Начин спровођења квалификационог испита требало би да буде исти и да се не мења (на основу непознатих критеријума) на годишњем нивоу. У Правилнику такође није назначено до ког рока ће се јавност обавестити о начину полагања квалификационог испита за поједне студијске групе, пошто је предвиђена могућност полагања писмених испита (провере општег знања, програмских садржаја средњег образовања из специфичних ужих научних области), али и провера специфичних вештина и способности. У Додатку дипломи наводи се да студенти студијског програма Руски језик обавезно проводе 1 или 2 семестра у Русији, али није јасно шта се дешава уколико студенти не могу да оду на студијски боравак, а он је, према наведеном документу, обавезан.

Препоруке за унапређење:

Спецификовати начин полагања квалификационог испита за сваку студијску групу, са навођењем садржаја који ће се испитивати и препоручене литературе, и избацити могућност мењања начина полагања одлуком Наставно-научног већа без посебно наведених разлога. Утврдити рокове до када се јавност обавештава о начину полагања квалификационог испита.

КРИТЕРИЈУМ 4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификавање

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

5. Људски потенцијали (5.1, 5.2, 5.3, 5.4)

- 5.1.** Број компетентног академског (наставници и сарадници) и неакадемског особља за квалитетну реализацију студијског програма је у складу са одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање.
- 5.2.** Високошколска установа има дефинисану политику управљања људским потенцијалима са јасним и транспарентним критеријумима за запошљавање академског особља, задужењима, оптерећењем и одговорностима, критеријумима за професионални развој, напредовање и стручно усавршавање академског особља и механизме за праћење рада академског особља са мјерама за унапређење.
- 5.3.** Академско особље је посвећено истраживачком, односно научно-истраживачком и умјетничком раду, посебно кроз међународне научно-истраживачке пројекте, те заједничке активности ментора и студента на изналагању грантова или стипендија.
- 5.4.** Административном и помоћном особљу је омогућено усавршавање кроз учешће на обукама, посебно у вези информатичких система и система управљања.

Добре стране:

Предвиђено је поштовање минималних законских услова за избор у звање наставника и сарадника. Посебно се вреднује оцена за педагошки рад који запосленом дају студенти, чиме се подстиче подизање квалитета наставе и успостављање добрих односа са студентима. Постоји Картон научног радника који садржи најважније податке о професионалном развоју и о научној продукцији наставног особља, чиме се прати усклађеност научне продукције у ужој научној области и обављања задатака у настави.

Постоје планови за редовно спровођење научних и стручних активности наставног особља и извештаји о њима подносе се периодично на нивоу факултета и Универзитета. О постојању везе између истраживања и образовања сведочи пракса посебног додељивања ECTS за учешће студената у научном раду, на конференцијама, приликом објављивања радова у часописима итд. Наставници су по природи посла (због сталног усавршавања и критеријума за изборе у звања) обавезни да спроводе научна истраживања у оквиру ужих научних области за које су бирани. На Универзитету се организују научне и стручне конференције, издају се научни и стручни часописи. У документацији постоји фајл под називом Извјештај о едукацији кадра у којем се види да су у периоду од 2016. до 2019. године запослени у настави и ван наставе похађали одређене курсеве, стицали сертификате из области у којој раде или иступали са радовима на конференцијама. Претпоставља се да се евалуација компетентности и напредовања наставног особља врши периодично, након анализе студентских анкета, и након законског истека изборног периода наставника и сарадника, када се расписују конкурси за избор у више или реизбор у исто звање. Документом Правилник о раду регулишу се права и обавезе ненаставног особља. Достављени су документи у којима је приказано оптерећење наставног особља по семестрима, што би требало да значи да се оно прати, али други подаци о томе се не налазе у приложеној документацији. На основу више записника са седница Одбора за осигурање квалитета од септембра 2019. године види се да је предвиђена израда дугорочне Стратегије за развој Универзитета.

Обука и усавршавање ненаставног особља врши се периодично, по потреби. У Правилнику о раду Универзитета налазе се чланови 26 и 27 којима је регулисано стручно усавршавање запослених радника.

Слабе стране:

Према Правилнику о стицању академских звања (чл. 6) у комисију за избор наставника и сарадника улазе најмање три члана (наставника) из научног поља, од којих је најмање један из уже научне области. Уобичајена пракса је да најмање два члана комисије буду из уже научне области.

У документацији нема потврде о израђеном дугорочном плану развоја људских ресурса. На основу података о старосној структури запослених и ангажованих наставника на студијском програму Руски језик и књижевност види се да је од 7 стално запослених наставника чак 5 у старосном добу 60-69 година, а од 7 уговором ангажованих 3 особе су у старосном добу 60-69 година, а једна је старија од 70 година, што представља велики ризик за оптимално одржавање наставе, а тиме и за опстанак студијског програма.

Препоруке за унапређење:

Неопходно је предузети додатне кораке како би се подмладио наставни кадар на студијском програму.

КРИТЕРИЈУМ 5. Људски потенцијали**ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:**

II

6. Ресурси и финансирање (6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5)

- 6.1.** Ресурси за извођење студијског програма који у складу са Препорукама Агенције о критеријумима за лиценцирање високошколских установа и студијских програма у БиХ и одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање су довољни и доступни студентима.
- 6.2.** Обавезна и специфична потребна опрему за извођење студијског програма/предмета према захтјевима научне области/уже научне области је доступна. Високошколска установа, обезбјеђује обавезну и допунску литературу за сваки поједини предмет која по садржају подржава реализацију предмета.
- 6.3.** Високошколска установа чини доступним студентима и академском особљу довољан број компјутерских просторија са приступом интернету и библиотеку с адекватном просторијом за читање, претраживачима и научним и другим базама података.
- 6.4.** Високошколска установа прати реализацију плана улагања у физичке ресурсе и опрему за научно-истраживачки рад и наставно-образовну дјелатност.
- 6.5.** Високошколска установа обезбјеђује кроз уговорне односе са другим високошколским установама и истраживачким центрима могућност кориштења њихових ресурса.

Добре стране:

На основу поднетог материјала (спискова рачунарске и друге опреме, поднете документације о броју библиотечких јединица и списка доступних бесплатних и плаћених електронских база) може се закључити да се улагање у техничку опрему и библиотеку редовно врши. У документу Анализа просторних капацитета наводи се да Универзитет располаже значајно већом површином простора (7.378 м²) него што је потребно за планирани и реални број студената (5.167 м²) према законским прописима, што су услови за квалитетно обављање наставе. Студенти су у анкетама врло високим оценама оценили квалитет ресурса којима Универзитет располаже, као и доступност библиотечког и другог материјала и однос ненаставног особља према њима.

Из документације се види да се почетком школске године са новоуписаним студентима посебно ради у оквиру семинара Оријентација на студију, где се они детаљно, током 25 сати, упознају са

начином рада и коришћења електронских и других ресурса Универзитета. У опису семинара стоји: "Циљеви Оријентације на студију су да новоуписаним студентима прве године студија пружи основне информације и сазнања о систему Паневропског универзитета, организацији студија, правилима студирања, логистици и метрици студија, начину евалуације знања, студентском организовању на универзитету, те кориштењу кључних електронских и осталих сервиса неопходних за успјешно и ефикасно студирање." У семинару учествује наставно и ненаставно особље које је задужено за поједине сегменте рада са студентима, што сигурно има веома велики значај за квалитет студирања.

Слабе стране:

Универзитет се озбиљно посветио питању квалитета физичких ресурса на ПУ "Апеирон" и чињеница да настоји све да осавремени и електронизује говори о томе да је доступност материјала студентима и запосленима с циљем постизања квалитетног образовног процеса схваћена као важан задатак. На овом пољу нема потребе за промјенама.

Препоруке за унапређење:

Уколико то већ није обезбијеђено, обезбиједити студентима писмену (или електронску) верзију упутстава која су на семинару дата усмено, како би се студенти у случају тешкоћа поново могли обратити писменом упутству и ријешити недоумицу или проблем.

КРИТЕРИЈУМ 6. Ресурси и финансирање

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

IV

7. Управљање информацијама о студијским програмима (7.1, 7.2)

- 7.1.** Систем редовног прикупљања и обраде информација о свим аспектима студијских програма (о стопи успјешности студената, напуштању студија, задовољству студената, запошљивости свршених студената и слично) је успостављен и користи се за унапређења квалитета студијских програма.
- 7.2.** Високошколска установа редовно прикупља и анализира податке о броју и старосној структури академског особља, spolu, односу броја наставника и студената, односу властитог и гостујућег кадра, као и податке анкетирања особља од стране студената.

Добре стране:

На основу разговора евидентно је да постоји велики број анкета из којих се црпе подаци. Посвећује се доста пажње комуникацији са вањским интересно-утјецајним странама. Универзитет АПЕИРОН има имплементиран интегрисани информациони систем „Економица еФакулту“ са модулима за праћење и анализу информација о студентима, наставном особљу, кадровима, просторним ресурсима, планирање наставе и праћење наставног и радног процеса. На основу ових информација генеришу се релевантне анализе које се разматрају на надлежним тијелима и доносе одлуке о покретању пројеката унапређења.

Слабе стране:

Не постоји benchmark (референтна величина) у односу на коју/које ће подаци могу анализирати и сврсисходније користити него што је то тренутно случај.

Препоруке за унапређење:

Систем управљања подацима треба директно довести у везу са Стратешким планом, акционим планом и циљевима. Сваки циљ треба бити квантитативно одређен и једноставно мјерљив (Уколико је Стратешки циљ Интензивирати међународну сарадњу са окружењем, тада акциони план може садржавати подциљ Повећати број инцоминг и оутгоинг наставника и административног особља, benchmark може бити нпр за 10 особа у једној години. Преко јединственог сврсисходног и планираног система то се лако оже мјерити и пратити остварење стратешког плана по годинама.

Креирати систем у којем ће се информације прикупљати систематизовано и по плану, а прикупљене информације користити сврсисходно (веза са стратешким планом).

Систем и подаци се требају редовно ажурирати, у правилним интервалима.

КРИТЕРИЈУМ 7. Управљање информацијама о студијским програмима**ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:**

III

8. Информисање јавности о студијским програмима (8.1)

- 8.1.** Високошколска установа објективно и правовремено информисање јавност ажурираним информацијама о свим аспектима одобрених (лиценцираних) и/или акредитираних студијских програма које нуди са посебним освртом на дефиниране циљеве студијских програма и исходе учења. Подаци о академским каријерама запосленог и ангажованог особља су јавно објављени. Минимум 50% од укупних информација је на енглеском језику.

Добре стране:

На Универзитету постоји Служба за односе са јавношћу, а у Правилу о осигурању квалитета наводи се да се објављују непристрасне, објективне и јавно проверљиве информације на једном од језика БиХ и на руском и енглеском језику. Вебстраница Универзитета изузетно добро је осмишљена, сви релевантни садржаји су лако доступни. Постоји и посебна страница на којој су обавештења за студенте појединих студијских програма на којој су важне информације, укључујући резултате испита.

У Пословнику квалитета постоји одељак Јавно информисање, комуникационе стратегије и политике комуникације са јавношћу у којем је детаљно описан начин информисања јавности.

У Пословнику квалитета детаљно је објашњено на које начине се јавност обавештава о наставним плановима и програмима, о академским и научним звањима која се стичу на Универзитету. Наводи се да се то чини објављивањем на званичним интернет страницама Универзитета, објављивањем конкурса у штампаним медијима, штампањем Бруцошког водича и осталог промотивног материјала који се дистрибуира матурантима у средњим школама, организовањем отворених врата Универзитета за матуранте и родитеље, путем осталих средстава јавног информисања итд.

Слабе стране:

Информације на енглеском и руском језику на сајту су врло неупадљиве, водичи за упис и други подаци на овим језицима "сакривени су" на дну стране, под Foreign Students.

Електронски Бруцошки водич преобиман је, садржи 44 стране, што је сувише велика количина информација од којих нису све подједнако важне за студенте прве године.

Препоруке за унапређење:

На почетну веб страницу Универзитета ставити упадљивије ознаке за садржај на страним језицима (уобичајено је да се на линк ка страници стави иконица - застава земље на чијем језику се даје информација).

Информације у електронском бруцошком водичу могле би се линковима повезивати са другим странама, како би се направио мање гломазан документ, а студенти ипак могли да дођу до информација које су им важне у том тренутку.

8. Информисање јавности о студијским програмима

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

9. Континуирано праћање, периодично вредновање и ревизија студијских програма (9.1, 9.2, 9.3, 9.4)

- 9.1.** Процедуре за периодичну евалуацију, унапређење и реструктурирање постојећих студијских програма су успостављене. Процедуре укључују мишљења студената и других унутрашњих и спољних заинтересираних страна.
- 9.2.** Високошколска установа периодично евалуира наставни план и програм, наставни процес, степен реализације исхода учења и њихову релевантност за тржиште рада путем анкетирања студената, академског и административног особља, те повратне информације користи за иновирање и унапређења истог.
- 9.3.** Високошколска установа прати и евалуира реализацију: акционог плана интернационализације, бенефите од потписаних Уговора о међународној сарадњи, проценат страних студената и професора; број и напредак својих студената на стручном усавршавању у иностранству; упошљавање дипломираних студената и сл.
- 9.4.** Квалитет, савременост и доступност ресурса се евалуирају путем анкетирања академског особља и студената.

Добре стране:

Организују се сусрети са представницима тржишта рада и анкетирају се о елементима студијских програма који су релевантни за сегмент у којем раде. Представници тржишта рада чланови су тела Универзитета у којима се доносе релевантне одлуке у вези са квалитетом и садржајем студијских програма. Спроведена је и анкета са послодавцима у којој се испитивао њихов став према елементима студијских програма релевантним за њихово пословање.

Документ Правилник о унапређењу студијских програма детаљно наводи процедуру измене студијских програма у складу са исказаним примедбама студената, резултатима пролазности, ставовима послодаваца и др. (члан 3 наведеног Правилника). У документацији су приложене анкете студената којима се потврђује редовна провера квалитета садржаја студијског програма. Резултати показују да су студенти највећи број елемената оценили високим оценама, 4 и 5. Приложена је и анкета о захтевима тржишта рада на основу које се стиче увид у однос послодаваца према елементима садржаја студијских програма. На основу документа Сналажење дипломираних студената на тржишту рада види се да Универзитет прати ситуацију у вези са запошљавањем студената. У записницима са седница Наставно-научног већа документовано је покретање поступка за измену елемената студијског програма у вези са пролазношћу студената и бројем часова вежбања и ECTS бодовања.

На основу Записника са радног састанка Одбора за осигурање квалитета из 2016. године види се да је једна од примедба Комисије за акредитацију била да је потребно укључити студенте у рад овог Одбора, што је накнадно и учињено (потврда је у записницима са састанака, где се види да представници студената учествују у раду). У документацији је представљен и извештај са радионице на тему Акредитација студијских програма - у сарадњи са Агенцијом за акредитацију ВШУ РС, одржане 23. новембра 2018. године, у којем се види да су активно учествовали представници наставног и ненаставног особља. Ово сведочи о заинтересованости за праћење и унапређење студијских програма и других елемената који подлијежу вањском вредновању.

Слабе стране:

Нема доказа о томе да су резултати анкете били искоришћени за промене у садржају наставних планова и програма.

Препоруке за унапређење:

Требало би предвидети редовно периодично испитивање и анкетаирање представника тржишта рада и послодаваца и на основу резултата спроводити измене наставних планова и програма. Дати доказ о завршеном процесу измене елемената наставног плана и програма на основу примедба студената.

КРИТЕРИЈУМ 9. Континуирано праћење, периодично вредновање и ревизија студијских програма

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

II

10. Мобилност академског особља и студената (10.1, 10.2, 10.3)

- 10.1** Мобилност академског особља и студената на студијском програму се промовише и унапређује путем заједничких пријава и учешћа на пројектима са другим високошколским установама из земље и иностранства.
- 10.2.** Механизми за остваривање билатералне и мултилатералне размјене студената са иностраним високошколским установама кроз различите програме и мреже студентске размјене уз признавање времена, оцјена и ECTS бодова остварених током размјене су успостављени.
- 10.3.** Високошколска установа кадровски и финансијски оснажује капацитете служби а међународну сарадњу и двосмјерну мобилност академског особља и студената. Ова служба прати и евалуира мобилност, те Сенату доставља годишњи Извјештај о мобилности академског особља и студената са приједлогом мјера за унапређење.

Добре стране:

У документацији је приложен Правилник о мобилности студената, академског и административног особља у којем се детаљно описују процедуре које се примењују пре, током и након боравка на размени. Приложен је и списак руских научних и образовних институција са којима постоји сарадња, а документоване су и активности управе (проректора за научни рад и међународну сарадњу) и наставног особља везане за иностранство (учешће на скуповима). Из документације се такође види да се студенти преко универзитетског вебсајта обавештавају на који начин треба да конкуришу за боравак у Русији. Из Правилника о признавању испита и вредновању студијских програма види се да је разрађен начин признавања испита и осталих елемената стеченог знања преко система ECTS.

Слабе стране:

Није јасно на који начин се прати и евалуира мобилност студената.

Препоруке за унапређење:

Универзитет треба да оствари сталну сарадњу са конкретним универзитетима у иностранству и да омогући студентима што шире могућности за мобилност, те да их подстиче на мобилност како би се знатно побољшао квалитет стечених компетенција свршених студената.

КРИТЕРИЈУМ 10. Мобилност академског особља и студената

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

7.	Назив студијског програма:	Ниво студија:	Назив(и) излазних квалификација:
	Руски језик и књижевност	II циклус	Мастер Руског језика и књижевности 300 ECTS

1. Политика осигурања квалитета студијских програма (1.1, 1.2, 1.3)

- 1.1.** Високошколска установа има усвојену и јавно доступну политику унутрашњег обезбјеђења квалитета студијских програма као дио њеног стратешког управљања.
- 1.2.** Политика обезбјеђења квалитета студијских програма је усмјерена на промоцију: истраживачког рада, учења и поучавања, мобилности и интернационализације на студијским програмима, као и спречавању плагијата радова наставника и завршних радова студената на свим циклусима студија.
- 1.3.** Политика подржава развој културе квалитете у којој сви унутрашњи учесници доприносе квалитету студијских програма, те дефинише начин укључивања спољних учесника у томе.

Добре стране:

Универзитет Апеирон има усвојену и јавно доступну политику осигурања квалитета и развоја студијских програма. Процедуре планирања и контроле квалитета Паневропски универзитет Апеирон је разрадио и ускладио према препорукама Европске асоцијације за обезбјеђење квалитета у високом образовању ENQA у документу ESG стандарда, а на Универзитету је уведен међународни стандард управљања квалитетом ISO 9001:2008 за високо образовање, образовање одраслих, научна истраживања и експериментални развој.

На универзитету постоји служба за осигурање квалитета која брине о систему обезбјеђења квалитета. Постоје документи који доказују учешће интерних и екстерних заинтересованих страна у изради студијских програма, што је имало утицаја на структуру студијских програма. Политиком квалитета, Циљевима квалитета, изјавом Ректора те Изјавом о мисији и визији Универзитета омогућено је учешће свим заинтересованим странама, а нарочито студентима Апеирона у креирању и осмишљавању студијских програма. У периоду од 2015-2019. године на студијском програму Опште право су учињене потребне измјене у циљу модернизације студијског програма у областима у којима се указала потреба за измјенама на основу инпута од стране тржишта рада, студената и међународних партнера. Улога студената у обезбјеђењу квалитета и управљања је регулисана актима Универзитета и објављена на веб страници Универзитета. Дакле, студенти

имају могућност учешћа у креирању и осмишљавању студијских програма кроз студентске анкете, учешћем у радним тијелима на Универзитету – кроз ННВ, Сенат и УО као и у директном контакту са сарадницима Центра за вођење каријере, референтима факултета и стручним сарадником за осигурање квалитета.

Слабе стране:

Иако је Универзитет препознао потребу да дефинира мисију и визију (што је похвално и већ раније истакнуто) мисија и визија морају бити преформулисани у наредном периоду. Наиме, та два записа требају бити лигхт мотив сваке активности и дјеловања на Универзитету. Ти искази требају бити такви да истински живе на Универзитету, то су изјаве које живе сви запосленици и студенти. У конкретном случају ова два записа нису артикулисани правилно, записи су написани као превише опширне и генерализиране изјаве у којима се врло тешко могу препознати специфичности Универзитета Апеирон. Истовремено, с обзром на генерално записане мисију и визију тешко је успоставити директну везу између стратешког плана и навода у мисији и визији, што не неопходно. Стратегија треба имати краткорочне и средњорочне циљеве јасно формулисани које ће пратити мјерљиви индикатори

Процеси постојећег Система управљања и обезбјеђења квалитета регулисани су различитим типовима докумената проистеклих из различитих вањских захтјева (Статут и правилници – законски захтјеви, процедуре према захтјеву ISO 9000, самоевалација према ESG и критеријима). Упитна је ефективност овако организованог система у погледу реализације усвојених стратегија и политика, те постављених циљева.

Студенти су укључени у политику осигурања квалитета високошколске установе, међутим више пажње треба да се посвети њиховом активном учешћу у процесу обезбјеђивања квалитета. Кроз разговор са студентима, Комисија је утврдила да студенти иако су формално дио тима за квалитет, немају најјаснију слику о томе која је њихова улога и одговорности у обезбјеђењу квалитета и унапређењу рада високошколске установе.

Препоруке за унапређење:

Препорука Комисије је да Универзитет Апеирон што прије приступи креирању мисије и визије у складу са основним поступлатима модерног менаџмента и стратешког планирања. Мисија треба описивати јасно све активности Универзитета на путу остварења визије (уз јасне географске, временске одреднице као и активности које су основа дјеловања).

Стратешки план треба бити документ који је потпуно одвојен од Стратегије осигурања квалитета (јер квалитет може бити један од стратешких циљева). Током интервјуа са представницима Универзитета установљено је да је процес стратешког планирања није дио пословне културе и активности, те да не постоје записници који могу потврдити проведени поступак стратешког планирања. Комисија није могла констатовати на који начин је план креиран, те да је исти реално постављен а на основу стварног стања. У процесу стратешког планирања потребно је укључити све интересно-утјецајне стране (наставнике, чланове управе, студенте, представнике ресорног Министарства као институције која доноси оквир дјеловања високошколских установа,...Стратешки циљеви као и опис извршне стратегије требају бити једноставни конкретни записи стратешких циљева и подциљева (уз наведене активности) које требају водити ка испуњењу мисије). Препоручује креирање Стратегије али и пратећег акционог плана који ће имати развијене јасне индикаторе за мјерења (уз идентифициране benchmark вриједности). Потребно је на основу дефинираних индикатора и упоредних вриједности вршити годишње праћење реализације Стратегије.

Неопходно је креирати SWOT матрицу у којој ће се сагледати сви ризици којима Универзитет може бити изложен у наредном периоду те развити мјере за управљање истим.

Стратегија осигурања квалитета треба бити прецизније написан документ из које ће се јасно видјети успостављени систем квалитета, алати који се користе за осигурање квалитета, али и индикатори који ће на јасан начин показати како се квалитетом управља (то подразумијева идентификацију распореда и носилаца активности у том сегменту, очекиване циљеве, benchmark вриједности те попис свих превентивних и корективних мјера. Универзитету се

препоручује да пажњу у наредном периоду посвети креирању мјерљивих индикатора о провођењу система квалитета за све сегменте система (мисли се на интерни систем квалитета), те да исте користи у извјештавању како би се јасно могло утврдити одступање и на основу утврђеног донијети мјере за побољшање система квалитета (корективне мјере за случајеве одступања, али и превентивне мјере с циљем спрјечавања одступања).

Редизајнирати постојеће процесе Система обезбјеђења квалитета у јединствен Интегрисани систем који ће обухватати механизме за ефективну реализацију стратегија, политика и циљева проистеклих из свих вањских и унутрашњих захтијева. При томе имплементирати погодне аналитичке и системске методе управљања квалитетом као што су: SWOT, BSC, Project management, Анализа шанси и ризика, методе креирања и управљања организационим знањем и др. Едукације и обуке са студентима који су дио тима за квалитет и дио управљачких органа универзитета требају се вршити чешће и интезивније, јер они као крајњи корисници производа коју нуди Универзитет могу указати на реалне потребе и недостатке високошколске установе. Потребно их је додатно мотивисати на континуирано проактивно дјеловање у систему квалитета и да као појединци износе мишљења, молбе и жалбе групе студената коју представљају.

КРИТЕРИЈУМ 1. Политика осигурања квалитета студијских програма

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

2. Креирање и усвајање студијских програма (2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6)

- 2.1** Високошколска установа има успостављене процедуре за креирање и усвајање студијских програма који укључују студенте и све заинтересоване стране.
- 2.2.** Студијски програми су усклађени са научним и образовним стандардима и достигнућима одређене научне/умјетничке области, захтјевима сродних научних области у циљу стицања мултидисциплинарних знања, захтјевима тржишта рада и међународних реформских процеса.
- 2.3.** Циљеви студијског програма и исходи учења су јасно дефинисани и подударни са садржајем студијских програма и нивоом циклуса студија и у складу су са стратегијом установе. Циљеви студијског програма и исходи учења су упоредиви са истим и/или сличним програмима на високошколским установама у БиХ и иностранству.
- 2.4.** Исходи учења су утврђени и наведени на сваком нивоу студијског програма, те су повезани са стандардима квалификација, Квалификационим оквиром у БиХ и Оквиром квалификација Европског простора високог образовања (QF-EHEA).
- 2.5.** Наставни план и програм садржи минимално: преглед обавезних и изборних предмета, оквирни садржај наставне материје за сваки од предмета (подијељену према броју седмица/наставних јединица у склопу једног семестра), оптерећење студента по предмету, бодовну вриједност сваког предмета исказану у складу са ECTS-ом, начине провјере и вредновања континуираног стицања знања студента, бодовну ECTS вриједност завршног рада на I и II циклуса студија, у зависности од статуса установе, методе обезбјеђења квалитета, листе обавезне и допунске литературе за сваки поједини предмет, обавезне и специфичне опрему за извођење програма/предмета према захтјевима научне/умјетничке области-
- 2.6.** Високошколска установа обезбјеђује: интердисциплинарност/мултидисциплинарност плана и програма, интернационализацију наставног плана и програма, интеракцију са

професионалном праксом, реализацију практичне наставе и активно учешће студената у научно/умјетничком истраживању у оквиру студијског програма.

Добре стране:

Образовни циљеви студијског програма представљени су у документу Елаборат Руски језик - мастер студиј II циклуса. У истом документу, као и у документу Студијски програми - генерички дескриптори знања наводе се опште и специфичне компетенције студената.

Исходи учења дефинисани су у Наставном плану и програму (мада понекад на незадовољавајући начин), а у истом документу наведени су начини на који се вреднује остваривање исхода учења (преко предиспитних и испитних обавеза студената).

У документима Наставни план и програм и Правила студија другог циклуса наведени су образовни циљеви студијског програма, који су суштински упоредиви са онима у другим земљама где постоје истоимени студијски програми.

У документацији постоји Наставни план и програм за II циклус студија. Процедура за развој, ревизију и увођење иновација у наставне планове представљена је у Правилнику о поступку унапређења студијских програма. Процедuru може покренути сваки учесник у процесу образовања (студент, наставник, запослени), било који члан Сената или представник наставне базе, а предлог за измене или допуне студијског програма по службеној дужности дају Одбор за квалитет, Сенат и декани кад год се након анализе процеса евалуације или примања предлога, примедби или критике утврди потреба за изменом студијског програма.

Настава на студијском програму базирана је на индивидуалном приступу студенту, јер студенти у сарадњи са ментором стварају индивидуални план и програм избором одређеног броја обавезних и изборних предмета који су у понуди.

Учешће студената у научно-истраживачком раду подстиче се доделом између 10 и 30 ЕСП бодова за излагање резултата на научним конференцијама, публикавање радова и друге активности из ове области (чл. 20, 70, 71 у документу Правила студија другог циклуса). На Универзитету се организују научне конференције којима могу да присуствују и учествују и студенти, а њихови најуспешнији истраживачки радови публикују се на вебсајту или у часописима које Универзитет издаје.

У документу Правила студија другог циклуса постоји поглавље Завршни рад студента, у којем се детаљно објашњава начин избора теме, процедура усвајања теме, избор ментора, његове обавезе и друга питања у вези са завршним радом, као и услови који морају бити задовољени пре одбране рада. Одбрана рада је јавна, одлука комисије након одбране је да је рад одбрањен или није одбрањен, а оцена се формира на основу оцене писменог рада и оцене усмене одбране. У складу са приложеним Правилником о плагијаризму сви радови се проверавају пре приступања одбрани.

Компетенције које се стичу наведене су у оквиру Наставног плана и програма, у описима појединих предмета, а у документу Студијски програми - генерички дескриптори знања наведени су уопштени циљеви знања, вештина и способности које се стичу на студијском програму. Списак обавезних и изборних предмета у складу је са циљем да свршени студенти могу да раде у различитим областима у којима је потребно познавање језика, књижевности и културе. Студенти, похађањем изабраних обавезних предмета, стичу продубљена теоријска знања из области русистике која се надовезују на она стечена на првом нивоу. Пошто је на студијском програму обавезан предмет Методологија научноистраживачког рада, они стичу и основна знања која им омогућују даљи стручни или научноистраживачки рад.

Слабе стране:

У Наставном плану и програму који се односе на студијску групу Руски језик у опису образовних и професионалних циљева, као и компетенција и исхода великог броја предмета даје се скраћен садржај предмета или је садржај стављен на neodговарајуће место (помешани исходи, циљеви и компетенције). Није урађена матрица исхода учења на нивоу студијског програма која јасно дефинише у оквиру којег предмета, у којем обиму и кроз које активности се остварују дефинисани исходи учења. У документацији није увек на одговарајући начин представљен садржај предмета. На пример, на стр. 23 Правила студирања на другом циклусу стоји: "Напредни ниво примјењује се за изборне предмете у студију другог и трећег циклуса и подразумева додатне одн.

проширене образовне садржаје и проширене одн. додатне изворе за учење", али Историјска граматика руског и српског језика на мастерским студијама има потпуно исти садржај као Историја руског језика 1 и 2 на основним студијама, односно у Наставном плану и програму за мастерске студије не спомиње се уопште садржај градива у вези са српским језиком, већ се само проширује литература српским изворима.

С обзиром на то да се документ Правила студија другог циклуса односи на све студијске програме, није прецизирано да ли се настава у II циклусу за студијску групу Руски језик одвија на даљину или на традиционалан начин, или комбинацијом ових начина.

Иако се у документу Правила студија другог циклуса говори о постојању професионална или студентске радне, стручне, клиничке или лабораторијске праксе, као и о постојању уговора са различитим пословним субјектима у којима се пракса обавља, у документацији они нису приложени, нити се даје пример дневника праксе или сличног документа којим би се ово потврдило.

Није предвиђен интервал у којем ће се спроводити испитивање мишљења представника тржишта рада о студијским програмима, како би се они прилагођавали захтевима послодаваца.

У документу Правила студија другог циклуса није одређен минимални обим мастерског рада.

Студенти практично немају могућност избора усавршавања у области руске књижевности, што је вероватно последица неповољног кадровског стања.

Документ Елаборат мастер студиј Руски језик, у којем је садржан наставни план и програм, преобиман је и садржи податке који се не тичу самог студијског програма Руски језик (говори се, на пример, о студијама економије, спорта итд.), што је непотребно.

Препоруке за унапређење:

Треба израдити матрицу исхода учења са таксативним навођењем предмета чијим се савладавањем долази до дефинисаних исхода учења.

Средити документацију у смислу усклађивања садржаја за наставне предмете.

Навести тачан начин извођења наставе за сваки студијски предмет појединачно.

Доставити документацију којом се потврђује или ближе спецификује начин обављања праксе по студијским програмима. Доставити пример дневника праксе или другог документа на основу којег се види конкретна активност студената приликом обављања праксе.

Одредити интервал у којем ће се спроводити испитивање мишљења представника тржишта рада са циљем прилагођавања елемената студијског програма.

Одредити минимални обим завршног мастерског рада. Ангажовати већи број наставника и сарадника за област руске књижевности како би се студентима на другом циклусу студија омогућило усавршавање и у овом правцу.

Ограничити садржај Елабората на елементе који се тичу искључиво студијског програма Руски језик.

КРИТЕРИЈУМ 2. Креирање и усвајање студијских програма

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

II

3. Учење, poučavaње и вредновање усмјерени на студента (3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7)

- 3.1. Академско особље које изводи наставу је претходно припремљено и мотивисано за ту активност, те у припреми за ту активност узима у обзир резултате анкета евалуације квалитета учења и poučavaња од стране студената.
- 3.2. Академско особље мотивише и укључује студенте на преузимање активне улоге у истраживачко, научно-истраживачком и наставно-образовном процесу уз одговарајуће усмјеравање, консултације и подршку. Академско особље које изводи наставу је претходно припремљено и мотивисано за ту активност, те у припреми за ту активност узима у обзир резултате анкета евалуације квалитета учења и poučavaња од стране студената.
- 3.3. Студенти се оцјењују кроз јавно доступне процедуре за праведно, транспарентно и досљедно оцјењивање, као и кроз различите облике провјере знања и вјештина у складу са специфичностима и постављеним циљевима студијског програма.
- 3.4. Процедуре оцјењивања регулишу: организацију тестова и испита, критерије и методе оцјењивања од стране испитивача и комисије, транспарентност оцјењивања и могућност жалби студената на оцјењивање.
- 3.5. Високошколска установа има процедуру која дефинише поступак израде, структуру и вредновање завршног рада студената одређеног циклуса студија, као и права обавезе студента и ментора и услове за менторство.
- 3.6. Представници студената су укључени у рад тијела високошколске установе чија је надлежност управљање и доношење одређених одлука о студијским програмима.
- 3.7. Високошколска установа има успостављен механизам и процедуре за подршку студентима за савјетовање о будућем развоју каријере.

Добре стране:

На студијама се користи менторски профилисан приступ са фокусом на инструктивној и консултативној настави. Студенти у сарадњи са ментором креирају индивидуални програм студија на другом нивоу, бирајући између више понуђених предмета. Примењују се савремена технолошка средства за компјутерски подржано учење и истраживање. Током наставног процеса врше се сталне евалуације напретка у раду студента и контролише се усвајање наставних садржаја. Активно учешће студената у настави бодује се и улази у коначну оцену.

Процедура оцењивања описана је у више докумената: Евалуација знања и постигнућа студената, у којем је процес оцењивања детаљно описан, у Наставном плану и програму, где се за сваки предмет даје структура оцене и прецизира процентуално учешће наведених предиспитних и испитних обавеза у коначној оцени, као и у Правилима студирања на другом циклусу.

Редовним анкетирањем утврђује се степен задовољства студената у одређеним релевантним сегментима наставног рада, укључујући и доступност наставника за консултације, те се спроводе периодичне промене у складу са потребама студената.

Студенти се подстичу да активно учествују у процесу наставе преко оцењивања њиховог ангажовања (бодовањем у склопу предиспитних обавеза). Ментор је обавезан да редовно обавља консултације које су у вези са израдом завршног рада, да прати рад студента и о томе периодично извештава тела на Универзитету.

Студенти редовно врше евалуацију наставног плана и програма и наставног процеса путем анкете која се касније на различитим телима Универзитета анализира. У записницима са састанака различитих тела види се да су у њиховом саставу представници студената (Одбор за осигурање квалитета, Наставно-научно веће).

Слабе стране:

У документацији није предствљен доказ о стварном присуству студената настави и вежбама.

Избор метода и технологија учења и подучавања за поједине предмете није спецификован, те није јасно да ли се целокупна настава на студијском програму изводи асинхроно онлајн (преко снимљених предавања и вежби), или за поједине предмете синхроно или непосредно.

Препоруке за унапређење:

Утврдити начин провере стварног присуства настави и вежбама. Спецификовати у Наставном плану и програму који предмети се изводе асинхроно онлајн, а који (ако се и тако обавља настава) синхроно или у директном контакту са предавачима.

3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

II

4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификавање (4.1, 4.2, 4.3)

- 4.1.** Упис студената на студијски програм било којег циклуса врши се на основу законских одредница, јасних и транспарентних критеријума који укључују провјере знања, склоности и способности кандидата и успјех у претходном школовању, а у складу са анализираним друштвеним потребама и обезбијеђеним ресурсима за извођење програма. Конкурс за упис се јавно објављује на Веб страници установе и у медијима.
- 4.2.** Процедуре за признавање високообразовних квалификација, периода студија и претходног учења, а што подразумијева и признавање неформалног и информалног учења су успостављене. Процедуре за признавање су у складу са Лисабонском конвенцијом о признавању.
- 4.3.** Дипломираним студентима се додјељује документ који појашњава стечену квалификацију, укључујући остварене исходе учења, те контекст, ниво, садржај и статус студија који су похађали и успјешно завршили.

Добре стране:

Детаљно описаном процедуром за вредновање и признавање испита положених на другим студијским програмима и другим високошколским институцијама (у документу Правила студија другог циклуса) промовише се двострана мобилност студената. Достављен је и доказ о одржавању семинара о међународној мобилности и пријавама на пројекте у оквиру Ерасмус+ програма којем су присуствовали студенти, наставно и административно особље.

У оквиру документа Правила студија другог циклуса постоји одељак посвећен упису на овај ниво студија. Детаљно су описане могућности уписа на студијске програме у зависности од раније стеченог образовања и матичности завршених студијских група.

У Додатку дипломи садржани су сви неопходни подаци (врста и ниво студија, садржај наставног плана, захтеви студијског програма, циљеви и др.). У другим документима (Студијски програми - генерички дескриптори знања и Елаборат Руски језик - мастер студиј II циклуса) такође се налазе подаци о компетенцијама, способностима, вештинама и знањима која се стичу на студијским програмима.

Правилницима о мобилности и о признавању испита и вредновању студијских програма детаљно је описан начин на који се признају резултати образовања стечени на другим високошколским институцијама. На Универзитету постоје Канцеларија за међународну сарадњу и проректор за међународну сарадњу и развој, а на факултетима ECTS координатори који пружају административну и академску подршку студентима на размени. На основу података из Правилника о мобилности види се да је начин спровођења мобилности уједначен са стандардима у другим земљама.

Слабе стране:

Није одређен рок до када се кандидатима који нису завршили одговарајући студијски програм мора доставити садржај диференцијалног програма.
Наведени документи сачињени су за цео Универзитет, тако да садрже доста података који нису релевантни за специфичан студијски програм.

Препоруке за унапређење:

Прецизирати рок до када се кандидатима који нису завршили одговарајући студијски програм мора доставити садржај диференцијалног програма.
Требало би из веома уопштених докумената издвојити делове који су релевантни за конкретан студијски програм, пошто су студијски програми на Универзитету веома различити по многим параметрима.

КРИТЕРИЈУМ 4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификавање**ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:****III****5. Људски потенцијали (5.1, 5.2, 5.3, 5.4)**

- 5.1.** Број компетентног академског (наставници и сарадници) и неакадемског особља за квалитетну реализацију студијског програма је у складу са одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање.
- 5.2.** Високошколска установа има дефинисану политику управљања људским потенцијалима са јасним и транспарентним критеријумима за запошљавање академског особља, задужењима, оптерећењем и одговорностима, критеријумима за професионални развој, напредовање и стручно усавршавање академског особља и механизме за праћење рада академског особља са мјерама за унапређење.
- 5.3.** Академско особље је посвећено истраживачком, односно научно-истраживачком и умјетничком раду, посебно кроз међународне научно-истраживачке пројекте, те заједничке активности ментора и студента на изналагању грантова или стипендија.
- 5.4.** Административном и помоћном особљу је омогућено усавршавање кроз учешће на обукама, посебно у вези информатичких система и система управљања.

Добре стране:

Предвиђено је поштовање минималних законских услова за избор у звање наставника и сарадника. Постоји Картон научног радника који садржи најважније податке о професионалном развоју и о научној продукцији наставника и сарадника, чиме се доказује њихова компетентност за рад на високошколској установи.

Постоји потврда о ангажованости Универзитета на сталном усавршавању административног и другог особља (Извјештај о едукацији кадра 2016-2019).

Постоји документација којом се доказује да је планирано управљање људским ресурсима (Пословник квалитета, стр. 34), а достављена је и евиденција о стручном усавршавању наставног и административног особља. Постоје Картони научног радника којима се прати научна продукција академског особља, документи којима се доказује радно оптерећење. На студијском програму ангажовани су изворни говорници руског језика (два у звању наставника, трећи је у процесу израде докторске дисертације у Русији).

Наставно особље учествује у стручном и научном раду, о чему постоје потврде у виду извештаја и картона научног радника. Универзитет у својим документима (Пословник квалитета, стр. 35) истиче значај усавршавања и подстиче га организовањем научних и стручних конференција и слањем наставног особља (уз делимично или потпуно финансирање трошкова) на конференције у земљи и иностранству, као и издавањем научних часописа и уџбеничке литературе. Веза између

истраживања и образовања јача се избором кандидата који су својим научним радом показали компетентност у оквиру уже научне области за које су бирани и у оквиру које држе предмете.

Слабе стране:

Није пронађен документ у којем би се видела дугорочна стратегија развоја кадрова и запошљавања. На основу задужења наставника на студијском програму види се да је од 7 запослених наставника 5 у старосном добу 60-69 година, од 7 ангажованих наставника 3 је у старосном добу 60-69 година, а један преко 70 година, што су алармантни подаци и свакако, уз дужно поштовање ангажованим наставницима, могу да утичу не само на квалитет наставе на студијском програму, већ и на његов даљи опстанак уколико се не почне спроводити другачија кадровска политика.

Према Правилнику о стицању академских звања (чл. 6) у комисију за избор наставника и сарадника улазе најмање три члана (наставника) из научног поља, од којих је најмање један из уже научне области. Уобичајена пракса је да најмање два члана комисије буду из уже научне области.

Није достављен доказ о постојању дугорочне стратегија управљања људским ресурсима. На студијском програму Руски језик (II циклус) од 7 запослених 5 особа је у старосном добу од 60 до 69 година, а 2 у добу 30-39 година. Хонорарно ангажовано наставно особље је сличне старосне структуре: 2 особе у добу 30-39 година, 1 у добу до 49 година, 3 у добу 60-69 и 1 особа преко 70 година, што је веома опасно за опстанак студијског програма на дуже стазе, јер од укупно 14 ангажованих наставника, 8 је старије од 60 година.

Препоруке за унапређење:

Израдити дугорочну стратегију развоја кадрова и што пре отпочети са њиховим обнављањем на Факултету филолошких наука.

Израдити дугорочну стратегију развоја људских ресурса и почети са развојем својих кадрова барем за основне, кључне предмете на студијском програму, како се не би довео у питање његов опстанак због неадекватне старосне структуре носилаца више кључних предмета на оба нивоа студија.

КРИТЕРИЈУМ 5. Људски потенцијали

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

II

6. Ресурси и финансирање (6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5)

- 6.1.** Ресурси за извођење студијског програма који у складу са Препорукама Агенције о критеријумима за лиценцирање високошколских установа и студијских програма у БиХ и одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање су довољни и доступни студентима.
- 6.2.** Обавезна и специфична потребна опрему за извођење студијског програма/предмета према захтјевима научне области/уже научне области је доступна. Високошколска установа, обезбјеђује обавезну и допунску литературу за сваки поједини предмет која по садржају подржава реализацију предмета.
- 6.3.** Високошколска установа чини доступним студентима и академском особљу довољан број компјутерских просторија са приступом интернету и библиотеку с адекватном просторијом за читање, претраживачима и научним и другим базама података.
- 6.4.** Високошколска установа прати реализацију плана улагања у физичке ресурсе и опрему за научно-истраживачки рад и наставно-образовну дјелатност.
- 6.5.** Високошколска установа обезбјеђује кроз уговорне односе са другим високошколским установама и истраживачким центрима могућност кориштења њихових ресурса.

Добре стране:

У документацији су достављени подаци о информатичким ресурсима (рачунарско-телекомуникационој и рачунарско-мултимедијалној опреми, о имплементираним информационо-телекомуникационим технологијама у радном у натавном процесу), достављена је и Анализа просторних капацитета, на основу којих се може закључити да су ови ресурси у складу са потребама за квалитетну реализацију студијског програма. Библиотека Факултета филолошких наука - Руски језик располаже са око 3000 наслова, што није много, али обезбеђен је доступ електронским библиотекама и електронским базама часописа у режиму 24/7. На основу анкета студената о раду библиотеке види се да су углавном задовољни.

Студенти се о расположивим ресурсима обавештавају у оквиру семинара који се одржава са новоуписаним студентима прве године, током којег се упознају се свим детаљима у вези са радом и функционисањем Универзитета. Редовно се спроводи анонимна анкета у којој студенти оцењују рад административних служби, квалитет рада библиотеке, информационих технологија, рад и однос чланова управе према студентима итд., што даје могућност да се на време уоче недостаци и исправе се. На основу достављених резултата анкете види се да велика већина студената сматра да су испитивани елементи на високом нивоу (оцењени су са 4 или 5).

Слабе стране:

Универзитет се озбиљно посветио питању квалитета физичких ресурса на ПУ "Апеирон" и чињеница да настоји све да осавремени и електронизује говори о томе да је доступност материјала студентима и запосленима с циљем постизања квалитетног образовног процеса схваћена као важан задатак. На овом пољу нема потребе за промјенама.

Препоруке за унапређење:

Уколико то већ није обезбијеђено, обезбиједити студентима писмену (или електронску) верзију упутстава која су на семинару дата усмено, како би се студенти у случају тешкоћа поново могли обратити писменом упутству и ријешити недоумицу или проблем.

КРИТЕРИЈУМ 6. Ресурси и финансирање

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

IV

7. Управљање информацијама о студијским програмима (7.1, 7.2)

- 7.1.** Систем редовног прикупљања и обраде информација о свим аспектима студијских програма (о стопи успјешности студената, напуштању студија, задовољству студената, запошљивости свршених студената и слично) је успостављен и користи се за унапређења квалитета студијских програма.
- 7.2.** Високошколска установа редовно прикупља и анализира податке о броју и старосној структури академског особља, spolu, односу броја наставника и студената, односу властитог и гостујућег кадра, као и податке анкетирања особља од стране студената.

Добре стране:

На основу разговора евидентно је да постоји велики број анкета из којих се црпе подаци. Посвећује се доста пажње комуникацији са вањским интересно-утјецајним странама. Универзитет АПЕИРОН има имплементиран интегрисани информациони систем „Економица еФакулту“ са модулима за праћење и анализу информација о студентима, наставном особљу, кадровима, просторним ресурсима, планирање наставе и праћење наставног и радног процеса. На основу ових информација генеришу се релевантне анализе које се разматрају на надлежним тијелима и доносе одлуке о покретању пројеката унапређења.

Слабе стране:

Не постоји benchmark (референтна величина) у односу на коју/које ће подаци могу анализирати и сврсисходније користити него што је то тренутно случај.

Препоруке за унапређење:

Систем управљања подацима треба директно довести у везу са Стратешким планом, акционим планом и циљевима. Сваки циљ треба бити квантитативно одређен и једноставно мјерљив (уколико је стратешки циљ интензивирати међународну сарадњу са окружењем, тада акциони план може садржавати подциљ. Повећати број incoming и outgoing наставника и административног особља, benchmark може бити нпр за 10 особа у једној години. Преко јединственог сврсисходног и планираног система то се лако оже мјерити и пратити остварење стратешког плана по годинама.

Креирати систем у којем ће се информације прикупљати систематизирани и по плану, а прикупљене информације користити сврсисходно (веза са стратешким планом). Систем и подаци се требају редовно ажурирати, у правилним интервалима.

КРИТЕРИЈУМ 7. Управљање информацијама о студијским програмима

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

8. Информисање јавности о студијским програмима (8.1)

8.1. Високошколска установа објективно и правовремено информише јавност ажурираним информацијама о свим аспектима одобрених (лиценцираних) и/или акредитираних студијских програма које нуди са посебним освртом на дефиниране циљеве студијских програма и исходе учења. Подаци о академским каријерама запосленог и ангажованог особља су јавно објављени. Минимум 50% од укупних информација је на енглеском језику.

Добре стране:

Информације о раду Универзитета доступне су на вебсајту, у брошурама, а објављују се и у средствима јавног информисања. Вебсајт је веома добро уређен и садржи релевантне информације за студенте (преко посебних линкова на матичне факултете) и за ширу јавност. Постоји Служба за односе са јавношћу.

У Правилнику о осигурању квалитета (стр. 10) наводи се да Универзитет има политику комуницирања са јавношћу и да редовно објављује непристрасне, објективне и јавно проверљиве информације о свим програмима и звањима које нуди. На универзитетском вебсајту види се да постоји Служба за односе са јавношћу. Информације које су на веома добро уређеном сајту корисне су за студенте и ширу јавност.

Водич за бруцоше постоји и на вебсајту и у штампаном облику. Садржи све релевантне информације о Универзитету, студијским програмима, упису и друге податке који могу да заинтересују потенцијалне кандидате. PDF фајл Водича састоји се од 44 странице текста.

Слабе стране:

Подаци на енглеском и руском језику на вебсајту врло су неупадљиви, готово невидљиви, и до њих се тешко долази.

Садржаји на енглеском и руском језику готово су невидљиви на вебсајту.

У Водичу за бруцоше даје се превише информација које нису релевантне за студенте прве године.

Препоруке за унапређење:

Требало би на упадљивији начин (стављањем заставице земље на чијем језику су информације на линк или сл.) обележити део на вебсајту на којем су подаци на другим језицима.

Требало би на јаснији начин обележити део сајта где су подаци на другим језицима.

Било би ефикасније да се линковима повеже садржај електронске брошуре са одговарајућим сегментима о којима се говори, тако да сама брошура не буде прегломазна, а заинтересовани ипак могу да дођу до информација које их занимају.

8. Информисање јавности о студијским програмима

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

9. Континуирано праћење, периодичновредновање и ревизија студијских програма (9.1, 9.2, 9.3, 9.4)

- 9.1.** Процедуре за периодичну евалуацију, унапређење и реструктурирање постојећих студијских програма су успостављене. Процедуре укључују мишљења студената и других унутрашњих и спољних заинтересираних страна.
- 9.2.** Високошколска установа периодично евалуира наставни план и програм, наставни процес, степен реализације исхода учења и њихову релевантност за тржиште рада путем анкетирања студената, академског и административног особља, те повратне информације користи за иновирање и унапређења истог.
- 9.3.** Високошколска установа прати и евалуира реализацију: акционог плана интернационализације, бенефите од потписаних Уговора о међународној сарадњи, проценат страних студената и професора; број и напредак својих студената на стручном усавршавању у иностранству; упошљавање дипломираних студената и сл.
- 9.4.** Квалитет, савременост и доступност ресурса се евалуирају путем анкетирања академског особља и студената.

Добре стране:

Организују се сусрети са представницима тржишта рада и анкетирају се о елементима студијских програма који су релевантни за сегмент у којем раде. Представници тржишта рада чланови су тела Универзитета у којима се доносе релевантне одлуке у вези са квалитетом и садржајем студијских програма.

Документ Правилник о унапређењу студијских програма детаљно наводи процедуру измене студијских програма у складу са исказаним примедбама студената, резултатима пролазности, ставовима послодаваца и др. (члан 3 наведеног Правилника). У документацији су приложене анкете студената којима се потврђује редовна провера квалитета садржаја студијског програма. Приложена је и анкета о захтевима тржишта рада на основу које се стиче увид у однос послодаваца према елементима садржаја студијских програма. На основу документа Сналажење дипломираних студената на тржишту рада види се да Универзитет прати ситуацију у вези са запошљавањем студената. У записницима са седница Наставно-научног већа документовано је покретање поступка за измену елемената студијског програма у вези са пролазношћу студената и бројем часова вежбања. У документацији су представљени и резултати анкете са представницима тржишта рада.

На основу Записника са радног састанка Одбора за осигурање квалитета из 2016. године види се да је једна од примедба Комисије за акредитацију била да је потребно укључити студенте у рад овог Одбора, што је накнадно и учињено (потврда је у записницима са састанака, где се види да представници студената учествују у раду). У документацији је представљен и извештај са радионице на тему Акредитација студијских програма - у сарадњи са Агенцијом за акредитацију ВШУ РС, одржане 23. новембра 2018. године, у којем се види да су активно учествовали представници наставног и ненаставног особља. Ово сведочи о заинтересованости за праћење и унапређење студијских програма и других елемената који подлијежу вањском вредновању.

Слабе стране:	
У документацији није потврђено да су резултати анкете са представницима тржишта рада утицали на спровођење корака који би довели до већег степена сагласности са њиховим потребама.	
У документацији је представљена само једна анкета, односно резултати само једног анкетирања представника тржишта рада и то на нивоу целог Универзитета, са веома уопштеним питањима.	
Препоруке за унапређење:	
Било би добро да се анкете са представницима тржишта рада спроводе чешће, периодично, и не само на нивоу Универзитета, већ и на нивоу студијских програма, како би се учили, а потом и исправили евентуални недостаци у наставном плану и програму или у њиховој реализацији.	
КРИТЕРИЈУМ 9. Континуирано праћење, периодично вредновање и ревизија студијских програма	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	II
10. Мобилност академског особља и студената (10.1, 10.2, 10.3)	
<p>10.1. Мобилност академског особља и студената на студијском програму се промовише и унапређује путем заједничких пријава и учешћа на пројектима са другим високошколским установама из земље и иностранства.</p> <p>10.2. Механизми за остваривање билатералне и мултилатералне размјене студената са иностраним високошколским установама кроз различите програме и мреже студентске размјене уз признавање времена, оцјена и ECTS бодова остварених током размјене су успостављени.</p> <p>10.3. Високошколска установа кадровски и финансијски оснажује капацитете служби а међународну сарадњу и двосмјерну мобилност академског особља и студената. Ова служба прати и евалуира мобилност, те Сенату доставља годишњи Извјештај о мобилности академског особља и студената са приједлогом мјера за унапређење.</p>	
Добре стране:	
У документацији је приложен Правилник о мобилности студената, академског и административног особља у којем се детаљно описују процедуре које се примењују пре, током и након боравка на размени. Приложен је и списак руских научних и образовних институција са којима постоји сарадња, а документоване су и активности управе (проректора за научни рад и међународну сарадњу) и наставног особља везане за иностранство (учешће на скуповима). Из документације се такође види да се студенти преко универзитетског вебсајта обавештавају на који начин треба да конкуришу за боравак у Русији. Из Правилника о признавању испита и вредновању студијских програма види се да је разрађен начин признавања испита и осталих елемената стеченог знања преко система ECTS.	
Слабе стране:	
Није јасно на који начин се прати и евалуира мобилност студената	
Препоруке за унапређење:	
Универзитет треба да оствари сталну сарадњу са конкретним универзитетима у иностранству и да омогући студентима што шире могућности за мобилност, те да их подстиче на мобилност како би се знатно побољшао квалитет стечених компетенција свршених студената.	
КРИТЕРИЈУМ 10. Мобилност академског особља и студената	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

8.	Назив студијског програма:	Ниво студија:	Назив(и) излазних квалификација:
	Рачунарска мултимедија и графика	I циклус	Дипломирани информатичар – рачунарска мултимедија и графика 180 ECTS
<p>1. Политика осигурања квалитета студијских програма (1.1, 1.2, 1.3)</p>			
<p>1.1 Високошколска установа има усвојену и јавно доступну политику унутрашњег обезбјеђења квалитета студијских програма као дио њеног стратешког управљања.</p> <p>1.2. Политика обезбјеђења квалитета студијских програма је усмјерена на промоцију: истраживачког рада, учења и поучавања, мобилности и интернационализације на студијским програмима, као и спречавању плагијата радова наставника и завршних радова студената на свим циклусима студија.</p> <p>1.3. Политика подржава развој културе квалитете у којој сви унутрашњи учесници доприносе квалитету студијских програма, те дефинише начин укључивања спољних учесника у томе.</p>			
<p>Добре стране:</p> <p>Универзитет Апеирон има усвојену и јавно доступну политику осигурања квалитета и развоја студијских програма. Процедуре планирања и контроле квалитета Паневропски универзитет Апеирон је разрадио и ускладио према препорукама Европске асоцијације за обезбјеђење квалитета у високом образовању ENQA у документу ESG стандарда, а на Универзитету је уведен међународни стандард управљања квалитетом ISO 9001:2008 за високо образовање, образовање одраслих, научна истраживања и експериментални развој.</p> <p>На универзитету постоји служба за осигурање квалитета која брине о систему обезбјеђења квалитета. Постоје документи који доказују учешће интерних и екстерних заинтересованих страна у изради студијских програма, што је имало утицаја на структуру студијских програма. Политиком квалитета, Циљевима квалитета, изјавом Ректора те Изјавом о мисији и визији Универзитета омогућено је учешће свим заинтересованим странама, а нарочито студентима Апеирона у креирању и осмишљавању студијских програма. У периоду од 2015-2019. године на студијском програму Опште право су учињене потребне измјене у циљу модернизације студијског програма у областима у којима се указала потреба за измјенама на основу инпута од стране тржишта рада, студената и међународних партнера. Улога студената у обезбјеђењу квалитета и управљања је регулисана актима Универзитета и објављена на веб страници Универзитета. Дакле, студенти имају могућност учешћа у креирању и осмишљавању студијских програма кроз студентске анкете, учешћем у радним тијелима на Универзитету – кроз ННВ, Сенат и УО као и у директном контакту са сарадницима Центра за вођење каријере, референтима факултета и стручним сарадником за осигурање квалитета.</p>			
<p>Слабе стране:</p> <p>Иако је Универзитет препознао потребу да дефинира мисију и визију (што је похвално и већ раније истакнуто) мисија и визија морају бити преформулисани у наредном периоду. Наиме, та два записа требају бити лигхт мотив сваке активности и дјеловања на Универзитету. Ти искази требају бити такви да истински живе на Универзитету, то су изјаве које живе сви запосленици и студенти. У конкретном случају ова два записа нису артикулисани правилно, записи су написани као превише опширне и генерализиране изјаве у којима се врло тешко могу препознати специфичности Универзитета Апеирон. Истовремено, с обзром на генерално записане мисију и визију тешко је успоставити директну везу између стратешког плана и навода у мисији и визији,</p>			

пто не неопходно. Стратегија треба имати краткорочне и средњорочне циљеве јасно формулисане које ће пратити мјерљиви индикатори

Процеси постојећег Система управљања и обезбјеђења квалитета регулисани су различитим типовима докумената проистеклих из различитих вањских захтијева (Статут и правилници – законски захтјеви, процедуре према захтјеву ISO 9000, самоевалуација према ESG и критеријима). Упитна је ефективност овако организованог система у погледу реализације усвојених стратегија и политика, те постављених циљева. Студенти су укључени у политику осигурања квалитета високошколске установе, међутим више пажње треба да се посвети њиховом активном учешћу у процесу обезбјеђивања квалитета. Кроз разговор са студентима, Комисија је утврдила да студенти иако су формално дио тима за квалитет, немају најјаснију слику о томе која је њихова улога и одговорности у обезбјеђењу квалитета и унапређењу рада високошколске установе.

Препоруке за унапређење:

Препорука Комисије је да Универзитет Апеирон што прије приступи креирању мисије и визије у складу са основним поступлатима модерног менаџмента и стратешког планирања. Мисија треба описивати јасно све активности Универзитета на путу остварења визије (уз јасне географске, временске одреднице као и активности које су основа дјеловања).

Стратешки план треба бити документ који је потпуно одвојен од Стратегије осигурања квалитета (јер квалитет може бити један од стратешких циљева). Током интервјуа са представницима Универзитета установљено је да је процес стратешког планирања није дио пословне културе и активности, те да не постоје записници који могу потврдити проведени поступак стратешког планирања. Комисија није могла констатовати на који начин је план креиран, те да је исти реално постављен а на основу стварног стања. У процес стратешког планирања потребно је укључити све интересно-утјецајне стране (наставнике, чланове управе, студенте, представнике ресорног Министарства као институције која доноси оквир дјеловања високошколских установа,...Стратешки циљеви као и опис извршне стратегије требају бити једноставни конкретни записи стратешких циљева и подциљева (уз наведене активности) које требају водити ка испуњењу мисије). Препоручује креирање Стратегије али и пратећег акционог плана који ће имати развијене јасне индикаторе за мјерења (уз идентифициране benchmark вриједности). Потребно је на основу дефинираних индикатора и упоредних вриједности вршити годишње праћење реализације Стратегије.

Неопходно је креирати SWOT матрицу у којој ће се сагледати сви ризици којима Универзитет може бити изложен у наредном периоду те развити мјере за управљање истим.

Стратегија осигурања квалитета треба бити прецизније написан документ из које ће се јасно видјети успостављени систем квалитета, алати који се користе за осигурање квалитета, али и индикатори који ће на јасан начин показати како се квалитетом управља (то подразумијева идентификацију распореда и носилаца активности у том сегменту, очекиване циљеве, benchmark вриједности те попис свих превентивних и корективних мјера. Универзитету се препоручује да пажњу у наредном периоду посвети креирању мјерљивих индикатора о провођењу система квалитета за све сегменте система (мисли се на интерни систем квалитета), те да исте користи у извјештавању како би се јасно могло утврдити одступање и на основу утврђеног донијети мјере за побољшање система квалитета (корективне мјере за случајеве одступања, али и превентивне мјере с циљем спречавања одступања). Редизајнирати постојеће процесе Система обезбјеђења квалитета у јединствен Интегрисани систем који ће обухватати механизме за ефективну реализацију стратегија, политика и циљева проистеклих из свих вањских и унутрашњих захтијева. При томе имплементирати погодне аналитичке и системске методе управљања квалитетом као што су: SWOT, BSC, Project management, Анализа шанси и ризика, методе креирања и управљања организационим знањем и др. Едукације и обуке са студентима који су дио тима за квалитет и дио управљачких органа универзитета требају се вршити чешће и интезивније, јер они као крајњи корисници производа коју нуди Универзитет могу указати на реалне потребе и недостатке високошколске установе. Потребно их је додатно мотивисати на континурано проактивно дјеловање у систему квалитета и да као појединци износе мишљења, молбе и жалбе групе студената коју представљају.

КРИТЕРИЈУМ 1. Политика осигурања квалитета студијских програма

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

2. Креирање и усвајање студијских програма (2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6)

- 2.1** Високошколска установа има успостављене процедуре за креирање и усвајање студијских програма који укључују студенте и све заинтересоване стране.
- 2.2.** Студијски програми су усклађени са научним и образовним стандардима и достигнућима одређене научне/умјетничке области, захтјевима сродних научних области у циљу стицања мултидисциплинарних знања, захтјевима тржишта рада и међународних реформских процеса.
- 2.3.** Циљеви студијског програма и исходи учења су јасно дефинисани и подударни са садржајем студијских програма и нивоом циклуса студија и у складу су са стратегијом установе. Циљеви студијског програма и исходи учења су упоредиви са истим и/или сличним програмима на високошколским установама у БиХ и иностранству.
- 2.4.** Исходи учења су утврђени и наведени на сваком нивоу студијског програма, те су повезани са стандардима квалификација, Квалификационим оквиром у БиХ и Оквиром квалификација Европског простора високог образовања (QF-EHEA).
- 2.5.** Наставни план и програм садржи минимално: преглед обавезних и изборних предмета, оквирни садржај наставне материје за сваки од предмета (подијељену према броју седмица/наставних јединица у склопу једног семестра), оптерећење студента по предмету, бодовну вриједност сваког предмета исказану у складу са ECTS-ом, начине провјере и вредновања континуираног стицања знања студента, бодовну ECTS вриједност завршног рада на I и II циклуса студија, у зависности од статуса установе, методе обезбјеђења квалитета, листе обавезне и допунске литературе за сваки поједини предмет, обавезне и специфичне опрему за извођење програма/предмета према захтјевима научне/умјетничке области-
- 2.6.** Високошколска установа обезбјеђује: интердисциплинарност/мултидисциплинарност плана и програма, интернационализацију наставног плана и програма, интеракцију са професионалном праксом, реализацију практичне наставе и активно учешће студената у научно/умјетничком истраживању у оквиру студијског програма.

Добре стране:

Детаљно су описане могућности за контролу квалитета, што треба да се односи на квалитет предавања, наставних јединица, компетенције студената и могућности запошљања. Референтни студијски програми, исходи учења и компетенције, као и докази о остваривању четири препоруке Савјета Европе су дати.

Прилично детаљно образложен план и програм студијског програма Рачунарска мултимедија и графика. Дато је поређење са сличним програмима који се изводе на Универзитетима у свијету и региону.

Елаборат је написан детаљно и концизно. Дата је комплетна структура студијског програма и детаљно су приказани садржаји предмета, исходи учења и начин евалуције рада студената.

Елаборат и остали документи су доступни и сви заинтересовани се детаљно могу упознати са садржајем студијског програма.

Оцјена квалитета студијског програма се обавља након завршетка сваког семестра, а према доступним документима, детаљна анализа студијских програма се изводи на сваке три године. Ова анализа може да укључује и смјернице за њихову корекцију, али корекција програма није обавезна.

Студенти I циклуса студијског програма Рачунарска мултимедија и графика имају неколико могућности да се укључе у научно-истраживачки рад, при чему је јасно дефинисано како се тај рад вриједнује.

Све заинтересоване стране могу учествовати/иницирати промјену плана и програма, која се према Апликационом обрасцу обавезно разматра. Такође, Универзитет/Факултет прикупља потребне информације на основу резултата анкета, анализира их и прије сваког семестра мже извршити корекције.

Уколико се све наведено досљедно спороводи, постоји једна снажна структура за подршку јачању плана и програма за Рачунарску мултимедију и графику.

Додјелљивање ECTS бодова је јасно и концизно образложено и равномјерно распоређено на предиспитне и испитне обавезе и одговара оптерећењу студената.

Завршни радови студената одговарају академским звањима, бирају се на основу одслушаних предмета (положених курсева) и у складу су са нивоом студија. Усвојен је правилник о плагијарињају, тако да постоји механизам о спријечавању плагијата. Сви студенти морају проћи кроз процедуру јавне одбране завршног рада и јасно је предочена процедура за пријаву завршног рада, оглашавање и јавну одбрану.

Мјерење задовољства субјеката који запошљавају студенте обавља Центар за вођење каријере, а мјерење се врши анкетирањем субјеката из различитих привредних области.

Стицање генеричких компетенција је јасно дефинисано и дат је детаљан преглед.

Према Апликационом обрасцу и другим приложеним документима, стечене квалификације на студијском програму Рачунарска мултимедија и графика осликавају стечени ниво знања, под условом да су предавања и вјежбе одржани на задовољавајућем нивоу и редовно, те да су испитни критеријуми и квалитет пројектних задатака задовољавајући. Узимајући у обзр да се претходни услови не могу детаљно провјерити, закључује се да су стечене квалификације у складу са нивоима знања.

Периодично мјерење задовољства студената се ради веома детаљно и језгровито, с обзиром да се студенти анкетирају приликом полагања испита. Анализа анкета се врши редовно, при чему се добијају корисни подаци о квалитету наставе и програма.

Слабе стране:

Дио критеријума који није задовољен односи се на то да поступак развоја нових студијских програма није дефинисан у виду засебне административне процедуре.

Табеларно је представљена подударност студијског програма са другим програмима у БиХ и иностранству и наведено је да су циљеви студијског програма и исходи учења упоредиви, међутим у табели нису наведени предмети који су подударни нити конкретни циљеви и исходи.

Препоруке за унапређење:

Размотрити обогаћивање плана и програма како би се омогућило остваривање наведених циљева и исхода студијског програма.

Струковни стандарди би требали бити јасније објашњени у Елаборату.

С обзиром на оријентацију студијског програма Рачунарска мултимедија и графика и начин и брзину којим се развија, пожељно је чешће разматрати исходе учења, актулене алате (разматрати употребу новијих верија) и могућности осавремењавања лабораторија. Препоручено на сваке двије године.

Било би добро приказати конкретне резултате и конкретан извјештај студентске праксе.

Научно-истраживачки рад треба схватити озбиљно и посветити се квалитету. Препорука рецензента је да се студенти не оптерећују обавезним Научно-истраживачким радом (осим уколико постоји индивидуално интересовање), све до завршне године или завршног рада који би могао имати истраживачке оквире.

КРИТЕРИЈУМ 2. Креирање и усвајање студијских програма

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III
---------------------------	------------

3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента (3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7)

- 3.1.** Академско особље које изводи наставу је претходно припремљено и мотивисано за ту активност, те у припреми за ту активност узима у обзир резултате анкета евалуације квалитета учења и поучавања од стране студената.
- 3.2.** Академско особље мотивише и укључује студенте на преузимање активне улоге у истраживачко, научно-истраживачком и наставно-образовном процесу уз одговарајуће усмјеравање, консултације и подршку. Академско особље које изводи наставу је претходно припремљено и мотивисано за ту активност, те у припреми за ту активност узима у обзир резултате анкета евалуације квалитета учења и поучавања од стране студената.
- 3.3.** Студенти се оцјењују кроз јавно доступне процедуре за праведно, транспарентно и досљедно оцјењивање, као и кроз различите облике провјере знања и вјештина у складу са специфичностима и постављеним циљевима студијског програма.
- 3.4.** Процедуре оцјењивања регулишу: организацију тестова и испита, критерије и методе оцјењивања од стране испитивача и комисије, транспарентност оцјењивања и могућност жалби студената на оцјењивање.
- 3.5.** Високошколска установа има процедуру која дефинише поступак израде, структуру и вредновање завршног рада студената одређеног циклуса студија, као и права обавезе студента и ментора и услове за менторство.
- 3.6.** Представници студената су укључени у рад тијела високошколске установе чија је надлежност управљање и доношење одређених одлука о студијским програмима.
- 3.7.** Високошколска установа има успостављен механизам и процедуре за подршку студентима за савјетовање о будућем развоју каријере.

Добре стране:

Постоји разноврсност у погледу прилагођавања жељама и потребама студената по питању консултација и интерактивности. Посебно је похвално уколико се сва предавања снимају, што омогућава поновно преслушавање и/или преглед вјежби.

Студенти имају удјела у евалуацији наставног плана и програма кроз одговарајуће анкете или преко контакта са Центром за осигурање квалитета.

Такође, студенти су активно укључени у рад управљачких тијела, па и на највишем нивоу као што је Сенат.

На почетку сваке академске године организује се предавање Оријентације на студију, гдје се студенти упознају са свим потребним детаљима везаним за студирње, рад служби, организацију, затим са свим правима и обавезама и процедурама.

Такође, правила и процедуре жалби су дефинисане статутом Универзитета и доступне су на страницама Универзитета.

Резултати анкетања се могу користити и за корекцију процедуре испитивања и оцјењивања или кроз жалбе.

Студенти могу дјелимично да учествују у креирању студијских програма, кроз анкетање, приједлоге и оцјењивање предмета, организације и активности. Према мишљењу рецензенте, сасвим довољне могућности.

Према Апликационом обрасцу, студентско мишљење се увијек разматра и наком усаглашавања се може покренути процедура прилагодбе плана и програма.

Савремене методе учења се примјењују, понаприје у савременој улози наставника, а затим и структури обавеза и задатака које студент треба да изврши како би испунио критеријуме полагања испита.

Различите методе реализације наставе се планирају и вриједују, при чему студенти имају могућност стицања бодова на различите практичне начине.

Слабе стране:

У анкети, која се односи на оцјену предмета и академског особља, наведено је само једно питање које се односи на начин провјеравања знања (познавање начина провјере и критеријума оцјењивања).

Препоруке за унапређење:

У анкетама, које су везане за оцјену студијског програма, било би корисно додати и процјену рада студентских организација и студентских представника. Иако су наведене анкете у којима студенти могу да процјене рад наставничког и сарадничког особља, било би корисно оставити могућност студентима да самостално одаберу професора/сарадника код којег им је било најлакше или најтеже положити предмет, чиме би се додатно могло утицати на мотивацију академског особља.

У анкети, везаној за оцјену студијског програма, у питању које се односи на стицање специфичних карактеристика, било би корисно додати простор за описни одговор, гдје би студенти могли навести које су то специфичне вјештине које су стекли током студија.

У анкети, која се односи на оцјену предмета и академског особља, потребно је додати још питања које се односе на задовољство начином провјере знања (начин постављања питања, начин бодовања испита и сл).

3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III
---------------------------	------------

4. Упис и напредовање студената, признавање и сертифицивање (4.1, 4.2, 4.3)

- 4.1.** Упис студената на студијски програм било којег циклуса врши се на основу законских одредница, јасних и транспарентних критеријума који укључују провјере знања, склоности и способности кандидата и успјех у претходном школовању, а у складу са анализираним друштвеним потребама и обезбијеђеним ресурсима за извођење програма. Конкурс за упис се јавно објављује на Веб страници установе и у медијима.
- 4.2.** Процедуре за признавање високообразовних квалификација, периода студија и претходног учења, а што подразумијева и признавање неформалног и информалног учења су успостављене. Процедуре за признавање су у складу са Лисабонском конвенцијом о признавању.
- 4.3.** Дипломираним студентима се додјељује документ који појашњава стечену квалификацију, укључујући остварене исходе учења, те контекст, ниво, садржај и статус студија који су похађали и успјешно завршили.

Добре стране:

Правилници су сасвим јасно дефинисани и детаљно покривају све потребне аспекте уписа.

Поред редовних активности приликом уписа, Универзитет активно истражује мотивацију студената за упис одређеног факултета, што може значајно да допринесе даљем побољшању квалитета.

Поред дипломе о стеченом звању издаје се и додатак дипломи чији је садржај прописан одлуком Вијећа министара Бих. Додатак дипломи пружа све потребне информације о структури студијског програма, стеченим квалификацијама, садржају и постигнутим резултатима, итд.

<p>Слабе стране:</p> <p>Одређени чланови Лисабонске конвенције нису задовољени и односе се на то да није наведено да ли приступ високошколској институцији може да буде ограничен или селективан, није описана процедура у случају да подносилац захтјева не влада ни једним од конститутивних језика Босне и Херцеговине, такође није наведена процедура у случају да постоји споразум између стране која је одговорна за релевантни период студија и стране одговорне за признавање које се тражи. Није наведен однос према признавању квалификација које имају избјеглице, расељене особе или особе које се налазе у сличној ситуацији те не постоји подударност са чланом VII Лисабонске конвенције о признавању.</p>	
<p>Препоруке за унапређење: Прилагодити правилник на начин да се узму у обзир недостајуће ситуације наведене као слабости.</p>	
<p>КРИТЕРИЈУМ 4. Упис и напредовање студента, признавање и сертификавање</p>	
<p>ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:</p>	<p>III</p>
<p>5. Људски потенцијали (5.1, 5.2, 5.3, 5.4)</p>	
<p>5.1. Број компетентног академског (наставници и сарадници) и неакадемског особља за квалитетну реализацију студијског програма је у складу са одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање.</p> <p>5.2. Високошколска установа има дефинисану политику управљања људским потенцијалима са јасним и транспарентним критеријумима за запошљавање академског особља, задужењима, оптерећењем и одговорностима, критеријумима за професионални развој, напредовање и стручно усавршавање академског особља и механизме за праћење рада академског особља са мјерама за унапређење.</p> <p>5.3. Академско особље је посвећено истраживачком, односно научно-истраживачком и умјетничком раду, посебно кроз међународне научно-истраживачке пројекте, те заједничке активности ментора и студента на изналагању грантова или стипендија.</p> <p>5.4. Административном и помоћном особљу је омогућено усавршавање кроз учешће на обукама, посебно у вези информатичких система и система управљања.</p>	
<p>Добре стране:</p> <p>Постоји тенденција ослањања на домаћи кадар. Трајно опредељење је развој домаћег кадра и дугорочно ослањање на исти. Административно особљу је омогућено усавршавање по потреби и омогућено је покривање котизација за учешћа у обукама.</p>	
<p>Слабе стране:</p> <p>Биографије са библиографијом наставног особља се могу видјети у документу Картон научног радника Факултет информатичких технологија. Није дефинисан План и извештаји о реализацији плана за развој људских ресурса и запошљавања новог кадра. Критеријум који се односи на посвећеност академског особља истраживачком, односно научно-истраживачком и умјетничком</p>	

раду, посебно кроз међународне научно-истраживачке пројекте, те заједничке активности ментора и студента на изнајмању грантова или стипендија има доста простора за унапређење. Нема праћења и анализе научног и стручног рада наставника врши на нивоу организационих јединица (факултети, катедре, ...).

Препоруке за унапређење:

Јасно дефинисати научно-истраживачке услове за стицање звања. Комплетирати научни картон радника. Било би добро објаснити мотивацију за научни рад наставног особља, на који начин помаже у напредовању и стицању звања и како се вреднује. Веома је битно да наставни кадар у области мултимедије и графике добије стратегију за препознатљиво истраживање и публиковање у часописима са импакт фактором.

КРИТЕРИЈУМ 5. Људски потенцијали

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

6. Ресурси и финансирање (6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5)

- 6.1.** Ресурси за извођење студијског програма који у складу са Препорукама Агенције о критеријумима за лиценцирање високошколских установа и студијских програма у БиХ и одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање су довољни и доступни студентима.
- 6.2.** Обавезна и специфична потребна опрему за извођење студијског програма/предмета према захтевима научне области/уже научне области је доступна. Високошколска установа, обезбјеђује обавезну и допунску литературу за сваки поједини предмет која по садржају подржава реализацију предмета.
- 6.3.** Високошколска установа чини доступним студентима и академском особљу довољан број компјутерских просторија са приступом интернету и библиотеку с адекватном просторијом за читање, претраживачима и научним и другим базама података.
- 6.4.** Високошколска установа прати реализацију плана улагања у физичке ресурсе и опрему за научно-истраживачки рад и наставно-образовну дјелатност.
- 6.5.** Високошколска установа обезбјеђује кроз уговорне односе са другим високошколским установама и истраживачким центрима могућност кориштења њихових ресурса.

Добре стране:

Према апликационом обрасцу, студенти су током прве двије седмице предавања упознати са свим службама и могућностима кориштења информационих ресурса факултета. Упознавање траје најмање двије седмице, што је довољно да се студенти детаљно упознају са свим сервисима, службама и могућностима за кориштење информационих ресурса на факултету/универзитету. Организују се семинари за обуку наставног и ненаставног особља како би се подигла и побољшала информатичка писменост и један аспект подизања квалитета рада.

Што се тиче величине простора, Универзитет располаже са већом површином простора него што је прописано. Врше се константа улагања у опремање учионица и лабораторија, и према апликационом обеасцу, лабораторије намијењене за Мултимедију и графику су савремено опремљене.

Такође, омогућено је праћење наставе на даљину на савремени начин, омогућен је приступ библиотеци на даљину, као и IP телевизијски сигнал (са предавањима и евентуално другим садржајем), што је према мишљењу рецензента веома добро и модерно опремљена установа са значајном административном подршком. Ово пружа велике могућности за он-лине, предавања на даљину и подршку студентима.

Слабе стране:

Мора се порадити на реализацији плана улагања у физичке ресурсе и опрему за научно-истраживачки рад и наставно-образовну дјелатност. Нигдје није представљен план улагања и ширења просторних капацитета.

Препоруке за унапређење:

Корисно би било дефинисати вријеме када су компјутерске просторије слободне за коришћење студентима и мимо наставе. Пожељно би било креирати распоред термина и поставити га јавно (на сајту Универзитета или испред учионице), тако да би студенти у сваком моменту имали увид у то да ли је нека од учионица слободна.

Потребно је направити план улагања у физичке ресурсе и опрему за научно-истраживачки рад и наставно-образовну дјелатност.

КРИТЕРИЈУМ 6. Ресурси и финансирање

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

IV

7. Управљање информацијама о студијским програмима (7.1, 7.2)

- 7.1.** Систем редовног прикупљања и обраде информација о свим аспектима студијских програма (о стопи успјешности студената, напуштању студија, задовољству студената, запошљивости свршених студената и слично) је успостављен и користи се за унапређења квалитета студијских програма.
- 7.2.** Високошколска установа редовно прикупља и анализира податке о броју и старосној структури академског особља, полу, односу броја наставника и студената, односу властитог и гостујућег кадра, као и податке анкетања особља од стране студената.

Добре стране:

На основу разговора евидентно је да постоји велики број анкета из којих се црпе подаци. Посвећује се доста пажње комуникацији са вањским интересно-утјецајним странама. Универзитет АПЕИРОН има имплементиран интегрисани информациони систем „Економица еФакулту“ са модулима за праћење и анализу информација о студентима, наставном особљу, кадровима, просторним ресурсима, планирање наставе и праћење наставног и радног процеса. На основу ових информација генеришу се релевантне анализе које се разматрају на надлежним тијелима и доносе одлуке о покретању пројеката унапређења.

Слабе стране:

Не постоји benchmark (референтна величина) у односу на коју/које ће подаци могу анализирати и сврсисходније користити него што је то тренутно случај.

Препоруке за унапређење:

Систем управљања подацима треба директно довести у везу са Стратешким планом, акционим планом и циљевима. Сваки циљ треба бити квантитативно одређен и једноставно мјерљив (Уколико је Стратешки циљ Интензивирати међународну сарадњу са окружењем, тада акциони план може садржавати подциљ Повећати број инцоминг и оутгоинг наставника и административног особља, benchmark може бити нпр за 10 особа у једној години. Преко јединственог сврсисходног и планираног система то се лако оже мјерити и пратити остварење стратешког плана по годинама.

Креирати систем у којем ће се информације прикупљати систематизирано и по плану, а прикупљене информације користити сврсисходно (веза са стратешким планом).

Систем и подаци се требају редовно ажурирати, у правилним интервалима.

КРИТЕРИЈУМ 7. Управљање информацијама о студијским програмима**ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:****IV****8. Информисање јавности о студијским програмима (8.1)**

- 8.1.** Високошколска установа објективно и правовремено информише јавност ажурираним информацијама о свим аспектима одобрених (лиценцираних) и/или акредитираних студијских програма које нуди са посебним освртом на дефиниране циљеве студијских програма и исходе учења. Подаци о академским каријерама запосленог и ангажованог особља су јавно објављени. Минимум 50% од укупних информација је на енглеском језику.

Добре стране:

Информације везане за будуће бруцоше (све потребене информације за упис и студијске програме), тренутне студенте (распоред наставе, распоред испита, информације о јавним одбранама, систем учења на даљину, итд.) су доступне на веб страници факултета.

Информације о испитима, консултација и предавањима се дају кроз електронску огласну плочу. Комуникациона стратегија је разрађена кроз Пословник квалитета и Стратегију квалитета.

Бруцошки водич је веома детаљан, са свим информацијама за будуће бруцоше.

Слабе стране:

Подаци о академским каријерама запосленог и ангажованог особља су јавно објављени. Минимум 50% од укупних информација је на енглеском језику није у потпуности испуњен.

Не постоје информације на енглеском језику <https://apeiron-uni.eu/osnovne-studije/fakultet-informacionih-tehnologija/>

Једине информације на енглеском се налазе преко линка https://apeiron-uni.eu/wp-content/uploads/2020/04/Brucoski-vodic_2019-2020_ENG.pdf

Не објављују се јавно стопе пролазности и просјечне оцјене по предметима, подаци о запослености.

Препоруке за унапређење:

Израдити верзију странице на енглеском језику. Јасно назначити линк за eLearning платформу (Moodle или слично).

Ставити линк за водич за бруцоше на сајт.

8. Информисање јавности о студијским програмима**ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:****III**

9. Континуирано праћање, периодичновредновање и ревизија студијских програма (9.1, 9.2, 9.3, 9.4)	
<p>9.1. Процедуре за периодичну евалуацију, унапређење и реструктурирање постојећих студијских програма су успостављене. Процедуре укључују мишљења студената и других унутрашњих и спољних заинтересираних страна.</p> <p>9.2. Високошколска установа периодично евалуира наставни план и програм, наставни процес, степен реализације исхода учења и њихову релевантност за тржиште рада путем анкета студента, академског и административног особља, те повратне информације користи за иновирање и унапређења истог.</p> <p>9.3. Високошколска установа прати и евалуира реализацију: акционог плана интернационализације, бенефите од потписаних Уговора о међународној сарадњи, проценат страних студената и професора; број и напредак својих студената на стручном усавршавању у иностранству; упошљавање дипломираних студената и сл.</p> <p>9.4. Квалитет, савременост и доступност ресурса се евалуирају путем анкета студента академског особља и студената.</p>	
Добре стране:	
<p>Обавља се редовна анализа тржишта кроз одговарајуће анкете, округле столове и састанке. Анализа потреба тржишта је од есенцијалног значаја, нарочито у области Мултимедије и графике, која се изузетно брзо развија. Поред обавезне потребе за усавршавањем наставног кадра, потребно је редовно вршити анализе потребе тржишта, јер колико год се трудили, процеси промијене и прилагођавања планова и програма су релативно спори (за годину дана се могу користити значајно другачије технологије у области рачунарства), тако да је корисно организовати округле столове са заинтересованим привредним субјетима на тему модерних технологија. Према достављеним извјештајима, реализована је већина препорука Комисије за вањско вредновање, Агенције за акредитацију, док је остатак у процесу реализације. Према наведеним реализованим активностима, може се закључити да су унапријеђени сви аспекти рада и дјеловања Универзитета/Факултета.</p>	
Слабе стране:	
<p>Уочљив је мањак интернационализације. Такође се, не виде се бенефит од потписивања уговора о међународној сарадњи.</p>	
Препоруке за унапређење:	
<p>Пошто је овај студијски програм релативно млад, потребно је редовно одржавати праћење активности на тржишту, као и научне и практичне актуелности у области. С обзиром да је било која област рачунарске технике у брзом развоју, можда је потребно радити додатне независне анализе тржишта, иако је то веома тешко урадити независно. Привести крају и остале препоручене активности, према усвојеном програму реализације.</p>	
КРИТЕРИЈУМ 9. Континуирано праћање, периодично вредновање и ревизија студијских програма	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

10. Мобилност академског особља и студената (10.1, 10.2, 10.3)	
<p>10.1. Мобилност академског особља и студената на студијском програму се промовише и унапређује путем заједничких пријава и учешћа на пројектима са другим високошколским установама из земље и иностранства.</p> <p>10.2. Механизми за остваривање билатералне и мултилатералне размјене студената са иностраним високошколским установама кроз различите програме и мреже студентске размјене уз признавање времена, оцјена и ECTS бодова остварених током размјене су успостављени.</p> <p>10.3. Високошколска установа кадровски и финансијски оснажује капацитете служби а међународну сарадњу и двосмјерну мобилност академског особља и студената. Ова служба прати и евалуира мобилност, те Сенату доставља годишњи Извјештај о мобилности академског особља и студената са приједлогом мјера за унапређење.</p>	
Добре стране:	
<p>Мобилност је један од главних стратешких циљева универзитета/факултета, па се организују радионице којима се врши детаљно обавјештавање о приликама за размјену. Постоје одговарајући правилници и пријављена су учешћа на конференцијама и округлим столовима о мобилности. Постоје и активности унутар Ерасмус програма.</p>	
Слабе стране:	
<p>Нема података о међународним размјенама студената, доказа о мобилности студената, настави на страним језицима (осим курса страних језика), итд.</p>	
Препоруке за унапређење:	
<p>Потребно је додатно финансијски оснажити капацитете служби за међународну сарадњу и двосмјерну мобилност академског особља и студената. Корисно би било у процес промоције размјене укључити студенте који су учествовали у програму, који ће испричати своје искуство и на тај начин ближе објаснити цјелокупну процедуру. Такође, могу се извршити анализе о искуствима студената који су прошли кроз програм размјене и тако сазнати које аспекте, на које може да утиче Универзитет, је потребно унаприједити. Веома је важно установити који су фактори који утичу на то да се студенти не одлуче за учествовање у програму и базирати се на отклањање тих проблема. Потребно је утврдити и који су најчешћи мотиви који би их стимулисали за пријаву. Значајно би било и омогућити додатне испитне рокове, у случају да није могуће уписати оцјене у матичној ВШУ из предмета положених на високошколској установи на којој је студент био на размјени.</p> <p>Појачати активности везано у активно укључивање студената у програме размјене. Конкретно, Апеирон је укључен у Ерасмус програм (што омогућава да и студенти Рачунарске Мултимедије и графике оду на размјене), потребно је нагласити активности око прихватања страних студената.</p>	
КРИТЕРИЈУМ 10. Мобилност академског особља и студената	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

9.	Назив студијског програма:	Ниво студија:	Назив(и) излазних квалификација:
	Педагошко наставни у спорту	I циклус	Дипломирани професор физичког васпитања 240 CTS

1. Политика осигурања квалитета студијских програма (1.1, 1.2, 1.3)

- 1.1** Високошколска установа има усвојену и јавно доступну политику унутрашњег обезбјеђења квалитета студијских програма као дио њеног стратешког управљања.
- 1.2.** Политика обезбјеђења квалитета студијских програма је усмјерена на промоцију: истраживачког рада, учења и поучавања, мобилности и интернационализације на студијским програмима, као и спречавању плагијата радова наставника и завршних радова студената на свим циклусима студија.
- 1.3.** Политика подржава развој културе квалитете у којој сви унутрашњи учесници доприносе квалитету студијских програма, те дефинише начин укључивања спољних учесника у томе.

Добре стране:

Универзитет Апеирон има усвојену и јавно доступну политику осигурања квалитета и развоја студијских програма. Процедуре планирања и контроле квалитета Паневропски универзитет Апеирон је разрадио и ускладио према препорукама Европске асоцијације за обезбјеђење квалитета у високом образовању ENQA у документу ESG стандарда, а на Универзитету је уведен међународни стандард управљања квалитетом ISO 9001:2008 за високо образовање, образовање одраслих, научна истраживања и експериментални развој.

На универзитету постоји служба за осигурање квалитета која брине о систему обезбјеђења квалитета. Постоје документи који доказују учешће интерних и екстерних заинтересованих страна у изради студијских програма, што је имало утицаја на структуру студијских програма. Политиком квалитета, Циљевима квалитета, изјавом Ректора те Изјавом о мисији и визији Универзитета омогућено је учешће свим заинтересованим странама, а нарочито студентима Апеирона у креирању и осмишљавању студијских програма. У периоду од 2015-2019. године на студијском програму Опште право су учињене потребне измјене у циљу модернизације студијског програма у областима у којима се указала потреба за измјенама на основу инпута од стране тржишта рада, студената и међународних партнера. Улога студената у обезбјеђењу квалитета и управљања је регулисана актима Универзитета и објављена на веб страници Универзитета. Дакле, студенти имају могућност учешћа у креирању и осмишљавању студијских програма кроз студентске анкете, учешћем у радним тијелима на Универзитету – кроз ННВ, Сенат и УО као и у директном контакту са сарадницима Центра за вођење каријере, референтима факултета и стручним сарадником за осигурање квалитета.

Слабе стране:

Иако је Универзитет препознао потребу да дефинира мисију и визију (што је похвално и већ раније истакнуто) мисија и визија морају бити преформулисани у наредном периоду. Наиме, та два записа требају бити лигхт мотив сваке активности и дјеловања на Универзитету. Ти искази требају бити такви да истински живе на Универзитету, то су изјаве које живе сви запосленици и студенти. У конкретном случају ова два записа нису артикулисани правилно, записи су написани као превише опширне и генерализиране изјаве у којима се врло тешко могу препознати специфичности Универзитета Апеирон. Истовремено, с обзром на генерално записане мисију и визију тешко је успоставити директну везу између стратешког плана и навода у мисији и визији, што не неопходно. Стратегија треба имати краткорочне и средњорочне циљеве јасно формулисани које ће пратити мјерљиви индикатори

Процеси постојећег Система управљања и обезбјеђења квалитета регулисани су различитим типовима докумената проистеклих из различитих вањских захтјева (Статут и правилници – законски захтјеви, процедуре према захтјеву ISO 9000, самоевалуација према ESG и критеријима). Упитна је ефективност овако организованог система у погледу реализације усвојених стратегија и политика, те постављених циљева.

Студенти су укључени у политику осигурања квалитета високошколске установе, међутим више пажње треба да се посвети њиховом активном учешћу у процесу обезбјеђивања квалитета. Кроз разговор са студентима, Комисија је утврдила да студенти иако су формално дио тима за квалитет, немају најјаснију слику о томе која је њихова улога и одговорности у обезбјеђењу квалитета и унапређењу рада високошколске установе.

Препоруке за унапређење:

Препорука Комисије је да Универзитет Апеирон што прије приступи креирању мисије и визије у складу са основним поступатима модерног менаџмента и стратешког планирања. Мисија треба описивати јасно све активности Универзитета на путу остварења визије (уз јасне географске, временске одреднице као и активности које су основа дјеловања).

Стратешки план треба бити документ који је потпуно одвојен од Стратегије осигурања квалитета (јер квалитет може бити један од стратешких циљева). Током интервјуа са представницима Универзитета установљено је да је процес стратешког планирања није дио пословне културе и активности, те да не постоје записници који могу потврдити проведени поступак стратешког планирања. Комисија није могла констатовати на који начин је план креиран, те да је исти реално постављен а на основу стварног стања. У процесу стратешког планирања потребно је укључити све интересно-утјецајне стране (наставнике, чланове управе, студенте, представнике ресорног Министарства као институције која доноси оквир дјеловања високошколских установа,...Стратешки циљеви као и опис извршне стратегије требају бити једноставни конкретни записи стратешких циљева и подциљева (уз наведене активности) које требају водити ка испуњењу мисије). Препоручује креирање Стратегије али и пратећег акционог плана који ће имати развијене јасне индикаторе за мјерења (уз идентифициране benchmark вриједности). Потребно је на основу дефинираних индикатора и упоредних вриједности вршити годишње праћење реализације Стратегије.

Неопходно је креирати SWOT матрицу у којој ће се сагледати сви ризици којима Универзитет може бити изложен у наредном периоду те развити мјере за управљање истим.

Стратегија осигурања квалитета треба бити прецизније написан документ из које ће се јасно видјети успостављени систем квалитета, алати који се користе за осигурање квалитета, али и индикатори који ће на јасан начин показати како се квалитетом управља (то подразумијева идентификацију распореда и носилаца активности у том сегменту, очекиване циљеве, benchmark вриједности те попис свих превентивних и корективних мјера. Универзитету се препоручује да пажњу у наредном периоду посвети креирању мјерљивих индикатора о провођењу система квалитета за све сегменте система (мисли се на интерни систем квалитета), те да исте користи у извјештавању како би се јасно могло утврдити одступање и на основу утврђеног донијети мјере за побољшање система квалитета (корективне мјере за случајеве одступања, али и превентивне мјере с циљем спрјечавања одступања).

Редизајнирати постојеће процесе Система обезбјеђења квалитета у јединствен Интегрисани систем који ће обухватати механизме за ефективну реализацију стратегија, политика и циљева проистеклих из свих вањских и унутрашњих захтијева. При томе имплементирати погодне аналитичке и системске методе управљања квалитетом као што су: SWOT, BSC, Project management, Анализа шанси и ризика, методе креирања и управљања организационим знањем и др.

Едукације и обуке са студентима који су дио тима за квалитет и дио управљачких органа универзитета требају се вршити чешће и интезивније, јер они као крајњи корисници производа коју нуди Универзитет могу указати на реалне потребе и недостатке високошколске установе. Потребно их је додатно мотивисати на континуирано проактивно дјеловање у систему квалитета и да као појединци износе мишљења, молбе и жалбе групе студената коју представљају.

КРИТЕРИЈУМ 1. Политика осигурања квалитета студијских програма

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

2. Креирање и усвајање студијских програма (2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6)

- 2.1** Високошколска установа има успостављене процедуре за креирање и усвајање студијских програма који укључују студенте и све заинтересоване стране.
- 2.2.** Студијски програми су усклађени са научним и образовним стандардима и достигнућима одређене научне/умјетничке области, захтјевима сродних научних области у циљу стицања мултидисциплинарних знања, захтјевима тржишта рада и међународних реформских процеса.
- 2.3.** Циљеви студијског програма и исходи учења су јасно дефинисани и подударни са садржајем студијских програма и нивоом циклуса студија и у складу су са стратегијом установе. Циљеви студијског програма и исходи учења су упоредиви са истим и/или сличним програмима на високошколским установама у БиХ и иностранству.
- 2.4.** Исходи учења су утврђени и наведени на сваком нивоу студијског програма, те су повезани са стандардима квалификација, Квалификационим оквиром у БиХ и Оквиром квалификација Европског простора високог образовања (QF-EHEA).
- 2.5.** Наставни план и програм садржи минимално: преглед обавезних и изборних предмета, оквирни садржај наставне материје за сваки од предмета (подијељену према броју седмица/наставних јединица у склопу једног семестра), оптерећење студента по предмету, бодовну вриједност сваког предмета исказану у складу са ECTS-ом, начине провјере и вредновања континуираног стицања знања студента, бодовну ECTS вриједност завршног рада на I и II циклуса студија, у зависности од статуса установе, методе обезбјеђења квалитета, листе обавезне и допунске литературе за сваки поједини предмет, обавезне и специфичне опрему за извођење програма/предмета према захтјевима научне/умјетничке области.
- 2.6.** Високошколска установа обезбјеђује: интердисциплинарност/мултидисциплинарност плана и програма, интернационализацију наставног плана и програма, интеракцију са професионалном праксом, реализацију практичне наставе и активно учешће студената у научно/умјетничком истраживању у оквиру студијског програма.

Добре стране:

Израђен документ у коме су описани генерички дескриптори знања за студијски програм.

Исходи учења су дефинисани у силабусима појединих наставних предмета.

Паневропски универзитет „Аперион“ посједује званично усвојио документ Политике осигурања квалитета ВШУ и документе који регулишу начин њеног доношења. Студенти Паневропског универзитета, односно студијског програма Педагошко-наставни у спорту имају могућност учешћа у процесу обезбјеђења квалитета на Универзитету. Представници студената имају могућности учешћа у тијелима која су задужена за квалитет наставног процеса и услове рада као што су Тим за развој наставних планова и програма, Наставно-научно вијеће, Сенат Универзитета. Правилник о студентском вредновању квалитета и анкетирању студентима даје могућност учешћа у осигурању квалитета студијских програма.

На Универзитету су јавно доступни линкови студијских програма који се наводе као подударни са студијским програмом Педагошко наставни у спорту.

Наставни план студијског програма Педагошко наставни у спорту садржи преглед обавезних и изборних предмета, оквирни садржај наставне материје за све поједине предмете, оптерећење студента по предмету, бодовну вриједност сваког предмета исказану у складу са ECTS-ом, начине провјере и вредновања континуираног стицања знања студента, бодовну ECTS вриједност завршног рада. Сви предмети су једносеместрални и носе одговарајући број ECTS бодова при чему један бод одговара 30 сати активности студента. У плану је дефинисан опис сваког предмета који садржи назив, тип предмета, годину и семестар студија, број ECTS бодова, циљ курса са очекиваним исходима, знањима и компетенцијама, предуслове за похађање предмета, садржај предмета, препоручену литературу, методе извођења наставе, начин провјере знања и оцјењивања и друге податке. Процедура развоја, ревизије и увођења иновација регулисана је Пословником квалитета (7.3 Пројектовање и развој, А Развој наставних планова и програма).

http://www.apeiron-uni.eu/kvalitet/poslovnik_kvaliteta_rev_003a.pdf

Наставним планом и програмом је предвиђена реализација практичне наставе. Студенти се укључују у израду и реализацију научно истраживачких пројеката, активно су ангажовани на научним конференцијама а на посебним сесијама и радионицама имају могућност да изложе своја истраживања и радове. На примјер, у организацији Факултета спортских наука на Универзитету се сваке године одржава међународна конференција “Спортске науке и здравље” у чијем раду студенти учествују са постер презентацијама.

Додјељивање ECTS бодова се врши у складу са Статутом Паневропског универзитета Аперион (5. Метрика и методика студија, члан 44. и 45.)

Поред тога, Паневропски универзитет “Аперион” ради анализу запошљивости свршених студената и у сталном је контакту са послодавцима и студентима/алумнистима. Осим анкетирања писменим путем ове информације се прикупљају и у директном разговору са послодавцима и студентима. Информације о запошљивости студената,

захтјевима тржишта рада и евентуалним примједбама послодаваца и/или дипломираних студената Центар за вођење каријере доставља Одбору за квалитет у даљу процедуру.

Према приложеној документацији анализе студијских програма се врше бар једном годишње у оквиру редовног рада Сената универзитета приликом усвајања Наставних планова и програма за наредну школску годину. Значајни улазни подаци за анализу добијају се из анкета које су уведене на универзитету и које су прецизно дефинисане у виду процедура кроз правилник о студентском вредновању и анкетирању. Дио улазних података се генерише кроз редовне периодичне статистичке анализе одн. Бенцхмаркинг дијела наставног процеса који се односи на пролазност, ефикасност евалуирања знања, проценат одустајања (дроп оутс) и оцјењивање студената. Прилагођавања се врше периодично, потреба за иновацијама и прилагођавањима се идентификује кроз контакте и разговоре са студентима и партнерима са тржишта рада а у складу са Пословником квалитета (7.3. Пројектовање и развој /7.3.1. А пројектовање и развој наставних планова) и Правилником о унапређењу студијског програма.

Паневропски универзитет “Аперион” има јасно утврђене процедуре израде и одбране завршног рада. Поступак израде, структура и вредновање завршног рада је прописана Статутом Универзитета (11. Завршни рад у студију I циклуса члан 113. - 122.) Процедура одбране завршног дипломског рада детаљно је регулисана у Правилнику о дипломском, приступном и мастер раду. На универзитету постоји Правилник о плагијаризму. Дипломски рад се брани пред комисијом за оцјену и одбрану дипломског рада. Одбрана завршног дипломског рада је јавна, а датум одбране

се објављује на огласној табли Универзитета најмање три дана прије одбране. Оцјена дипломског испита се формира на основу оцјене писменог дипломског рада и оцјене усмене одбране.

У циљу добијања што реалније процјене задовољства студената стеченим знањем и вјештинама Паневропски универзитет "Аперсион" спроводи континуирано поступак оцјене квалитета својих студијских програма. Овај поступак се проводи анкетирањем студената у складу са Правилником о студентском вредновању и анкетирању. Примјењују се анкете које се односе на оцјену квалитета студијског програма и оцјену квалитета наставног особља. Анкетни листови се обрађују у систему ОЦР-а и запремају у бази података за даљу обраду. Одбор за осигурање квалитета доставља извјештај о резултатима анкете ННВ и Сенату, који доносе одговарајуће мјере унапређења квалитета.

Слабе стране:

Није израђена матрица исхода учења на нивоу студијског програма. Иако су исходи учења дефинисани унутар појединих наставних предмета изостаје унутрашња кохерентност на нивоу наставног плана и програма. У појединим наставним предметима исходи учења нису јасно дефинисани. Детаљнијим увидом у достављене силабусе уочене су нелогичности у погледу образовања стручног профила - дипломирани професор физичког васпитања.

Иако су наведени подударни студијски програми нису објашњене стручне сличности и разлике. Стандарди за студијски програм Педагошко - наставни у спорту, исходи учења и компетенције свршених студената - дипломираних професора физичког васпитања су дати уопштено, без јасне дистинкције међу различитим професионалним усмјерењима који се образују у овој високошколској институцији. Исходи и компетенције студената, будућних просвјетних радника се декларативно описују. Изостају прецизна одређења исхода и компетенција дипломираног професора физичког васпитања.

Увидом у приложену документацију уочено је да недостаје анализа планова и програма студијских програма који се сматрају подударним. Тиме изостају и докази о подударности. Такође, документ о подударности студијских програма обухвата све организационе јединице Паневропског Универзитета "Аперсион" што отежава увиде у студијске програме који се односе на студијски програм Педагошко-наставни у спорту.

Нема доказа о периодичном ревидирању студијског програма. Излазне компетенције студената које су обухваћене садржајима у оквиру силабуса предмета нису равномерно распоређене по предметима. Силабуси предмета не обухватају све потребне компетенције за излазни профил - дипломираног професора физичког васпитања.

Увидом у документацију недостају докази о успостављењу сарадњи са школама.

Детаљнијим увидом у наставни план и програм може се закључити да број бодова који се стиче у оквиру појединих наставних предмета није равномерно распоређен на предиспитне и испитне активности.

У приложеној документацији нема довољно доказа да вредноване стечене квалификације реално осликавају стечени ниво знања. Иако је дат табеларни приказ институција са којима високошколска институција остварује међународну сарадњу то није довољан аргумент њихове остваривости.

Препоруке за унапређење:

Образовне циљеве и исходе учења је неопходно усмјерити ка излазном профилу. У том процесу изнимно је важно да се посвети пажња индикатору - допринос запошљивости студената, који се према приложеној документацији огледа у реализацији програма стручне праксе у оквиру које студенти имају могућност да теоријско знање стечено на предавањима примјене у пракси. Према приложеној документацији стручна пракса се реализује у различитим спортским и спортско -

едукативним установама, уз менторство експерата који те послове и процедуре обављају у оквиру свог редовног радног ангажмана. Паневропски универзитет “ Аперсион” има склопљене уговоре о пословно-техничкој и академској сарадњи са тим установама. Међутим, у потпуности је занемарено обављање праксе студијског програма Педагошко - наставни у спорту у васпитно-образовним институцијама, иако је предвиђена Наставним планом и програмом. С обзиром на чињеницу да се студенти Студијаког програма педагошко - наставни у спорту образују за рад са дјецом основношколског и средњешколског узраста потребно је да своје практично искуство превасходно стичу у васпитно-образовним институцијама. Поред тога, иако су табеларно наведене установе са којима Паневропски универзитет “ Аперсион” има склопљене уговоре о пословно-техничкој и академској сарадњи у достављеној документацији нема потписаних меморандума о сарадњи, нити уговора. Важно је да се студенти упознају са специфичностима васпитно-образовног рада са дјецом на свим узрастима те се у складу с тим препоручује да Паневропски универзитет успостави сарадњу са основним и средњим школама.

Пожељно је да се цјеловито, на нивоу студијског програма, сагледају и ревидирају дефинисани исходи, те изради матрица исхода учења која јасно дефинише у оквиру којег предмета, у којем обиму и кроз које активности се остварују дефинисани исходи учења.

Ускладити Студијски програм педагошко-наставни у спорту са референтним студијским програмима уз прецизно објашњење сличности и разлика међу њима. Анализа исхода појединих наставних предмета указује на то да је потребно ревидирати наставни план и програм и испитати потребу њихове реализације. Имајући у виду излазни профил неопходно је посебну пажњу посветити предметима који припадају научној области - педагошке науке. Предмет Педагогија спорта и вјежбања са основама дидактике будућим професорима физичког васпитања не дају довољно добру основу за васпитно-образовни рад са дјецом. Поред тога, назив предмета Педагогија спорта и вјежбања са основама дидактике није адекватан. Пожељно је да се у студијски програм Педагошко наставни у спорту уведе већи број предмета који припадају педагошким наукама (Основи педагогије, Теорије васпитања, Педагогија спорта, Дидактика, Методика васпитно-образовног рада).

Усмјереност на компетенције свршених студената - дипломираних професора физичког васпитања.

Боље ускладити број стечених бодова на предметима са стварним оптерећењем студената, те уранвотежити распоред бодова на предиспитне и испитне активности.

Утврдити јасне процедуре и могућности поновне пријаве теме дипломског рада.

Израдити матрице исхода учења и јасно дефинисати генеричке и специфичне компетенције.

КРИТЕРИЈУМ 2. Креирање и усвајање студијских програма

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента (3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7)

- 3.1.** Академско особље које изводи наставу је претходно припремљено и мотивисано за ту активност, те у припреми за ту активност узима у обзир резултате анкета евалуације квалитета учења и поучавања од стране студената.
- 3.2.** Академско особље мотивише и укључује студенте на преузимање активне улоге у истраживачко, научно-истраживачком и наставно-образовном процесу уз одговарајуће усмјеравање, консултације и подршку. Академско особље које изводи наставу је претходно припремљено и мотивисано за ту активност, те у припреми за ту активност узима у обзир резултате анкета евалуације квалитета учења и поучавања од стране студената.
- 3.3.** Студенти се оцјењују кроз јавно доступне процедуре за праведно, транспарентно и досљедно оцјењивање, као и кроз различите облике провјере знања и вјештина у складу са специфичностима и постављеним циљевима студијског програма.
- 3.4.** Процедуре оцјењивања регулишу: организацију тестова и испита, критерије

и методе оцјењивања од стране испитивача и комисије, транспарентност оцјењивања и могућност жалби студената на оцјењивање.

- 3.5.** Високошколска установа има процедуру која дефинише поступак израде, структуру и вредновање завршног рада студената одређеног циклуса студија, као и права обавезе студента и ментора и услове за менторство.
- 3.6.** Представници студената су укључени у рад тијела високошколске установе чија је надлежност управљање и доношење одређених одлука о студијским програмима.
- 3.7.** Високошколска установа има успостављен механизам и процедуре за подршку студентима за савјетовање о будућем развоју каријере.

Добре стране:

Студенти имају могућност учешћа у креирању и осмишљавању студијских програма кроз студентске анкете, учешћем у радним тијелима на Универзитету – кроз ННВ, Сенат и УО као и у директном контакту са сарадницима Центра за вођење каријере, референтима сваког факултета и стручним сарадником за осигурање квалитета.

Жалбе на процедуре оцјењивања на студијском програму Педагошко наставни у спорту нису покретане.

Статутом Универзитета (чл.47) и НПП су предвиђене различите методе реализације наставе којима се обезбјеђује висока мотивација и партиципација студената. Професори прате присуство настави и вјежбама и воде дневник рада који садржи присуство и активности студента на настави, односно његово активно учешће у обради предмета. Међутим, није у потпуности јасно на који начин се студенти могу укључити у процес креирања студијских програма, процес учења и подучавања или се могу укључити искључиво преко студентских представника.

Процедура оцјењивања на студијском програму Педагошко-наставни у спорту је регулисана Статутом Универзитета (8. Евалуација знања и постигнућа студената члан 63. – 93.), Процедуром о евалуацији знања и постигнућа студената и јавно је објављена на веб страници Универзитета.

Процедура жалбе студената на оцјењивање је регулисана Статутом Универзитета (8. Евалуација знања и постигнућа студената члан 77. – 78.)

Слабе стране:

Није у потпуности јасно на који начин се студенти могу укључити у процес креирања студијских програма, процес учења и подучавања или се могу укључити искључиво преко студентских представника. То је посебно ограничавајуће уколико се поједини студенти фаворизују. У приложеној документацији је видљиво да студент С. В. представља студенте у два важна тијела на Универзитету (Сенат и Одбор за осигурање квалитета), што свакако треба избјегавати. Нема доказа о присуству студената на предавањима и вјежбама.

У приложеној документацији нема примјера који указују на то да резултати студентске анкете могу утицати на процес оцјењивања.

Препоруке за унапређење:

Подстицати студентску партиципацију у процес креирања студијских програма, процес учења и подучавања.

Образложити начин на који студенти партиципирају у унапређењу процеса учења.

3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификавање (4.1, 4.2, 4.3)

- 4.1.** Упис студената на студијски програм било којег циклуса врши се на основу законских одредница, јасних и транспарентних критеријума који укључују провјере знања, склоности и способности кандидата и успјех у претходном школовању, а у складу са анализираним друштвеним потребама и обезбијеђеним ресурсима за извођење програма. Конкурс за упис се јавно објављује на Веб страници установе и у медијима.
- 4.2.** Процедуре за признавање високообразовних квалификација, периода студија и претходног учења, а што подразумијева и признавање неформалног и информалног учења су успостављене. Процедуре за признавање су у складу са Лисабонском конвенцијом о признавању.
- 4.3.** Дипломираним студентима се додјељује документ који појашњава стечену квалификацију, укључујући остварене исходе учења, те контекст, ниво, садржај и статус студија који су похађали и успјешно завршили.

Добре стране:

Постојање дефинисаних процедура за признавање и стицање квалификација, те постојање интерних прописа који регулишу поступке и одговорна тијела/особе за анализу уписа студената, те праћење напредовања студената.

На Паневропском универзитету "Апеирон" постоје јасне процедуре за упис студената на поједине студијске програме и циклусе студија.

Уз диплому студенти који су дипломирали на студијском програму Педагошко-наставни у спорту добијају Додатак дипломи. Овај документ пружа детаљан увид у ниво, природу и садржај студија, као и у систем организовања високог образовања БиХ. Учешће у ЕРАСМУС + програму је омогућено.

Слабе стране:

Прописи за праћење напредовања студената нису јасно формулисани. Недостаје процедура именовања чланова Комисије за упис студената.

Препоруке за унапређење:

Појаснити и унаприједити прописе који регулишу праћење напредовања студената. Објаснити процедуру именовања чланова Комисије за упис студената.

КРИТЕРИЈУМ 4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификавање

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

5. Људски потенцијали (5.1, 5.2, 5.3, 5.4)

- 5.1.** Број компетентног академског (наставници и сарадници) и неакадемског особља за квалитетну реализацију студијског програма је у складу са одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање.
- 5.2.** Високошколска установа има дефинисану политику управљања људским потенцијалима са јасним и транспарентним критеријумима за запошљавање академског особља, задужењима, оптерећењем и одговорностима, критеријумима за професионални развој, напредовање и стручно усавршавање академског особља и механизме за праћење рада академског особља са мјерама за унапређење.

- 5.3.** Академско особље је посвећено истраживачком, односно научно-истраживачком и умјетничком раду, посебно кроз међународне научно-истраживачке пројекте, те заједничке активности ментора и студента на изналагању грантова или стипендија.
- 5.4.** Административном и помоћном особљу је омогућено усавршавање кроз учешће на обукама, посебно у вези информатичких система и система управљања.

Добре стране:

Установа има израђене правилнике и успостављене процедуре и критерије запошљавања наставника усаглашене са законским захтјевима.

Универзитет Аперсион има дефинисану политику управљања људским ресурсима и политику развоја знања и компетенција наставника.

Паневропски универзитет „Аперсион“ подржава истраживачки рад академског особља, те прати и анализира њихов рад.

Универзитет Аперсион пружа прилику свим запосленим да се професионално развијају.

Слабе стране:

Није креиран дугорочни и оперативни план развоја људских ресурса и запошљавања новог кадра.

Изостаје документација о анализи и евалуацији компетентости и напредовања наставног особља.

Изостаје годишњи извјештај о реализованим активностима (појединачним и на нивоу организационе јединице).

Препоруке за унапређење:

Израдити План развоја људских ресурса и запошљавања новог кадра.

Систематичније презентовати резултате научно-истраживачког рада и стручних пројеката.

КРИТЕРИЈУМ 5. Људски потенцијали

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

6. Ресурси и финансирање (6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5)

- 6.1.** Ресурси за извођење студијског програма који у складу са Препорукама Агенције о критеријумима за лиценцирање високошколских установа и студијских програма у БиХ и одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање су довољни и доступни студентима.
- 6.2.** Обавезна и специфична потребна опрему за извођење студијског програма/предмета према захтјевима научне области/уже научне области је доступна. Високошколска установа, обезбјеђује обавезну и допунску литературу за сваки поједини предмет која по садржају подржава реализацију предмета.
- 6.3.** Високошколска установа чини доступним студентима и академском особљу довољан број компјутерских просторија са приступом интернету и библиотеку с адекватном просторијом за читање, претраживачима и научним и другим базама података.

- 6.4.** Високошколска установа прати реализацију плана улагања у физичке ресурсе и опрему за научно-истраживачки рад и наставно-образовну дјелатност.
- 6.5.** Високошколска установа обезбјеђује кроз уговорне односе са другим високошколским установама и истраживачким центрима могућност кориштења њихових ресурса.

Добре стране:

Анализа просторних капацитета указује да установа располаже са 7.378 м² простора, што је значајно више од минималне површине прописане законским прописима.

На основу врсте и обима процеса, врсте и значаја услуга руководство је дефинисало и обезбиједило неопходне материјалне ресурсе. Евиденција физичких ресурса се води у информационом систему „еФинансије – модул: Основна средства“. Евиденција се води по организационим јединицама, локацији основног средства, категорији, статусу. Учионице и амфитеатри Паневропског универзитета „Аперион“ су опремљени комплетном мултимедијалном опремом, системом за телеконференсинг (РС, видео бим, видео камера, два студијска микрофона, систем за аквизицију звука, озвучење учионице, приступ широкопојасном Интернету) што омогућава студије на даљину и комплетан видео надзор на изводјењу наставе. Евиденција ИТ опреме и софтвера се води и IS-у „Основна средства“ који омогућава генерисање извјештаја по различитим критеријумима: по категоријама, статусу, организационим јединицама, локацији, набавној вриједности, садашњој вриједности и сл.

За потребе извођења практичне наставе, потпуно је опремљена Фискултурна сала, у којој се изводи већина практичне наставе на I и II циклусу студија. Сала је површине цца. 197 квадрата и налази се у приземљу зграде ПЕУА. Поред наведене, користи се сала Центра за дијагностику у спорту, која је опремљена савременим дијагностичким уређајима и алатима за потребе наставе и научно-истраживачког рада (основни антропометријски инструментариј, апарати за мјерење лактата, холестерола, глукозе и крвног притиска, постурални анализатор, динамометар и дигитални подоскоп за плантарну анализу стопала).

Практична настава се изводи и на вањским теренима испред зграде Универзитета (фудбал, кошарка, одбојка) површине 260 квадрата.

Библиотека врши послове систематског прикупљана библиотекарске грађе из научних области за које је Универзитет матичан и обезбјеђује приступ релевантним електронским стручним медијима и базама података. Фонд библиотеке износи 31577 наслова од чега је 15560 штампаних публикација: књига, уџбеника и научних публикација које су лоциране непосредно у библиотеци, док је 11501 електронско издање.

Током Оријентације на студију која се организује на почетку сваке академске године студенти се упознају са могућностима кориштења свих ресурса и услуга Универзитета. Током двије седмице студентима се представљају руководиоци свих служби, врше се презентације система учења на даљину, кориштења библиотечких и информатичких ресурса, база података, стручне праксе и осигурања квалитета.

Слабе стране:

Није омогућен приступ и студирање особама са инвалидитетом.

Препоруке за унапређење:

У будућем периоду омогућити студирање и приступ ресурсима високошколске установе особама са инвалидитетом.

КРИТЕРИЈУМ 6. Ресурси и финансирање

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

IV

7. Управљање информацијама о студијским програмима (7.1, 7.2, 7.3)	
<p>7.1. Систем редовног прикупљања и обраде информација о свим аспектима студијских програма (о стопи успјешности студената, напуштању студија, задовољству студената, запошљивости свршених студената и слично) је успостављен и користи се за унапређења квалитета студијских програма.</p> <p>7.2. Високошколска установа редовно прикупља и анализира податке о броју и старосној структури академског особља, spolu, односу броја наставника и студената, односу властитог и гостујућег кадра, као и податке анкетирања особља од стране студената.</p>	
<p>Добре стране: Информације о програмима Паневропског универзитета "Аперион", по усвајању од стране Сената за одређену школску годину, објављују се јавности путем Центра за односе са јавношћу, уз координацију Правне службе Универзитета. За прикупљање и објављивање информација на WEB страници задужена је Лабораторија за информационе технологије и учење на даљину. Информације о студијском програму са посебним освртом на дефинисане циљеве студијских програма и исходе учења, академска и научна звања која се стичу на студијском програму, наставни план и програм, јавно су објављене и налазе се на линку: http://apeiron-uni.eu/sport.html Информације на веб страници се налазе и на енглеском језику. Релевантне информације за студенте које се односе на наставни процес – распореди наставе, распореди испита, измјене термина, резултати испита, остале информације релевантне за успјешно студирање налазе се на огласној плочи факултета. Облици јавног информисања и комуникацијска стратегија описана је у документу Пословник квалитета 7.2.3. Јавно информисање, комуникационе стратегије и политике комуникације с јавношћу и Стратегији квалитета –Јавно информисање и политике комуникације. Водич за будуће студенте се редовно израђује и објављује на веб страници Универзитета.</p>	
<p>Слабе стране: Не постоји benchmark (референтна величина) у односу на коју/које ће подаци могу анализирати и сврсисходније користити него што је то тренутно случај.</p>	
<p>Препоруке за унапређење: Систем управљања подацима треба директно довести у везу са Стратешким планом, акционим планом и циљевима. Сваки циљ треба бити квантитативно одређен и једноставно мјерљив (Уколико је Стратешки циљ „Интензивирати међународну сарадњу са окружењем“, тада акциони план може садржавати подциљ „Повећати број incoming и outgoing наставника и административног особља“, benchmark може бити нпр. за 10 особа у једној години. Преко јединственог сврсисходног и планираног система то се лако може мјерити и пратити остварење стратешког плана по годинама. Креирати систем у којем ће се информације прикупљати систематизирано и по плану, а прикупљене информације користити сврсисходно (веза са стратешким планом). Систем и подаци се требају редовно ажурирати, у правилним интервалима.</p>	
КРИТЕРИЈУМ 7. Управљање информацијама о студијским програмима	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	IV

8. Информисање јавности о студијским програмима (8.1, 8.2, 8.3)	
<p>8.1. Високошколска установа објективно и правовремено информише јавност ажурираним информацијама о свим аспектима одобрених (лиценцираних) и/или акредитираних студијских програма које нуди са посебним освртом на дефиниране циљеве студијских програма и исходе учења. Подаци о академским каријерама запосленог и ангажованог особља су јавно објављени. Минимум 50% од укупних информација је на енглеском језику.</p>	
Добре стране:	
<p>Информације о програмима Паневропског универзитета "Аперион", по усвајању од стране Сената за одређену школску годину, објављују се јавности путем Центра за односе са јавношћу, уз координацију Правне службе Универзитета. За прикупљање и објављивање информација на WEB страници задужена је Лабораторија за информационе технологије и учење на даљину. Информације о студијском програму са посебним освртом на дефинисане циљеве студијских програма и исходе учења, академска и научна звања која се стичу на студијском програму, наставни план и програм, јавно су објављене и налазе се на линку: http://apeiron-uni.eu/sport.html</p> <p>Информације на веб страници се налазе и на енглеском језику.</p> <p>Релевантне информације за студенте које се односе на наставни процес – распореди наставе, распореди испита, измјене термина, резултати испита, остале информације релевантне за успјешно студирање налазе се на огласној плочи факултета.</p> <p>Облици јавног информисања и комуникацијска стратегија описана је у документу Пословник квалитета 7.2.3. Јавно информисање, комуникационе стратегије и политике комуникације с јавношћу и Стратегији квалитета –Јавно информисање и политике комуникације.</p>	
Слабе стране:	
<p>Научни картони наставног особља нису увијек ажурни.</p> <p>Информације су презентоване на начин да се не може лако доћи о подацима који су релевантни за разне заинтересоване стране.</p>	
Препоруке за унапређење:	
<p>Наставити са редовним ажурирањем научних картона наставног особља.</p> <p>Оспособити претраживач на веб сајту Универзитета, ради лакшег доласка до информација заинтересованим странама.</p>	
8. Информисање јавности о студијским програмима	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

9. Континуирано праћање, периодично вредновање и ревизија студијских програма (9.1, 9.2, 9.3, 9.4)	
<p>9.1. Процедуре за периодичну евалуацију, унапређење и реструктурирање постојећих студијских програма су успостављене. Процедуре укључују мишљења студената и других унутрашњих и спољних заинтересираних страна.</p> <p>9.2. Високошколска установа периодично евалуира наставни план и програм, наставни процес, степен реализације исхода учења и њихову релевантност за тржиште рада путем анкетања студената, академског и административног особља, те повратне информације користи за иновирање и унапређења истог.</p> <p>9.3. Високошколска установа прати и евалуира реализацију: акционог плана интернационализације, бенефите од потписаних Уговора о међународној сарадњи, проценат страних студената и професора; број и напредак својих студената на стручном усавршавању у иностранству; упошљавање дипломираних студената и сл.</p> <p>9.4. Квалитет, савременост и доступност ресурса се евалуирају путем анкетања академског особља и студената.</p>	
Добре стране:	
<p>Евалуација студијског програма се обавља сваке године. ВШУ спроводи конкретне активности с циљем унапређења студијских програма.</p> <p>На основу препорука за унапређење датих током претходне вањске евалуације Одбор за квалитет Универзитета Аперсион је урадио „Ходограм активности по препорукама комисије за вањско вредновање, Агенције за акредитацију ВШУ РС“.</p>	
Слабе стране:	
<p>Инпути са тржишта рада и захтјеви студената нису довољни показатељи потребе унапређења студијских програма.</p>	
Препоруке за унапређење:	
<p>Цјеловитије сагледавати потребе унапређења студијског програма.</p>	
КРИТЕРИЈУМ 9. Континуирано праћање, периодично вредновање и ревизија студијских програма	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

10. Мобилност академског особља и студената (10.1, 10.2, 10.3)	
<p>10.1. Мобилност академског особља и студената на студијском програму се промовише и унапређује путем заједничких пријава и учешћа на пројектима са другим високошколским установама из земље и иностранства.</p> <p>10.2. Механизми за остваривање билатералне и мултилатералне размјене студената са иностраним високошколским установама кроз различите програме и мреже студентске размјене уз признавање времена, оцјена и ECTS бодова остварених током размјене су успостављени.</p> <p>10.3. Високошколска установа кадровски и финансијски оснажује капацитете служби а међународну сарадњу и двосмјерну мобилност академског особља и студената. Ова служба прати и евалуира мобилност, те Сенату доставља годишњи Извјештај о мобилности академског особља и студената са приједлогом мјера за унапређење.</p>	
Добре стране:	
Високошколска установа је у потпуности у документацији предвидјела и описала процедуре и начин на који се врши признавање квалификација стечених у другим установама и образовним системима, с циљем наставка школовања у вашој ВШУ, промовишући на тај начин мобилност студената.	
Слабе стране:	
Слаба је заинтересованост студената и самим тим и учешће у програмима размјене.	
Препоруке за унапређење:	
Повећати учешће високошколске установе у програмима размјене студената.	
КРИТЕРИЈУМ 10. Мобилност академског особља и студената	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

10.	Назив студијског програма:	Ниво студија:	Назив(и) излазних квалификација:
	Спорт у циљаним групама	II циклус	Мастер спорта – 300 ECTS
1. Политика осигурања квалитета студијских програма (1.1, 1.2, 1.3)			
<p>1.1 Високошколска установа има усвојену и јавно доступну политику унутрашњег обезбјеђења квалитета студијских програма као дио њеног стратешког управљања.</p> <p>1.2. Политика обезбјеђења квалитета студијских програма је усмјерена на промоцију: истраживачког рада, учења и поучавања, мобилности и интернационализације на студијским програмима, као и спречавању плагијата радова наставника и завршних радова студената на свим циклусима студија.</p> <p>1.3. Политика подржава развој културе квалитете у којој сви унутрашњи учесници доприносе квалитету студијских програма, те дефинише начин укључивања спољних учесника у томе.</p>			
<p>Добре стране:</p> <p>Универзитет Апеирон има усвојену и јавно доступну политику осигурања квалитета и развоја студијских програма. Процедуре планирања и контроле квалитета Паневропски универзитет Апеирон је разрадио и ускладио према препорукама Европске асоцијације за обезбјеђење квалитета у високом образовању ЕНQA у документу ESG стандарда, а на Универзитету је уведен међународни стандард управљања квалитетом ISO 9001:2008 за високо образовање, образовање одраслих, научна истраживања и експериментални развој.</p> <p>Паневропски универзитет „АПЕИРОН“ посједује званично усвојен документ Политике осигурања квалитета ВШУ и документе који регулишу начин њеног доношења. Политика осигурања квалитета је регулисана кроз документе као што су Правилници, Стратегије и слично, који су објављени на веб страници Универзитета и доступни су јавности на увид:</p> <p>Политике квалитета http://apeiron-uni.eu/politika-kvaliteta.html</p> <p>Пословник квалитета http://www.apeiron-uni.eu/kvalitet/poslovnik_kvaliteta_rev_003a.pdf</p> <p>Правилник о осигурању квалитета http://www.apeiron-uni.eu/kvalitet/pravilnik_o_osiguranju_kvaliteta.pdf</p> <p>Стратегија осигурања квалитета http://www.apeiron-uni.eu/PUA-Q-SOK-002-Strategija-Rev004.pdf</p> <p>Стратегија развоја установе http://apeiron-uni.eu/kvalitet/strategija-razvoja-VSU.pdf</p> <p>На универзитету постоји служба за осигурање квалитета која брине о систему обезбјеђења квалитета. Постоје документи који доказују учешће интерних и екстерних заинтересованих страна у изради студијских програма, што је имало утицаја на структуру студијских програма. Политиком квалитета, Циљевима квалитета, изјавом Ректора те Изјавом о мисији и визији Универзитета омогућено је учешће свим заинтересованим странама, а нарочито студентима Апеирона у креирању и осмишљавању студијских програма. У периоду од 2015-2019. године на студијском програму Опште право су учињене потребне измјене у циљу модернизације студијског програма у областима у којима се указала потреба за измјенама на основу инпута од стране тржишта рада, студената и међународних партнера. Улога студената у обезбјеђењу квалитета и управљања је регулисана актима Универзитета и објављена на веб страници Универзитета. Дакле, студенти имају могућност учешћа у креирању и осмишљавању студијских програма кроз студентске анкете, учешћем у радним тијелима на Универзитету – кроз ННВ, Сенат и УО као и у директном</p>			

контакту са сарадницима Центра за вођење каријере, референтима факултета и стручним сарадником за осигурање квалитета.

Слабе стране:

Иако је Универзитет препознао потребу да дефинира мисију и визију (што је похвално и већ раније истакнуто) мисија и визија морају бити преформулисани у наредном периоду. Наиме, та два записа требају бити лигхт мотив сваке активности и дјеловања на Универзитету. Ти искази требају бити такви да истински живе на Универзитету, то су изјаве које живе сви запосленици и студенти. У конкретном случају ова два записа нису артикулисани правилно, записи су написани као превише опширне и генерализиране изјаве у којима се врло тешко могу препознати специфичности Универзитета Апеирон. Истовремено, с обзром на генерално записане мисију и визију тешко је успоставити директну везу између стратешког плана и навода у мисији и визији, што не неопходно. Стратегија треба имати краткорочне и средњорочне циљеве јасно формулисани које ће пратити мјерљиви индикатори

Процеси постојећег Система управљања и обезбјеђења квалитета регулисани су различитим типовима докумената проистеклих из различитих вањских захтјева (Статут и правилници – законски захтјеви, процедуре према захтјеву ISO 9000, самовалуација према ESG и критеријима). Упитна је ефективност овако организованог система у погледу реализације усвојених стратегија и политика, те постављених циљева.

Студенти су укључени у политику осигурања квалитета високошколске установе, међутим више пажње треба да се посвети њиховом активном учешћу у процесу обезбјеђивања квалитета. Кроз разговор са студентима, Комисија је утврдила да студенти иако су формално дио тима за квалитет, немају најјаснију слику о томе која је њихова улога и одговорности у обезбјеђењу квалитета и унапређењу рада високошколске установе.

Препоруке за унапређење:

Препорука Комисије је да Универзитет Апеирон што прије приступи креирању мисије и визије у складу са основним поступлатима модерног менаџмента и стратешког планирања. Мисија треба описивати јасно све активности Универзитета на путу остварења визије (уз јасне географске, временске одреднице као и активности које су основа дјеловања).

Стратешки план треба бити документ који је потпуно одвојен од Стратегије осигурања квалитета (јер квалитет може бити један од стратешких циљева). Током интервјуа са представницима Универзитета установљено је да је процес стратешког планирања није дио пословне културе и активности, те да не постоје записници који могу потврдити проведени поступак стратешког планирања. Комисија није могла констатовати на који начин је план креиран, те да је исти реално постављен а на основу стварног стања. У процесу стратешког планирања потребно је укључити све интересно-утјецајне стране (наставнике, чланове управе, студенте, представнике ресорног Министарства као институције која доноси оквир дјеловања високошколских установа,... Стратешки циљеви као и опис извршне стратегије требају бити једноставни конкретни записи стратешких циљева и подциљева (уз наведене активности) које требају водити ка испуњењу мисије). Препоручује креирање Стратегије али и пратећег акционог плана који ће имати развијене јасне индикаторе за мјерења (уз идентифициране benchmark вриједности). Потребно је на основу дефинираних индикатора и упоредних вриједности вршити годишње праћење реализације Стратегије.

Неопходно је креирати SWOT матрицу у којој ће се сагледати сви ризици којима Универзитет може бити изложен у наредном периоду те развити мјере за управљање истим.

Стратегија осигурања квалитета треба бити прецизније написан документ из које ће се јасно видјети успостављени систем квалитета, алати који се користе за осигурање квалитета, али и индикатори који ће на јасан начин показати како се квалитетом управља (то подразумијева идентификацију распореда и носилаца активности у том сегменту, очекиване циљеве, benchmark вриједности те попис свих превентивних и корективних мјера. Универзитету се препоручује да пажњу у наредном периоду посвети креирању мјерљивих индикатора о провођењу система квалитета за све сегменте система (мисли се на интерни систем квалитета),

те да исте користи у извјештавању како би се јасно могло утврдити одступање и на основу утврђеног донијети мјере за побољшање система квалитета (корективне мјере за случајеве одступања, али и превентивне мјере с циљем спрјечавања одступања).

Редизајнирати постојеће процесе Система обезбјеђења квалитета у јединствен Интегрисани систем који ће обухватати механизме за ефективну реализацију стратегија, политика и циљева проистеклих из свих вањских и унутрашњих захтијева. При томе имплементирати погодне аналитичке и системске методе управљања квалитетом као што су: SWOT, BSC, Project management, Анализа шанси и ризика, методе креирања и управљања организационим знањем и др.

Едукације и обуке са студентима који су дио тима за квалитет и дио управљачких органа универзитета требају се вршити чешће и интезивније, јер они као крајњи корисници производа коју нуди Универзитет могу указати на реалне потребе и недостатке високошколске установе. Потребно их је додатно мотивисати на континуирано проактивно дјеловање у систему квалитета и да као појединци износе мишљења, молбе и жалбе групе студената коју представљају.

КРИТЕРИЈУМ 1. Политика осигурања квалитета студијских програма

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

2. Креирање и усвајање студијских програма (2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6)

- 2.1.** Високошколска установа има успостављене процедуре за креирање и усвајање студијских програма који укључују студенте и све заинтересоване стране.
- 2.2.** Студијски програми су усклађени са научним и образовним стандардима и достигнућима одређене научне/умјетничке области, захтјевима сродних научних области у циљу стицања мултидисциплинарних знања, захтјевима тржишта рада и међународних реформских процеса.
- 2.3.** Циљеви студијског програма и исходи учења су јасно дефинисани и подударни са садржајем студијских програма и нивоом циклуса студија и у складу су са стратегијом установе. Циљеви студијског програма и исходи учења су упоредиви са истим и/или сличним програмима на високошколским установама у БиХ и иностранству.
- 2.4.** Исходи учења су утврђени и наведени на сваком нивоу студијског програма, те су повезани са стандардима квалификација, Квалификационим оквиром у БиХ и Оквиром квалификација Европског простора високог образовања (QF-EHEA).
- 2.5.** Наставни план и програм садржи минимално: преглед обавезних и изборних предмета, оквирни садржај наставне материје за сваки од предмета (подијељену према броју седмица/наставних јединица у склопу једног семестра), оптерећење студента по предмету, бодовну вриједност сваког предмета исказану у складу са ECTS-ом, начине провјере и вредновања континуираног стицања знања студента, бодовну ECTS вриједност завршног рада на I и II циклуса студија, у зависности од статуса установе, методе обезбјеђења квалитета, листе обавезне и допунске литературе за сваки поједини предмет, обавезне и специфичне опрему за извођење програма/предмета према захтјевима научне/умјетничке области.
- 2.6.** Високошколска установа обезбјеђује: интердисциплинарност / мултидисциплинарност плана и програма, интернационализацију наставног плана и програма, интеракцију са професионалном праксом, реализацију практичне наставе и активно учешће студената у научно / умјетничком истраживању у оквиру студијског програма.

Добре стране:

Процедура развоја студијских програма регулисана је Пословником квалитета - http://www.apeiron-uni.eu/kvalitet/poslovnik_kvaliteta_rev_003a.pdf (7.3 Projektovanje i razvoj, A Razvoj nastavnih planova i programa).

Учеће студената је дефинисано Пословником квалитета (7.2 Prosesi koji se odnose na zainteresovane strane). Улога студената у обезбјеђењу квалитета и управљања је дефинисана актима Универзитета и објављена је на веб страници универзитета - <http://www.apeiron-uni.eu/uloga-studenta-u-obezbjedenju-kvaliteta.html>

У подручју осигурања квалитета активан је и Студентски парламент који својим дјеловањем осигурава учеће студената у осигурању квалитета.

Из приложене документације је видљиво учеће представника студената у изради стратегије осигурања квалитета за период 2020-2025 године. У раду Одбора за квалитет учествовао је студент Владимир Домазет - представник студената II циклуса студија, што је документовано записником са одржане сједнице Одбора за квалитет (Записник Одбора за квалитет 2019).

У елаборату оправданости оснивања студијског програма наведени су струковни стандарди, исходи учења и компетенције свршених студената.

У приложеној документацији студијски програм Спорт у циљаним групама - II циклус студија има дефинисане образовне циљеве који су усклађени са стратешким документима. и постоје докази њихове остваривости (докази).

Исходи учења су дефинисани у силабусима појединих наставних предмета.

Доступност линкова студијских програма који се наводе као подударни са студијским програмом Спорт у циљаним групама - II циклус студија.

Наставни план и програм студијског програма Спорт у циљаним групама садржи елементе утврђене Оквирним законом о високом образовању, Законом о високом образовању РС, Стандардима и смјерницама за осигурање квалитета у европском простору високог образовања, Критеријима за акредитацију високошколских установа, Критеријима за акредитацију студијских програма и општим актима Паневропског универзитета Апеирон.

Наставни план и програм је дефинисан у правилима студирања на другом циклусу студија.

<http://www.apeiron-uni.eu/MASTER/Pravila%20studiranja%20na%20drugom%20ciklusu.pdf>

План студијског програма Спорт у циљаним групама - II циклус студија садржи преглед обавезних и изборних предмета, оквирни садржај наставне материје за све поједине предмете, оптерећење студента по предмету, бодовну вриједност сваког предмета исказану у складу са ECTS-ом, начине провјере и вредновања континуираног стицања знања студента, бодовну ECTS вриједност мастер рада. Сви предмети су једносеместрални и носе одговарајући број ECTS бодова при чему један бод одговара 30 сати активности студента. У плану је дефинисан опис сваког предмета који садржи назив, тип предмета, годину и семестар студија, број ECTS бодова, циљ курса са очекиваним исходима, знањима и компетенцијама, предуслове за похађање предмета, садржај предмета, препоручену литературу, методе извођења наставе, начин провјере знања и оцјењивања и друге податке. Процедура развоја, ревизије и увођења иновација регулисана је Пословником квалитета (7.3 Projektovanje i razvoj, A Razvoj nastavnih planova i programa).

http://www.apeiron-uni.eu/kvalitet/poslovnik_kvaliteta_rev_003a.pdf

Додјељивање ECTS бодова се врши у складу са Статутом Паневропског универзитета Апеирон (5. Метрика и методика студија, члан 44. и 45.)

У приложеној документацији ВШУ наводи да истраживачко-акциони програм обухвата активности везане за истраживања која се спроводе најчешће у оквирима завршних радова (дипломских, специјалистичких, приступних, мастер и докторских радова), али и у оквирима научно-истраживачких и стручно-истраживачких пројеката које води универзитет и његове организационе јединице, као и међународних пројеката у којима универзитет учествује као партнер. Такође, наглашава се и то да истраживачко-акциони програм укључује и истраживање извора, учеће студента у другим научно-истраживачким одн. стручним пројектима, одбрањене или објављене радове студента, учеће на научно-стручним скуповима, радну, стручну, клиничку и лабораторијску праксу и ауторство у иновацијама и патентима. Као позитивни примјери учећа студената на конференцијама и конгресима наводе се сљедеће активности:

Под слоганом, “Ваша каријера почиње овдје”, на Паневропском универзитету „АПЕИРОН“ је одржан тродневни IEEE Конгрес за студенте и младе професионалце БиХ 2019, који је по први пут организован у Бањој Луци, а већ три пута у Сарајеву. Студенти су активно учествовали у радионицама на Конгресу и присуствовали излагањима научних радова.

<http://apeiron-uni.eu/Saop%C5%A1tenjeIEEE.pdf>

<http://cvk.apeiron-uni.eu/content/ieee-me%C4%91unarodni-kongres-0>

У организацији Факултета спортских наука на Универзитету се сваке године одржава међународна конференција “Спортске науке и здравље” у чијем раду учествују и бројни гости са домаћих и страних универзитета а студенти учествују у раду конференције са постер презентацијама.

STUDENTI IZLAGANJE RADOVA.pdf

Према приложеној документацији анализе студијских програма се врше бар једном годишње у оквиру редовног рада Сената универзитета приликом усвајања Наставних планова и програма за наредну школску годину. Значајни улазни подаци за анализу добијају се из Анкета које су уведене на универзитету и које су прецизно дефинисане у виду процедура кроз правилник о студентском вредновању и анкетирању. Дио улазних података се генерише кроз редовне периодичне статистичке анализе одн. benchmarking дијела наставног процеса који се односи на пролазност, ефикасност евалуирања знања, проценат одустајања (дроп оутс) и оцјењивање студената. Прилагођавања се врше периодично, потреба за иновацијама и прилагођавањима се идентификује кроз контакте и разговоре са студентима и партнерима са тржишта рада а у складу са Пословником квалитета (7.3. Пројектовање и развој /7.3.1. А пројектовање и развој наставних планова) и Правилником о унапређењу студијског програма.

Универзитет Апеион има јасно утврђене процедуре израде и одбране завршног -мастер рада. Уз уписну документацију завршне године студија другог циклуса, студент прилаже и Захтјев за одобравање теме и именовање ментора у којем се изјашњава о врсти и карактеру студија другог циклуса којег жели да студира, бира ужу научну област свога обавезног студијског програма која је од значаја за професионални профил за који се студент определио, наводи оквирни назив и садржај теме завршног рада, предлаже ментора, предлаже изворе и садржај изборног програма и кандидује за признавање предмете из студија другог циклуса које је положио на другим високошколским установама

<http://www.apeiron-uni.eu/MASTER/Zahtjev-za-odobravanje-teme-imenovanje-mentora.pdf>

Процедура избора Ментора, одлуке ННВ и остала релевантна питања регулисана су Статутом Универзитета (члан 127. – члан 131.Статута) и Правилима II циклуса студија.

Процедура одбране завршног рада детаљно је регулисана Статутом Универзитета (13.Поступак одбране завршног мастер рада, члан 142. – 149.) и Правилима II циклуса студија.

<http://www.apeiron-uni.eu/statusna-dokumentacija-files/statut-univerziteta.pdf>

<http://www.apeiron-uni.eu/MASTER/Pravila%20studiranja%20na%20drugom%20ciklusu.pdf>

Postupak izrade, struktura i vrednovanje završnog rada je propisana Statutom Univerziteta.

[http://www.apeiron-](http://www.apeiron-uni.eu/MASTER/DIJAGRAM%20TOKA%20REALIZACIJE%20MASTER%20STUDIJA%20I%20IZRADE%20MASTER%20RADA%20DTM01-2012.APEIRON.pdf)

[uni.eu/MASTER/DIJAGRAM%20TOKA%20REALIZACIJE%20MASTER%20STUDIJA%20I%20IZRADE%20M](http://www.apeiron-uni.eu/MASTER/DIJAGRAM%20TOKA%20REALIZACIJE%20MASTER%20STUDIJA%20I%20IZRADE%20MASTER%20RADA%20DTM01-2012.APEIRON.pdf)

[http://www.apeiron-](http://www.apeiron-uni.eu/MASTER/DIJAGRAM%20TOKA%20REALIZACIJE%20MASTER%20STUDIJA%20I%20IZRADE%20MASTER%20RADA%20DTM02-2012.APEIRON.pdf)

[uni.eu/MASTER/DIJAGRAM%20TOKA%20REALIZACIJE%20MASTER%20STUDIJA%20I%20IZRADE%20M](http://www.apeiron-uni.eu/MASTER/DIJAGRAM%20TOKA%20REALIZACIJE%20MASTER%20STUDIJA%20I%20IZRADE%20MASTER%20RADA%20DTM02-2012.APEIRON.pdf)

На универзитету постоји Правилник о антиплагијаризму.

Веа између садржаја програма и циљева је описана елаборату студијског програма и дескрипторима знања као и генеричке и специфичне компетенције које студент стиче на студију II циклуса овог студијског програма.

Документи система квалитета првог нивоа\APEIRON-Master studij ELABORAT-SUCG-decembar 2013.pdf

У циљу добијања што реалније процјене задовољства студената стеченим знањем и вјештинама Паневропски универзитет \"АПЕИРОН\" спроводи континуирано поступак оцјене квалитета својих студијских програма. Овај поступак се проводи анкетањем студената у складу са Правилником о студентском вредновању и анкетању. Примјењују се анкете које се односе на оцјену квалитета студијског програма и оцјену квалитета наставног особља. Анкетни листови се обрађују у систему ОЦР-а и запремају у бази података за даљу обраду. Одбор за осигурање квалитета доставља извјештај о резултатима анкете ННВ и Сенату, који доносе одговарајуће мјере унапређења квалитета.

Студијски програм \"Спорт у циљаним групама\" који се изводи на Факултету спортских наука Паневропског универзитета \"АПЕРИОН\" намјењен је мастер образовању спортских тренера, спортских педагога, експерата за спортску рехабилитацију и за рад у циљним групама, те врхунским спортистима који су оспособљени за тренерски рад у спортским клубовима, спортским и здравственим установама у различитим гранама спорта и појединачним спортским дисциплинама, за рад са специјализираним друштвеним групама и са групама са посебним потребама, за тренинг врхунских спортиста и за развој основних и општих физичких способности, те за обављање високих управљачких функција у спортских организацијама и савезима.

Генеричке и специфичне компетенције које студент стиче на студију II циклуса овог студијског програма су описане у Елаборату студијског програма.

Паневропски универзитет ради анализу запошљивости свршених студената и у сталном је контакту са послодавцима и студентима/алумнистима. Осим анкетања писменим путем ове информације се прикупљају и у директном разговору са послодавцима и студентима. Информације о запошљивости студената, захтјевима тржишта рада и евентуалним примједбама послодаваца и/или дипломираних студената Центар за вођење каријере доставља Одбору за квалитет у даљу процедуру.

Слабе стране:

Руководство Универзитета, на основу мисије, циљева и политике, именује Тим за развој, који обликује задатак за израду наставних планова и програма. Међутим, увидом у приложу документацију нема довољно доказа о поштовању свих предвиђених процедура и ефикасности дјеловања Тима за развој.

Иако су наведени референтни студијски програми (из регије и иностранства) који образују сличне профиле нису објашњене стручне сличности и разлике.

На основу анализе приложене документације се не може извести закључак да образовни циљеви студијског програма укључују и остварују четири препоруке Савјета Европе у вези са сврхом високог образовања.

Образовни циљеви студијског програма Спорт у циљаним групама - II циклус студија се у великој мјери подударају са образовним циљевима других студијских програма на ВШУ. У приложеној документацији нема јасних доказа остваривости образовних циљева.

Исходи и компетенције свршених студената се више декларативно описују. Изостају прецизна одређења исхода и компетенција мастера спорта.

Није израђена матрица исхода учења на нивоу студијског програма. Иако су исходи учења дефинисани унутар појединих наставних предмета изостаје унутрашња кохерентност на нивоу наставног плана и програма. У појединим наставним предметима исходи учења нису јасно дефинисани и кориштене су неадекватне језичке формулације. Детаљнијим увидом у достављене силабусе уочене су нелогичности у погледу образовања стручног профила -мастер спорта.

Излазне компетенције студената које су обухваћене садржајима у оквиру силабуса предмета нису равномерно распоређене по предметима. Силабуси предмета не обухватају све потребне компетенције за излазни профил -мастер спорта. Примједба се посебно односи на компетентност студената за научно-истраживачки рад.

Недостаје документација која доказује број ангажованих студената у научно-истраживачком раду.

Превелико ослањање на критериј - инпути са тржишта рада у процесу развоја и унапређења студијског програма.

Детаљнијим увидом у наставни план и програм може се закључити да број бодова који се стиче у оквиру појединих наставних предмета није равномјерно распоређен на предиспитне и испитне активности.

У приложеној документацији нема довољно доказа да вредноване стечене квалификације реално осликавају стечени ниво знања. Иако је дат табеларни приказ институција са којима високошколска институција остварује међународну сарадњу то није довољан аргумент њихове остваривости. Није дефинисано у оквиру којих активности и предмета се остварује стицање генеричких компетенција. Није израђена матрица исхода учења која јасно дефинише у оквиру којег предмета, у којем обиму и кроз које активности се остварују дефинисани исходи учења.

Препоруке за унапређење:

Транспарентније дјеловање Тима за развој, који обликује задатак за израду наставних планова и програма. У тијела универзитета је пожељно укључити представнике студената свих организационих јединица. Детаљније образложење стручних сличности и разлика са референтним студијским програмима. Наведени студијски програми факултета развијених европских земаља и регије (Telemark University College Norway - Норвешка, Cardiff Metropolitan University, Cardiff School of Sport - England, Свеучилиште у Загребу, Кинезиолошки факултет – интегрисани дипломски свеучилишни студиј кинезиологије, имају одређене сличности са називима појединих наставних предмета, али је неопходно извршити анализу садржаја силабуса и акценатовати компатибилност. То свакако не подразумејева потпуну усклађеност студијских програма, већ одређене сличности које произилазе из правила струке. Такође, потребно је имати у виду разлог због којег се од студијских програма тражи испуњеност овог индикатора.

Иако су у елаборату оправданости оснивања студијског програма наведени струковни стандарди, исходи учења и компетенције свршених студената потребно је ускладити исходе учења појединих наставних предмета у наставном плану и програму, те да детаљније образложити компетенције свршених студената.

Образовне циљеве студијског програма Спорт у циљаним групама - II циклуса студија је пожељно ускладити са излазним профилем, те направити јасну дистинкцију међу различитим професионалним усмјерењима који се образују у овој високошколској институцији.

Пожељно је да се цјеловито, на нивоу студијског програма, сагледају и ревидирају дефинисани исходи, те изради матрица исхода учења која јасно дефинише у оквиру којег предмета, у којем обиму и кроз које активности се остварују дефинисани исходи учења.

Извршити анализу упоредивости студијског програма Спорт у циљаним групама - II циклус студија са сличним студијским програмима у региону и Европи, те адекватно документовати.

Уколико ВШУ периодично ревидира студијски програм, потребно је и адекватно документовање. Равномјерност излазних компетенција студената у оквиру наставних предмета предвиђених планом студијског програма.

Већа усмјереност наставних садржаја на потребне компетенције за излазни профил -мастер спорта. Адекватније вођење документације.

Инпути са тржишта рада имају ограничавајућу улогу у развоју и унапређењу студијског програма. Боља усклађеност броја стечених бодова на предметима са стварним оптерећењем студената, те равномјерност у распоређивању бодова на предиспитне и испитне обавезе.

Израда матрице исхода учења и прецизније дефинисање генеричких и специфичних компетенција.

КРИТЕРИЈУМ 2. Креирање и усвајање студијских програма

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента (3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7)

- 3.1. Академско особље које изводи наставу је претходно припремљено и мотивисано за ту активност, те у припреми за ту активност узима у обзир резултате анкета евалуације квалитета учења и поучавања од стране студената.
- 3.2. Академско особље мотивише и укључује студенте на преузимање активне улоге у истраживачко, научно-истраживачком и наставно-образовном процесу уз одговарајуће усмјеравање, консултације и подршку. Академско особље које изводи наставу је претходно припремљено и мотивисано за ту активност, те у припреми за ту активност узима у обзир резултате анкета евалуације квалитета учења и поучавања од стране студената.
- 3.3. Студенти се оцјењују кроз јавно доступне процедуре за праведно, транспарентно и досљедно оцјењивање, као и кроз различите облике провјере знања и вјештина у складу са специфичностима и постављеним циљевима студијског програма.
- 3.4. Процедуре оцјењивања регулишу: организацију тестова и испита, критерије и методе оцјењивања од стране испитивача и комисије, транспарентност оцјењивања и могућност жалби студената на оцјењивање.
- 3.5. Високошколска установа има процедуру која дефинише поступак израде, структуру и вредновање завршног рада студената одређеног циклуса студија, као и права обавезе студента и ментора и услове за менторство.
- 3.6. Представници студената су укључени у рад тијела високошколске установе чија је надлежност управљање и доношење одређених одлука о студијским програмима.
- 3.7. Високошколска установа има успостављен механизам и процедуре за подршку студентима за савјетовање о будућем развоју каријере.

Добре стране:

Студенти су путем својих представника, веб странице универзитета на којој се налазе Статут, извод из Статута са правилима студирања, Процедуре жалбе и остале мјере подршке студентима током студија упознати са документима који регулишу процес образовања.

[хттп://www.апеирон-уни.еу/](http://www.апеирон-уни.еу/)

Жалбе на процедуре оцјењивања на студијском програму Спорт у циљаним групама - II циклус студија нису покретане.

Статутом Универзитета (чл.47) и НПП су предвиђене различите методе реализације наставе – предавања, цасе студу, дијалог систем којима се обезбјеђује висока мотивација и партиципација студената (модел и начин одржавања наставе су објашњени у дијелу Б2.3.1. – начин извођења наставе на студијском програму).

Наставни и истраживачки процес на студијима другог циклуса организује се у складу са Правилима студија другог циклуса.. Успјешност студената у савладавању појединог предмета континуирано се прати у наставном процесу и током обраде тог предмета. Полагање свих испита на Универзитету је јавно и транспарентно.

Процедура оцјењивања на студијском програму Спорт у циљаним групама је регулисана Статутом Универзитета (8. Евалуација знања и постигнућа студената члан 63. – 93.) и Процедуром о евалуацији знања и постигнућа студената и јавно је објављена на веб страници Универзитета.

[хттп://www.апеирон-уни.еу/ПУА-](http://www.апеирон-уни.еу/ПУА-)

[ПР%2012_002_Процедура_евалуација_знања_и_постигнуца_студената.пдф](#)

Процедура жалбе студената на оцјењивање је регулисана Статутом Унвиерзитета (8. Евалуација знања и постигнућа студената члан 77. – 78.)

Процедура по приговору студената на рад наставног и ненаставног особља регулисана је посебном процедуром.

Начин извођења наставе и начин провјере знања студената су регулисане Статутом Универзитета (5.Метрика и методика студија).

Процедура жалбе студената на оцјењивање је регулисана Статутом Универзитета (8. Евалуација знања и постигнућа студената члан 77. – 78.)

За студенте са инвалидитетом организују се додатне наставне активности и активности подршке у складу са Правилником о студирању студената са инвалидитетом

Активна улога студената у креирању процеса учења је дефинисана и осигурана Пословником квалитета, Статутом, Правилима студирања и Процедуром евалуације знања и постигнућа студената.

Учешћем у раду Студентског парламента и преко својих представника у управним тијелима Универзитета студенти учествују у креирању студијских програма, доношењу одлука и осталим процесима на Универзитету.

У складу са чланом 25 Закона о високом образовању Републике Српске (Сл. гласник РС бр. 73/10) високошколска установа спроводи континуирано поступак самовредновања и оцјене квалитета својих студијских програма, наставе и услова рада. Да би успјешно испунила овај захтјев у складу са процедурама за обезбјеђење квалитета високошколске установе и критеријумима самовредновања, потребно је да се континуирано врши анкетање студената и радника универзитета у различитим областима на које се односи процес самовредновања и акредитације. Стога је у систему обезбјеђења квалитета на Паневропском универзитету успостављен скуп анкета и дефинисана правила обраде и интерпретације резултата анкетања.

Резултати анкета се редовно анализирају од стране Одбора за квалитет, ННВ и Сената и предлажу се корективне и превентивне мјере.

Учешће студената и заинтересованих страна је дефинисано Пословником квалитета (7.2 Процеси којима се односе на заинтересоване стране). Фокусирање на заинтересоване исказано је и Политиком квалитета, Циљевима квалитета, изјавом о мисији и визији Универзитета као и Правилником о осигурању квалитета.

Студенти имају могућност учешћа у креирању и осмишљавању студијских програма кроз студентске анкете, учешћем у радним тијелима на Универзитету – кроз ННВ, Сенат и УО као и у директном контакту са сарадницима Центра за вођење каријере, референтима сваког факултета и стручним сарадником за осигурање квалитета.

Активна улога студената у креирању процеса учења је дефинисана и осигурана Пословником квалитета, Статутом, Правилима студирања и Процедуром евалуације знања и постигнућа студената. Улога студената у обезбјеђењу квалитета и управљања је дефинисана Упутством о улози студената у обезбјеђењу квалитета и управљања

<http://apeiron-uni.eu/uloga-studenta-u-obezbjedenju-kvaliteta.html>

Слабе стране:

Није у потпуности јасно на који начин се студенти могу укључити у процес креирања студијских програма, процес учења и подучавања или се могу укључити искључиво преко студентских представника. То је посебно ограничавајуће уколико у тијелима универзитета као што су Сенат и Одбор за осигурање квалитета, нема представника свих организационих јединица.

У приложеној документацији нема примјера који указују на то да резултати студентске анкете могу утицати на процес оцјењивања.

Препоруке за унапређење:

Детаљније образложити студентску партиципацију у процес креирања студијских програма, процесу учења и подучавања. Образложити начин на који студенти партиципирају у унапређењу процеса учења. Водити евиденцију о доказима који указују на то да резултати студентске анкете могу утицати на процес оцјењивања.

3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификавање (4.1, 4.2, 4.3)	
<p>4.1. Упис студената на студијски програм било којег циклуса врши се на основу законских одредница, јасних и транспарентних критеријума који укључују провјере знања, склоности и способности кандидата и успјех у претходном школовању, а у складу са анализираним друштвеним потребама и обезбијеђеним ресурсима за извођење програма. Конкурс за упис се јавно објављује на Веб страници установе и у медијима.</p> <p>4.2. Процедуре за признавање високообразовних квалификација, периода студија и претходног учења, а што подразумијева и признавање неформалног и информалног учења су успостављене. Процедуре за признавање су у складу са Лисабонском конвенцијом о признавању.</p> <p>4.3. Дипломираним студентима се додјељује документ који појашњава стечену квалификацију, укључујући остварене исходе учења, те контекст, ниво, садржај и статус студија који су похађали и успјешно завршили.</p>	
<p>Добре стране: Постојање дефинисаних процедура за признавање и стицање квалификација, те интерних прописа који регулишу поступке и одговорна тијела/особе за анализу уписа и праћење напредовања студената. На Паневропском универзитету Апеирон постоје јасне процедуре за упис студената на поједине студијске програме и циклусе студија. Уз диплому студенти који су дипломирали на студијском програму Спорт у циљаним групама добијају Додатак дипломи. Овај документ пружа детаљан увид у ниво, природу и садржај студија, као и у систем организовања високог образовања БиХ. Општи модел додатка диплома у БиХ је донијело Вијеће министара БиХ. Студентска документа\Суплемент мастер додаток дипломи II циклус студија спорт.пдф Увјерење о дипломирању, диплома и додаток дипломи се издају у складу са Процедуром – издавање увјерења о дипломирању, дипломе и додатка дипломи Procedure\PUA-PR 11_Procedura-Izdavanje_uvjerenja_o_diplomiranju_diplome_i_DD.pdf Центра за вођење каријере и канцеларија за међународну сарадњу организују радионице на којима се представљају могућности за учешће у међународним пројектима и програмима. http://cvk.apeiron-uni.eu/content/erasmus-projekti-za-mlade</p>	
<p>Слабе стране: Прописи за праћење напредовања студената нису јасно формулисани.</p>	
<p>Препоруке за унапређење: Побољшати прописе који регулишу праћење напредовања студената.</p>	
КРИТЕРИЈУМ 4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификавање	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

5. Људски потенцијали (5.1, 5.2, 5.3, 5.4)

- 5.1.** Број компетентног академског (наставници и сарадници) и неакадемског особља за квалитетну реализацију студијског програма је у складу са одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање.
- 5.2.** Високошколска установа има дефинисану политику управљања људским потенцијалима са јасним и транспарентним критеријумима за запошљавање академског особља, задужењима, оптерећењем и одговорностима, критеријумима за професионални развој, напредовање и стручно усавршавање академског особља и механизме за праћење рада академског особља са мјерама за унапређење.
- 5.3.** Академско особље је посвећено истраживачком, односно научно-истраживачком и умјетничком раду, посебно кроз међународне научно-истраживачке пројекте, те заједничке активности ментора и студента на изналагању грантова или стипендија.
- 5.4.** Административном и помоћном особљу је омогућено усавршавање кроз учешће на обукама, посебно у вези информатичких система и система управљања.

Добре стране:

Установа има израђене правилнике и успостављене процедуре и критерије запошљавања наставника усаглашене са законским захтјевима.

Универзитет Аперсион има дефинисану политику управљања људским ресурсима и политику развоја знања и компетенција наставника.

На установи се врши анализа оптерећености наставног особља за сваки студијски програм.

Људски ресурси\Оптерећење II циклус Спорт у циљаним групама.пдф

Универзитет Аперсион улаже у људске ресурсе и пружа прилику свим запосленим да се професионално развијају.

Научно-истраживачки рад на Паневропском универзитету је регулисан Статутом Универзитета чланови 108 –111, Правилником о унутрашњој организацији Научно истраживачког института ПУА

Паневропски универзитет „АПЕИРОН“ подржава истраживачки рад академског особља, те прати и анализира њихов рад.

Систематско презентовање резултата научно-истраживачког рада и стручних пројеката Паневропског универзитета и његовог академског особља врши се путем међународних конференција и научно-стручних часописа чији је оснивач Паневропски универзитет и који излазе 1 - 2 пута годишње:

institut.apeiron-uni.eu/izdavacka-djelatnost/naucni-casopisi

Слабе стране:

Није креиран дугорочни и оперативни план развоја људских ресурса и запошљавања новог кадра. Изостаје документација о анализи и евалуацији компетентности и напредовања наставног особља.

Документација о ангажованим наставницима је непотпуна. Спискови ангажованих наставника су различити у појединим документима.

Препоруке за унапређење:

Систематичније презентовати резултате научно-истраживачког рада и стручних пројеката. Ажурирати научне картоне и све податке о ангажованим наставницима.

КРИТЕРИЈУМ 5. Људски потенцијали**ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:****III****6. Ресурси и финансирање (6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5)**

- 6.1.** Ресурси за извођење студијског програма који у складу са Препорукама Агенције о критеријумима за лиценцирање високошколских установа и студијских програма у БиХ и одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање су довољни и доступни студентима.
- 6.2.** Обавезна и специфична потребна опрему за извођење студијског програма/предмета према захтјевима научне области/уже научне области је доступна. Високошколска установа, обезбјеђује обавезну и допунску литературу за сваки поједини предмет која по садржају подржава реализацију предмета.
- 6.3.** Високошколска установа чини доступним студентима и академском особљу довољан број компјутерских просторија са приступом интернету и библиотеку с адекватном просторијом за читање, претраживачима и научним и другим базама података.
- 6.4.** Високошколска установа прати реализацију плана улагања у физичке ресурсе и опрему за научно-истраживачки рад и наставно-образовну дјелатност.
- 6.5.** Високошколска установа обезбјеђује кроз уговорне односе са другим високошколским установама и истраживачким центрима могућност кориштења њихових ресурса.

Добре стране:

На основу плана уписа студената у школску 2020/21. години минимална прописана површина простора износи 5.167 м². Установа располаже са 7.378 м² простора, што је значајно више од минималне површине прописане законским прописима.

Учионице и амфитеатри Паневропског универзитета „АПЕИРОН“ су опремљени комплетном мултимедијалном опремом, системом за телеконференсинг (ПЦ, видео бим, видео камера, два студијска микрофона, систем за аквизицију звука, озвучење учионице, приступ широкопојасном Интернету) што омогућава студије на даљину и комплетан видео надзор на изводјењу наставе.

Поред тога, Факултет спортских наука посједује најсавременију опрему за дијагностику у оквиру Центра за дијагностику:

Информатички и просторни ресурси\ФСН - Учионица 15 (Центар за дијагностику) OPREMA ZA DIJAGNOSTIKU.pdf

Фонд библиотеке износи 31577 наслова од чега је 15560 штампаних публикација: књига, уџбеника и научних публикација које су лоциране непосредно у библиотеци, док је 11501 електронско издање.

Током Оријентације на студију која се организује на почетку сваке академске године студенти се упознају са могућностима кориштења свих ресурса и услуга Универзитета. Током двије седмице студентима се представљају руководиоци свих служби, врше се презентације система учења на даљину, кориштења библиотечких и информатичких ресурса, база података, стручне праксе и осигурања квалитета. На универзитету се врши континуирано стручно усавршавање академског и административног особља. У задњих пет година реализована је обука за академско и неакадемско особље из следећих области: информатичка писменост (рад у Microsoft office програмима) страни језици (Енглески и Њемачки језик, Нивои I – IV) рад у SPSS програму и употреба алата за статистичке анализе управљање пројектима и рад у програму Microsoft Project.

Слабе стране:

Не постоји benchmark (референтна величина) у односу на коју/које ће подаци могу анализирати и сврсисходније користити него што је то тренутно случај.

Препоруке за унапређење:

Систем управљања подацима треба директно довести у везу са Стратешким планом, акционим планом и циљевима. Сваки циљ треба бити квантитативно одређен и једноставно мјерљив (Уколико је Стратешки циљ „Интензивирати међународну сарадњу са окружењем“, тада акциони план може садржавати подциљ „Повећати број incoming и outgoing наставника и административног особља“, benchmark може бити нпр. за 10 особа у једној години. Преко јединственог сврсисходног и планираног система то се лако може мјерити и пратити остварење стратешког плана по годинама.

Креирати систем у којем ће се информације прикупљати систематизовано и по плану, а прикупљене информације користити сврсисходно (веза са стратешким планом).

Систем и подаци се требају редовно ажурирати, у правилним интервалима.

КРИТЕРИЈУМ 6. Ресурси и финансирање

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

IV

7. Управљање информацијама о студијским програмима (7.1, 7.2, 7.3)

7.1. Систем редовног прикупљања и обраде информација о свим аспектима студијских програма (о стопи успјешности студената, напуштању студија, задовољству студената, запошљивости свршених студената и слично) је успостављен и користи се за унапређења квалитета студијских програма.

7.2. Високошколска установа редовно прикупља и анализира податке о броју и старосној структури академског особља, spolu, односу броја наставника и студената, односу властитог и гостујућег кадра, као и податке анкетирања особља од стране студената.

Добре стране:

На основу разговора евидентно је да постоји велики број анкета из којих се црпе подаци.

Посвећује се доста пажње комуникацији са вањским интересно-утјецајним странама.

Универзитет АПЕИРОН има имплементиран интегрисани информациони систем „Економица еФакулту“ са модулима за праћење и анализу информација о студентима, наставном особљу, кадровима, просторним ресурсима, планирање наставе и праћење наставног и радног процеса.

На основу ових информација генеришу се релевантне анализе које се разматрају на надлежним тијелима и доносе одлуке о покретању пројеката унапређења.

Слабе стране:

Научни картони наставног особља нису увијек ажурни.

Информације су презентоване на начин да се не може лако доћи о подацима који су релевантни за разне заинтересоване стране.

Препоруке за унапређење:	
Наставити са редовним ажурирањем научних картона наставног особља. Оспособити претраживач на веб сајту Универзитета, ради лакшег доласка до информација заинтересованим странама.	
КРИТЕРИЈУМ 7. Управљање информацијама о студијским програмима	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	IV
8. Информисање јавности о студијским програмима (8.1, 8.2, 8.3)	
8.1. Високошколска установа објективно и правовремено информише јавност ажурираним информацијама о свим аспектима одобрених (лиценцираних) и/или акредитираних студијских програма које нуди са посебним освртом на дефиниране циљеве студијских програма и исходе учења. Подаци о академским каријерама запосленог и ангажованог особља су јавно објављени. Минимум 50% од укупних информација је на енглеском језику.	
Добре стране:	
Облици јавног информисања и комуникацијска стратегија описана је у документу Пословник квалитета 7.2.3. Јавно информисање, комуникационе стратегије и политике комуникације с јавношћу и Стратегији квалитета. Водич за будуће студенте се редовно израђује и објављује на веб страници Универзитета За прикупљање и објављивање информација на WEB страници задужена је Лабораторија за информационе технологије и учење на даљину. Информације о студијском програму са посебним освртом на дефинисане циљеве студијских програма и исходе учења, академска и научна звања која се стичу на студијском програму, наставни план и програм, јавно су објављене и налазе се на линку: http://apeiron-uni.eu/sport.html Информације на веб страници се налазе и на енглеском језику. Релевантне информације за студенте које се односе на наставни процес – распореди наставе, распореди испита, измјене термина, резултати испита, остале информације релевантне за успјешно студирање налазе се на огласној плочи факултета.	
Слабе стране:	
Не објављују се стопе пролазности и просјечне оцјене по предметима. Подаци о запосленима се не ажурирају правовремено.	
Препоруке за унапређење:	
Потребан је транспарентнији приказ информација које се односе на анализе пролазности и просјечне оцјене по предметима, те ажурирање података о запослености.	
8. Информисање јавности о студијским програмима	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

9. Континуирано праћање, периодично вредновање и ревизија студијских програма (9.1, 9.2, 9.3, 9.4)	
<p>9.1. Процедуре за периодичну евалуацију, унапређење и реструктурирање постојећих студијских програма су успостављене. Процедуре укључују мишљења студената и других унутрашњих и спољних заинтересираних страна.</p> <p>9.2. Високошколска установа периодично евалуира наставни план и програм, наставни процес, степен реализације исхода учења и њихову релевантност за тржиште рада путем анкетања студената, академског и административног особља, те повратне информације користи за иновирање и унапређења истог.</p> <p>9.3. Високошколска установа прати и евалуира реализацију: акционог плана интернационализације, бенефите од потписаних Уговора о међународној сарадњи, проценат страних студената и професора; број и напредак својих студената на стручном усавршавању у иностранству; упошљавање дипломираних студената и сл.</p> <p>9.4. Квалитет, савременост и доступност ресурса се евалуирају путем анкетања академског особља и студената.</p>	
Добре стране:	
<p>Евалуација студијског програма се обавља сваке године.</p> <p>Универзитет Аперсион реализује конкретне активности с циљем унапређења студијских програма.</p> <p>На основу препорука за унапређење датих током претходне вањске евалуације Одбор за квалитет Универзитета Аперсион је урадио „Ходограм активности по препорукама комисије за вањско вредновање, Агенције за акредитацију ВШУ РС“.</p>	
Слабе стране:	
<p>Инпути са тржишта рада и захтјеви студената нису довољни показатељи потребе унапређења студијских програма.</p>	
Препоруке за унапређење:	
<p>Неопходно је цјеловитије сагледавање потребе унапређења студијског програма.</p>	
КРИТЕРИЈУМ 9. Континуирано праћање, периодично вредновање и ревизија студијских програма	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

10. Мобилност академског особља и студената (10.1, 10.2, 10.3)	
<p>10.1. Мобилност академског особља и студената на студијском програму се промовише и унапређује путем заједничких пријава и учешћа на пројектима са другим високошколским установама из земље и иностранства.</p> <p>10.2. Механизми за остваривање билатералне и мултилатералне размјене студената са иностраним високошколским установама кроз различите програме и мреже студентске размјене уз признавање времена, оцјена и ECTS бодова остварених током размјене су успостављени.</p> <p>10.3. Високошколска установа кадровски и финансијски оснажује капацитете служби а међународну сарадњу и двосмјерну мобилност академског особља и студената. Ова служба прати и евалуира мобилност, те Сенату доставља годишњи Извјештај о мобилности академског особља и студената са приједлогом мјера за унапређење.</p>	
Добре стране:	
<p>Организована је и радионица за наставни кадар с циљем пружања подршке приликом пријаве на пројекте мобилности, међународне научно – истраживачке пројекте и учешћа на конференцијама и семинарима.</p> <p>CVK\SEMINAR O MEĐUNARODNOJ MOBILNOSTI I PRIJAVU NA PROJEKTE U OKVIRU ERASMUS.pdf</p> <p>Информације о расположивим програмима и начинима конкурисања објављују се путем огласне плоче факултета, огласа на друштвеним мрежама, веб странице Унверзитета, веб странице Центра за вођење каријере и веб странице канцеларије за међународну сарадњу.</p> <p>Мобилност студената административног и академског особља је један од циљева Стратегије развоја Универзитета и Стратегије осигурања квалитета. Професори и студенти Факултета спортних наука учествују на конференцијама, семинарима, предавањима, радионицама и стручним праксама које организују партнерске установе у иностранству а били су и домаћини студентима и професорима са тих установа. Сваке године референти Центра за вођење каријере и канцеларије за међународну сарадњу организују радионице на којима се представљају могућности за учешће у међународним пројектима и програмима хттп://цвк.апеирон-уни.еу/цонтент/ерасмус-пројекти-за-младе. Организована је и радионица за наставни кадар с циљем пружања подршке приликом пријаве на пројекте мобилности, међународне научно – истраживачке пројекте и учешћа на конференцијама и семинарима. Информације о расположивим програмима и начинима конкурисања објављују се путем огласне плоче факултета, огласа на друштвеним мрежама, веб странице Универзитета, веб странице Центра за вођење каријере и веб странице канцеларије за међународну сарадњу.</p>	
Слабе стране:	
Слаба је заинтересованост студената и самим тим и учешће у програмима размјене.	
Препоруке за унапређење:	
Повећати учешће високошколске установе у програмима размјене студената.	
КРИТЕРИЈУМ 10. Мобилност академског особља и студената	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

11.	Назив студијског програма:	Ниво студија:	Назив(и) излазних квалификација:
	Друмски саобраћај и транспорт	I циклус	Дипломирани инжењер саобраћаја - 180 ECTS Дипломирани инжењер саобраћаја - 240 ECTS
2. Политика осигурања квалитета студијских програма (1.1, 1.2, 1.3)			
<p>1.1 Високошколска установа има усвојену и јавно доступну политику унутрашњег обезбјеђења квалитета студијских програма као дио њеног стратешког управљања.</p> <p>1.2. Политика обезбјеђења квалитета студијских програма је усмјерена на промоцију: истраживачког рада, учења и поучавања, мобилности и интернационализације на студијским програмима, као и спречавању плагијата радова наставника и завршних радова студената на свим циклусима студија.</p> <p>1.3. Политика подржава развој културе квалитете у којој сви унутрашњи учесници доприносе квалитету студијских програма, те дефинише начин укључивања спољних учесника у томе.</p>			
Добре стране:			
<p>Универзитет Апеирон има усвојену и јавно доступну политику осигурања квалитета и развоја студијских програма. Процедуре планирања и контроле квалитета Паневропски универзитет Апеирон је разрадио и ускладио према препорукама Европске асоцијације за обезбјеђење квалитета у високом образовању ENQA у документу ESG стандарда, а на Универзитету је уведен међународни стандард управљања квалитетом ISO 9001:2008 за високо образовање, образовање одраслих, научна истраживања и експериментални развој.</p> <p>На универзитету постоји служба за осигурање квалитета која брине о систему обезбјеђења квалитета. Постоје документи који доказују учешће интерних и екстерних заинтересованих страна у изради студијских програма, што је имало утицаја на структуру студијских програма. Политиком квалитета, Циљевима квалитета, изјавом Ректора те Изјавом о мисији и визији Универзитета омогућено је учешће свим заинтересованим странама, а нарочито студентима Апеирона у креирању и осмишљавању студијских програма. У периоду од 2015-2019. године на студијском програму Опште право су учињене потребне измјене у циљу модернизације студијског програма у областима у којима се указала потреба за измјенама на основу инпута од стране тржишта рада, студената и међународних партнера. Улога студената у обезбјеђењу квалитета и управљања је регулисана актима Универзитета и објављена на веб страници Универзитета. Дакле, студенти имају могућност учешћа у креирању и осмишљавању студијских програма кроз студентске анкете, учешћем у радним тијелима на Универзитету – кроз ННВ, Сенат и УО као и у директном контакту са сарадницима Центра за вођење каријере, референтима факултета и стручним сарадником за осигурање квалитета.</p>			
Слабе стране:			
<p>Иако је Универзитет препознао потребу да дефинира мисију и визију (што је похвално и већ раније истакнуто) мисија и визија морају бити преформулисани у наредном периоду. Наиме, та два записа требају бити лигхт мотив сваке активности и дјеловања на Универзитету. Ти искази требају бити такви да истински живе на Универзитету, то су изјаве које живе сви запосленици и студенти. У конкретном случају ова два записа нису артикулисани правилно, записи су написани</p>			

као превише опширне и генерализиране изјаве у којима се врло тешко могу препознати специфичности Универзитета Апеирон. Истовремено, с обзром на генерално записане мисију и визију тешко је успоставити директну везу између стратешког плана и навода у мисији и визији, што не неопходно. Стратегија треба имати краткорочне и средњорочне циљеве јасно формулисане које ће пратити мјерљиви индикатори

Процеси постојећег Система управљања и обезбјеђења квалитета регулисани су различитим типовима докумената проистеклих из различитих вањских захтијева (Статут и правилници – законски захтјеви, процедуре према захтјеву ISO 9000, самовалуација према ESG и критеријима). Упитна је ефективност овако организованог система у погледу реализације усвојених стратегија и политика, те постављених циљева.

Студенти су укључени у политику осигурања квалитета високошколске установе, међутим више пажње треба да се посвети њиховом активном учешћу у процесу обезбјеђивања квалитета. Кроз разговор са студентима, Комисија је утврдила да студенти иако су формално дио тима за квалитет, немају најјаснију слику о томе која је њихова улога и одговорности у обезбјеђењу квалитета и унапређењу рада високошколске установе.

Препоруке за унапређење:

Препорука Комисије је да Универзитет Апеирон што прије приступи креирању мисије и визије у складу са основним поступатима модерног менаџмента и стратешког планирања. Мисија треба описивати јасно све активности Универзитета на путу остварења визије (уз јасне географске, временске одреднице као и активности које су основа дјеловања).

Стратешки план треба бити документ који је потпуно одвојен од Стратегије осигурања квалитета (јер квалитет може бити један од стратешких циљева). Током интервјуа са представницима Универзитета установљено је да је процес стратешког планирања није дио пословне културе и активности, те да не постоје записници који могу потврдити проведени поступак стратешког планирања. Комисија није могла констатовати на који начин је план креиран, те да је исти реално постављен а на основу стварног стања. У процес стратешког планирања потребно је укључити све интересно-утјецајне стране (наставнике, чланове управе, студенте, представнике ресорног Министарства као институције која доноси оквир дјеловања високошколских установа,...Стратешки циљеви као и опис извршне стратегије требају бити једноставни конкретни записи стратешких циљева и подциљева (уз наведене активности) које требају водити ка испуњењу мисије). Препоручује креирање Стратегије али и пратећег акционог плана који ће имати развијене јасне индикаторе за мјерења (уз идентифициране benchmark вриједности). Потребно је на основу дефинираних индикатора и упоредних вриједности вршити годишње праћење реализације Стратегије.

Неопходно је креирати SWOT матрицу у којој ће се сагледати сви ризици којима Универзитет може бити изложен у наредном периоду те развити мјере за управљање истим.

Стратегија осигурања квалитета треба бити прецизније написан документ из које ће се јасно видјети успостављени систем квалитета, алати који се користе за осигурање квалитета, али и индикатори који ће на јасан начин показати како се квалитетом управља (то подразумијева идентификацију распореда и носилаца активности у том сегменту, очекиване циљеве, benchmark вриједности те попис свих превентивних и корективних мјера. Универзитету се препоручује да пажњу у наредном периоду посвети креирању мјерљивих индикатора о провођењу система квалитета за све сегменте система (мисли се на интерни систем квалитета), те да исте користи у извјештавању како би се јасно могло утврдити одступање и на основу утврђеног донијети мјере за побољшање система квалитета (корективне мјере за случајеве одступања, али и превентивне мјере с циљем спрјечавања одступања).

Редизајнирати постојеће процесе Система обезбјеђења квалитета у јединствен Интегрисани систем који ће обухватати механизме за ефективну реализацију стратегија, политика и циљева проистеклих из свих вањских и унутрашњих захтијева. При томе имплементирати погодне аналитичке и системске методе управљања квалитетом као што су: SWOT, BSC, Project management, Анализа шанси и ризика, методе креирања и управљања организационим знањем и др.

Едукације и обуке са студентима који су дио тима за квалитет и дио управљачких органа универзитета требају се вршити чешће и интезивније, јер они као крајњи корисници производа коју нуди Универзитет могу указати на реалне потребе и недостатке високошколске установе. Потребно их је додатно мотивисати на континуирано проактивно дјеловање у систему квалитета и да као појединци износе мишљења, молбе и жалбе групе студената коју представљају.

КРИТЕРИЈУМ 1. Политика осигурања квалитета студијских програма

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

2. Креирање и усвајање студијских програма (2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6)

- 2.1. Високошколска установа има успостављене процедуре за креирање и усвајање студијских програма који укључују студенте и све заинтересоване стране.
- 2.2. Студијски програми су усклађени са научним и образовним стандардима и достигнућима одређене научне/умјетничке области, захтјевима сродних научних области у циљу стицања мултидисциплинарних знања, захтјевима тржишта рада и међународних реформских процеса.
- 2.3. Циљеви студијског програма и исходи учења су јасно дефинисани и подударни са садржајем студијских програма и нивоом циклуса студија и у складу су са стратегијом установе. Циљеви студијског програма и исходи учења су упоредиви са истим и/или сличним програмима на високошколским установама у БиХ и иностранству.
- 2.4. Исходи учења су утврђени и наведени на сваком нивоу студијског програма, те су повезани са стандардима квалификација, Квалификационим оквиром у БиХ и Оквиром квалификација Европског простора високог образовања (QF-EHEA).
- 2.5. Наставни план и програм садржи минимално: преглед обавезних и изборних предмета, оквирни садржај наставне материје за сваки од предмета (подијељену према броју седмица/наставних јединица у склопу једног семестра), оптерећење студента по предмету, бодовну вриједност сваког предмета исказану у складу са ECTS-ом, начине провјере и вредновања континуираног стицања знања студента, бодовну ECTS вриједност завршног рада на I и II циклуса студија, у зависности од статуса установе, методе обезбјеђења квалитета, листе обавезне и допунске литературе за сваки поједини предмет, обавезне и специфичне опрему за извођење програма/предмета према захтјевима научне/умјетничке области.
- 2.6. Високошколска установа обезбјеђује: интердисциплинарност / мултидисциплинарност плана и програма, интернационализацију наставног плана и програма, интеракцију са професионалном праксом, реализацију практичне наставе и активно учешће студената у научно / умјетничком истраживању у оквиру студијског програма.

Добре стране:

Високошколска установа има успостављене процедуре за креирање и усвајање студијских програма који укључују студенте и све заинтересоване стране. Исходи учења утврђени на сваком нивоу студијског програма су повезани са стандардима квалификација, Квалификационим оквиром у БиХ и Оквиром квалификација Европског простора високог образовања. Наведени су механизми и процедуре за подршку студентима и спроводи се саветовање о будућем развоју каријере.

Циљеви студијског програма и исходи учења су јасно дефинисани и подударни са садржајем студијских програма и нивоом циклуса студија. Циљеви студијског програма и исходи учења су

упоредиви са истим и/или сличним програмима на високошколским установама у БиХ и иностранству.

Студијски програми су усклађени са научним и образовним стандардима и достигнућима одређене научне области, захтевима сродних научних области у циљу стицања мултидисциплинарних знања и захтевима тржишта рада и међународних реформских процеса. Наведено је да су циљеви и исходи учења подударни са садржајем студијских програма и нивоом циклуса студија и у складу са стратегијом установе. Циљеви студијског програма и исходи учења су упоредиви са истим и/или сличним програмима на високошколским установама у БиХ и иностранству.

Образовни циљеви су дефинисани у складу са Европским захтевима, Савета Европе и самим тим у потпуности одговарајући за квалитетан процес спровођења образовања.

Постоје јасно дефинисани исходи учења.

Образовни циљеви су исти или слични са сличним институцијама у земљи и окружењу. Наведени су исходи и компетенције свршених студената. Све је то видљиво у јавно доступним документима.

Универзитет проводи евалуације студијских програма прије усвајања истих на Сенату за наступајућу школску годину. Евалуација студијског програма подразумијева и ревизију ECTS бодовног система.

Анализе студијских програма се врше бар једном годишње у оквиру редовног рада Сената универзитета приликом усвајања Наставних планова и програма за наредну школску годину. Процедуре анализе нису посебно издвојене, већ су дефинисане у актима који регулишу питање квалитета на универзитету. Значајни улазни подаци за анализу добијају се из Анкета које су уведене на универзитету и које су прецизно дефинисане у виду процедура кроз правилник о студентском вредновању и анкетирању.

Сви предмети су једносеместрални и носе одговарајући број ECTS бодова при чему један бод одговара 30 сати активности студента. Редослијед извођења предмета у студијском програму је такав да се знања потребна за наредне предмете стичу у претходно изведеним предметима. У курикулуму је дефинисан опис сваког предмета који садржи назив, тип предмета, годину и семестар студија, број ECTS бодова, циљ курса са очекиваним исходима, знањима и компетенцијама, предуслове за похађање предмета, садржај предмета, препоручену литературу, методе извођења наставе, начин провјере знања и оцјењивања и друге податке.

Изразне компетенције студената су обухваћене садржајима у оквиру наставних планова и програма (силабуси предмета) садржаји су равномјерно распоређени по предметима.

Постоје документи који дефинишу начин израде и структуру завршног рада. Поред тога постоје адекватне процедуре за проверу плагијаризма (Pravilnici\20130416_Pravilnik o plagijarizmu.pdf). Одбрана завршних радова је јавна, а сама процедура израде завршних радова је дефинисана одговарајућим Правилником: Процедура одбране завршног дипломског рада детаљно је регулисана у Правилнику о дипломском, приступном и мастер раду.

<http://apeiron-uni.eu/PROCEDURA%20-%20odbrana%20zavrsnog%20diplomskog%20i%20specijalistickog%20rada/Pravilnik o diplomskom-specijalistickom-radu.pdf>

Студентима је омогућено поред рада у оквиру студентских пракси и учествовање у међународним пројектима и конференцијама, чиме стичу адекватно знање неопходно за НИР.

Након обављене праксе студенти достављају Дневник рада и Извјештај о обављеној пракси у којој се наводе подаци о обављеној пракси по данима у којима су наведени подаци о компетенцијама и знањима које су студенти стекли обављајући праксу, а дневник се даје на увид ментор који праксу оцјењује.

У области саобраћаја студенти могу обављати праксу у фирмама као што су Интеграл инжињеринг, Интегра Инжињеринг, Аутопревоз Бања Лука, Управа за индиректно опорезивање, Управа за инспекцијске послове, Euroexpress и велики број других фирми. Списак фирми у којима студенти могу обављати праксу налази се на веб страници ЦВК.

<http://cvk.apeiron-uni.eu/praksa>

<p>Унапређење студијског програма реализује се у складу са Статутом, Пословником квалитета и Правилником о поступку унапређења студијских програма на Паневропском универзитету „АПЕИРОН“</p> <p>Правилници\20160929_2302-9_Правилник о унапређењу студијских програма ПУА.пдф</p> <p>Посебно је добро истаћи значај постојања сопственог Правилника, који ближе уређује унапређење студијских програма.</p> <p>Укључивање у процесе унапређења заинтересованих страна се спроводи на различите начине, па тако се организују следећи догађаји: Округли стол Дани каријере Апеирон.пдф, Анкета о захтевима тржишта рада послодавци.пдф и Симпозијум саобраћај, Који управо дају могућност да се изразе додатни захтеви за унапређење програма.</p> <p>Примењује се европска методологија за израчунавање ECTS бодова. 1 бод вреди 30 сати рада. Бодови се равномерно стичу кроз предиспитне и испитне обавезе.</p> <p>Студент стиче неопходне квалификације у складу са циљевима студијског програма. Студентским анкетама се додатно проверавају и верификују испуњености ових услова.</p> <p>Стечене компетенције се кроз вредновање анкетама студената и субјеката који запошљавају студенте користе за додатно унапређење или калибрисање студијских програма.</p>	
<p>Слабе стране:</p> <p>Када је у питању смјер Друмски саобраћај и транспорт, недовољан је број представника привреде из ове области у оквиру организованих сусрета студената са послодавцима.</p> <p>Достављена је табела у којој је извршено поређење степена подударности студијских програма са високошколским установама у БиХ и у иностранству, међутим, линк који је достављен за преузимање документа (Елабората) није у функцији.</p> <p>Наставни кадар је на Научно-наставном вијећу указао на недовољну заинтересованост студената за научно-истраживачки рад.</p> <p>У Правилнику о дипломском/специјалистичком раду је наведено да студент стиче право да узме тему дипломског рада након уписа завршне године студија. С обзиром на могућност преношења испита из претходне године, као и број испита у завршној години и постојања вјероватноће да студенту буде потребно (много) више од годину дана да положи све испите прије одбране дипломског рада, постоји могућност да након свих извршених обавеза изабрана тема на почетку завршне године више не буде актуелна.</p> <p>Група предмета која се односи на генеричке компетенције студената није неопходна у приказаној мјери на техничком факултету.</p> <p>Већа је заступљеност теоријских и опште-образовних садржаја у наставном плану и програму у односу на стручно-апликативне и специјалистичке садржаје.</p>	
<p>Препоруке за унапређење:</p> <p>Потребно је укључити већи број послодаваца из транспортних компанија јер велики број дипломаца који су завршили смјер Друмски саобраћај и транспорт проналази посао управо у таквим предузећима. Било би корисно у будућности организовати студентску конференцију како би се студенти охрабрили да објављују радове у већем броју са својим колегама, а која ће бити на њиховом академском нивоу знања.</p> <p>Потребно је измијенити члан у Правилнику о дипломском/специјалистичком раду тако да студент стекне право да узме тему дипломског рада тек након свих положених испита.</p> <p>Смањити обим групе предмета које се односе на генеричке компетенције, а повећати број техничких предмета.</p> <p>Било би пожељно повећати број стручно-апликативних садржаја у наставном плану и програму.</p>	
<p>КРИТЕРИЈУМ 2. Креирање и усвајање студијских програма</p>	
<p>ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:</p>	<p>III</p>

3. Учење, poučavaње и вредновање усмјерени на студента (3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7)

- 3.1. Академско особље које изводи наставу је претходно припремљено и мотивисано за ту активност, те у припреми за ту активност узима у обзир резултате анкета евалуације квалитета учења и poučavaња од стране студената.
- 3.2. Академско особље мотивише и укључује студенте на преузимање активне улоге у истраживачко, научно-истраживачком и наставно-образовном процесу уз одговарајуће усмјеравање, консултације и подршку. Академско особље које изводи наставу је претходно припремљено и мотивисано за ту активност, те у припреми за ту активност узима у обзир резултате анкета евалуације квалитета учења и poučavaња од стране студената.
- 3.3. Студенти се оцјењују кроз јавно доступне процедуре за праведно, транспарентно и досљедно оцјењивање, као и кроз различите облике провјере знања и вјештина у складу са специфичностима и постављеним циљевима студијског програма.
- 3.4. Процедуре оцјењивања регулишу: организацију тестова и испита, критерије и методе оцјењивања од стране испитивача и комисије, транспарентност оцјењивања и могућност жалби студената на оцјењивање.
- 3.5. Високошколска установа има процедуру која дефинише поступак израде, структуру и вредновање завршног рада студената одређеног циклуса студија, као и права обавезе студента и ментора и услове за менторство.
- 3.6. Представници студената су укључени у рад тијела високошколске установе чија је надлежност управљање и доношење одређених одлука о студијским програмима.
- 3.7. Високошколска установа има успостављен механизам и процедуре за подршку студентима за савјетовање о будућем развоју каријере.

Добре стране:

Одлично је што студенти имају различите начине, преко анкета, Савета итд., да учествују у креирању процеса учења.

Термини консултација се договарају са студентима, а задовољство се проверава периодичним анкетама.

С обзиром да студенти учествују у периодичним анкетама, и да су део управљачких тела, као што се Савет, директно имају могућност учествовања у евалуацији наставног плана и програма и наставног процеса.

Процедура оцјењивања на студијском програму Друмски саобраћај и транспорт је регулисана Статутом Универзитета, Процедуром о евалуацији знања и постигнућа студената и јавно је објављена на веб страници Универзитета.

Процедура жалбе студената на оцјењивање је регулисана Статутом Универзитета.

Слабе стране:

Слаба страна је што велики број студената (подаци на основу резултата анкете) користе систем учења на даљину. На факултету, који је предмет овог изјештаја, се то постиже путем снимљених видео записа што значи да студенти не могу да постављају питања и добијају директно одговоре као у редовном процесу наставе. Можда то не представља велики проблем за одржавање наставе на даљину на друштвеним факултетима, али за технички факултет вјероватно представља. Током пандемије која нас је задесила, а у разговору са студентима са Саобраћајног факултета у Добоју и Саобраћајног факултета у Београду, као и у разговору са професорима са Саобраћајног факултета у склопу ФТН-а, закључено је да студенти нису добро савладали наставу, а да су се нарочити проблеми са разумијевањем материје јавили када се радило о предметима у склопу којих су били предодређени математички проблеми. На основу искуства како професора, тако и студената може се наслутити да наше друштво можда још увијек није спремно за такав вид наставе.

Није довољно да у Научно-наставном вијећу буде омогућено чланство само једног студента.

У Процедури поступања по приговору студента је наведено да се жалбе, приједлози и приговори који се односе на незадовољство студената наставним процесом упућују на рјешавање ректору Универзитета и на увид директору Универзитета и предсједнику УО. Дакле, о жалбама и

приговорима одлучује ректор у координацији са директором и предсједником УО без сагласности декана организационе јединице на чији наставни план и процес је студент поднио жалбу.

Препоруке за унапређење:

Потребно је извршити усклађивање, односно представљање стварних описних и словних ознака оцјена које се користе на факултету.

Омогућити одређеном мањем броју студената да похађају наставу на даљину (нпр. ванредним студентима).

Потребно је повећати број студената (бар за још једног члана) у саставу Научно-наставног вијећа. Када су у питању жалбе и приговори студената, оне би требало прво да се упућују продекану за наставу и декану на одређеној организационој јединици, а тек у случају када они не могу да ријеше исте, жалбе је потребно прослиједити ректору Универзитета.

3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификавање (4.1, 4.2, 4.3)

4.1. Упис студената на студијски програм било којег циклуса врши се на основу законских одредница, јасних и транспарентних критеријума који укључују провјере знања, склоности и способности кандидата и успјех у претходном школовању, а у складу са анализираним друштвеним потребама и обезбијеђеним ресурсима за извођење програма. Конкурс за упис се јавно објављује на Веб страници установе и у медијима.

4.2. Процедуре за признавање високообразовних квалификација, периода студија и претходног учења, а што подразумијева и признавање неформалног и информалног учења су успостављене. Процедуре за признавање су у складу са Лисабонском конвенцијом о признавању.

4.3. Дипломираним студентима се додјељује документ који појашњава стечену квалификацију, укључујући остварене исходе учења, те контекст, ниво, садржај и статус студија који су похађали и успјешно завршили.

Добре стране:

Дипломираним студентима се додјељује документ који појашњава стечену квалификацију, укључујући остварене исходе учења, те контекст, разину, садржај и статус студија који су похађали и успјешно завршили. Овај документ је у складу са општим модела додатка дипломи у БиХ. У складу са тим донет је и интерни Правилник за издавање дипломе и додатка дипломи.

Одлично је што су одговарајућим документима дефинисане процедуре за стицање и признавање квалификација и то је реализовано преко Статута и Правилника о признавању испита ... на овај начин је додатно омогућена мобилност студената. Одлично је што је ово уређено Статутом и одговарајућим Правилником.

Слабе стране:

У Правилнику о признавању испита и вредновању студијских програма у члану 26. је наведено да уколико је студент током свог претходног школовања положио неки од предмета који се изучавају у програму наставка његовог школовања на Паневропском универзитету, тада може да умјесто тог предмета полаже неки од изборних стручних предмета наведеног студијског програма. У Правилнику о квалификационом испиту и упису се наводи да уколико студент не приступи квалификационом испиту бодује се по овом основу са 0 бодова.

Прилично је нејасан начин додјељивања ECTS бодова одређеним категоријама публикација. На примјер, у Процедури евалуације знања и постигнућа студената се наводи да се научни рад у

часопису индексираном у базама података Science Citation Index бодује као рад категорије R50 умјесто R20.

Препоруке за унапређење:

Уколико је студент већ положио неки од предмета који се изучавају у програму наставка његовог школовања на Паневропском универзитету, требао би му се исти признати, а не да умјесто тог полаже други изборни предмет.

Студент би ипак требао да приступи квалификационом испиту, а ако не приступи да не треба вршити бодовање истог. Постоји могућност да се студент предомислио или да је одлучио да упише факултет на неком другом универзитету па из тог разлог није ни пристипио пријемном испиту.

Потребно је поново ревидирати податке који се односе на додјељивање ECTS бодова одређеним категоријама публикација.

Како се додаток дипломи издаје на основу препорука Европске Комисије, Вијећа Европе и UNESCO/CEPES, требао би исти бити и на енглеском језику, а све у циљу лакшег проналаска запослења за студенте у иностранству.

КРИТЕРИЈУМ 4. Упис и напредовање студената, признавање и сертифицивање

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

5. Људски потенцијали (5.1, 5.2, 5.3, 5.4)

- 5.1.** Број компетентног академског (наставници и сарадници) и неакадемског особља за квалитетну реализацију студијског програма је у складу са одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање.
- 5.2.** Високошколска установа има дефинисану политику управљања људским потенцијалима са јасним и транспарентним критеријумима за запошљавање академског особља, задужењима, оптерећењем и одговорностима, критеријумима за професионални развој, напредовање и стручно усавршавање академског особља и механизме за праћење рада академског особља са мјерама за унапређење.
- 5.3.** Академско особље је посвећено истраживачком, односно научно-истраживачком и умјетничком раду, посебно кроз међународне научно-истраживачке пројекте, те заједничке активности ментора и студента на изналагању грантова или стипендија.
- 5.4.** Административном и помоћном особљу је омогућено усавршавање кроз учешће на обукама, посебно у вези информатичких система и система управљања.

Добре стране:

Услови за ангажовање академског особља на Паневропском универзитету Апеирон дефинисани су Правилником о раду, Правилником о поступку и условима избора наставника и сарадника, Правилником о осигурању квалитета и Законом о високом образовању. Континуирана едукација наставног кадра.

Универзитет спроводи сталну едукацију помоћног и административног особља у циљу професионалног развоја и мотивисању запослених. Универзитет пружа административном и помоћном особљу подршку кроз плаћене котизације за било који вид усавршавања.

Управљање људским ресурсима је један од стратешких циљева Паневропског универзитета "АПЕИРОН" (стратешки циљ 6. Водити сталну бригу о броју запослених (што укључује професоре, сараднике и административностручно особље), успостављању оптималног броја професора у односу на број студената, бринути о равномјерној заступљености професора према научно-наставним звањима, те о квалитети личног стандарда запослених и студената) а у систему управљања квалитетом посебна пажња се посвећује квалитету људских ресурса – Пословник квалитета, поглавље 6.2. Људски ресурси.

Приликом избора кандидата у академско звање посебно се вреднују мјерљиви резултати научног и истраживачког рада кандидата, ангажовања кандидата у развоју наставе и других дјелатносит, резултати педагошког рада, повезаност образовног рада наставника са радом на пројектима у другим областима привредног и друштвеног живота и допринос широј заједници.

Поступак стицања научно-наставних и сарадничких звања, избора у звање, ангажовања академског особља са других високошколских установа и заснивања радног односа, избор наставника страних језика и вјештина, те ангажовање истакнутих научника или стручњака, критерији за професионални развој, напредовање и стручно усавршавање академског особља ближе се регулише Статутом Универзитета (поглавље VI – Академско особље Универзитета), Правилником о раду, Правилником о поступку и условима избора наставника и сарадника на Паневропском универзитету и Правилником о систематизацији послова и организација Универзитета. Универзитет прави план и извештај о реализацији плана на основу Систематизације послова и организације универзитета.

- Наставно особље Саобраћајног факултета је у периоду од 2017 – 2019 године учествовало у различитим научним и стручним пројектима.

- Управни одбор континуирано одобрава појединачно учешће академског особља Паневропског универзитета на међународним научним и стручним конференцијама и скуповима, тако што сноси цјелокупне трошкове учешћа, или парцијалне трошкове везане за котизацију, трошкове пута и трошкове смјештаја.

Наведен је значајан број учешћа установе у међународним и домаћим пројектима, научним истраживањима, објавом међународног часописа и сл.

Праћење и анализе научног и стручног рада наставника врши се кроз континуирано праћење картона научних радника на нивоу организационе јединице.

Слабе стране:

Не спроводе се редовно активности анализа компетентности наставника и сарадника.

Извештаји који су транспарентни и доступни на годишњем нивоу не постоје

Не постоје докази да су спровођене анкете међу наставним и ненаставним особљем о потребама за додатним едукацијама и обукама, па није најјасније да ли сво особље, а посебно ненаставно има адекватно знање.

Препоруке за унапређење:

Избор у академска звања, по могућности, вршити за уже научне области, а у складу са Правилником о научним и умјетничким областима, пољима и ужим областима. Појачати активности на пријему стално запослених наставника и сарадника, као и стварању услова за напредовање већ запослених кадрова.

КРИТЕРИЈУМ 5. Људски потенцијали

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

6. Ресурси и финансирање (6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5)

6.1. Ресурси за извођење студијског програма који у складу са Препорукама Агенције о критеријумима за лиценцирање високошколских установа и студијских програма у БиХ и одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање су довољни и доступни студентима.

6.2. Обавезна и специфична потребна опрему за извођење студијског програма/предмета према захтјевима научне области/уже научне области је доступна. Високошколска

<p>установа, обезбјеђује обавезну и допунску литературу за сваки поједини предмет која по садржају подржава реализацију предмета.</p> <p>6.3. Високошколска установа чини доступним студентима и академском особљу довољан број компјутерских просторија са приступом интернету и библиотеку с адекватном просторијом за читање, претраживачима и научним и другим базама података.</p> <p>6.4. Високошколска установа прати реализацију плана улагања у физичке ресурсе и опрему за научно-истраживачки рад и наставно-образовну дјелатност.</p> <p>6.5. Високошколска установа обезбјеђује кроз уговорне односе са другим високошколским установама и истраживачким центрима могућност кориштења њихових ресурса.</p>	
<p>Добре стране: Заступљена је примјена савремених информационо-комуникационих технологија. Посебно су значајни софтверски пакети који омогућавају студентима да теоријска знања из Саобраћајног пројектовања и Капацитета саобраћајница примјене у симулационом окружењу. Едукативне обуке наставног и ненаставног особља су дјелимично или у потпуности плаћене, а посебно је интересантан вид информисања путем сопственог TV канала Универзитета.</p>	
<p>Слабе стране: Улагања су спорадична и по потреби, односно, не постоји план улагања.</p>	
<p>Препоруке за унапређење: Требало би креирати план улагања у развој физичких ресурса као подршку студентима и извођењу наставе.</p>	
<p>КРИТЕРИЈУМ 6. Ресурси и финансирање</p>	
<p>ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:</p>	<p>IV</p>
<p>7. Управљање информацијама о студијским програмима (7.1, 7.2, 7.3)</p>	
<p>7.1. Систем редовног прикупљања и обраде информација о свим аспектима студијских програма (о стопи успјешности студената, напуштању студија, задовољству студената, запошљивости свршених студената и слично) је успостављен и користи се за унапређења квалитета студијских програма.</p> <p>7.2. Високошколска установа редовно прикупља и анализира податке о броју и старосној структури академског особља, spolu, односу броја наставника и студената, односу властитог и гостујућег кадра, као и податке анкетања особља од стране студената.</p>	
<p>Добре стране: Информације о програмима Паневропског универзитета "Аперион", по усвајању од стране Сената за одређену школску годину, објављују се јавности путем Центра за односе са јавношћу, уз координацију Правне службе Универзитета. За прикупљање и објављивање информација на WEB страници задужена је Лабораторија за информационе технологије и учење на даљину. Информације о студијском програму са посебним освртом на дефинисане циљеве студијских програма и исходе учења, академска и научна звања која се стичу на студијском програму, наставни план и програм, јавно су објављене и налазе се на линку: http://apeiron-uni.eu/sport.html Информације на веб страници се налазе и на енглеском језику. Релевантне информације за студенте које се односе на наставни процес – распореди наставе, распореди испита, измјене термина, резултати испита, остале информације релевантне за успјешно студирање налазе се на огласној плочи факултета. Облици јавног информисања и комуникацијска стратегија описана је у документу Пословник квалитета 7.2.3. Јавно информисање, комуникационе стратегије и политике комуникације с јавношћу и Стратегији квалитета –Јавно информисање и политике комуникације. Водич за будуће студенте се редовно израђује и објављује на веб страници Универзитета.</p>	

Слабе стране:

Не постоји benchmark (референтна величина) у односу на коју/које ће подаци могу анализирати и сврсисходније користити него што је то тренутно случај.

Препоруке за унапређење:

Систем управљања подацима треба директно довести у везу са Стратешким планом, акционим планом и циљевима. Сваки циљ треба бити квантитативно одређен и једноставно мјерљив (Уколико је Стратешки циљ „Интензивирати међународну сарадњу са окружењем“, тада акциони план може садржавати подциљ „Повећати број incoming и outgoing наставника и административног особља“, benchmark може бити нпр. за 10 особа у једној години. Преко јединственог сврсисходног и планираног система то се лако може мјерити и пратити остварење стратешког плана по годинама.

Креирати систем у којем ће се информације прикупљати систематизовано и по плану, а прикупљене информације користити сврсисходно (веза са стратешким планом).

Систем и подаци се требају редовно ажурирати, у правилним интервалима.

КРИТЕРИЈУМ 7. Управљање информацијама о студијским програмима

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

IV

8. Информисање јавности о студијским програмима (8.1, 8.2, 8.3)

8.1. Високошколска установа објективно и правовремено информисање јавност ажурираним информацијама о свим аспектима одобрених (лиценцираних) и/или акредитираних студијских програма које нуди са посебним освртом на дефиниране циљеве студијских програма и исходе учења. Подаци о академским каријерама запосленог и ангажованог особља су јавно објављени. Минимум 50% од укупних информација је на енглеском језику.

Добре стране:

Информације о програмима објављују се јавности путем Центра за односе са јавношћу, уз координацију Правне службе Универзитета. За прикупљање и објављивање информација на web страници задужена је Лабораторија за информационе технологије и учење на даљину.

Облици јавног информисања и комуникацијска стратегија описана је у документу Пословник квалитета и Стратегија квалитета.

Бруцошки водич је урађен и на енглеском језику и на нашем језику.

Слабе стране:

Није добра видљивост наставног особља на сајту.

Препоруке за унапређење:

Требало би сајт преуредити у делу боље видљивости наставника, како би се сваком појединачном наставнику, без обзира по ком уговору је ангажован прићи и информисати се о основним биографским подацима, публикацијама, учешћу у пројектима, титулама, звањима, претходно искуству и слично.

У бруцошком водичу поред звања и знања и квалификација стичу и поред предмета који се слушају, бодова, школарина и других основних информација требало би навести и проходност ка другим образовним институцијама и могућности запошљавања.

8. Информисање јавности о студијским програмима

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

9. Континуирано праћење, периодично вредновање и ревизија студијских програма (9.1, 9.2, 9.3, 9.4)

- 9.1.** Процедуре за периодичну евалуацију, унапређење и реструктурирање постојећих студијских програма су успостављене. Процедуре укључују мишљења студената и других унутрашњих и спољних заинтересираних страна.
- 9.2.** Високошколска установа периодично евалуира наставни план и програм, наставни процес, степен реализације исхода учења и њихову релевантност за тржиште рада путем анкетирања студената, академског и административног особља, те повратне информације користи за иновирање и унапређења истог.
- 9.3.** Високошколска установа прати и евалуира реализацију: акционог плана интернационализације, бенефите од потписаних Уговора о међународној сарадњи, проценат страних студената и професора; број и напредак својих студената на стручном усавршавању у иностранству; упошљавање дипломираних студената и сл.
- 9.4.** Квалитет, савременост и доступност ресурса се евалуирају путем анкетирања академског особља и студената.

Добре стране:

На основу генерисаних информација и проведених анализа Универзитет прати и у случају потребе ревидира и развија студијске програме. Презентоване су анализе и примјери проведених промјена у складу са Правилником о унапређењу студијских програма. У процес прикупљања релевантних информација о потреним измјенама укључено је анкетирање студената, свршених студената (алумни асоцијација) и представници послодаваца, који су током посјете комисије позитивно оцијенили овај процес.

Слабе стране:

Пословник квалитета (т. 7.3 Пројектовање и развој, под А Развој наставних планова и програма) и Правилник о унапређењу студијских програма описују поступак од покретања иницијативе (на основу елабориране потребе) разматрања и доношења одлука на надлежним тијелима о иновирању студијских програма који не укључује разматрање важних аспеката видљивости у Европском простору високог образовања (иходи учења/компетенције, Дублински дескриптори, TUNING методологија и др.). Веза са тачком А.2

Планиране активности након претходне акредитације (2016) у погледу ревизије студијских програма и креирања бар једног СП на енглеском језику још увијек нису завршене (Извјештај о реализацији препорука).

Оцјена ефективности процедура и утицај на унапређење СП није видљива.

Препоруке за унапређење:

Ревидирати укупан процес развоја, континуираног праћења, анализе и имјена програма који треба да полази од стандарда занимања, струковних стандарда, докумената за регулисана занимања и других вањских извора који исказују потребне компетенције свршених студената.

Примијенити конзистентну методологију преноса потребних компетенција у исходе учења како на нивоу програма, тако и на нивоу појединачних модула и предмета (TUNING, упоредна анализа подударности са референтним програмима и др.),

Унаприједити постојећи систем анкетирања у погледу експлицитнијег увида у мишљења студената и ставове послодаваца о постигнутим компетенцијама свршених студената, на основу којих у планираним интервалима покретати измјене програма.

Универзитет континуирано врши анкетирање ради мониторинга и периодичног преиспитивања студијских програма. Међутим, препорука је да се добијени резултати анкета детаљно анализирају и имплементирају у измјенама студијских програма. Редовно анкетирање остаје само статистички податак уколико се не изврши реална процјена стања на основу којих се редовно прави план даљих активности ка откљањању и најминорних недостатака

Унаприједити процес организације студентске праксе. Детектовати проблеме садашњег начина организовања праксе и направити план будућег дјеловања, и увести редовну евалуацију истог.

КРИТЕРИЈУМ 9. Континуирано праћање, периодично вредновање и ревизија студијских програма	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III
10. Мобилност академског особља и студената (10.1, 10.2, 10.3)	
<p>10.1. Мобилност академског особља и студената на студијском програму се промовише и унапређује путем заједничких пријава и учешћа на пројектима са другим високошколским установама из земље и иностранства.</p> <p>10.2. Механизми за остваривање билатералне и мултилатералне размјене студената са иностраним високошколским установама кроз различите програме и мреже студентске размјене уз признавање времена, оцјена и ECTS бодова остварених током размјене су успостављени.</p> <p>10.3. Високошколска установа кадровски и финансијски оснажује капацитете служби а међународну сарадњу и двосмјерну мобилност академског особља и студената. Ова служба прати и евалуира мобилност, те Сенату доставља годишњи Извјештај о мобилности академског особља и студената са приједлогом мјера за унапређење.</p>	
<p>Добре стране: Универзитет/Саобраћајни факултет већ има развијене канале двосмјерне размјене наставника и студената, а мобилност истих је један од циљева Стратегије развоја Универзитета и Стратегије осигурања квалитета. Постоје одређени међународни пројекти који омогућавају двосмерну мобилност наставника и сарадника. Такође, Правилником о мобилности, студенти, као и академско и административно особље, се подстичу на размјену и мобилност између других образовних установа и држава.</p>	
<p>Слабе стране: Не постоји довољно могућности за двосмерну мобилност наставника и сарадника и студената.</p>	
<p>Препоруке за унапређење: Потребно је уложити додатне напоре на стварању услова за размену студената са другим факултетима, нарочито са иностраних универзитета, а у циљу размене искуства и добре праксе у високом образовању. Требало би аплицирати на што већи број пројекта који покривају мобилност наставника и сарадника и обезбедити билатералне или мултилатералне уговоре о сарадњи са другим референтним високошколским установама, који би омогућили двосмерну мобилност.</p>	
КРИТЕРИЈУМ 10. Мобилност академског особља и студената	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

3.3 Препорука за акредитацију

Након увида у достављену документацију, извјештаје о рецензији студијских програма, планове и извјештаје за унапређење који су за студијске програме припремљени на основу извјештаја рецензента, посјете високошколској установи и увида у реално стање од стране Комисије стручњака, утврђен је следећи ниво испуњености захтјева стандарда и критеријума:

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМИ	НИВО ИСПУЊЕНОСТИ ЗАХТЈЕВА									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Опште право – 1. циклус	III	II	III	III	II	IV	IV	III	II	III
2. Опште право – 2. циклус	III	II	III	III	II	IV	IV	III	II	III
3. Пословна информатика – 1. циклус	III	III	III	III	III	IV	IV	III	III	III
4. Пословна информатика – 2. циклус	III	III	III	III	III	IV	IV	III	III	III
5. Сестринство – 1. циклус	III	III	III	III	III	III	IV	III	III	III
6. Руски језик и књижевност – 1. циклус	III	II	II	III	II	IV	III	III	II	III
7. Руски језик и књижевност – 2. циклус	III	II	II	III	II	IV	III	III	II	III
8. Рачунарска мултимедија и графика – 1. циклус	III	III	III	III	III	IV	IV	III	III	III
9. Педагошко наставни у спорту – 1. циклус	III	III	III	III	III	IV	IV	III	III	III
10. Спорт у циљаним групама – 2. циклус	III	III	III	III	III	IV	IV	III	III	III
11. Друмски саобраћај – 1. циклус	III	III	III	III	III	IV	IV	III	III	III

На основу увида у независне рецензије студијских програма и обављеног вањског вредновања студијских програма пријављених за акредитацију, а на основу Критеријуми за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студија у Републици Српској и БиХ, Комисија **стручњака препоручује** за акредитацију студијске програме наведене у претходној табели чији је ниво испуњености захтјева **III** и **IV**, односно студијске програме:

1. Пословна информатика - 1. циклус
2. Пословна информатика – 2. циклус
3. Сестринство – 1. циклус
4. Рачунарска мултимедија и графика – 1. циклус
5. Спорт у циљаним групама – 2. циклус
6. Педагошко наставни у спорту-1. циклус
7. Друмски саобраћај – 1. циклус

Чланови Комисије:

Проф. др Мирослав Бобрек, предсједник

Проф. др Јасмина Селимовић, члан

Проф. др Саша Милић, члан

Проф. др Младен Мимица, члан

Мр Дајана Врањеш, члан
